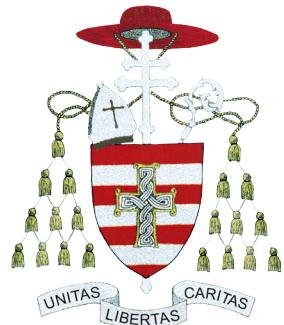
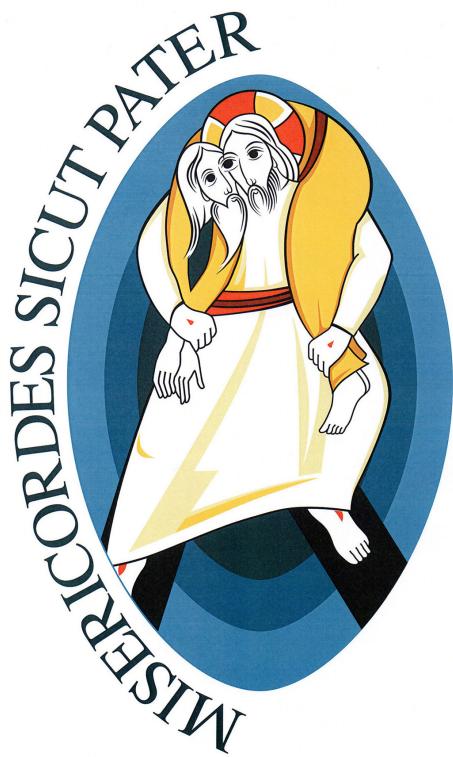

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Broj: 11-12/2015. STUDENI/PROSINAC

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Izdaje: Nadbiskupski ordinarijat, Jurja Biankinija 2, 23000 Zadar
tel: 023/208-650; faks: 208-640;

e-mail: izdavstvo@zadarskanadbiskupija.hr

Odgovara: Mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Uredništvo: Don Josip Lenkić, don Šimun Šindija, don Roland Jelić, Ines Grbić, prof

Fotografije: Ines Grbić; Računalni slog: don Šimun Šindija

Tisk: IT CENTAR - BIOGRAD

Obred otvaranja jubilejske Godine milosrđa za Zadarsku nadbiskupiju
na treću nedjelju Došašća 13. prosinca 2015.

Božić - dan radosti, milosrđa, spasenja i pomirenja

*S neba siđe dolje radi grešnika,
rodi se u štali, radi čovjeka.
(Oj pastiri, čudo novo)*

1. Na treću nedjelju došašća, 13. prosinca 2015., otvorena su jubilarna vrata na našoj katedrali u Zadru, pa je tako započela "Godine milosrđa" u našoj Nadbiskupiji. Početak, dakle, svete jubilarne godine vezan je uz došašće koje nas podsjeća na "vrijeme spasenja i pomirenja o kojem su sanjali drevni patrijarsi i proroci" (K. Boromejski). Po njima je, naime, "Bog više puta i na više načina govorio ocima po prorocima, i konačno u ove dane u Sinu svome" (Heb 1, 1). A u njemu je i nas "sebi izabrao prije postanka svijeta da budemo sveti i neporočni" (Ef 1, 4). Zbog čega je Otac nebeski odlučio poslati svoga Sina na zemlju?! Zašto je toga čovjeka, koji se odmetnuo, htio ponovno "sebi izabratи"?! Nemamo adekvatnog odgovora, osim činjenice da je to učinio jer je čovjeka volio. Toliko ga je volio da mu je po svome Sinu, koji se na zemlji rodio i podnio muku križa, sve oprostio. Crkva navješćuje tu istinu i svjedoči kako Bog upravo "praštanjem i milosrđem najviše očituje svoju moć i snagu". A svoje vjernike potiče neka budu sveti i neporočni pred Gospodinom.

U tom vidu sveti Ivan Pavao II. pozivao je sve neka "bez straha i oklijevanje krenu putem svetosti. Biskupima i svećenicima on je govorio neka čitav pastoralni hod "usmjeruju u toj perspektivi" (Ulaskom u novo tisućljeće, 30). Hrvatski biskupi su tim povodom objavili 2002. godine pastoralne smjernice pod naslovom "Na svetost pozvani". Budući da se u zadnje vrijeme govor i piše o našem blaženom Alojziju Stepincu koji bi se imao naći među četom svetih mučenika, učinilo mi se prikladnim u ozračju Božića progovoriti o općem pozivu na svetost, kao i o načinu i putovima kojima se do nje stiže. A sve u duhu onog uzvišenog Isusovog govora na Gori blaženstava kad je pozvao slušatelje neka "budu savršeni kao što je savršen Otac nebeski" (Mt 5, 48). Što to zapravo znači krenuti putem svetosti i usmjeriti pastoralni hod u toj perspektivi?

2. Sveti Ivan Pavao II. je tumačio da "krenuti putem svetosti znači pokazati kako smo došli do uvjerenja da je besmisleno zadovoljiti se prosječnošću površne religioznosti" (Ulaskom u novo tisućljeće, 31). Kršćanstvo i površnost, dakle, ne idu skupa. Ideal pak svetosti nije predviđen samo za "izvanredne i odabrane". Putovi svetosti raznoliki su i prikladni pozivu svakog čovjeka. I svi su pozvani na svetost koju u skladu sa svojim pozivom, službom i odgovornošću mogu postići i ostvariti. Premda je ljudska narav grijehom praroditelja ranjena i oskrvrunuta, Bog nije napustio čovjeka. Poslao mu je svoga Sina, Isusa Krista, čiji su dolazak navijestili proroci, a Djevica ga Marija u Betlehemu rodila. Svojim utjelovljenjem, mukom, smrću i uskrsnućem on je svijet iznova posvetio, te svoje posvetiteljsko djelo "nastavlja i danas po Crkvi koja je trajno sveta" (LG 39).

Zbog toga piše Pavao Kološanima neka "žive kako se pristoji svetima" i neka se "kao izabranici Božji, sveti i ljubljeni" obuku u "srdačno milosrđe, dobrotu, poniznost, krotkost i strpljivost" (Kol 3, 12). Kad je Papa Franjo najavio i otvorio jubilarnu svetu Godinu milosrđa, imao je pred očima Isusovu ponudu i želju da se svi ljudi spase i "obuku u haljine srdačnosti, milosrđa dobrote i poniznosti". U tom vidu zatražio je neka se po biskupijama organiziraju "pučke misije" u

kojima će "misionari naviještati radost oprاشtanja i biti uvjerljivi propovjednici Božjeg milosrđa". Jer, milosrđe je "stožer na kojem počiva život Crkve i kriterij po kojem se prepoznađu djeca Božja". Zato su svi krštenici pozvani milosrdno živjeti jer njima je prvima, bez njihovih zasluga, darovano njegovo milosrđe.

3. Budući da je jubilarna godina obilježena uz ostalo i hodočašćima, Papa Franjo ističe kako je potrebno poći na "oprosničko hodočašće", te osobitu pozornost posvećuje duhovnim i tjelesnim djelima milosrđa. Što se pak tiče "oprosničkog hodočašća" ono započinje našom odlukom "ne suditi i ne osuđivati". Posebice kad nas muči zavist i ljubomora pa je "bratov ugled prepun na milost i nemilost raljama ogovaranja" (Lice milosrđa, 14). Kad se uspijemo othrvati osuđivanju naše subraće, tada smo kadri kod drugih "otkrivati pozitivne stvari" i ne dopuštati da bližnji "trpi zbog naše uskogrudnosti i pristranog suda". Ako nam podje za rukom učiniti ta dva koraka, pred nama se, veli Papa Franjo, pojavljuje završni čin, a to je sposobnost "darivati i moliti oproštenje". To je zapravo vrhunac "oprosničkog hodočašća" koji nam valja činiti u ovoj Godini milosrđa.

Onaj tko uspije prijeći taj "oprosnički hod", kadar je ići sve dalje i dalje. Prevladano hodočašće, naime, čini ga sposobnim "otvoriti širom svoje srce za jad i nevolje svijeta", pa bez oklijevanja i straha kreće "na periferije k onima koji su lišeni ljudskog dostojanstva i vapiju za pomoć" (Lice milosrđa, 15). Poznato nam je kako Papa Franjo od svog ustoličenja ne umara se poticati i usrdno pozivati sve da se "približimo takvima i pružimo im svoje prijateljstvo, toplinu i potporu". Dapače, on moli neka "njihov plač postane našim vapajem kako bismo, noseći im utjehu i solidarnost, porušili barijere ravnodušnosti, licemjerja i egoizma koji vladaju svijetom".

4. Pred nama je, braćo i sestre, jubilarna Godina milosrđa u kojoj imamo častan zadatak i obvezu pronositi svijetom vjeru koju je on svojim rođenjem zapalio u srcima ljudi. Jer, njegov dolazak među nas najsvjetlij je događaj ljudske povijesti. Tada je, naime, na zemlju koja je opterećena nepravdama, grijehom, sukobima i ratovima sišla Ljubav, Istina, Pravednost i Svetost. Zato se ovo liturgijsko razdoblje oduvijek svečano slavi. Crkva time zahvaljuje Ocu nebeskomu što je poslao svoga Sina da nam objavi punu istinu i pouči nas kako pošteno živjeti. Podimo, stoga k Novorođenome i poklonimo mu se. U njemu nam je Otac nebeski obznanio djela čudesna, pa svi krajevi svijeta vidješe spasenje Boga našega. I dok u božićnom Djetetu spoznajemo Boga, budi se u nama čežnja za nebeskim dobrima.

Neka nas ta čežnja vodi k njemu onim oprosnim putem na kojemu ćemo preko "tjelesnih i duhovnih djela milosrđa" prepoznavati Isusa na licima braće naše. A on će onda na koncu svijeta i nas prepoznati pa reći "što god ste učinili jednom od ove moje najmanje braće, meni ste učinili" (Mt 25, 40). Želim svima puno uspjeha na oprosnim hodočašćima u ovoj jubilarnoj i svetoj godini. Neka naš hod kroz ovo milosno razdoblje bude praćen osobitim djelima milosrđa kako bismo osjetili i zaslužili njegovu milost i oproštenje. Čestit Božić i sretna Nova 2016. godina, koja neka bude ispunjena mirom i svakim Božjim blagoslovom.

msgr. Želimir Puljić

SVETA STOLICA

Vrata Crkve ne smiju biti čvrsto zaključana

Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 18. studenoga 2015. - Apeli Svetog Oca

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Ovim smo razmišljanjem došli do praga Jubileja, evo blizu je. Pred nama su vrata, ali ne samo sveta vrata, već i druga: velika vrata Božjeg milosrđa – a to su jedna lijepa vrata! – koja dočekuju naše kajanje nudeći milost njegova opraštanja. Ta su vrata širom otvorena, treba nam samo malo hrabrosti da prijeđemo preko njihova praga. Svaki od nas ima neki teret na duši. Svi smo grešnici! Okoristimo se tom proslavom koja je pred nama i prijeđimo prag toga milosrđa Boga koji se nikada ne umara opraštati, nikada se ne umara čekati nas! Gleda nas, uvijek je uz nas! Samo hrabro! Uđimo kroz ta vrata!

Od Biskupske sinode, koju smo slavili u mjesecu listopadu, sve obitelji, i čitava Crkva, primili su veliki poticaj da se susretnu na pragu tih otvorenih vrata. Crkva je tom prigodom ohrabrena otvoriti svoja vrata, da bi izašla s Gospodinom ususret sinovima i kćerima na njihovu putu: katkad su nesigurni, ponekad izgubljeni, u ovim teškim vremenima. Kršćanske su obitelji, na poseban način, potaknute otvoriti vrata Gospodinu koji čeka da uđe, noseći svoj blagoslov i svoje prijateljstvo. I ako su vrata Božjeg milosrđa uvijek otvorena, i vrata naših crkava, naših zajednica, naših župa, naših ustanova, naših biskupija, moraju biti otvorena, da svi tako možemo izaći i nositi to Božje milosrđe. Jubilej znači velika vrata Božjeg milosrđa ali i mala vrata naših crkava koja su otvorena da Gospodin može ući – odnosno, mnogo puta, da može izaći – kada je zatočenik naših struktura, naše sebičnosti i tolikih drugih stvari.

Gospodin nikada ne ulazi na silu: i on traži dopuštenje da uđe. U Knjizi Otkrivenja se kaže: "Evo, na vratima stojim i kucam; posluša li tko glas moj i otvori mi vrata, unići će k njemu i večerati s njim i on sa mnom" (3, 20). Ali zamislimo Gospodina koji kuca na vrata našeg srca! U posljednjem viđenju iz Knjige Otkrivenja, ovako se prorokuje o Božjem gradu: "Vrata mu se ne zatvaraju obdan", što znači nikada, jer "noći ondje i nema" (21,25). Ima mjesta na svijetu u kojima se vrata ne zaključavaju, ima ih i danas. Ali mnogo je onih gdje su čvrsto zaključana vrata postalo nešto uobičajeno. Ne smijemo se predati ideji da moramo primijeniti taj sistem na čitav naš život, na život obitelji, grada, društva. A još manje na život Crkve. Bilo bi to užasno! Negostoljubiva Crkva, baš kao i Crkva zatvorena u samu sebe, umrtvljuje evanđelje i svijet. Vrata Crkve ne smiju biti čvrsto zaključana! Sve mora biti otvoreno!

Simboličko upravljanje "vratima" - pravovima, prijelazima, granicama - je postalo ključno. Vrata trebaju čuvati, ali ne odbijati. Vrata se ne smiju provaljivati, naprotiv, treba tražiti dopuštenje za ulazak, da gostoljubivost zablista u slobodi prihvaćanja i uskrati se u slučaju drske provale. Vrata se često otvaraju da se vidi čeka li netko vani, tko možda nema hrabrosti, a možda ni snage pokucati. Koliki su izgubili povjerenje, nemaju hrabrosti pokucati na vrata našeg kršćanskog srca, na vrata naših crkava... I stoje тамо, nemaju hrabrosti, oduzeli smo im povjerenje: molim vas, neka se to nikada ne dogodi. Vrata govore mnogo o kući, pa i o Crkvi. Upravljanje vratima zahtijeva pomno razlučivanje i, istodobno, ona moraju ulijevati veliko povjerenje. Želim uputiti zahvalu svim vratarima: naših stambenih zgrada, građanskih ustanova, samih crkava. Često oprez i ljubaznost vratara mogu pružiti sliku o uljudnosti i gostoljubivosti čitave kuće, već od samog ulaza. Možemo učiti od tih muškaraca i žena koji su čuvari mjesta susreta i prihvaćanja čovjekova grada! Svima vama čuvarima tolikih vrata, bilo da su to vrata stanova ili crkava, velika hvala! Ali uvijek s osmijehom, uvijek pokazujući gostoljubivost te kuće, te crkve, tako će se ljudi

osjetiti sretnima i prihvaćenima na tome mjestu.

Uistinu, znamo dobro da smo mi sami čuvari i sluge Božjih vrata, a kako se zovu Božja vrata? Zovu se Isus! On je naše svjetlo na svim vratima života, uključujući vrata našeg rođenja i naše smrti. On sam je rekao: "Ja sam vrata. Kroza me tko uđe, spasit će se: i ulazit će i izlaziti i pašu nalaziti." (Iv 10, 9). Isus je vrata kroz koja ulazimo i izlazimo. Jer Božji ovčinjak je sigurno sklonište, a ne zatvor! Božji dom je sklonište, nije zatvor, a vrata se zovu Isus! A ako su vrata zatvorena, kažemo: "Gospodine, otvori vrata!" Isus je vrata i daje nam ulaziti i izlaziti. Ima lopova, onih koji pokušavaju izbjegći vrata: zanimljivo da lopovi uvijek pokušavaju ući negdje drugdje, kroz prozor, s krova ali izbjegavaju vrata, jer imaju loše namjere, i krišom ulaze u ovčinjak da prevare ovce i iskoriste ih. Mi pak moramo proći kroz vrata i slušati Isusov glas: ako čujemo ton njegova glasa, sigurni smo, spašeni smo. Možemo ući bez straha i izaći bez opasnosti. U tome prelijepom Isusovu govoru, govori se i o vrataru, koji ima zadaću otvarati dobrom Pastiru (usp. Iv 10, 2). Ako vratar sluša Pastirov glas, tada otvara, i pušta unutra sve ovce koje Pastir dovodi, sve, uključujući i one izgubljene u šumama, po koje je Pastir otišao da ih vrati u ovčinjak. Ovce ne bira vratar, ne bira ih župni tajnik ili tajnica župe; sve ovce su pozvane, bira ih dobri Pastir. Vratar – također – sluša Pastirov glas. Eto, mogli bismo reći da moramo biti poput toga vratara. Crkva je vratarnica Gospodinova doma, nije gospodarica Gospodinova doma.

Sveta Nazaretska Obitelj zna dobro što znače otvorena ili zatvorena vrata, za onoga tko čega dijete, za onoga koji se nema gdje skloniti, za onoga koji je prisiljen bježati od opasnosti. Neka kršćanske obitelji učine od praga svoga doma mali a opet veliki znak Vrata milosrđa i Božje gostoljubivosti. Upravo takvom Crkva treba biti prepoznata, u svim krajevima svijeta: kao čuvarica Boga koji kuca, kao gostoljubivost Boga koji ti neće zalupiti vrata pred nosom, uz izliku da ne pripadaš toj kući. S tim se duhom približimo Jubileju: za Jubilej će biti sveta vrata, ali postoje i vrata velikog Božjeg milosrđa! Postoje također vrata našeg srca da svi prime Božje oproštenje i da i mi sami oprostimo, prihvatajući sve koji kucaju na naša vrata.

Apostolsko putovanje u Afriku

Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 2. prosinca 2015.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Proteklih sam dana boravio na svom prvom apostolskom putovanju u Afriku. Lijepa je Afrika! Zahvalujem Gospodinu za taj njegov veliki dar, koji mi je omogućio posjetiti tri zemlje: najprije Keniju, zatim Ugandu i na kraju Srednjoafričku Republiku. Još jednom izražavam svoju zahvalnost građanskim vlastima i biskupima tih država što su me primili, i zahvalujem svima koji su na mnoge načine surađivali. Hvala od srca!

Kenija je zemlja koja dobro predstavlja globalni izazov našeg doba: zaštитiti stvoreno preoblikujući model razvoja tako da bude pravičan, inkluzivan i održiv. Sve to nalazi svoj pandan u Nairobiju, najvećem gradu Istočne Afrike, gdje zajedno obitavaju bogatstvo i bijeda: ali to je sablazan! Ne samo u Africi: i ovdje, posvuda. Suživot bogatstva i bijede je sablazan, to je sramota za svijet. U Nairobiju ima svoje sjedište upravo Ured Ujedinjenih naroda za okoliš, kojeg sam imao priliku posjetiti. U Keniji sam se susreo s vlastima i predstavnicima diplomatskog zbora, kao i stanovnicima jedne gradske četvrti; susreo sam se s vođama različitih kršćanskih vjeroispovijesti i ostalih religija, svećenicima i posvećenim osobama, kao i s mladima, s mnogo mladih! U svakoj sam ih prigodi poticao da se okoriste velikim bogatstvom te zemlje: prirodnim i duhovnim bogatstvom, kojeg čine prirodna dobra, novi naraštaji i vrijednosti koje čine mudrost naroda. U tome tako dramatično aktualnom kontekstu imao sam radost donijeti Isusovu riječ nade: "Budite čvrsti u

vjeri, ne bojte se". To je bilo geslo pohoda. Te riječi svakodnevno, s plemenitim dostojanstvom, žive mnoge skromne i jednostavne osobe; te su riječi na tragičan i herojski način posvjedočili mladi sa sveučilišta u Garissi, ubijeni 2. travnja jer su kršćani. Njihova je krv sjeme mira i bratstva za Keniju, za Afriku i za cijeli svijet.

U Ugandi je moj posjet bio u znaku mučenikâ te zemlje, 50 godina od njihove povijesne kanonizacije, od strane blaženog Pavla VI. Zato je geslo bilo: "Bit ćete mi svjedoci" (Dj 1, 8). Geslo je to koje pretpostavlja riječi koje im neposredno prethode: "primit ćete snagu Duha Svetoga", jer je Duh taj koji pokreće srce i ruke učenikâ misionarâ. A cijeli je posjet u Ugandi protekao u žaru svjedočenja nadahnutog Duhom Svetim. Svjedočenje u eksplisitnom smislu je služenje katolikâ, kojima sam zahvalio i ohrabrio ih u njihovu radu, u koji su često uključene također njihove obitelji. To svjedočenje je svjedočanstvo ljubavi, u što sam se imao priliku izravno uvjeriti u domu u Nalukolongu, ali to potvrđuju i mnoge zajednice i udruženja u službi najsromišnjih, invalida, bolesnih. To je svjedočenje mladih koji, usprkos teškoćama, čuvaju dar nade i nastoje živjeti po evangelju a ne po svijetu, plivajući protiv struje. Svjedoci su svećenici, posvećeni muškarci i žene koji iz dana u dan obnavljaju svoj potpuni "da" Kristu i s radošću se posvećuju službi svetog Božjeg naroda. Ima još jedna skupina svjedoka, ali o tome ću govoriti kasnije. Sve to raznoliko svjedočenje, nadahnuto istim Duhom Svetim, je kvasac za cijelo društvo, kao što to pokazuje djelotvorni rad u Ugandi u borbi protiv zaraze HIV-om i prihvatanju izbjeglica.

Treća etapa putovanja bila je Srednjoafrička Republika, zemljopisno smještena u srcu Afrike: ona je upravo to, srce Afrike. Taj je posjet zapravo bio prvi u mojim planovima, jer ta zemlja nastoji izaći iz vrlo teškog razdoblja, nasilnih sukoba i velikog trpljenja njezinih stanovnika. Zbog toga sam želio upravo ondje, u Banguiju, tjedan dana ranije, otvoriti prva sveta vrata Jubileja milosrđa, kao znak vjere i nade za taj narod, i na simboličan način za sve afričke narode koji imaju najveću potrebu za oslobođenjem i utjehom. Isusov poziv učenicima: "Prijedimo na onu stranu jezera" (Lk 8, 22), bilo je geslo za Srednjoafričku Republiku. "Prijeci na drugu obalu", u građanskom smislu, znači ostaviti iza sebe rat, podjele, bijede i izabrati mir, pomirenje i razvoj. Ali to podrazumijeva jedan "prijelaz" koji se zbiva u savjestima, u stavovima i nakanama ljudi. A na toj je razini presudan doprinos vjerskih zajednica. Zato sam se susreo s evangeličkom i islamskom zajednicom, dijeleći molitvu i zauzetost za mir. Sa svećenicima i posvećenim osobama, ali i s mladima, dijelili smo radosni osjećaj da je uskrsl Gospodin s nama na lađi i da je on onaj koji je vodi na drugu obalu. Na kraju, na posljednjoj misi, na stadionu u Banguiju, na blagdan apostola Andrije, obnovili smo obavezu naslijedovati Isusa, našu nadu, naš mir, Lice Božjeg milosrđa. Ta je posljednja misa bila predivna: bilo je mnoštvo mladih, cijeli je stadion bio ispunjen mladima! Ali više od polovine stanovništva Srednjoafričke Republike je mlađe od 18 godina: to je zalog boljeg sutra!

Želim reći nešto o misionarima. To su muškarci i žene koji su ostavili domovinu, sve... Kao mladi su otišli tamo, živeći život mukotrpnog rada, katkad spavajući na tlu. U Banguiju sam se susreo s jednom redovnicom, bila je Talijanka. Vidjelo se da je stara: "Koliko godina imate?", pitao sam. "81". – "Ma nije valjda toliko, dvije više od mene" – Ta je sestra tamo od svoje 23., 24. godine života: čitav život! I mnoge druge poput nje. S njom je bila jedna djevojčica. A djevojčica joj se, na talijanskom, obraćala s: "Nonna" (baka). I sestra mi je rekla: "Ja nisam odavde, već iz susjednog Konga; došla sam kanuom s ovom djevojčicom". Takvi su vam misionari, hrabri. "A što radite, sestro?" – "Ja sam medicinska sestra a kasnije sam malo studirala pa sam postala primalja i assistirala kod 3.280 poroda". Tako mi je rekla. Cijeli život utrošen za život, za život drugih. A mnogo je takvih poput te sestre, jako mnogo: tolike redovnice, toliki svećenici, toliki redovnici koji su uložili svoj život u naviještanje Isusa Krista. Lijepo je vidjeti to. Baš lijepo!

Želim uputiti nekoliko riječi mladima. Ali ovdje ih je tako malo, jer je natalitet, čini se, postao

luksuz u Europi: natalitet nula, natalitet 1%. Ali obraćam se mladima: razmislite o tome što ćete učiniti od svog života. Sjetite se te sestre i mnogo drugih poput nje, koje su dale život i mnoge su umrle tamo. Misionarstvo ne znači provoditi prozelitizam: ta mi je sestra ispričala kako muslimanke dolaze k njima jer znaju da su redovnice sjajne medicinske sestre koje dobro liječe i ne drže im katehezu kako bi ih obratile! Daju svjedočanstvo; zatim onima koji žele drže katehezu. Ali svjedočanstvo: to je veliko herojsko misionarstvo Crkve. Naviještati Isusa Krista vlastitim životom! Obraćam se mladima: mislite na to što ćete učiniti od svoga života. Vrijeme je da razmišljate i molite Gospodina da vam dadne osjetiti njegovu volju. Ali ne isključujte, molim vas, mogućnost da postane misionari, da nosite ljubav, čovjekoljublje, vjeru u druge krajeve. Ne radi prozelitizma: to ne. To čine oni koji traže nešto drugo. Vjera se propovijeda u prvom redu svjedočenjem a zatim riječju. Polako.

Zahvalimo zajedno Gospodinu za to hodočašće na tlo Afrike, i pustimo da nas vode njegove ključne riječi: "Budite čvrsti u vjeri, ne bojte se"; "Bit ćete mi svjedoci"; "Prijedimo na drugu obalu".

Gdje se rodi Bog, rađa se mir

Papina poruka Urbi et orbi, Božić 2015.

Draga braćo i sestre, sretan Božić!

Krist se rodio za nas, kličimo od veselja na dan našega spasenja!

Otvorimo svoja srca kako bismo primili milost ovoga dana, koja je on sam: Isus je "sjajni" dan koji je osvanuo na obzoru čovječanstva. Dan milosrđa u kojem je Bog Otac otkrio ljudskom rodu svoju beskrajnu nježnost. Dan svjetla koji raspršuje tmine straha i tjeskobe. Dan mira u kojem postaje moguće susresti se, razgovarati a nadasve pomiriti se. Dan radosti, "velike radosti" za male i ponizne i za sav narod (usp. Lk 2, 10).

Na ovaj dan od Djevice Marije rođen je Isus, Spasitelj. Jaslice nam omogućuju vidjeti "znak" koji nam je Bog dao: "novorođenče povijeno gdje leži u jaslama" (Lk 2, 12). Poput pastira u Betlehemu i mi idemo vidjeti taj znak, taj događaj koji se svake godine obnavlja u Crkvi. Božić je događaj koji se obnavlja u svakoj obitelji, župi, zajednici koja prihvata Boga utjelovljenog u Isusu Kristu. Poput Marije, Crkva svima pokazuje Božji "znak": Dijete koje je nosila u krilu i donijela na svijet, ali koji je Sin Svevišnjega, jer "je od Duha Svetoga" (Mt 1, 20). Zato je on Spasitelj, jer je Jaganjac Božji koji uzima na sebe grijeh svijeta (usp. Iv 1, 29). Zajedno s pastirima prostrimo se pred Jaganjem, klanjajmo se utjelovljenoj Božjoj Dobroti i dopustimo da suze kajanja ispune naše oči i operu naša srca. Svima nam je to potrebno!

Samo on, samo on nas može spasiti. Samo Božje milosrđe može oslobođiti čovječanstvo od mnogih, katkad monstruoznih oblika zla koje sebičnost rađa u njemu. Božja milost može obratiti srca i otvoriti putove izlaska iz, ljudski gledano, nerješivih situacija.

Gdje se rodi Bog, rađa se nada. On donosi nadu. Gdje se rodi Bog, rađa se mir, a gdje se rodi mir tamo nema više mjesta za mržnju i rat. Ipak, upravo tamo gdje je došao na svijet utjelovljeni Sin Božji, i dalje traju napetosti i nasilja i mir ostaje dar za koji treba moliti i kojeg treba graditi. O, da Izraelci i Palestinci ponovno pokrenu izravni dijalog i prispiju dogovoru koji će dvama narodima omogućiti da žive u skladu, prevladavajući dugotrajni sukob, s ozbiljnim posljedicama na čitavu regiju!

Zamolimo Gospodina da sporazum postignut u sklopu Ujedinjenih naroda dovede do toga da što prije zamukne oružje u Siriji i popravi se teška humanitarna situacija iscrpljenog stanovništva. Jednako je tako hitno da sporazum o Libiji nađe na podršku sviju kako bi se prevladalo teške podjele i nasilja koja muče zemlju. Neka se međunarodna zajednica složno zauzme za okončanje

zvjerstava koja, kako u tim zemljama tako i u Iraku, Jemenu i subsaharskoj Africi, još uvijek odnose brojne žrtve, izazivaju goleme patnje i ne štede ni povjesnu i kulturnu baštinu cijelih naroda. Moje misli lete i onima koji su pogodjeni brutalnim terorističkim napadima, posebice nedavnim pokoljima koji su se dogodili u Egiptu, Parizu, Tunisu.

Neka našoj braći, progonjenoj u mnogim dijelovima svijeta zbog vjere, Dijete Isus podari utjehu i nadu. Oni su današnji mučenici. Molimo mir i slogu za draga stanovništva Demokratske Republike Kongo, Burundija i Južnog Sudana da se, putem dijaloga, osnaži zajednički napor u izgradnji civilnih društava vođenih iskrenim duhom pomirenja i uzajamnog razumijevanja.

Neka Božić donese istinski mir također Ukrajini, neka pruži utjehu onima koji trpe posljedice sukoba i nadahne volju za provedbom donesenih sporazuma, kako bi se ponovno uspostavila sloga u cijeloj zemlji.

Neka radost ovoga dana prosvijetli napore kolumbijskog naroda da, vođen nadom, nastavi odlučno težiti željenom miru.

Gdje se rodi Bog, rađa se mir, a gdje se rodi nada, osobe nalaze svoje dostojanstvo. Ipak, i danas je mnoštvo muškaraca i žena lišeno svoga ljudskog dostojanstva i, poput Djeteta Isusa, trpe hladnoću, siromaštvo i odbačenost ljudi. Neka danas naša bliskost stigne do najnezaštićenijih, poglavito djece vojnika, žena izloženih nasilju, žrtava trgovine ljudima i krijumčarenja drogom.

Neka ne uzmanjka naša utjeha onima koji bježe od bijede i rata, putujući u prečesto neljudskim uvjetima i nerijetko izlažući vlastiti život pogibelji. Neka budu nagrađeni obilnim blagoslovom oni pojedinci i države koji se velikodušno trude pružiti pomoć i primiti brojne migrante i izbjeglice, pomažući im graditi dostojanstvenu budućnost za sebe i za svoje drage i integrirati se u društva koja ih primaju.

Neka na ovaj dan slavlja Gospodin ponovno dadne nadu onima koji su bez posla – a njih je mnogo! – i neka podupre nastojanja onih koji imaju javne odgovornosti na političkom i ekonomskom području da se trude oko postizanja općeg dobra i štite dostojanstvo svakog ljudskog života.

Gdje se rodi Bog, cvjeta milosrđe. Ono je najdragocjeniji dar koji nam Bog daje, osobito u ovoj jubilejskoj godini, u kojoj smo pozvani otkriti nježnost koju naš nebeski Otac ima prema svakom od nas. Neka Gospodin napose zatvorenicima daruje svoju milosrdnu ljubav koja liječi rane i pobjeđuje zlo.

I tako danas zajedno kličemo od veselja na dan našega spasenja. Promatrajući jaslice upravimo pogled na raširene Isusove ruke koje nam pokazuju Božji milosrdni zagrljaj, dok slušamo plač Djeteta koje nam šapće: "Radi braće i prijatelja svojih klicat ću: 'Mir tebi!'" (Ps 121 [122], 8).

Božićna poruka nakon poruke Urbi et orbi

Vama, draga braćo i sestre iz svih dijelova svijeta koji se došli na ovaj trg, i vama koji ste iz različitih zemalja povezani putem radija, televizije i drugih sredstava komunikacije, upućujem svoj najsrdačniji pozdrav.

Ovo je Božić Svetе godine milosrđa, zato vam svima želim da uzmognete primiti u vlastiti život Božje milosrđe, koje nam je Isus Krist darovao, da bismo bili milosrdni s našom braćom. Tako će po nama rasti mir!

Sretan Božić!

Crkva – majka zvanja

Poruka pape Franje za 53. svjetski dan molitve za duhovna zvanja

Draga braćo i sestre!

Kako bih želio da tijekom ovog izvanrednog Jubileja milosrđa svi krštenici dožive radost pripadnosti Crkvi i otkriju da se kršćanski poziv, baš kao i svako pojedino zvanje, rađa u krilu Božjeg naroda i dar je Božjeg milosrđa! Crkva je dom milosti, a to je "tlo" gdje zvanje niče, raste i donosi plod.

Iz tog razloga pozivam sve vas da, o 53. Svjetskom danu molitve za duhovna zvanja, razmišljate o apostolskom zajedništvu i zahvaljujete za ulogu zajednice na putu zvanja svakog pojedinca. U buli najave izvanrednog Jubileja milosrđa podsjetio sam na ono što je Beda Časni rekao o pozivu svetog Mateja: "Miserando atque eligendo" (Misericordiae vultus 8). Gospodinovo milosrdno djelovanje opašta naše grijehu i otvara nas novom životu koji se konkretizira u pozivu na naslijedovanje i poslanje. Svako zvanje u Crkvi ima svoj izvor u Isusovu samilosnom pogledu. Obraćenje i poziv su dva lica iste medalje i ostaju trajno uzajamno povezani kroz cijeli život učenika misionara.

Blaženi Pavao VI. u svojoj apostolskoj pobudnici Evangelii nuntiandi opisao je različite korake u procesu evangelizacije. Jedan od tih koraka je pripadnost kršćanskoj zajednici (usp. br. 23), onoj zajednici od koje smo mi sami primili svjedočanstvo vjere i jasan navještaj Gospodinova milosrđa. Ta pritjelovljenost kršćanskoj zajednici obuhvaća u sebi cjelokupno bogatstvo crkvenog života, osobito sakramente. Doista, Crkva nije samo mjesto u koje vjerujemo, već je to također predmet naše vjere; zbog toga u Vjerovanju molimo: "Vjerujem u Crkvu".

Božji se poziv zbiva posredstvom zajednice. Bog nas poziva da postanemo dijelom Crkve i, nakon što postignemo određeni stupanj zrelosti u njoj, on nam daje točno određeni poziv. Zvanje je put kojim se kroči zajedno s braćom i sestrama koje nam je Gospodin dao: to je poziv koji odiše zajedništvom. Crkvena dinamika poziva je protulijek ravnodušnosti i individualizmu. Ona uspostavlja zajedništvo u kojem je ravnodušnost pobijedena ljubavlju, jer zahtijeva da izademo iz sebe samih i stavimo svoj život u službu Božjeg nauma, prigrljujući povjesne okolnosti njegova svetog naroda.

Na ovaj Dan posvećen molitvi za duhovna zvanja, potičem sve vjernike da preuzmu svoj dio odgovornosti u pogledu brige i razlučivanja zvanja. Kad su apostoli tražili nekoga da zauzme mjesto Jude Iškariotskog, sveti Petar je okupio stotinu i dvadeset braće (usp. Dj 1, 15); a kod izbora sedmorice đakona okupila se skupina učenika (usp. 6, 2). Sveti Pavao je dao Titu točno određene kriterije za izbor prezbitera (usp. Tit 1, 5-9). I dan-danas kršćanska zajednica je uvijek prisutna u razlučivanju zvanja, u njihovoј izgradnji i njihovoј ustrajnosti (usp. Apost. pobud. Evangelii gaudium, 107).

Zvana se rađaju u Crkvi. Od prvog trenutka kada se zvanje javi, nužno je imati odgovarajući "osjećaj" za Crkvu. Nitko nije pozvan isključivo za određeni kraj, za neku skupinu ili crkveni pokret, već za Crkvu i za svijet. "Jasni znak autentičnosti neke karizme njezina je crkvenost, njezina sposobnost da se skladno uklopi u život svetoga Božjeg naroda za dobro sviju" (isto, 130). Odgovarajući na Božji poziv, mladi čovjek osjeća kako se širi njegov crkveni obzor, pred očima mu se otvara mnogolikost karizmi i kadar je poduzeti objektivnije razlučivanje. Zajednica, na taj način, postaje kuća i obitelj gdje se zvanje rađa. Kandidati sa zahvalnošću promatraju to posredovanje zajednice kao nezaobilazni element za svoju budućnost. Uči poznavati i ljubiti braću i sestre koji slijede put različit od njihova; a te veze jačaju u svima zajedništvo.

Zvanja rastu u Crkvi. Tijekom izgradnje kandidati za različita zvanja trebaju sve bolje upoznavati crkvenu zajednicu, nadilazeći ograničene poglede koje svi na početku imamo. U tu je svrhu korisno poduzeti neko apostolsko iskustvo zajedno s ostalim članovima zajednice, kao na primjer: u društvu dobrog vjeroučitelja naviještati kršćansku poruku; iskusiti evangelizaciju periferije zajedno s nekom od redovničkih zajednica; otkriti blago kontemplacije kroz iskustvo života u klauzuri; bolje upoznati misiju ad gentes u kontaktu s misionarima; s dijecezanskim svećenicima produbiti iskustvo pastoralna u župama i biskupijama. Za one koji su već u izgradnji, crkvena zajednica ostaje uvijek temeljno odgojno okruženje, prema kojem se osjeća zahvalnost.

Crkva podupire zvanja. Nakon konačnog opredjeljenja, naš put zvanja u Crkvi ne završava, već se nastavlja u našoj spremnosti na služenje, u našoj ustrajnosti i trajnoj izgradnji. Onaj tko je posvetio svoj život Gospodinu spreman je služiti Crkvi gdjegod je to potrebno. Misija Pavla i Barnabe je dobar primjer te spremnosti služiti Crkvi. Poslani od Duha Svetoga i antiohijske zajednice u misiju (usp. Dj 13, 1-4), vratili su se toj istoj zajednici i ispriporijedili što je Gospodin učinio po njima (usp. Dj 14, 27). Misionare prati i podupire kršćanska zajednica, koja uvijek ostaje ključna referentna točka, kao vidljiva domovina koja pruža sigurnost onima koji su na putu prema vječnome životu.

Među pastoralnim djelatnicima posebnu važnost imaju svećenici. Po njihovoј se službi uprisutnjuje Isusova riječ, koji je rekao: "ja sam vrata ovcama [...] Ja sam pastir добри" (Iv 10, 7.11). Pastoral zvanja je temeljni dio njihove pastoralne službe. Svećenici prate one koji traže svoje zvanje, kao i one koji su već posvetili život služenju Bogu i zajednici.

Svi su vjernici pozvani postati svjesni crkvenog dinamizma zvanja, kako bi vjernička zajednica mogla postati, po primjeru Blažene Djevice Marije, nalik majčinu krilu koje prihvaca dar Duha Svetoga (usp. Lk 1, 35-38). Majčinstvo se Crkve očituje u ustrajnoj molitvi za zvanja i odgojnem radu i praćenju svih onih koji osjećaju Božji poziv. Crkva to majčinstvo izražava također pažljivim odabirom kandidata za svećeničku službu i posvećeni život. Konačno, Crkva je majka zvanja stalnom potporom onih koji su posvetili svoje živote služenju drugima.

Molimo Gospodina da svima onima koji su na putu zvanja podari duboki osjećaj pripadnosti Crkvi te da Duh Sveti u pastirima i svim vjernicima osnaži duh zajedništva, razlučivanja i duhovnog očinstva i majčinstva.

Milosrdni Oče, koji si dao svoga Sina za naše spasenje i trajno nas podupireš darovima svoga Duhom, daj nam žive, gorljive i radosne kršćanske zajednice, koje su izvori bratskoga života i koje kod mlađih bude želja da se posvete Tebi i djelu evangelizacije. Podupri te zajednice u njihovu nastojanju da ponude odgovarajuću katehezu zvanja i putove posebnog posvećenja. Udijeli mudrost potrebnu za razlučivanje zvanja, tako da u svemu sja veličina tvoje milosrdne ljubavi. Neka Marija, Isusova Majka i odgojiteljica, zagovara za svaku kršćansku zajednicu, da, postavši plodnom po Duhu Svetom, bude izvor pravih zvanja u službi svetoga Božjeg naroda.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Govor nadbiskupa Puljića na početku 51. plenarnog zasjedanja HBK

Parlamentarni izbori koji su iza nas, pokazali su uobičajene prednosti i nedostatke. Čini se ipak da nam društvo napreduje u usvajanju pravila demokracije. Onima koje su birači izabrali želimo puno snage, mudrosti i slove u obnašanju časnog posla u Parlamentu i u Vladi RH.

1. Uzoriti gospodine kardinale, pruzvišena gospodo nadbiskupi i biskupi, poštovani Generalni Tajniče i zamjeniče Generalnog Tajnika, gospodine Anciću i uvaženi gosti sve vas od srca pozdravljam na ovom redovitom 51. plenarnom zasjedanju HBK. Pozdravljam naše biskupe umirovljenike: Nadbiskupa Srakića koji se ne umara skupljati arhivsku građu i objavljivati nove knjige, mons. Milovana koji obilazi diljem Lijepe Naše i širi pobožnost prema blaženom Miroslavu Bulešiću, te mons. Župana komu osobito zahvaljujemo za 18 godina zauzetog i plodnog rada u Vijeću za obitelj. Hvala Bogu, zdravstveno se oporavio pa će u zajedništvu s nama sudjelovati na ovom plenarnom zasjedanju. Oko podne priključit će nam se Apostolski Nuncij mons. D'Errico.

Pozdravljam i ugledne predstavnike drugih biskupskih konferencija:

Mons. Marka Semrena, pomoćnog banjalučkog biskupije, delegata BK BiH;
Mons. Ivana Penzeša, biskupa subotičkog, člana Međ. BK sv. Ćirila i Metoda;
Mons. Đuru Gašparovića, biskupa srijemskog.

Pozdravljam predstavnike medija koji će dati izvješće s ovoga zasjedanja, posebice o zaključcima o kojima će biti govora na konferenciji za tisak, u četvrtak 12. XI. u 12 sati.

Od redovitog proljetnog, 50. plenarnog zasjedanja, koje je bilo od 14. do 16. travnja, imali smo 9. lipnja 2015. godišnji susret s redovničkim provincijalima na kojem smo razmišljali o posvećenom životu koji se "rađa i raste u Crkvi, te je sav je usmjeren na nju", kako veli koncilska konstitucija o Crkvi (LG 43).

2. Parlamentarni izbori koji su iza nas, pokazali su uobičajene prednosti i nedostatke. Čini se ipak da nam društvo napreduje u usvajanju pravila demokracije. Onima koje su birači izabrali želimo puno snage, mudrosti i slove u obnašanju časnog posla u Parlamentu i u Vladi RH.

Prije tri tjedna završila je Biskupska sinoda o "pozivu i poslanju obitelji u Crkvi i u suvremenom svijetu". Papa Franjo je u svom osvrtu na njezino održavanje rekao u audijenciji prošle srijede kako je to "bio milosni događaj". Jer, "obitelj je velika škola u kojoj se uči uzajamnom darivanju i oprštanju.. jer, tada nanesene rane ozdravljaju, brak biva čvršći, a obitelj jača, te je kadra odolijevati udarima malih i velikih zala". Stoga je, veli Papa, "održana sinoda o obitelji iznova je oživjela našu nadu". Na sinodi je kao delegat u ime HBK sudjelovao mons. Antun Škvorčević koji će nas već ovoga prijepodneva izvjestiti kako o odvijanju sinode, tako i o zaključcima njezinoga rada.

Biskupi će razgovarati kako nam naši blaženici, sveci i mučenici mogu biti prigoda za novu evangelizaciju koju su svojevremeno poticali sveti Ivan Pavao II., papa u miru Benedikt XVI, te posebice papa Franjo svojom pobudnicom "Radost evanđelja" koju je objavio u studenom prošle godine. Jer život svetaca pomaže ljudima otkrivati duhovne vrjednote i nadahnjivati se njihovim primjerom. Stoga su sveci i blaženici dobro nadahnuće i poticaj novoj evangelizaciji.

Po svojoj karitativnoj dimenziji Crkva na vidljiv način svjedoči da je ona "zajednica braće i sestara koju Otac ljubi". A "intimna je narav Crkve, piše Benedikt XVI. (Intima Ecclesiae Natura), "ne samo naviještati Riječ i dijeliti svete sakramente, nego i služiti braći u nevolji. A to su: siromašni,

stari, bolesni, napušteni i rubni, invalidi i udovice, prognanici i izbjeglice". U tom vidu čemo izvješće našeg Caritasa o svemu što se učinilo i čini diljem Hrvatske u ovom turbulentnom vremenu dolaska i prolaska silnog broja izbjeglih obitelji s Bliskog Istoka i drugih zemalja.

3. Papa Franjo je 8. rujna ove godine proglašio dva motuproprija kojima je reformirao kanonski postupak za parnice proglašenja ništavosti ženidbe, kako za vjernike latinskog, tako i za vjernike istočnih obreda. Biskupi će biti upoznati s prijevodom i potvrdom spomenutih motuproprija: "Mitis Iudex Dominus Jesus" i "Mitis et misericors Jesus". U samom naslovu ovih dokumenata imamo pridjev "blag i milosrdan". Baš u duhu najavljenе Godine milosrđa, koju je papa Franjo najavio 11. travnja 2015. uručivanjem bule "Lice milosrđa". Biskupi će biti upoznati s pismom kao i sa samim obredom početka Svetе godine, kako u Rimu tako i u partikularnim crkvama diljem svijeta. A u izvanrednoj Svetoj godini Papa pozvao sve neka "u znaku zajedništva cijele Crkve" radosno čine duhovna i tjelesna djela milosrđa.

Uz neka pitanja gledom na vjeronauk u školi, bit će predstavljen uzorak Statuta za katoličke škole u duhu Općih odredbi koje smo svojevremeno usvojili. Prema njima i u skladu s Ustavom RH kršćanski roditelji imaju pravo osigurati katolički odgoj svoje djece. Usvojene Odredbe i pripravljeni Statut omogućuju ostvarenje ciljeva obrazovanja u duhu crkvenog poslanja. U tom vidu je prošlog tjedna Hrvatsko katoličko sveučilište (HKS) organiziralo je stručno usavršavanje za članove pedagoških timova iz katoličkih škola gledom na provođenje Nastavnog plana i programa (4.-6. 11. 2015.). Za organizaciju zahvaljujemo Tajništvu HBK i Uredu za školstvo.

4. Na zasjedanju će biti govora o nacrnu Pravilnika HBK, kao i o ustroju i poslovanju Tajništva i Ustanova HBK. U nekoliko vijeća i odbora istekli su mandati pa će trebati potvrditi ih ili izabrati nove. Odredit će se i delegati HBK na zasjedanjima drugih BK, te pogledati kalendar termina za 2016. Nadam se kako čemo do četvrtka oko ručka završiti. O zaključcima i radu na ovom zasjedanju predviđena je konferencija za tisak u četvrtak u 12 sati.

Naše zasjedanje preporučujemo zagovoru našeg blaženog Alojzija Stepinca i današnjeg sveca Leona Velikoga, pape iz V. stoljeća koji je živio u vrlo nemirnom razdoblju povijesti Crkve, kad su u Europu nadirali barbari, a u krilu Crkve brojna vjerska proturječja i krivovjerja. I dok se danas sjećamo ovog Velikog pape i crkvenoga naučitelja, molimo Gospodina, neka nam po zagovoru svetog Leona udijeli postojanost u istini i trajan mir! Još jednom sve od srca pozdravljam i želim plodno, radno i blagoslovljeno zborovanje.

Izjava biskupa HBK u vezi s procesom kanonizacije blaženoga Alojzija Stepinca

U gesti pape Franje, koji je predložio osnivanje radne skupine stručnjaka Katoličke Crkve i Srpske pravoslavne Crkve čitamo priliku da se istina o blaženome Alojziju čuje jasnije i na najvišoj razini.

Nedvojbeno je da će taj rad u okrilju Svetе Stolice imati odjeka u cijelome svijetu.

U vezi s procesom kanonizacije blaženoga Alojzija Stepinca biskupi HBK svjesni su stanovite uznemirenosti u narodu, a i sami se suočavaju s brojnim pitanjima vjernika, što ponajprije pokazuje kolika je važnost Blaženika za naš narod i kolika je privrženost vjernika.

U gesti pape Franje, koji je predložio osnivanje radne skupine stručnjaka Katoličke Crkve i Srpske pravoslavne Crkve čitamo priliku da se istina o blaženome Alojziju čuje jasnije i na najvišoj razini. Nedvojbeno je da će taj rad u okrilju Svetе Stolice imati odjeka u cijelome svijetu.

Radosni smo da je u više navrata naglašeno i potvrđeno da Sveti Otac nema nikakvih dvojba glede svetosti kardinala Stepinca te da je proces kanonizacije priveden završetku. S tim raspoloženjem Hrvatska biskupska konferencija na raspolaganju je papi Franji i Svetoj Stolici u svemu

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

što će biti potrebno da bi se Srpskoj pravoslavnoj Crkvi objasnila pojedina pitanja glede života i djelovanja nadbiskupa Stepinca.

Nakon ranijih opetovanih pokušaja i konkretnih nastojanja Katoličke Crkve u Hrvatskoj da se u znanstvenim raspravama i u razgovorima sa Srpskom pravoslavnom Crkvom dode do razjašnjavanja prijepora, sada je to uistinu prilika da se konačno spriječe novi napadi i podmetanja u odnosu na svjetli lik Blaženika.

Biskupi znaju da blaženoga Alojzija ne treba posebno braniti, jer to čini njegova svetost života, ali je na nama učiniti sve da ta činjenica zasja jače te da se uklone sve poteškoće koje opterećuju odnose među Crkvama i narodima.

Zato inicijativu Svetoga Oca vidimo kao istinsku mogućnost da, uz pomoć Svetе Stolice, i u Hrvatskoj i u svijetu bude još vidljivija istina o našemu Blaženiku, a on sam dragocjenost koja ima značenje i šire od okvira Katoličke Crkve.

Pozivamo vjernike da čuvaju evanđeoski mir, da daljnje procese prate svojom molitvom i pouzdanjem u Gospodina. Znamo da Božja providnost vodi i ova događanja, a mi se jačamo u jedinstvu Crkve, u vjernosti znajući da zagovor blaženoga Alojzija neće izostati. I dalje nosimo vrijednosti njegova svjedočanstva. On je podnio mučeništvo zbog vjernosti Crkvi, Svetomu Ocu, u zalaganju za svakoga čovjeka, u ljubavi prema svome hrvatskom narodu.

Priopćenje s 51. plenarnog zasjedanja HBK

Sinoda o obitelji, kanonizacija blaženoga Alojzija Stepinca, proslava jubilejske Godine milosđa, motupropriji o reformi kanonskog postupka koji se odnosi na parnice za proglašenje ništavosti ženidbe, djelovanje Hrvatskoga Caritasa, Pravilnik HBK, bile su neke od tema zasjedanja.

Plenarno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije, 51. po redu, održano je pod predsjedanjem predsjednika HBK zadarskog nadbiskupa mons. Želimira Puljića u Zagrebu od 10. do 12. studenoga 2015. Na zasjedanju su uz članove HBK-a sudjelovali apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj, nadbiskup Alessandro D'Errico, izaslanik Biskupske konferencija Bosne i Hercegovine pomoćni banjalučki biskup mons. Marko Semren te gosti subotički biskup mons. Ivan Penzeš i srijemski biskup mons. Đuro Gašparović.

Pozdravljujući na početku nazočne predsjednik HBK osvrnuo se na neke događaje koji su se dogodili od prošlog redovitog plenarnog zasjedanja te izdvojio neke teme o kojima će se na zasjedanju razgovarati. Posebno je istaknuo redovitu opću Biskupsku sinodu o "pozivu i poslanju obitelji u Crkvi i u suvremenom svijetu" za koju je papa Franjo rekao kako je to "bio milosni događaj" za Crkvu. Osrvnuvši se na netom održane parlamentarne izbore, nadbiskup Puljić je rekao kako su pokazali uobičajene prednosti i nedostatke, ustvrdivši kako se čini da nam društvo ipak napreduje u usvajanju pravila demokracije. Poželio je onima koje su birači izabrali puno snage, mudrosti i sloga u obnašanju časnog posla u Parlamentu i u Vladi RH.

Biskup Antun Škvorčević kao izaslanik HBK na redovitoj općoj Sinodi o obitelji koja je održana u Rimu, upoznao je biskupe s tijekom Sinode, završnim dokumentom kao i ozračjem koje je vladalo među brojnim sudionicima iz cijelog svijeta. Naglasio je kako je protekla u bratskom i mirnom ozračju umnogome različitom od onoga kakvo se u medijima željelo predstaviti. Upozorio je kako završni dokument Sinode sadrži vrijedne poticaje koje bi valjalo pretočiti i u našu pastoralnu praksu. U tome smislu istaknuo je važnost usklađivanja dosadašnjeg programa tečajeva priprave za brak s potrebama koje očituju suvremeni problemi braka i obitelji te pri tom poseban naglasak staviti na pitanje vjere zaručnika koji žele ući u sakramentalni brak. Uz to podsjetio je

na potrebu ozbiljnijeg pastorala rastavljenih osoba na način kako usmjerava papa Franjo.

Na zasjedanju su biskupi zajednički razmotrili pojedine dijelove proslave Godine milosrđa koju će Papa svečano otvoriti 8. prosinca 2015. Papa je odredio da se treće nedjelje došašće u svakoj mjesnoj Crkvi otvore

Vrata milosrđa. Posebno je istaknuta važnost Papinih smjernica za proslavu jubileja u vjerničkim zajednicama u kojima Papa potiče na hodočašća, djela tjelesnog i duhovnog milosrđa, župne duhovne obnove (misije), marijansku pobožnost, vrjednovanje slušanja Božje riječi i šutnje. Od sakramenata će u godini jubileja u središtu biti sakrament pomirenja.

U vezi s procesom kanonizacije blaženoga Alojzija Stepinca, biskupi HBK uputili su posebnu izjavu svjesni stanovite uznemirenosti u narodu kao i brojnih pitanja vjernika s kojima se susreću. Biskupi su posebno istaknuli kako u gesti pape Franje, koji je predložio osnivanje radne skupine stručnjaka Katoličke Crkve i Srpske pravoslavne Crkve, čitaju priliku da se istina o blaženome Alojziju čuje jasnije i na najvišoj razini, zaključujući kako će taj rad u okrilju Svetе Stolice nedvojbeno imati odjeka u cijelome svijetu. Ujedno su izrazili i radost da je u više navrata naglašeno i potvrđeno da Sveti Otac nema nikakvih dvojba glede svetosti kardinala Stepinca te da je proces kanonizacije priveden završetku. S tim raspoloženjem, ističu biskupi, Hrvatska biskupska konferencija na raspolaganju je papi Franji i Svetoj Stolici u svemu što će biti potrebno da bi se Srpskoj pravoslavnoj Crkvi objasnila pojedina pitanja glede života i djelovanja nadbiskupa Stepinca. U toj inicijativi Svetoga Oca biskupi vide istinsku mogućnost da, uz pomoć Svetе Stolice, i u Hrvatskoj i u svijetu bude još vidljivija istina o blaženome Stepinu, a on sam dragocjenost koja ima značenje i šire od okvira Katoličke Crkve.

U svojoj brizi za što boljom organizacijom katoličkih osnovnih i srednjih škola biskupi su na ovom zasjedanju posebnu pozornost posvetili raspravi o ujednačavanju Statuta katoličkih škola kao i o trajnoj formaciji djelatnika u tim školama. Nacrt oglednog Statuta upućen je na daljnju doradu.

Biskupi su razmotrili i odobrili prijevod Papinih motuproprija „Mitis Iudex Dominus Jesus” i „Mitis et misericors Jesus” o reformi kanonskog postupka koji se odnosi na parnice za proglašenje ništavosti ženidbe i to ponajviše one dijelove koji se odnose na službu dijecezanskog biskupa u mjesnoj Crkvi i crkvenoj pokrajini. U raspravi je naglašeno kako je u Crkvi u Hrvatskoj uspostavljena zadovoljavajuća mreža crkvenih sudova koji u parnicama proglašenja ništavosti ženidbe sude u sudskom vijeću, a što bi i nadalje trebala biti redovita praksa.

Članovi HBK posebnu su pozornost posvetili djelovanju Hrvatskoga Caritasa u rješavanju izbjegličke krize koja je u Hrvatskoj započela sredinom rujna i traje sve do danas, bez jasnih naznaka koliko bi dugo mogla potrajati. Hrvatski Caritas se od prvog dana krize aktivno uključio snažnim angažmanom kroz slanje pomoći u hrani, higijenskim potrepštinama i drugim materijalnim dobrima kao i organiziranjem volontera. Na samom početku upućen je i apel za pomoć putem Međunarodnog Caritasa (Caritas Internationalis) na koji su odgovorili Caritasi iz raznih dijelova svijeta.

Na zasjedanju su članovi HBK odobrili obnovljeno izdanje Programa katoličkog vjerskog odgoja djece rane i predškolske dobi.

Raspravljalo se i o nacrtu Pravilnika HBK koji je poslan na daljnju doradu.

Biskupi su odlučivali o mandatima u pojedinim tijelima HBK-a. Nakon isteka mandata zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić ponovno je izabran za potpredsjednika HBK. Izabrani su novi članovi Stalnoga vijeća HBK: đakovačko osječki nadbiskup Đuro Hranić i porečko pulski

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

biskup Dražen Kutleša. Biskupi su izrazili zahvalnost dosadašnjem dugogodišnjem predsjedniku Vijeća HBK za život i obitelj biskupu Valteru Županu na predanom radu i služenju te je za novog predsjednika toga Vijeća izabran dubrovački biskup Mate Uzinić.

Za novoga predsjednika Biskupske komisije HBK za odnose s državom izabran je porečko pulski biskup Dražen Kutleša nakon što je istekao mandat dosadašnjem predsjedniku te Komisije zagrebačkom nadbiskupu kardinalu Josipu Bozaniću.

Produženi su mandati predsjedniku Vijeća HBK za katehizaciju i novu evangelizaciju nadbiskupu Đuri Hraniću, predsjedniku Vijeća HBK za misije biskupu Slobodanu Štambuku, predsjedniku Odbora HBK za mlade biskupu Miji Gorskome i predsjedniku Odbora HBK za pastoral osoba lišenih slobode biskupu Nikoli Kekiću.

Na zasjedanju su podnesena i izvješća o radu pojedinih tijela HBK-a.

Pastoralno - katehetski kolokvij za svećenike održat će se 24. i 25. veljače 2016. Za iduću godinu na jesen predviđeno je i održavanje Simpozija povodom 25 godina vjeronauka u osnovnim i srednjim školama u Republici Hrvatskoj. Izvanredno zasjedanje HBK održat će se 25. siječnja 2016. Iduće proljetno zasjedanje HBK-a održat će se od 5. do 7. travnja 2016., a jesensko od 11. do 13. listopada 2016. Redoviti godišnji susret članova HBK s redovničkim provincialima, članovima Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica, koji imaju sjedište na području HBK održat će se 7. lipnja 2016.

Čovjek koji prijateljuje s Bogom, prijatelj je svima

Poruka pomorcima i ribarima predsjednika Odbora HBK za pomorce krčkog biskupa Ivice Petanjeka u povodu proslave njihova nebeskog zaštitnika sv. Nikole

O blagdanu sv. Nikole, vašega zaštitnika, upućujem vam srdačne čestitke i pozdrave isprepletene s dobrim željama za vaš život i rad. Ovu vam poruku upućujem prvi put budući da su mi hrvatski biskupi povjerili pastoralnu brigu i skrb za pomorce, ribare i turiste.

Nadam se da će u svojim budućim obraćanjima moći biti konkretniji kad se budem kroz susrete upoznao s vama, vašim životnim brigama, tjeskobama, ali i vašom radosti i nadom.

Drago mi je da je upravo blagdan sv. Nikole, zaštitnika pomoraca, ribara i putnika, prigoda da vam se obratim. Svečev blagdan okupit će po našim crkvama i zavjetnim kapelama njemu u čast živu Crkvu: obitelji pomoraca, ribara, one čiji su najmiliji na putovanjima, i sve 'ljude od mora'. Mislima i molitvom duhovno ćemo biti povezani i sa svim našim pomorcima širom svijeta. Dapače, u svojim molitvama spomenimo se kako naših pomoraca koji su izgubili svoj život zarađujući za svoje obitelji i tražeći bolje uvjete života, tako i svih onih koji u nama bliskom Sredozemlju s istom čežnjom poduzimaju nesigurna putovanja tražeći svoj put slobode i blagostanja. Imao sam prilike čuti svjedočanstvo jednog našeg mladog pomorca čiji se brod našao u blizini slične tragedije. Taj je mladić, sa svojom posadom, hrabro i požrtvovno pritekao u pomoć spašavajući unesrećene. U takvom obliku humanosti stoji i svjedočanstvo posade našeg broda "Andrija Mohorovičić" čiji je zadatak bio traženje i pomaganje osobama koji su doživjeli slične tragedije. Zasigurno su mnogi od vas imali ovakva ili slična iskustva. Hvala vam na vašem čovjekoljublju. Ponosni smo na vas jer ste poput sv. Nikole, vašeg nebeskog zaštitnika, prepoznali čovjeka u potrebama i niste pred njima zatvorili svoje srce.

Sveti Nikola živio je davno, u ranim kršćanskim vremenima, ali njegov spomen živi i danas jer se ne mogu zaboraviti njegova dobra djela koja je učinio bilo djeci, bilo mladima, bilo pomorcima.

Dobrog čovjeka svi žele imati za prijatelja.

Zato su ga i pomorci izabrali za svoga zaštitnika da ih prati. Čovjek koji prijateljuje s Bogom, prijatelj je svima.

Osobno mislim, dragi pomorci i ribari, da bi trebalo sveca zaštitnika štovati kao prijatelja. Njemu se moliti i obraćati kao prijatelju na kojega se možete osloniti. Evo jednostavnoga primjera: svaki od vas, kad kreće na put, neka se ovako obrati svecu: „Čuj, sveti Nikola, ja idem na put, a ti se pobrini da mi žena i djeca i roditelji za to vrijeme budu živi i zdravi. Mene čuvaj na putu i daj da ih uskoro mogu opet sretno zagrliti.” To su jednostavne riječi koje bismo uputili svome prijatelju kad bismo mu nekoga svoga povjerili na brigu. Zašto ne bismo tako svece štovali?

Sveci su bili ljudi kao i mi, ali živjeli su tako da njihova vjera ne bude i ne ostane samo u formula-
ma i vjerskim istinama. Oni su svojoj vjeri dali jasan izričaj služeći Bogu u svojoj braći i sestrama.
Upravo tako i svatko od nas u svome zvanju može ostvariti goruću želju pape Franje zbog koje
je odlučio započeti ovu izvanrednu Godinu milosrđa: da naslijedujući Krista, koji se proslavio u
životima svetaca, činimo tjelesna djela milosrđa: gladna nahraniti, žedna napojiti, gola zaodje-
nuti, stranca primiti, bolesna dvoriti, utamničena pohoditi i mrtva pokopati; te duhovna djela
milosrđa: dvoumna savjetovati, neuka poučiti, grješnika pokarati, žalosna i nevoljna utješiti,
uvrijedu oprostiti, nepravdu strpljivo podnosići i za žive i mrtve Boga moliti. Nositi riječ i gestu
utjehe siromašnima, proglašiti oslobođenje onima koji su bačeni u okove novih ropstava suvre-
menoga društva, vratiti vid onima koji više ne vide jer su prignuti nad same sebe i gledaju samo
sebe te vratiti dostojanstvo onima kojima je ono oduzeto. To je srž Isusove propovijedi i poslanja
koje je svaki kršćanin svojim svjedočenjem pozvan svjedočiti.

U svetom Nikoli vidimo vjeru u djelima. Neka nama svima, a posebno vama koji se utječete nje-
govu zagovoru, sv. Nikola bude prijatelj i potpora da svojim svjedočkim kršćanskim životom i
radom na moru proslavite Gospodina Milosrdnog Boga.

Čestitam vam ovaj dan i želim vam sretnu plovidbu te blagoslivl

jem svaki vaš dan i čas na morima. Želim vam još sretniji povratak u domaću luku među vaše
obitelji. Neka sve vas i vaše najmilije na tome putovanju prati nebeska zaštita Trojedinoga Milo-
srdnoga Boga i moćni zagovor njegova miljenika sv. Nikole.

ZADARSKA NADBISKUPIJA

SVETKOVINA SVIH SVETIH

Homilija mons. Želimira Puljića

1. Današnja liturgijska čitanja vrlo su znakovita i slikovita. S jedne stran vidimo anđela koji se uspinje i najavljuje ono što se ima zbiti, a s druge slušamo Isusa kako s Gore blaženstava objavljuje odredbe novog Zakonika: "Blago siromasima, njihovo je kraljevstvo nebesko; blago ožalošćenima, oni će se utješiti; blago milosrdnima, oni će zadobiti milosrđe" (Mt 5, 3-10). Važno je imati u vidu kako je upravo tih dana, neposredno prije govora na Gori, Isus odabrao prve učenike koji će biti njegovi vjesnici i namjesnici, kojima će izdati odredbu: Idite po svem svijetu i propovijedajte. Krstite i naučavajte. Što? Evo vam novi zakon i nove propise. Njima je označio novi pogled na svijet i život, progovorio o molitvi, istinoljubivosti, poniznosti, čistoći, milosrđu, ljubavi, praštanju, o ulozi kršćanstva i evanđelja u svijetu.

Svetkovina Svih Svetih nam govori o ljudima koji su taj Zakon prihvatili, usvojili i vršili. Pred čudom današnjega blagdana stajao je pisac Otkrivenja pa zabilježio: "Ja Ivan vidjeh veliko mnoštvo što ga nitko ne moguše prebrojiti, iz svakoga naroda, i plemena, puka i jezika" (Otkr 7, 9). U toj skupini silnog mnoštva, koje stoji pred prijestoljem i pred Jaganjcem, odjeveni u bijele haljine, s palmama u rukama, trebamo tražiti i sanjati svoje mjesto! I težiti i tražiti kako se "umiješati u zbor patrijarha, proroka, vijeće apostola, među brojne čete mučenika, u društvu ispovjedalaca i djevica, te se okupiti i veseliti u zajedništvu svih svetih". U tom vidu piše i poziva sveti Bernard: "Požurimo se onima koji nas čekaju i želimo one koji nas žele".

2. Uz svetkovinu Svih Svetih tu je i spomendan svih vjernih mrtvih kada idema na groblje zapaliti svijeće našim dragim pokojnicima. Jer, njihova prošlost naša je sadašnjost, a to što su oni postigli nama je obećano u budućnosti! Stoga, kad se nađemo na grobovima naših pokojnika, razmišljamo o našem kraju i svršetku, kao i o grobnom mjestu gdje će nas zasuti zemljom uz riječi "sjeti se čovjek da si prah i da ćeš se u prah vratiti". To je možda jedini dan kad o tome intenzivnije mislimo. Dosta vremena, naime, provedemo ne obazirući se na tu trajnu konstantu života. Živimo kao da smrti nema. Ili kao da k nama doći neće. A ipak, smrt je nešto najosobnije, jedincato i nezamjenjivo. I nema ništa u životu tako snažno, jasno, i usudio bih se reći, pravedno kao smrt. Ona sve ljude čini jednakima i pred njom nema razlike ni u staležu, ni u godištu. I što je najzanimljivije ona nije izvan nas, već u nama. Sa sobom je nosimo. Zapravo, svaki naš trenutak i sve što mislimo, činimo i radimo, smrtno je, nestalno, propadljivo i prolazno. Svi naši uspjesi i neuspjesi, trenuci radosti i žalosti, postaju prošlost jer nad njima se nadvija sjena smrtna.

Zašto onda tako rijetko na smrt mislimo? Ljudi su, naime, donedavno umirali u krugu svojih najbližih. Djeca su u roditeljskoj kući gledala kako umire nono ili nona, a onda otac ili majka. Postupno i prirodno privikavali su se na to kako će i na njih doći red. Danas se redovito umire po bolničkim sobama. A ako slučajno umre u vlastitoj kući, vrlo brzo se i uredno «pospremi pokojnika» i odveze u mrtvačnicu.

3. Na svetkovinu Svih Svetih Isus i nas poziva, hrabri i potiče. Ne tugujte zbog toga što ste "sironašni, gladni i žedni pravednosti, krotki i milosrdni". "Blago vama kad vas pogrde i prognaju. Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima". Pred čudom današnjeg blagdana stajao je i vidjelac apostol Ivan te zapisao slijedeće: "Ja, Ivan vidjeh silno mnoštvo što ga nitko ne moguše prebrojati iz svakog naroda, plemena, puka i jezika". Blago nama ako nas je Ivan video u tom silnom mnoštvu spašenih koji se klanjaju pred prijestoljem Jaganjca i govore: "Blagoslov i slava, mudrost i zahvalnica, čast i moć, i snaga Bogu našemu, u vjeke vjekova..

Blago svima koji pođu za Isusom poštujući nove zakone i propise, te tako uđu u novo kraljevstvo

koje je pripravljeno malenima, siromašnima, umornima i uplakanima, nevinima i jednostavnima. Blago svima koji Isusove riječi s Gore shvate i prihvate. Počujmo danas što nam Isus govori, što anđeo poručuje crkvama. Pomiješajmo se u duhu s onim silnim svijetom koji sluša i upija njegove riječi. Jer, slavimo svoju domovinu, nebeski grad Jeruzalem, gdje ga hvale preobraženi udovi Crkve naša braća i sestre. Onamo i mi putujemo u vjeri ohrabreni njihovim zagovorom i primjerom. Stoga prihvatimo poziv sv. Bernarda pa "umiješajmo se u zbor patrijarha i proroka, te čeznimo za onim što je gore i požurimo onima koji nas čekaju i žele". Amen.

SLUŽBA RIJEČI NA GRADSKOM GROBLJU U ZADRU

Homilija mons. Želimira Puljića

1. Današnja liturgijska čitanja vrlo su znakovita i slikovita. S jedne stran vidimo anđela koji se uspinje i najavljuje ono što se ima zbiti, a s druge slušamo Isusa kako s Gore blaženstava objavljuje odredbe novog Zakonika: "Blago siromasima, njihovo je kraljevstvo nebesko; blago ožalošćenima, oni će se utješiti; blago milosrdnima, oni će zadobiti milosrđe" (Mt 5, 3-10). Uz svetkovinu Svih Svetih tu je i spomandan svih vjernih mrtvih kada idema na groblje zapaliti svijeće našim dragim pokojnicima. Jer, njihova prošlost naša je sadašnjost, a to što su oni postigli nama je obećano u budućnosti! Stoga, kad se nađemo na grobovima naših pokojnika, razmišljamo o našem kraju i svršetku, kao i o grobnom mjestu gdje će nas zasuti zemljom uz riječi "sjeti se čovjek da si prah i da ćeš se u prah vratiti". To je možda jedini dan kad o tome intenzivnije mislimo.

Dosta vremena, naime, provedemo ne obazirući se na tu trajnu konstantu života. Živimo kao da smrti nema. Ili kao da k nama doći neće. A ipak, smrt je nešto najosobnije, jedincato i nezamjenjivo. I nema ništa u životu tako snažno, jasno, i usudio bih se reći, pravedno kao smrt. Ona sve ljude čini jednakima i pred njom nema razlike ni u staležu, ni u godištu. I što je najzanimljivije ona nije izvan nas, već u nama. Sa sobom je nosimo. Zapravo, svaki naš trenutak i sve što mislimo, činimo i radimo, smrtno je, nestalno, propadljivo i prolazno. Svi naši uspjesi i neuspjesi, trenuci radosti i žalosti, postaju prošlost jer nad njima se nadvija sjena smrtna.

2. Zašto onda tako rijetko na smrt mislimo? Ljudi su, naime, donedavno umirali u krugu svojih najbližih. Djeca su u roditeljskoj kući gledala kako umire nono ili nona, a onda otac ili majka. Postupno i prirodno privikavali su se na to kako će i na njih doći red. Danas se redovito umire po bolničkim sobama. A ako slučajno umre u vlastitoj kući, vrlo brzo se i uredno «pospremi pokojnika» i odveze u mrtvačnicu. U modernom sekulariziranom svijetu, dakle, pogrebni obredi svedeni su na površni spektakl ili potpunu privatnost. Bol i smrt izgubili su socijalnu i duhovnu dimenziju. Na njih se više ne gleda kao "na Bogom danu prigodu" za rast u humanosti, altruizmu i svetosti. Ona se ne uklapa u protokol normalnog života, već ugrožava "moju slobodu i privatnost". U zaborav je otislo duhovno i pedagoško pravilo kako je važno susresti se s istinom života, kako god ona bolna bila.

Stari pisac je to uspješno i umješno sročio u stihovima, "Dies irae, dies illa", gdje veli: "Kolik strah će na sve pasti, kada Sudac višnje vlasti, dođe preterest ljudske strasti". Istina, dojučer je mučilo dušu vjernika hoće li čuti trublju kad zasvira i pozove na račun pred višnjega Sudca. Suvremenog čovjeka, čini se ne muči toliko pitanje vječnog suda, koliko strah od osamljenosti u vremenu prije smrti; i ostavljenosti kad ga napuste životne snage. Strah od suvišnosti, tereta, neizdržive boli i besmisla patnje izgleda ponekad jači od onoga straha susreta s vječnim Sucem.

3. Stoga je neobično važno i dragocjeno biti blizu ljudima u vrijeme bolovanja i umiranja; posebice u onim trenutcima pred samu smrt. Lijepo je stoga što i odgovorni u zdravstvu primjećuju potrebu stvaranja prostora za palijativnu skrb bolesnika. To su, naime, vrlo dirljivi i neponovljivi trenutci koje valja osmisiliti. I Isus je pred samu smrt "bio sa svojim učenicima" koje je "nazvao

prijateljima". A nakon ustanove Euharistije pozvao je apostole neka se međusobno ljube onako kao što ih je on njih ljubio. Zamolio ih je neka ga prate u molitvi, a kad su od umora pozaspali, hrabrio ih je neka ustraju i budni budu.

Na svetkovinu Svih Svetih Isus i nas poziva, hrabri i potiče. Ne tugujte zbog toga što ste "siromašni, gladni i žedni pravednosti, krotki i milosrdni". "Blago vama kad vas pogrde i prognaju. Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima". Pred čudom današnjeg blagdana stajao je i vidjelac apostol Ivan te zapisao slijedeće: "Ja, Ivan vidjeh silno mnoštvo što ga nitko ne moguće prebrojati iz svakog naroda, plemena, puka i jezika". Blago nama ako nas je Ivan video u tom silnom mnoštvu spašenih koji se klanjaju pred prijestoljem Jaganjca i govore: "Blagoslov i slava, mudrost i zahvalnica, čast i moć, i snaga Bogu našemu, u vjeke vjekova. Amen.

ZAHVALIMO KRISTU ZA DAR SEBE I ONIH KOJI GA PRINOSE

Homilija mons. Želimira Puljića na Dušni dan u katedrali za pokojne nadbiskupe, svećenike i sve vjerne mrtve

1. Uz svetkovinu Svih Svetih koju smo jučer proslavili, tu je i Spomendan svih vjernih mrtvih kada idemo na groblje zapaliti svijeće našim dragim pokojnicima. Tako otimamo zaboravu one kojih se sjećamo, a ujedno im izražavamo zahvalnost za dobro koje su učinili. Sjećamo ih se sa živom vjerom kakvu je očitovao Job kada je rekao: "Ja znam da moj Izbavitelj živi i posljednji će on nad zemljom ustati" (Job 19, 27). Njihova prošlost naša je sadašnjost, a to što su oni postigli nama je obećano u budućnosti! Stoga, u ovakvim prigodama razmišljamo o našem kraju i svršetku, kao i o onom času kad će nas zasuti zemljom uz riječi "Sjeti se, čovječe, da si prah i da ćeš se u prah vratiti". To je možda jedini dan kad o tome intenzivnije mislimo.

Činjenica je, naime, kako dosta vremena provedemo ne obazirući se na tu trajnu konstantu života. Živimo kao da smrti nema. Ili kao da k nama doći neće. A ipak, smrt je nešto najosobnije, jedincato i nezamjenjivo. I nema ništa u životu tako snažno i jasno kao smrt koja sve ljudе čini jednakima. Pred njom nema razlike ni u staležu, ni u godištu. I ona nije izvan nas, već u nama. Sa sobom je nosimo. Zapravo, svaki naš trenutak i sve što mislimo, činimo i radimo, smrtno je, nestalno, propadljivo i prolazno. Svi naši uspjesi i neuspjesi, trenuci radosti i žalosti, postaju prošlost jer nad njima se nadvija sjena smrtna. Zato nas Pavao večeras opominje da "ne budemo u neznanju i da ne živimo kao oni koji nade nemaju" (1 Sol 4, 13).

2. Zašto onda tako rijetko na smrt mislimo? U sekulariziranom svijetu ljudi gube osjećaj za tuđu bol, a smrt nema ni socijalnu, a ni duhovnu dimenziju. Budući da se ne uklapa u protokol života, već ugrožava "slobodu i privatnost", na njih se više ne gleda kao dobru prigodu za rast u humanosti, altruizmu i svetosti. Otklonilo se duhovno i pedagoško pravilo kako je važno susresti se s istinom života, kako god ona bolna bila. A stari pisac to je uspješno i umješno sročio u stihovima: "U dan onaj u dan gnjeva" (Dies irae, dies illa). Tamo u jednom stihu veli: "Kolik strah će na sve pasti, kada Sudac višnje vlasti, dođe preterest ljudske strasti". I dok je jučer duše vjernika mučilo hoće li čuti trublju kad zasvira i pozove na račun pred višnjega Sudca, suvremenog čovjeka muče neki drugi problemi. Njega ne muči pitanje vječnog suda, već strah od osamljenosti u vremenu prije smrti; i ostavljenosti kad ga napuste životne snage.

Strah od suvišnosti, tereta, neizdržive боли i besmisla patnje izgleda ponekad jači od onoga straha susreta s vječnim Sucem. Stoga pribjegava glumačkoj skupini Halloweena s mitološkim maskama vještice, vampira i zombija s bundevama, paukovim mrežama kako bi zastrašivanjem otjerao smrt iz svoga dvorišta. A ona nije u dvorištu, već u njemu. Samo on to ne shvaća i ne priznaje, pa živi bez nade i u neznanju, kao veli sv. Pavao. Stoga je važno i dragocjeno biti blizu

ljudima u vrijeme bolovanja i umiranja; posebice u onim trenucima pred samu smrt koje valja osmislti jer su dirljivi i neponovljivi. Isus ih je tako osmislio da nam je uoči svoje smrti sebe u euharistiji ostavio, a svoje učenike "nazvao prijateljima". I pozvao ih neka se međusobno ljube onako kao što ih je on njih ljubio.

3. Mi ćemo se pod ovom svetom misom posebice sjetiti u molitvama naših pokojnih nadbiskupa i svećenika koji su po Svetom redu s euharistijom bili sudbinski povezani. Svećenik, naime, dok predvodi misu, slavi čudesnu preobrazbu čovjeka, povijesti i svemira; slavi božansku pretvorbu koja nadilazi vremena i prostore. Sjećajući se pokojnih nadbiskupa i svećenika, mi večeras zahvaljujemo Bogu što ih je Gospodin "izabrao prije postanka svijeta" i u "ljubavi predodredio za sebe dobrohotnošću svoje volje" (Ef 1, 3 – 5). Po Svetom redu oni su bili ovlašteni djelovati "u ime Krista", Glave i Pastira Crkve, pa su uprisutnjivali Krista i sebe njemu suobličavali. Na svetom žrtveniku, oltaru, prinosili su Kalvarijsku žrtvu Isusove smrti i uskrsnuća. Zato je oltar sveto mjesto koje se poštije i cijeliva. I kad god se nađemo pred oltarom, možemo parafrazirati Jahvine riječi Mojsiju: "Izuj obuću svoju, jer mjesto na kojem stojiš sveto je".

S tog svetog mjesta nakon pretvorbe, Crkva moli da Bog primi žrtvu Kristovu koju prikazujemo kao i nakane koje mu upućujemo. A ima ih šest: Molimo za papu, biskupe i svećenike. Kako je važno imati svete pape, biskupe i svećenike; čestite, poštene i svete. Bez svećenika, biskupa i pape nema Crkve. A gdje nema svećenika, kršćani se osipaju i propadaju. I zato je vrlo važno moliti na tu nakanu. Moli se zatim za sve "koji prinose žrtvu". To su oni koji su naručili misu; odvojili nešto od svoga kako bi doprinijeli samom slavlju. Moli i za sve koji su nazočni, kao i za kršćane diljem svijeta, posebice za one "koji traže Gospodina iskrena srca". Na koncu, moli se za one koji su bili s nama i završili svoj ovozemni hod. A na kraju izrečenih molitava i nakana dolazi svečani završetak kada svećenik s uzdignutom patenom i kaležom izgovara pohvalu Kristu: "Po Kristu i s Kristom u i Kristu, tebi Bogu Ocu svemogućemu, u jedinstvu Duha Svetoga svaka čast i slava".

4. I dok večeras molimo na sve te nakane te duše pokojnika preporučujemo Božjem milosrđu, preporučimo vjernoj Odyjetnici i našim svetim zaštitnicima i naše sjemeništarce, bogoslove, svećenike i sve Bogu posvećene osobe neka ih Gospodin blagoslovi i čuva na njihovom putu. Zahvalni Bogu za dar euharistije, molimo za sve naše obitelji i narod naš: neka ostane vjeran Crkvi i njezinim pastirima te urešen kršćanskim krjepostima napreduje ovdje na zemlji dok ne prispije u vječno spasenje, gdje će se pridružiti onom silnom mnoštvu spašenih, te pred prijestoljem Jaganjca moliti i pjevati: "Blagoslov i slava, mudrost i zahvalnica, čast i moć, i snaga Bogu našemu, u vijeke vjekova. Amen".

SVETA GODINA MILOSRĐA – NEKOLIKO RIJEČI O BULI "LICE MILOSRĐA"

Nagovor mons. Želimira Puljića na Stručnom skupu vjeroučitelja Zadarske nadbiskupije

1. Uoči nedjelje Božanskog Milosrđa, 11. travnja 2015., uručivanjem bule "Lice milosrđa" (Misericordiae vultus) papa Franjo proglašio je izvanrednu Svetu godinu milosrđa, te pozvao vjernike neka radosno čine duhovna i tjelesna djela milosrđa. Odabранo je i geslo jubileja iz Lukinog evanđelja "Milosrdni poput Oca" (Lk 6, 36). Nekoliko obilježja Godine milosrđa:

– Papa će na bazilici svetog Petra otvoriti jubilarne vrata milosrđa na svetkovinu Bezgrješnog začeća BDMarije. Na treću pak nedjelju došašća, 13. prosinca, odredio je neka mjesni Ordinariji otvore Sveta vrata na svojim katedralama. Osobita značajka koja je istaknuta u buli jubileja odnosi se na oproštenje grijeha. Papa se nada da će "ispovjednici biti pravi znak Očeva milosrđa" i da će moći primati vjernike "poput oca u prispolobi o izgubljenom sinu". Papa najavljuje kako će tijekom korizme slati "misionare milosrđa", to jest svećenike kojima će biti dana "ovlast opravštati i one grijehе koji su pridržani Apostolskoj Stolici". Stoga traži neka se u biskupijama

organiziraju "pučke misije" u kojima će misionari biti "navjestitelji radosti oproštenja i uvjerljivi propovjednici milosrđa" (br. 18). Jer, milosrđe je "stožer na kojem počiva život Crkve". A zorna molitva na 26. nedjelju kroz godinu veli kako naš Gospodin "svoju svemoć očituje najviše praštanjem i milosrđem", koja nipošto nije "znak slabosti", svemoći i jakosti. Zbog toga milosrđe postaje "kriterij prepoznavanja prave djece Božje".

Svi krštenici i članovi Božjeg naroda pozvani su živjeti milosrđe, jer je njima prvima kao Božjoj djeci bez njihovih zasluga ukazano njegovo milosrđe. Papa koristi misao hodočašća pa se pita kako to "oprosničko hodočašće započinje i kreće, kako se ponaša i gdje završava? I odgovara:

* Započinje s frazom "ne suditi i ne osuđivati". Posebice kad se o "bratu iz ljubomore i zavisti govori u lošem svjetlu, potkopava se njegov ugled i prepušta ga se na milost i nemilost raljama ogovaranja" (br. 14).

* Ako se odustane od osude naše subraće, onda smo kadri kod drugih "otkrivati pozitivne stvari" i ne dopuštati da bližnji "trpi zbog uskogrudnosti i pristranog suda".

* Kad se pak uspjelo ostvariti ova dva prethodna koraka, čovjek je kadar učiniti i onaj završni, a to je "darovati i moliti oproštenje". Sjetimo se one velike "Mise stoljeća" na Hipodromu u Zagrebu kad nas je sveti Ivan Pavao II., u jeku žestokih sukoba u Domovinskom ratu, zamolio da budem kadri "oprostiti i tražiti oproštenje". To je zapravo vrhunac "hodočašća u Godini milosrđa".

2. Kada kršćani uspiju prijeći taj tropletni "oprosnički hod", ne osuđivanja, otkrivanja pozitivnih strana kod brata svoga, te ako postanu "oruđem oproštenja", tada će biti kadri ići dalje na svom "oprosničkom hodočašću". Oni će tada biti sposobni "otvoriti širom svoje srce za jad i nevolju svijeta", te poći na periferije k onima koji su "lišeni ljudskog dostojanstva i vapiju za pomoć" (br. 15). Papa se od svog ustoličenja ne umara poticati i usrdno pozivati da se "približimo takvima i pružimo im svoje prijateljstvo, toplinu i potporu". Dapače, on moli neka "njihov vapaj postane naš kako bismo skupa donoseći im utjehu i solidarnost srušili barijere ravnodušnosti, licemjerja i egoizma" koji vlada u svijetu.

– Papa želi i iskreno se nada kako će puk Božji tijekom ove jubilarne godine osobitu pozornost posvetiti upoznavanju i prakticiranju onih klasični djela milosrđa koje poznajemo kao "duhovna i tjelesna". Tjelesna djela milosrđa su: Gladna nahraniti, žedna napojiti, siro-maha odjenuti, stranca primiti, bolesna podvoriti, uta-mničena pohoditi i mrtva pokopati. A duhovna djela milosrđa su: Dvoumna savjetovati, neuka poučiti, grješnika pokarati, žalosna i nevoljna utješiti, uvrjedu oprostiti, nepravdu strpljivo podnositi i za žive i mrtve Bogu se moliti (br. 15). A to je ono po čemu ćemo biti prepoznati na koncu svijeta: "Zaista kažem vam, što god učiniste jednom od ove moje najmanje braće, meni učiniste" (Mt 25, 40).

– Upada na koncu u oči i tekst kojim se papa Franjo obraća i članovima "kriminalnih skupina" koji su daleko od Božje milost, pa ih poziva neka "promjene život". Zaklinje ih i moli neka "ne upadnu u strašnu zamku da misle kako život ovisi o novcu.. A nasilje koje čine radi gomilanja novca, ne čini čovjeka ni moćnim, ni besmrtnim" (br. 19). Sličan poziv Papa upućuje i onima koji čine ili pomažu korupciju. Jer, ona je "grješna okorjelost srca i trula kuga društva, djelo tame koje se hrani sumnjom i spletkama" (br. 19). To je veli i ozbiljan grijeh koji vapije u nebo i potkopava same temelje osobnog i društvenog života. Korupcija svojom ohološću i pohlepom uništava planove slabih i gazi siromašne.

Ovo milosno razdoblje povoljan je trenutak da se promijeni život, misli papa Franjo, pa bulom "Lice milosrđa" najavljuje izvanrednu Svetu godinu milosrđa koja će se slaviti od svetkovine Bezgrešnog začeća, 8. prosinca 2015., do uključivo 20. studenoga 2016. na svetkovinu Krista, Kralja svega stvorenoga.

ZAHVALNI ZA DAR SLOBODE KOJU NAM VIŠNJI BOG JE DÔ

Homilia mons. Želimira Puljića na misi na Memorijalnom groblju u Vukovaru, 18. 11. 2015 na 24. obljetnici stradanja

1. Što je to što danas spominjemo ovim slavljem i ovom liturgijom? Na što nas svake godine podsjeća 18. studenoga? Što se tako važno zbilo toga dana prije 24 godine da to, evo, trajno obilježavamo? Bio je to tužan dan stradanja kada je okupatorska vojska (JNA) razorila jedan grad i jedno selo: Vukovar i Škabrnju. A ta dva mjesta, na dva različita kraja Lijepe Naše, utjelovljuju u sebi zvukove njezine himne: *Teci Savo, Dravo teci; sinje more svijetu reci da svoj narod Hrvat ljubi!* Okupator je mislio ugasiti neutaživu čežnju ljudi za slobodom. A ta čežnja nakon pada Berlinskoga zida -toga vidljivoga sramotnoga znaka moći ateističke i komunističke ideologije- još više je rasla i bujala u srcima ovoga puka. Bila je nošena onim Gundulićevim snom 'o lijepoj, dragoj i slatkoj slobodi, koju nam višnji Bog je do'. I širila se velikom brzinom od juga do sjevera, i od istoka do zapada, pa je ništa nije moglo zaustaviti. Čak ni strašna stradanja grada Vukovara i sela Škabrnje.

Dapače, svemu tomu usprkos mi s Jobom ponavljamo kako "vjerujemo i znamo da naš Izbavitelj živi" (Job 19, 25). I sa psalmistom kličemo i "pjevamo Gospodinu pjesmu novu, jer "svi krajevi Lijepe Naše vidješe spasenje Boga našega". Stoga, raduj se zemljo Hrvatska, Bog tvoj hita da te spasi. Jobovom, dakle, vjerom i nadom obraćamo se danas Ocu nebeskom i molimo neka se sjeti svih onih koji su prije 24 godine stradali. Danas ih se spominjemo onako kako su bili imenovani na krštenju i upisani u dlanove Božje ruke. Neka im Uskrsnuli otvor rajska vrata, oslobođi ih od svih spona i pribroji zboru svojih izabralih i svetih.

2. Lijepo je što ovih dana ljudi hrle u Škabrnju i Vukovar kako bi se prisjetili onih događaja, pa iznova doživjeli i osjetili duh zajedništva, ponosa i zahvalnosti koji su nam uvijek prijeko potrebeni. Zato u ovom Gradu ponosa i patnje s osobitim poštovanjem pozdravljam najprije vas roditelje, djecu, obitelji i rodbinu poginulih branitelja i sve braniteljske udruge. Pozdravljam najviše dužnosnike Republike Hrvatske; predsjednicu RH, gospodu Kolindu Grabar-Kitarović, predstavnike svih parlamentarnih stranaka, hrvatske vojske, mornarice i policije, županija i gradova, kao i stanovnike ovog ponosnog grada na čelu s gradonačelnikom gospodinom Penavom. Bratski pozdrav upućujem nadbiskupu Đuri Hraniću i zahvaljujem na pozivu predvoditi ovo sveto misno slavlje. Drago mi je što je s nama u koncelebraciji i biskup srijemski Đuro Gašparović i nadbiskup u miru Marin Srakić. Pozdravljam provincijala fra Iliju Vrdoljaka, časnu braću svećenike i redovnike, sestre redovnice, te sve nazočne hodočasnike, kao i sve vas, braćo i sestre u Kristu koji nas preko obavijesnih sredstava, radija i televizije, pratite u Domovini i diljem svijeta.

Uz zvukove zvona, te duhovne i domoljubne pjesme, koje smo jutros slušali, naviru sjećanja s Mitnice, Sajmišta Trpinjske ceste i Vukovarske bolnice, Borova naselja i drugih okolnih mjesta ovog dijela Lijepe Naše. A pred očima iskrisavaju heroji: Blago Zadro, Alfred Hill-Atila, Marin Vidić-Bili, Ivan Andelić-Doktor, Juraj Njavro, Nikola Papac, Jean Mischel Nicollier kao i svi branitelji i zapovjednici, ranjeni i poginuli, zatočeni i nestali čija su imena upisana u srca naša i uklesana u temelje Hrvatske države. Prisjećamo se danas i one kolone iscrpljenih građana koji, prepušteni pobješnjelim okupatorima moradoše napustiti svoj voljeni grad. A onda užas masakra u bolnici i na Ovčari, te križni put kojim smo i mi jutros prošli do ovog Memorijalnog groblja. I sve to pred očima moćnika Europe i svijeta koji su, nažalost, dobrim dijelom šutjeli i gledali strašno krvoproljeće.

3. Imali bismo, dakle, dovoljno razloga srditi se i prigovarati onima koji su razarali i uništavali, ljudе i kulturu ovoga grada; kao i ljutiti se na odgovorne iz Međunarodne zajednice što su dopustili agresiju na RH, te mjesecima nijemo promatrati stradanja ljudi i razaranje sela i gradova.

ZADARSKA NADBISKUPIJA

No, mi se nismo sabrali na ovu svečanost zbog njih, nego zbog onih koji su ovaj grad i zemlju Hrvatsku voljeli, čuvali i branili. S istom ljubavlju i mi smo stigli iz svih dijelova Hrvatske pokloniti se žrtvi Vukovara koja je postala zalogom naše slobode. Stoga, u okružju memorije koja ovdje zrači ljudskom i kršćanskom duhovnošću, a u duhu preporuke velikoga i svetoga Ivana Pavla II., želimo danas očistiti svoje pamćenje od svih loših primisli i osjećaja, te zahvalna srca i raspjevane duše moliti i pjevati: "Velika nam djela učini Svesilni. Opet smo radosni". I kao što smo u onim teškim danima razaranja ovog bisera grada tijekom listopada i studenog 1991. bili s vama i divili se junačkom otporu hrabrih branitelja, tako smo danas puni pijeteta došli zajedno moliti se Bogu i zahvaljivati za dar slobode koju nam Višnji Bog je darovao po žrtvi i stradanju vaših očeva, sinova i muževa.

Kad god razmišljam o hrabrosti stanovnika ovog grada, u ušima mi zazvone riječi mog dragog rođaka Nikole koji me uspio nazvati jedne večeri i reći kako on "ne napušta svoj voljeni Vukovar". Jednog dana, međutim, dok je obilazio svoju staricu majku, snajper ga je pogodio i usmratio. A njegovu sestru Stanu s mužem, četnici su odveli u nepoznato pa im se do danas ne zna ni za mjesto stradanja. Stoga sam ti zahvalan, dragi nadbiskupe Đuro, što si me pozvao predvoditi ovo euharistijsko slavlje, kako bih s tisućama ranjenih obitelji ovoga grada i susjednih naselja mogao podijeliti osobnu bol zbog stradanja rodbine i prijatelja. Premda mi se srce steže zbog spomenutih stradanja, s vjerom i nadom upirem pogled u Uskrsnuloga, pa ponavljam Jobove riječi iz prvog čitanja: "Ja znadem dobro, moj Izbavitelj živi". Također vjerom odolijevali su Vukovarci svim nevoljama koje su ih zadesile, pa su nam i danas uzor i putokaz.

4. Naš jutrošnji mimohod označen je smjerokazima koji nam jamče da smo "na pravom putu". Krenuli smo od ulice Điva Gundulića koji je sanjao o slobodi onim divnim stihovima koje rado citiramo i o njima razmišljamo: "O lijepa, o draga, o slatka slobodo". Hod smo nastavili dalje ulicama naših narodnih velikana koji su za tu slobodu trpjeli i ginuli, poput Frankopana, Jelačića, Radića i Stepinca. I, evo, stigli smo do Memorijalnog groblja najnovijih žrtava iz Domovinskog rata. Polaganje vjenaca i ruža u čast naših branitelja po rukama najviših nositelja vlasti Republike Hrvatske, Oružanih snaga i Ravnateljstva policije, kao i drugih uvaženih institucija ove države pokazuje odlučnost graditi budućnost naše Domovine na temeljima zajedništva koje su nam u zavjetni miraz ostavili heroji Vukovara, Škabrnje, Dubrovnika i drugih gradova i sela diljem Lijepe Naše.

Ovim liturgijskim slavlјem želimo zaustaviti se u sabranosti i molitvi, pa sve želje, nakane i planove Bogu preporučiti. A na sve žrtve i stradanja želimo pogledati iz drugog kuta; iz perspektive vječnosti koja svoje jedino osmišljenje nalazi u Kristovoj Kalvarijskoj žrtvi kojom završavamo ovu prijepodnevnu svečanost. Naš dolazak na ovu svečanost pokazuje onu drugu stranu koja nas upućuje prema vječnosti. Zato naša lica nisu tužna jer vjerujemo kako naši dragi i mili nisu nestali, nego samo promijenili način života. Nisu više u prostoru i vremenu s nama, nego u vječnosti kod Boga. Zahvalni za tu veliku milostvjere kojom ćemo "kad se probudimo i mi Boga gledati", učvršćujmo jedni druge u spoznaji da smo ovdje prolaznici i putnici; pa s Augustinom ponavljamо: "Za sebe si nas stvorio, o Bože, i nemirno je srce naše dok u Tebi ne otpočine".

5. Euharistija koju slavimo kao spomen Posljednje večere, navještaj je onoga što se ima dogoditi. Ona je eshatološka anticipacija novog neba i nove zemlje, "lijek besmrtnosti" i predujam uskrsnuća. Po njoj se događa preobrazba ne samo ljudi, nego i drugih stvorenja koja "sa svom žudnjom iščekuju objavlјivanje sinova Božjih". A u tom vremenu, do njegovoga drugoga dolaska, Crkva prinosi preslavnom Božjem veličanstvu "sveti kruh života i kalež vječnog spasenja". Tako Onaj koji je prošao zemljom čineći dobro, nastavlja i danas po euharistiji liječiti bolesne, hraniti gladne, tješiti žalosne, obraćati grešnike i praštati naše grijeha. I spreman je svakog trenutka da nas prosvijetli, ojača, blagoslovi, posveti, utješi i pomogne. Zato mu hrli svatko tko ga voli i

treba. Da mu se izjada i iznese svoje tegobe i probleme. Da dobije njegov blagoslov. Da mu preporuči sebe i svoje. Crkvu i domovinu. Grješnike i patnike. Pomorce i đake, putnike i težake. Ali, i da zahvali za udijeljene milosti i darove. Ovaj euharistijski skup izraz je naše zajedničke vjere da je Spasitelj na oltaru "žrtveno, ali uvijek živo Janje Božje koje oduzima grijeha svijeta" (Iv 1, 29), "živi kruh koji život daje".

Stoga mu u ovoj svečanoj prigodi svi skupa kličemo: Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo. Tvoje uskrsnuće slavimo. Tvoj slavni dolazak iščekujemo! Dodi Gospodine Isuse! Dodi u srca tvojih vjernika koji ti se klanjaju i tvojim tijelom hrane. Dodi u domove naših obitelji i donesi ljubav i mir. Dodi u naša sela i gradove i probudi radost i nadu. I pomozi nam da postanemo sve više Tebi slični kako bismo hodili Lijepom našom i činili samo dobro. Budući da nam duša čezne za dvorima Tvojim, s onom dvojicom učenika iz Emausa i mi te ljubazno molimo dodi i ostani s nama jer zamalo će večer i dana je na izmaku! Dodi Gospodine Isuse. Amen.

BLAGDAN PRIKAZANJA BDM – GOSPA OD ZDRAVLJA

Homilija mons. Želimira Puljića

1. Danas se slavi spomendan posvete crkve svete Marije Nove, koja je podignuta u Jeruzalemu (543.) na uspomenu Gospinog prikazanja u hramu. Uz blagdan Marijinog Prikazanje u južnim krajevima Hrvatske slavi se Gospa od Zdravlja. Taj naziv potječe iz vremena kad je u 16. stoljeću u Veneciji harala kuga. Mletački Senat učinio je tada zavjet da će podići crkvu u čast Gospe, ako kuga prestane. Kuga je doista stala, a vjernici su Gospo sagradili prekrasnu crkvu Madonna della Salute, koja je na današnji dan 1631. bila i posvećena. Štovanje Gospe od zdravlja proširilo se otuda i na naše krajeve. Tako je i u Zadru izgrađena Crkva Gospe od Zdravlja u kojoj je bila poznata slika Gospe od Kaštela od Blaža Trogiranina, iz XV. stoljeća koja se danas čuva u stalnom postavu izložbe crkvene umjetnosti.

Naslov blagdana "Gospinog prikazanja" utemeljen na apokrifnoj predaji prema kojoj su roditelji Joakim i Ana prikazali Mariju u hramu kad joj je bilo tri godine. Taj svečani čin opisao apokrifni spisatelj literarno lijepo i zanimljivo: uz zborno pjevanje andeoskih korova, te uz pratnju hebrejskih djevojčica s bakljama u rukama, Marija se uspinje po stubištu. Ovo apokrifno opisivanje prikazanja u hramu pokazuje nakanu pisca da je Marija od djetinjstva izabrana i predodređena biti Majkom Božjom kojoj rado šapućemo: Zdravo Marijo, milosti puna.

2. Stoljećima odliježe po našim crkvama i u našim obiteljima taj jednostavni i dragi hvalospjev u čast Gospo. To je iskrena molitva pobožnog puka i vapaj prognanih "sinova Evinih". A ona obasiplje vjernički narod svojim majčinskim zagovorom i dobročinstvima. I moli za potrebe Crkve. Stoga je nazivamo svojom odvjetnicom i zagovornicom, jer je štitila naše pretke i "sav okolni puk". S njom je povezana naša prošlost i sadašnjost. Budući da poznaje naša stradanja i dramu borbe dobra i zla, svjetla i tame, ona je "početak boljeg svijeta" koji želimo graditi s njezinim Sinom Isusom Kristom. Zato je večeras pozdravljamo riječima njezine rođakinje Elizabete kako smo čuli u evanđelju: "Blagoslovljena si ti među ženama jer si povjerovala da će se ispuniti što ti je rečeno od Gospodina". Nju blagoslovljenu i proslavljenu usrdno molimo neka čuje i usliša naše molitve, otare suze svima koji trpe i neka bdije uz one koji su sami. Neka pomogne svima koji njezinu pomoći zatraže i pod njezinu se obranu uteknu.

Uz ovaj blagdan ljudi su se običavali ispovjediti i pričestiti. Znali su, naime, da je zdravlje duše najvažnije. A da je bolest grijeha najopasnija jer ona nagriza ljudsku narav. Oslobođeni grijeha i korova ljudske naravi, ljudi su osjećali kako je lijepo biti blizu Bezgrješne, koja je zdravlje bolesnih, pa su rado hodočastili i pjevali: "Iz mnogih krajeva hrlimo k tebi, nosi nas velike ljubavi žar!" I mi ćemo se pridružiti tom hodočasničkom mnoštvu Gospinih štovatelja, te moliti iz srca

i duše za nas i sve kojima je potrebna Marijina pomoć i zaštita. "S pouzdanjem nas do tebe evo. Nosimo boli i nevolje sve. Tješi nas, jačaj, o Majko i Djeko. Sve nas posvećuj kroz godine zle. Kristovoj Crkvi na obranu stani. Zaštita budi nam u svakom zlu. Svetoga oca i biskupe brani, svećenstvo čuvaj na nemirnom tlu! Gospo od zdravlja pomozi sad. Moli te selo i moli te grad!"

SVETKOVINA KRISTA KRALJA

Homilija mons. Želimir Puljića

1. Današnja nedjelja, kojom završava liturgijska godina, posvećena je Kristu Kralju, gospodaru vremenâ i prostorâ. Svaku se godinu pohranjuje u arhiv povijesti gdje će biti čuvana do sudnjeg dana, kad će o njoj Krist, gospodar vremenâ i prostorâ izreći svoj sudske pravorijek. Završavajući crkvenu godinu blagdanom Krista Kralja liturgija nas podsjeća na tri bitne odlike koje su vezane uz ime Isusa Krista. On je najprije stvoritelj, jer "u njemu je sve stvoreno, na nebesima i na zemljî, vidljivo i nevidljivo. Sve je po njemu i za njega stvoreno. On je prije svega i sve stoji u njemu. On je glava tijela Crkve. On je Prvorodenac od mrtvih, da u svemu bude prvak", kako o njemu piše apostol Pavao u svojoj poslanici Kološanima (Kol 1, 15-18). Krist je, dakle, "alfa i omega", početak i svršetak povijesti. Jer, sve je po njemu i za njega stvoreno.

No, on je i otkupitelj jer smo "njegovom predragocjenom krvlju otkupljeni", kako svojim Efežanima tumači apostol Pavao kad veli kako nas Otac Nebeski u njemu izabra prije postanka svijeta. Jer, njegovom krvlju imamo otkupljenje po bogatstvu njegove milosti!" (Ef 1, 3-7). I na koncu ono što je osobito vezano uz današnju svetkovinu Krista Kralja, on je sudac koji će "suditi žive i mrtve": "Kolik strah će na sve pasti, kada sudac s višnje vlasti, dođe pretrest ljudske strasti". U današnjem viđenju iz prvog čitanja slušali smo kako prorok Danijel vidi u oblacima Sina Čovječjega kojem bijaše "predana vlast, čast i kraljevstvo da mu služe svi narodi plemena i jezici".

2. Kad je andeo navjestio Mariji da će postati Majkom Božjom, rekao joj je kako će dijete koje će ona roditi "biti veliko i zвати се Sin Svevišnjega, te да njegovu kraljevstvu neće biti kraja" (Lk 1, 32-33). Kad za mjesec dana budemo pjevali božićne pjesme, koje opisuju radost betlehemske pastira, čut ćemo kako se klanjaju novorođenome kralju. A dva tjedna iza toga, uz proslavu blagdana Bogojavljenja, obilježit ćemo poklonstvo triju kraljeva s istoka, koji donose darove Isusu Kralju. A pri kraju korizme čut ćemo proročke pozive: Recite kćeri sionskoj, evo kralj tvoj dolazi! Posebice na Cvjetnicu slušamo poklike razdragane mase kako pjeva Isusu kralju na njegovom ulasku u Jeruzalem: "Hosana sinu Davidovu! Blagoslovjen koji dolazi u ime Gospodnje. Hosana kralju Davidovu!"

U današnjem razgovoru iz Ivanovog evanđelja čuli smo Pilatovo pitanje: "Jesi li ti kralj židovski?" Isus odgovara: "Dobro veliš, ja sam kralj. Ja sam se zato rodio i došao na svijet da svjedočim za istinu. Svatko tko je prijatelj istine, sluša moj glas!" (Iv 18, 37). I mi smo se danas okupili kao i svake nedjelje čuti njegov glas. Čut ćemo ga i na kraju vjekova kad dođe suditi žive i mrtve. Nadamo se, vjerujemo i želimo da nam tada uputi mili poziv: Slugo dobri i vjerni, uđi u veselje Gospodara svoga! Jer, bio sam gladan i nahranio si me. Bio sam žedan i napojio si me. Bio sam bolestan i pohodio si me. A na naše pitanje kad je to bilo, on će nam odgovoriti: "Zaista vam kažem, što god ste učinili jednomete od moje najmanje braće, meni ste učinili" (Mt 25, 45).

3. U dalekoj zemlji na istoku, veli jedna priča, kralj je htio vidjeti kakvi su mu podanici, pa je skinuo kraljevsko odijelo i obukao prosjačko. Pošao je u jednu pokrajinu vidjeti kako će se ljudi prema njemu ophoditi. I doživio je svašta. Jedni su ga već na samom pragu tjerali iz kuće dajući mu osušenu koricu kruha i nazivali ga "skitnicom i neradnikom". Drugi su već izdaleka vikali, psovali i gadali ga okrajcima trulog voća ili povrća. A treći su puštali pse neka ga poplaše i otjeraju iz sela. Na kraju sela on je ušao u jednu kuću dvoje staraca koji su ga primili i pogostili onim

što su imali: šalicom mlijeka i kriškom kruha. Na kraju dana prosjak se vratio u svoje kraljevske odaje. Slijedećih dana, nastavlja priča, poslao je pozivnicu svojim podanicima i pozvao ih neka dođu na kraljevsku gozbu. Ljudi su se osjetili počašćenima što ih kralj zove, pa su obukli najljepša odijela i krenuli prema kraljevskom dvorcu.

Svakoga je za stolom čekalo ispisano njegovo ime. I kad je odsvirala svečana himna, počeli su poslužnici donositi hranu i dvoriti goste. Svi su međutim bili iznenađeni jer to nije nalikovalo na kraljevsku gozbu, već na sirotinjski ručak. Poslužnici su, naime, servirali stari pljesnjivi kruh, krumpirove otpatke, trulo voće i povrće. Jedino ispred dvoje staraca, koji su neki dan pogostili onog prerušenog siromaha, bio je serviran obilat kraljevski ručak. Kad se, međutim, u dvorani pojавio onaj prosjak, okupljeni su bili u čudu. No, iznenađenje je nastalo kad je odložio sirotinjsko odijelo i obukao kraljevsko. Uzvanici su tada sve shvatili i ostali bez daha, te pognute glave slušali samo jednu rečenicu: Za ručak ste dobili upravo ono što ste mi ponudili neki dan u svojim domovima.

4. U priči ovog kralja s istoka prepoznajemo Isusa kralja koji se šeće neprimjetno među nama u licima najpotrebnijih. Stoga susresti siromaha i biti prema njemu velikodušan, znači susresti samoga Krista. "Bio sam gladan, žedan, utamničen.." Rečenica na susretu s podanicima, "za ručak ste dobili ono što ste mi neki dan u svojim kućama ponudili", parafraza je Isusovih riječi: "Što god ste učinili jednome od ove moje najmanje braće, meni ste učinili" (Mt 25, 45). Ovozemaljskim kraljevima važni su bogatstvo, moć i uspjeh, a Isusu su važna ljudska srca koja čeznu za dobrotom, pravdom i mirom. Isus na koncu završnog suda ne odbacuje one s lijeve strane zbog toga što su lagali, krali, ubijali i drugo što nevaljalo činili, već zato što nisu dobro činili, nisu vodili brigu o svojim bližnjima.

Bog prosuđuje ljude po njihovom stavu i ljubavi prema bližnjima. A kad Sin Čovječji dođe u slavi i svi anđeli njegovi s njime, nadamo kako će i nas prepoznati jer smo vršili zakon bližnje ljubavi. Stoga njemu, kralju ljudskih srdaca, već danas povjeravamo svoju vječnost i budućnost, te izričemo pohvalnu pjesmu koju je sročila hrvatska duša dok je u zanosu razmišljala o Kristu kralju: "Isuse Kralju, Isuse slavo, vječna Ti hvala beskrajna čast. Nebo je Tvoje prijestolje divno, svemirom tvoja stere se vlast. Slava Ti kralju, slava Ti Bože. Pred tobom sve je pepeo prah. Dokle smo tvoji, tko nam što može. Ti si nam snaga, ljubav i strah". Slava Kralju čija su vremena i vjekovi! Njemu slava i čast u sve vijeke vjekova. Amen.

Pripravimo put Gospodinu!

Homilia mons. Želimira Puljića na blagdan sv. Nikole Kistanju

Draga braćo i sestre, štovatelji svetog Nikole,

Dragi Janjevc!

1. S velikom radošću pozdravljam vas ovdje u Kistanju, u župnoj crkvi sv. Nikole biskupa, Vašeg zaštitnika, kao i zaštitnika svih pomoraca i putnika. Na poseban način pozdravljam Vašeg župnika mons. Nikolu Dučkića komu zahvaljujem na pozivu i čestitam imendan. Iste čestitke i svima vama koji se dičite imenom vašega patrona. Pozdravljam i sve nazočne misnike u koncelebracije iz naše Nadbiskupije i drugih dijelova naše domovine. Posebice pozdravljam mog dugogodišnjeg suradnika dok sam upravljao Dubrovačkom biskupijom, dr. Petra Palića koji vas je ovih dana duhovno pripremao za ovaj veliki dan. A upravo iz toga Grada, u kojem sam proveo dva desetljeća, vaši su pređi poput Abraham koji otplovao na istok od Betela, krenuli prema istoku i zaustavili se u Janjevu, te podno opjevanog "Glama brijega" podigli obiteljska naselja. A u sredini podigli su i hram koji posvetiše zaštitniku svih putnika, sv. Nikoli biskupu. Od samih početaka života i rada u Janjevu oni povjeriše njemu sve svoje, sa žarkom molitvom da ih prati i zagovara kod Oca nebeskog; njih, njihovu djecu i obitelji, očeve i majke, mlade i stare, kao i za blagoslov i uspjeh u radu.

Znali su vaši pređi da je bez blagoslova i zaštite nebeske naše obiteljsko stablo bez korijena, pa neće imati ni roda, ni ploda. Stoga su s koljena na koljeno prenosili vjeru u Boga i u njegove miljenike svece; odgajali djecu u ljubavi prema Katoličkoj crkvi i prema svojim narodnim korjenima. Uvijek sa živom sviješću kako po krštenju pripadaju Božjoj obitelji koju je utemeljio Isus Krist, a po rođenju narodu i kraju iz kojega potekoše Gundulić i Držić i tolika druga poznata imena. Ljubav prema Bogu, Crkvi, djeci i obitelji zapravo temelj je svega. Janjevačke majke su to dobro znale pa su uvijek bile otvorene životu i s radošću prihvaćale djecu kao osobiti Božji dar i blagoslov. One su svojoj djeci bile prvi učitelji u vjeri i kulturi, te skupa s mužem podržavali obiteljsku liturgiju molitve koja ih je činila pažljivima i osjetljivima za potrebe drugih, posebice starača i bolesnika. Zato su bili kadri i u teškim povijesnim mijenama, kad su pod raznim pritiscima napuštali svoje rodno mjesto, ostati i nakon 7 stoljeća vjerni onomu što su primili. Stoga, sveti Nikola danas okuplja svoje vjerne štovatelje: Od Janjeva diljem Lijepe Naše i svijeta, u mjestima gdje Janjevci žive i rade.

2. U današnjem prvom čitanju čuli smo proroka Baruha kako poziva stanovnike Jeruzalema neka odlože "haljinu tugovanja" jer Bog dolazi pokazati svoj sjaj. Bog, naime, kani "osloboditi Izrael iz ropstva i voditi narod u radosti i milosrđu". Stoga, prorok prenosi odredbu neka se za njegov dolazak "doline ispune, a zemљa poravna". Psalmist nam u tom vidu priповijeda da im je bilo "ko da snivaju kad je Gospodin vraćao sužnjeve sionske". A među poganima tad se govorilo kako su im "usta bila puna smijeha i jezik klicanja". I mi smo im se tomu pridružili pa sa psalmistom ponavljali: "Velika nam djela učini Svesilni, opet smo radosni!" Ovom se raspoloženju danas priključuje i apostol Pavao pa preko kratkog pisma Filipljanima veli: "U svakoj svojoj molitvi za vas s radošću molim i uvjeren sam da će Onaj, koji otpoče u vama dobro djelo, dovršiti ga do dana Krista Isusa". Pavao uz to moli neka njihova ljubav raste, a oni "budu čisti i besprijeckorni za dan Kristov, na slavu i hvalu Božju".

Baruhovom glasu koji poziva stanovnike Jeruzalema neka odlože "haljinu tugovanja" u evanđelju se priključuje glas Ivana Krstitelja koji je "iz pustinje obilazio okolicu jordanskog propovijedao obraćenje i otpuštenje grijeha" riječima proroka Izajije: "Glas viće u pustinji: 'Pripravite put Gospodinu, poravnite mu staze! Svaka dolina neka se ispuni, svaka gora i brežuljak neka se slegne! Što je krivudavo, neka se izravna, a hrapavi putovi neka se izglade! I svako će tijelo vidjeti spasenje Božje'". (Lk 3, 1-6) Članovi izabranog naroda, kao potlačeni, prognani i rasuti po svijetu očekivali su obećanog Spasitelja. I, eto, veliki dan je blizu. Luka to potkrjepljuje imenima konkretnih vladara Tiberija, Poncija Pilata, Heroda, Ane i Kaife. Upravo u njihovo vrijeme pojavio se prorok-pustinjak, Ivan Krstitelj koji je upozorio na skori dolazak dugo očekivanog Mesije koga treba dočekati i spremiti se za susret s njime.

3. Gospodin dolazi. I mi smo u očekivanju Isusova rođendana. Kite se i rasvijetljavaju gradovi i sela diljem svijeta. Ljudi se natječu tko će više žarulja upaliti. Ukrasene jelke diljem naših trgovina, prskalice i žarulje, darovi i čestitke sastavni su dio pripreme za dan koji nas podsjeća kada se u štalici u Betlehemu rodio Isus Krist. No, je li to ono pravo slavljenje Božića, upitao se Papa Franjo neki dan u bazilici svete Marije u Rimu, pa izrazio bojazan kako će proslava Božića i ove godine "biti obična šarada". To je riječ francuskog porijekla, koja u prenesenom smislu znači "zbivanje puno privida". Uz potrebu da se i na izvanjski način, vidljivo i svečano proslavi Isusov rođendan, Crkva ne želi da nam Božić bude mrtvi spomendan Isusova rođenja, nego živi susret s njime. A on se zbiva u sakramantu svete ispovijedi kad nam briše i opršta naše grijeha. Posebice taj susret događa se na oltaru gdje nas hrani kruhom besmrtnosti, tajnom svojega tijela i krvi svete. Živi susret s njime odvija se i u crkvi kad slušamo njegove riječi i upijamo njegove savjete. Ili pak u našim domovima kad se okupljamo u ljubavi i molitvi oko zajedničkog stola.

Božić, dakle, nije mrtvi spomendan Isusova rođenja, nego živi i osobni susret s Isusom koji nam

u posjet dolazi. On dolazi k nama, u naše duše i obitelji naše, pa želi s nama svoj rođendan slaviti. On, dakle, dolazi. Zato Ivan Krstitelj poziva i upozorava neka mu priprave putovi i poravnaju staze! Nije ovdje riječ o cestama, nego o srcima prema kojima Gospodin želi da budu putovi ravni i otvoreni nje-govo riječi i ljubavi. A kad veli da se "doline ispune, a brežuljci i gore da se slegnu", ne misli na rupe po cesta-ma ili doline u brdima, nego na naše površno shvaćanje i prazne duše koje valja ispuniti djelima dobrote i ljubavi. Oni brežuljci i gore nisu kamenja već grijesi naši koji nas truju i ne dopuštaju Bogu da nam pris-tupi. Grijesi su slikovito rečeno "bodljikava žica" koja nas od Bogu razdvaja, pa ju je potrebno otkloniti kako bi nam Božić i ove godine došao. A mi oslobođeni otrova grijeha mogli dočekati Gospodina koji nam dolazi. Bez njega u srcu nema Božića u domu. Zato, uzmimo k srcu poziv Ivana Krstitelja pa "pripravljajmo put Gospodinu" u naša srca i obitelji naše. Tada ćemo kao pojedinci i kao zajednica osjetiti i doživjeti da nam je "došlo spasenje Boga našega".

Kistanje, 6. prosinca 2015.

SVETKOVINA BEZGREŠNOG ZAČEĆA BDM U SJEMENIŠTU ZMAJEVIĆ

Homilija mons. Želimira Puljića

1. Upitamo li ljude čiji blagdan danas slavimo i tko je subjekt ovoga dana i blagdana, čut ćemo svakakvih odgovora. Jedva onaj pravi. A ovaj je blagdan zapravo zora Novoga zavjeta, koja je davno nagoviještena i danas ispričana na stranicama Knjige Postanka, u pojavi žene koja satire glavu zmiji. Tu je ženu slikovito opisao Ivan u Otkrivenju kao veliko znamenje na nebu, "zaodjenetu suncem, mjesec joj pod nogama, a na glavi vijenac od 12 zvijezda". S njome zapravo započinje novi, "bolji svijet", kako stoji u Gospinom svetištu na Trškom vrhu, upravo u vrijeme kad je hrvatsko kraljevstvo bilo svedeno na "reliquiae reliquiarum". U tom je trenutku hrvatska hodočasnička duša zapisala kako je "Marija početak boljeg svijeta". Čar i ljepotu ovoga blagdana izriču i divni tekstovi čitanja koja smo upravo slušali.

Tu obećanu zoru spasenja proroci su navješćivali kao djevičansku majku i kći sionsku, punu milosti i blagoslovljenu među ženama. Ona je 'najveća novost pod suncem' i 'čudo nad čudesima' kako je pisao Ivan Damaščanski. U brevijaru danas čitamo kako biskup sveti Anzelmo piše: 'Nebo, zvijezde, zemљa, rijeka, dani i noći, sve se, Gospodo, raduje jer je po tebi obnovljeno i obdareno neizrecivom milinom.. Ženo, puna i prepuna milosti, tvojim blagoslovom blagoslovljena je sva priroda..' To je molitva onoj koja je sveta i puna milosti. To je vapaj nas prognanih 'sinova Evinih'. 'Sva si lijepa, o Marijo. I ljage istočne nema na Tebi. Ti si slava Jeruzalema, ti si radost Izraela'. Ovom himničkom pjesmom radosti i zanosa narod je Božji klicao svojoj nebeskoj Majci Mariji, jer ona je jedina bila izuzeta od ljage istočnog grijeha i nju je andeo Gabrijel pozdravio riječima "milosti puna". Zato je sveti pisci prikazuju kao 'tajanstveni kovčeg' koji se u sveopćem potopu svijeta jedini sačuvao od propasti.

2. Današnja svetkovina Bezgrješnog začeća BDM donosi nam Dvije povjesne biblijske slike o kojima smo čuli u tekstovima liturgijskih čitanja, kao i dva povjesna događaja. O njima bih htio reći kratko dvije riječi. Gledom na povjesne biblijske slike vidjeli smo kako prva opisuje Adama i Eve pred izgon iz raja. Otuđeni nakon grijeha i izgubljeni optužuju, prigovaraju, zavode i predbacuju: žena na račun zmije, čovjek na račun žene. Svatko svakomu kriv. I nitko nikoga ne pravda. I ne ispričava, nego sudi i osuđuje. Pravi početak paklenih muka koji prati izgon iz Zemaljskog raja. Druga slika jest evandeoski opis susreta Marije i arkandela Gabrijela koji dolazi u ozračju radosti i pohvale prenijeti poruku neba. Prekrasna slika molitvenog stava i zanosa. Slikovito bismo mogli reći početak raja u ovoj dolini suza.

Uz ove dvije biblijske slike spomenuo bih i pozadinu povjesnoga događaja, vezanoga uz današnji blagdan Bezgrešnog Začeća BDM. A on se zbio prije 2050 godina, circa. Kartaga je bila već razorena, a Aleksandar Veliki proširio kraljevstvo do onda poznatih krajeva, do Indokine. U Ateni

je cvjetala umjetnost sklada i ljepote. Razvijala se filozofija logike, fizika i metafizika. A u tadašnjem rimskom carstvu vladao svjetski mir, poznat kao "Pax Romana". I, eto u to doba, u jednom nepoznatom mjestu, Biblija ne navodi u kojem, u obitelji poodmakle dobi i nepoznatog roda Joakima i Ane, rodila se kći kojoj sretni roditelji dadoše ime Mirjam, Marija = od Boga blagoslovljena. Devet mjeseci prije toga dogodilo se čudo nad čudesima. I to je ono što danas slavimo: Za razliku od sve ostale djece, koja već od začeća baštine iskonski Adamov griješ, Marija je bila od njega očuvana. I već u tom trenutku sva u sjaju milosti i svetosti. Jedinstveno čudo i neponovljiv Božji dar. Bog ju je očuval od istočnog grijeha koji se nama opršta na krštenju. Zato je Elizabeta pozdravlja kao "blagoslovljenu među ženama", a anđeo Gabrijel je oslovljava kao onu koja je "milosti puna". Marija bez grijeha začeta, oslobođena ljage istočnog grijeha još prije rođenja.

3. Završit ću ovo razmišljanje s pripjevnim psalmom i Pavlovom himnom Bogu Stvoritelju. Dok psalmist zahvaljuje što "svi krajevi svijeta vidješe spasenje Boga našega", Pavao u zanosu pjeva Bogu Ocu koji "nas je zamilovalo u Ljubljenome", jer nas je "izabrao od postanka svijeta da budemo sveti i neporočni pred njim" (Ef 1, 6). Ne treba se onda čuditi što sv. Ivan Damašćanski u zanosnom govoru o Mariji veli kako je "ona najveća novost pod suncem", "čudo nad čudesima i zauvijek proslavljen". Kao sjajna zvijezda mora ona rasvjetljuje brodolomcima put u luku spasenja, a kao mirisavi balzam liječi i ublažuje naše rane. Zbog toga je ona uz Isusa u središtu Crkve. Nju se štuje i doživljava kao mati, koja nas njeguje, pazi, štiti. Otuda i oni brojni naslovi u litanijama: Majko dobrog savjeta, Djevice vjerna i milostivna, vrata nebeska, pomoćnica kršćana, zdravlje bolesnih, utočište grešnika.

Sveti Franjo Asiški naziva je "vrhovnom glavaricom", a sv. Ivan Marija Vianey je znao isticati kako ga u njegovom radu krijepli njegova "Velika Gospoda" (kako ju je od dragosti nazivao). I mi smo kao narod osobito odani njezini štovatelji. Njoj se utječemo i iz srca pjevajmo: "Sva si lijepa o Mariju. I ljage istočne nema na Tebi. Ti si slava Jeruzalema. Ti si radost Izraela". Mariju valja ne samo štovati, diviti se njezinom odabranju i njezinoj suradnji u djelu spasenja. Mariju treba i naslijedovati u njezinoj vjeri, molitvi, poniznosti i poslušnosti. Ovo je uistinu poseban dan. On je povelja o ljudskoj časti i dostojanstvu. Stoga, neka je blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista, koji nam je dao ovaj blagdan i na današnji dan stvorio i od grijeha očuvalo BD Mariju. Neka je blagoslovljena i Marija koja je spremno surađivala u djelu spasenja, pa i nama omogućila zaslugom njezinog Sina postati djecom Božjom. Kličimo i zahvalujmo i mi sa psalmistom jer "svi krajevi svijeta vidješe spasenje Boga našega".

Ezekijel navjestitelj povratka, obnove i novog vremena

Homilija u Podgradini prilikom 25. godišnjice posvete župne crkve Duha Svetoga

1. Današnja čitanja na dan posvete ove župne crkve govore nam o temi Božjeg hrama u kojem prebiva Duh Sveti. U evanđelju smo vidjeli kako se Isus ljuti što su trgovci i prodavači ovaca i golubova pretvorili Božji Hram u špilju razbojničku, pa ih je potjerao i njihove stolove isprevrtao. Pavao u svojoj poslanici tumači Korinćanima poručuje kako su oni zapravo Hram Duha Svetoga, pa se trebaju truditi da taj hram bude uredan i svet. U Starom zavjetu nema vidljive objave treće božanske osobe, Duha Svetoga. To je pridržano za mesijansko vrijeme Isusa Krista. Dok danas spominjemo dan posvete ove crkve, posvećene trećoj božanskoj osobi, Duhu Svetomu, prisjetimo se nekih svečanih objava za vrijeme Isusovog zemaljskog života i poslije uskrsnuća. Osobito su značajna dva događaja iz Isusovog života koja su opisana kod Isusovog krštenja na Jordanu i na Gori preobraženja kad se otvorilo nebo, nad Isusa je sišao Duh Sveti. Otac nebeski je tada progovorio: "Ovo je Sin moj ljubljeni; u njemu mi je sva milina!" U pouksrsnom vremenu čitamo kako je Isus ulazio kroz zatvorena vrata u blagovalište i pozdravljao apostole riječima : "Mir vama. Kao što je mene poslao Otac, tako i ja šaljem vas!" Ili pak ono svečano Duhovsko događanje koje slikovito Luka ovako opisuje: "Kad je napokon došao Dan Pedesetnice.. eto iznenada šuma s neba kao kad se digne silan vjetar. Kao što je mene poslao Otac i ja šaljem vas.. Primite

Duha Svetoga. Kojima otpustite grijeha, otpušteni su; kojima zadržite, zadržani su!"

Sveti Augustin piše da je Duh Sveti u Crkvi isto što i duša tijelu. Taj Duh Božji u Crkvi naučava, posvećuje i upravlja vidljivim stvarima na nevidljiv način. S uvjerenjem da Duh Sveti vodi Crkvu i poučava je, apostoli su na jeruzalemском saboru rekli: "Svidjelo se Duhu Svetom i nama" (Dj 15, 28). Istu rečenicu su ponavljali biskupi na saborima kroz stoljeća: "Duh Sveti i mi odlučismo" .. Dale, nakon odlaska s ovoga svijeta Crkvom upravlja nevidljivo Duh Sveti po vidljivim namjesnicima: Papom i biskupima. Duh Sveti kao duša upravljanja daje njima u sakramantu ređenje vlast i milost. Stoga, Crkva nema vojske i policije. A ni zatvora i represivnih mjera. Njezina sredstva upravljanja su pouka, savjet, opomena. Koja bi bi to zemaljska država mogla funkcionirati kad bi ovisila samo o dobroj volji svojih podložnika?! A u Crkvi već dvije tisuće godina vlada kakav takav red usprkos pokušaja izvana, a i pobuna iznutra. Zar se tu ne osjeća prst Božji i djelovanje Duha svetoga?!

2. Prvo čitanje donosi nam Ezekijelovo viđenje o novom hramu. Povod i razlog ovih čitanja jest dan posvete ove župne crkve koja je 1990. izgrađena i na današnji dan posvećena. Iste godine za-ređeni smo za biskupe moj predšasnik mons. Ivan Prenda i ja; ja u siječnju, a on u lipnju. Srebrni jubilarci, dakle, kao i ovaj Božji dom koji je na današnji dan posvećen, a godinu dana kasnije bio zapaljen i razoren. Dan posvete svake crkve važan je događaj, pa se taj dan svake godine svečano obilježava. Toga dana, naime, narod Božji koji je izgradio hram Bogu na slavu, sjeća se onog svečanog trenutka kad su bili pomazani svetim uljem oltar i zidovi crkve. Obično ljudsko djelo time je predano Bogu na uporabu i postalo sveti prostor u kojem se Bogu molimo i žrtve prinosimo. To je osobito važno imati na umu kad znamo da nas u svom milosruđu Isus u euharistiji okuplja svake nedjelje na gozbu oko stola Gospodnjeg. I već ovdje nama putnicima najavljuje vrijeme koje dolazi. Nešto slično kao što prorok Ezekijel u svojoj proročkoj knjizi čini. I dok on to piše, Dom Jah-vin je ruševina, zidovi gradski razoreni, zemlja opustošena, narod raspršen na sve četiri strane svijeta. A Nabukodonozor, koji je sve opustošio, kao pobjednik na-lazi se na vrhuncu slave i moći.

Upravo u tom razdoblju Bog poziva Ezekiela koji je snažna svećenička osobnost. Poziva ga neka bude prorok utjehe, obećanja, nade i spasenja. Tako on počinje naviještati novi i vječni Jeruzalem. U pročišćenom novom Hramu, u novom Je-ruzalemu, opet će se nastaniti Slava Jahvina. Ezekiel je uz to i vatreni rodoljub, duboko privržen vjeri otaca, koja mu daje snage da može podnijeti kušnju u izgnanstvu. Takvu vjeru on želi prenijeti i utvrditi i u svome narodu. Dakle, na toj povjesnoj prekretnici, kad Izrael zbog sužanjstva gubi svoju državu i svoje kraljevstvo, svoju zemlju i svoju samostalnost, svoj hram i svoj kult, ustaje prorok i „otvara svoja usta“. On se obraća i govori iz-bjeglicama i izgnanicima o velikoj nadi i blistavoj budućnosti. Ezekijel sada postaje prorok spasenja i tvorac nade i bolje bu-đućnosti. Na ruševinama Jeruzalema on naviješta novi poče-tak, novo proljeće, novo stvaranje. Čuli smo kako se ruka Jahvina spustila na proroka i postavila ga na veoma visoku goru: „U one dane odvede me anđeo k vratima Doma Gospodnjega gdje je voda izvirala iz Svetišta.. A duž potoka raslo svakovrsno voće čiji će plodovi biti za jelo, a lišće za lijekove“.

3. Ova se poglavila iz Ezekijelove knjige uspoređuju često s utopističkim spisima, koji govore o idealnom društvu. Za Ezekiela, međutim, to nije neka neutemeljena utopija ili bezvrijedno maštanje. On gleda proročkim pogledom na ostvarenje onoga što viđenje sugerira. Jer, narod kojemu se on obraća živi u beznadnim okolnostima. Države nema, domovina je izgubljena, hram porušen, narod raspršen. Ipak, prorok govori o skorom povratku i što treba učiniti kad napuće ponovno izraelske gore, kad se vrate u domovinu, kad nastupi novo razdoblje povijesti spase-nja, kad se okupi novi Izrael u obnovljenoj zemlji: Treba zasukati rukave i podići novi Jahvin Dom i novi Jeruzalem. Prorok, dakle, u vjeri vidi blistavu bu-đućnost mesijanskog kraljevstva,

te prepoznaće Božji spasiteljski naum i njegova djela. Novo je, dakle, već prisutno, a Ezekijel tu stvarnost proživljava i gleda. Jahve mu je otvorio oči da vidi Božje divote i otvorio njegova usta da to objavi ljudima.

Braćo i sestre, u Kristu. Mi koji se na misu okupljamo vjerujemo da se u euharistiji ostvaruje mesijansko kraljevstvo. A euharistijski Krist je središte našeg kršćanskog života. On nije neki simbol, slika ili sveta relikvija koju se časti i cijeliva. Ne, euharistijski Krist je živi Bog među živim ljudima. Mesija i Spasitelj koji nas tijelom svojim liječi i hrani za život vječni. Zahvalni smo Bogu Ocu što je njegov Sin umro za nas. I sebe darovao nama za hranu i poputbinu. Nama putnicima u ovom prolaznome svijetu, koju poput Ezekijelovih sunarodnjaka proživljavamo životne opasnosti i tjeskobe, potrebna je neprolazna hrana. Jer, i naše će putovanje jednom završiti. Nemamo ovdje trajnog prebivališta. Putujemo u kuću Očevu. Ne daj nam Bože okasniti. Još ima vremena dok smo na putu. Prolazi svijet i njegova slava. Gospodin je blizu. Vjerujući kako je svaka misna pretvorba predokus Božjeg Kraljevstva i navještaj njegovog konačnog dolaska "jednog dana", mi svaki puta nakon podizanja jednoglasno molimo i pjevamo: Tvoju smrt, Gospodine, naviješta-mo. Tvoje uskrsnuće slavimo. Tvoj slavni dolazak iščekujemo! Dodji Gospodine Isuse!

Radujte se u Gospodinu!

*Homilija mons. Želimira Puljića na otvaranju jubilejske Godine milosrđa za Zadarsku nadbiskupiju
13. prosinca 2015.*

Poziv na radost

1. Današnja prva dva misna čitanja pršte od radosti. "Klikći od radosti, Kćeri sionska. Viči od veselja, Izraele! Veseli se i raduj se iz svec srca, Kćeri jeruzalemska!" kliče prorok Sofonija (Sof 3,14). A duboki teološki mislilac i uvijek ozbiljni apostol Pavao dodaje k tomu u svojoj poslanici Filipljanima: "Braćo moja, radujte se u Gospodinu uvijek! Ponavljam: Radujte se!" (Fil 4,4). U iste žice udara i današnji pripjevni psalam pa veli: "Kličite i radujte se, stanovnici Siona, jer je velik među vama Svetac Izraelov!" (Ps 12,6). I nekako se slušajući ove riječi spontano pitamo koliko taj poziv ima pokrića u stvarnosti?! Ne radi li se tu o nekom utopijskom govoru koji odudara od onoga što vidimo oko sebe?! Živimo, naime, u doba velikih briga, silne rezignacije, brojnih afera i razočaranosti životom. Velika je skupina ljudi nezado-voljna, branitelji i sindikati se bune i traže svoja prava i veće plaće. Crne kronike dnevno bilježe saobraćajna stradanja posebice mlađih ljudi. Ekonomski, psihološki i druge nesigurnosti hvataju sve više maha pa je teško susresti nasmijana i bezbrižna lica. Nestaje pomalo dječje vike i radosti, pa sve postaje previše ozbiljno i sumorno. Kako u takvom okružju shvatiti i prihvati današnje pozive proroka Sofonije, apostola Pavla i psalmiste da se veselimo i radujemo bez prestanka?! Nije li Godina milosrđa putokaz i tračak nade u ovom beznadnom i sumornom vremenu?!

Kao što znamo, 11. travnja ove godine papa Franjo je objavio bulu, a prošlog tjedna, 8. prosinca, otvorio izvanrednu Svetu godinu. I pozvao vjernike neka radosno čine duhovna i tjelesna djela milosrđa. Uz geslo "milosrdni poput Oca" (Lk 6, 36), Papa je odredio neka se na današnju nedjelju na svim katedralama svijeta otvore Sveta vrata, a on je to isto učinio u Lateranskoj bazilici i drugim bazilikama u Rimu. Početak jubileja u Rimu i diljem svijeta "znak je zajedništva cijele Crkve". A milosrđe je srž brojnih Papinih govora i razmišljanja.

2. Što zapravo jubilej znači današnjem čovjeku i gdje su temelji toga slavlja? Samo značenje pojma "jubilej" dolazi od starohebrejske riječi "jobel" koja se upotrebljava za trublju, rog kojim se "pozivalo narod na okupljanje". Danas su tu ulogu preuzeila crkvena zvona. U Izraelu se, naime, svake sedme godine obilježavala "subotnja godina", a svake pedesete "jubilarna". Jubilarna je bila proglašavana "uz zvuke rogova", kako bilježi knjiga Levitskog Zakonika: "A onda zaori u trubu u sedmom mjesecu diljem zemlje. I tu pedesetu godinu proglasite svetom!" (Lev 25, 9-10). U tom razdoblju "opraštali su se dugovi", "oslobađali robovi", vršila "međusobna izmirenja" i "či-

talo Mojsijev Zakon”, posebice tijekom osmine blagdana Sjenica. Ovu je praksu usvojila i Crkva pa je kroz stoljeća obilježavala pojedina povjesna razdoblja i slavila ih s određenim značenjem i ciljevima. Pedeseta obljetnica završetka Drugog Vatikanskog ekumenskog sabora, na kojem je sveti Ivan XXIII. podižući “baklju katoličke istine” rekao kako se “Katolička Crkva želi pokazati ljubaznom, dobrohotnom i strpljivom majkom koju pokreće milosrđe i dobrota”. A njegov nasljednik blaženi Pavao VI. objasnio je ”kako je paradigma duhovnosti Koncila bila priповijest o Samarijancu”, pa se ”umjesto tjeskobnih dijagnoza, koristilo ohrabrujuće lijekove, a umjesto kobnih slutnji Koncil je odasla u svijet poruke povjerenja”.

Treća nedjelja Došašća zove se ”radosna nedjelja” (dominica Gaudete). Taj naziv je dobila zbog tekstova iz liturgije čitanja koja smo čuli: ”Klikći od radosti, Kćeri sionska. Veseli se i raduj se, Kćeri jeruzalemska.” Simbolično je i znakovito što je početak jubilarne godine vezan uz Došašće koje nas podsjeća na ”vrijeme spasenja i pomirenja o kojem su sanjali drevni patrijarsi i proroci” (K. Boromejski). Upravo je po njima ”Bog više puta i na više načina govorio ocima našim, i konačno u ove dane progovori u Sinu svome” (Heb 1, 1). Zbog čega je to Otac nebeski učinio? Kako je mogao čovjeka, koji se odmetnuo, ponovno ”sebi izabrati”? To su pitanja na koja nemamo adekvatnog odgovora. Osim činjenice da je Bog toliko čovjeka volio da mu je po svome Sinu, koji se na zemlji rodio i podnio muku križa, sve oprostio. Crkva navješćuje tu istinu i svjedoči kako Bog upravo ”praštanjem i milosrđem najviše očituje svoju moć i snagu”. I tu je razlog naše radosti. Tu je i temelj čitanjima proroka Sofonije i apostola Pavla koji pozivaju na radost i zahvalnost.

Jubilej je pogodno vrijeme za djela milosrđa

3. U tom vidu Papa želi neka ”Jubilej bude živo iskustvo Otčeve blizine, opipljivi dodir njegove nježnosti kojom će se svaki vjernik ojačati za bolje svjedočanstvo”, pa će ”otvoriti širom svoje srce za jad i nevolju svijeta”, te poći svima koji su ”lišeni ljudskog dostojanstva i vapiju za pomoć” (br. 15). Papa se od svog ustoličenja ne umara poticati i usrdno pozivati da se ”približimo takvima i pružimo im svoje priateljstvo, toplinu i potporu”. Dapače, on moli da ”njihov vapaj postane našim vapajem kako bismo skupa, noseći im utjehu i solidarnost, dokinuli barijere ravnodušnosti, licemjerja i egoizma” koji vladaju u svijetu. Što nam je, dakle, konkretno činiti? To je pita-nje što ga Ivanu Krstitelju postaviše njegovi slušatelji na Jordanu. Čuli smo večeras njegov odgovor koji je poticajan i vrlo prikladan za početka Godine milosrđa: ”Tko ima dvije haljine, neka podijeli s onim koji nema. U koga ima hrane, neka učini isto tako. Carinicima neka ”ne utjeruju više nego što im je određeno, a vojnicima neka ”nikomu ne čine nasilja, te neka budu zadovoljni svojom plaćom”.

U duhu riječi Ivana Krstitelja moglo bi se prepričati njegove savjete pa reći: ”Vi biskupi i svećenici navješćujte Evandelje ne samo riječju nego i primjerom. Bogu posvećene osobe ne zaboravite kako vaš posvećeni i zavjetovani život ima smisla samo ako je predano i odano služenje. Roditelji, učitelji, odgojitelji vama su predane duše mladih naraštaja. Usadite u njihova srca radne navike, kao i ljubav prema istini i poštenju. I ne umarajte se ponavljati im da bez muke nema nauke, ni života bez odgovornosti. Vas liječnici i medicinsko osoblje Ivan Krstitelj opominje i poručuje kako je vaše zvanje čuvati i spašavati život. Ne uništavati ga posebice prije poroda i na kraju životnoga hoda. Nositelji građanske vlasti, obuzdavajte pohlepu moćnika, krotite nasilne, štitite slabije i ugrožene.

4. Učenjaci i inženjeri, ne uništavajte okoliš i prirodu, jer na taj način ubijati uvijete prirodnog i zdravog života. Radnici koji rade i pošteno zarađuju svoj kruh svagdanji neka bude blagoslovljeno. Trgovci neka uvijek imaju na pameti kako je ”oteto uvijek bilo prokletu”. Oni koji vode sudske procese neka se nikada ne daju potkupiti, a pravda neka im bude vrhovni zakon. A svi vjernici neka ne zaborave siromahe. Jer, što su njima dali, sebi su za vječnost sačuvali. Danas je nedjelja kršćanske dobrotvornosti, nedjelja Caritasa. Za kršćanina je zapravo svaka nedjelja i

svaki dan, dan Caritasa. Djelima dobrotvornosti, braćo i sestre, mi se najbolje pripravljamo za božićne blagdane.

Papa se iskreno nada kako će puk Božji tijekom ove jubilarne godine osobitu pozornost posvetiti upoznavanju i vršenju klasičnih djela milosrđa koje poznajemo kao "tjelesna": Gladna nahraniti, žedna napojiti, siro-maha odjenuti, stranca primiti, bolesna podvoriti, uta-mničena pohoditi i mrtva pokopati; i "duhovna djela milosrđa": Dvoumna savjetovati, neuka poučiti, grješnika pokarati, žalosna i nevoljna utješiti, uvrjedu oprostiti, nepravdu strpljivo podnositi i za žive i mrtve Bogu se moliti. S ovim mislima pape Franje neka nam je blagoslovljeno vrijeme Došašća, kao i čitava Sveta godina milosrđa, koja će trajati do svetkovine Krista Kralja slijedeće godine (20. XI. 2016.). Neka ovo milosno razdoblje bude oplođeno obilnim djelima milosrđa po kojima će nas Vječni Sudac prepoznati na koncu vjekova i reći: "Zaista kažem vam, što god ste učinili jednom od ove moje najmanje braće, meni ste učinili" (Mt 25, 40). Amen.

MISA POLNOĆKA

Homilija mons. Želimira Puljića na polnočki u katedrali sv. Stošije

1. "Ne bojte se. Evo, javljam vam blagovijest i veliku radost za sav narod: Danas vam se u gradu Davidovu radio Spasitelj, Krist Gospodin" (Lk 2, 12). To su riječi iz Lukinog evanđelja koje smo slušali. Večeras ponavljam te iste riječi s izrazima radosti i zahvalnosti zbog Isusovog rođendana: "Dijete nam se rodilo, Bog nam je darovan". Prije 2000 godina, dakle, dogodio se Božić u jednoj maloj zemlji Palestini, u narodu Izraelskom, u gradu Betlehemu. Dogodio se kao običan zemaljski i dragi događaj. Marija zaručena s Josipom rodila je dijete kojem dadoše uobičajeno ime Jošua-Isus. Nema radosnije vijesti od one kad se u obitelji rodi dijete. Presretni roditelji odmah to javljaju rodbini i susjedima, prijateljima i znancima telefonom, mobitelom, facebookom ili twitterom. Večerašnji spomandan rođenja, međutim, odudara od toga. Isusovo rođenje, naime, zabilježilo se u nepoznatom judejskom selu i u nepoznatoj židovskoj obitelji. Dapače, u nekoj zabačenoj štali čijeg vlasnika povijest nije zabilježila. A njegovi roditelji nisu imali kome javiti sretno rođenje sina. Nikoga u mjestu nisu poznavali. Telefona nije bilo, a papira i olovke nisu imali.

No, tada se nebo uključilo, a Bog se poslužio svojim obavijesnim sustavom. Pozvao je svoje anđele neka tu radosnu vijest čim prije jave pastirima koji su čuvali svoja stada po betlehemskim brežuljcima. "Ne bojte se", rekoše anđeli preplašenim pastirima, "evo javljam vam veliku radost. Danas vam se u gradu Davidovu radio Spasitelj, Krist, Gospodin. I evo vam znaka: naći ćete novorođenče povijeno u jaslama" (Lk 2,10-12). I potrčaše presretni pastiri dok se iza njih nebom razlijegala gromoglasna pjesma nebeskih korova: "Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim" (Lk 2,14). Kad su zadihani dotrčali pred vrata štalice, bacili su se na koljena, veli Luka, i zahvaljivali Bogu što se toliko iščekivani trenutak ispunio te noći.

2. Očaran tom neshvatljivom, ali vidljivom tajnom, sveti Grgur Nazijanski je pisao da se "vječni, nevidljivi Sin Božji utjelovio radi čovjeka, te uzeo naše siromašno tijelo da nas obogati svojim božanstvom i k sebi nas privede". Zbog toga je rođenje Isusa Krista, Spasitelja i Otkupitelja najsvjetlij događaj ljudske povijesti koji se zbio u "punini vremena". Tada je, naime, u svijet opterećen nepravdama, grijehom, sukobima i ratovima sišla Ljubav, Istina, Pravednost i Svetost. Zato ovo razdoblje Crkva oduvijek svečano slavi i zahvaljuje Ocu nebeskomu što je Isus ušao u naše obitelji i u našu osobnu povijest. Mi se i ovoga Božića smijemo nadati njegovom milosnom pohodu. U iščekivanju toga susreta u našim obiteljima i naseljima mi mu od srca mu kličemo i molimo: "Dođi, Gospodine Isuse! Dođi i obdari nas darom svojega milosrđa!"

Čuvši za vijest Isusovog dolaska i mi smo ove svete noći došli pokloniti se novorođenom malom djetetu. Stotine tisuća sretnih ljudi diljem svijeta i ove noći klicat će novorođenom, pjevati i zahvaljivati zbog toga milosnog događaja. Nema katolika koji ovoga Božića neće klicati: "U se vrijeme godišta", "Božić nam je milo nam je, veselo, veselo". Ispunjeni, naime, nutarnjim mirom

i radošcu iskreno će željeti i pjevati: "Svim na zemlji mir veselje". Obdareni tim darom Božjeg mira budimo svojim obiteljima, djeci i svome gradu i narodu, kao i svim ljudima dobre volje pravi božićni dar, kako bismo uvijek mogli pjevati: "Radujte se narodi kad čujete glas.." Jer, on je "Emanuel", Bog s nama. On je naš jedini Spasitelj jučer, danas i uvijeke. I nema drugog imena pod kapom nebeskom u kojem nam se spasiti, osim imena Isusa Krista. Nošeni čežnjom za nebeskim dobrima pjevajmo noćas s našim pjevačima veličanstvene božićne pjesme. Pjevajmo radosno i zanosno jer noćas nam se rodio Spasitelj, Krist, Gospodin! Njegova su vremena i vjekovi.

Svima vama, nazočnima u našoj prvostolnici, kao i svima vašima kod kuće želim čestit Božić – sveto porođenje Isusovo. Neka vas Novorođeni ispuni svojim mirom i radošcu, kao i čežnjom za nebeskim dobrima. Njemu slava u vijeke vjekova. Amen.

Obitelj je sveto i nepovredivo vlasništvo koje valja čuvati kao zjenicu oka

Homilija mons. Želimira Puljića na blagdan svete Obitelji

1. Radosne i tamne strane, kao i rasplet i svečanost obiteljskog ognjišta oslikana je danas u sestim tekstovima. Prvo nas čitanje vodi u starozavjetna vremena, k majci Ani i njezinu velikom sinu Samuelu. Rijetko se u kojem vremenu dogodilo toliko značajnih događaja kao u to vrijeme koje je opisano u dvjema Samuelovim knjigama. Današnji je odломak nastavak je onoga što nedavno dogodilo majci Ani u Hramu. Tada jenaime, ona molila da dobije dijete jer je bila nerotkinja. U Hramu je molila i izmolila sina. A sada ga sva radosna i puna zahvalnosti vodi u Hram da ga preda hramskoj službi. Jer, izmoljen je u Hramu i pripada Hramu! I dala mu je ime Samuel što znači: Čuo me Bog. Tako je u imenu svoga sina sročila svoju i njegovu povijest! Jer, on će kasnije u Hramu čuti i slušati Boga! Kakav divan primjer i poruka svakom vjerniku suradnje i odgovora Onomu koji sve vodi i upravlja! Ped Bogom ne smijemo i ne možemo biti ni škruti, ni nijem! Ni u riječima, ni u mislima! Najsvečaniji pak čovjekov govor jest molitva zahvalnica i pokajnica. Svatko se treba za puno toga i kajati i zahvaljivati.

U evanđelju nam Luka prikazuje drugu veliku majku Mariju i njezinoga velikog sina Isusa! Uz divnu zaštitu i osobitu brižljivost svetoga Josipa njih dvoje su na putu u Hram. Bila je to značkovita procesija u kojoj se i Bog priključio kao hodočasnik. A tamo u Hramu bio je to i prvi javni razgovor ljudi s Bogom. No, Luka donosi još jedan detalj koji nije zanemariv. Tu u svetom Gradu, gdje se okupilo silno mnoštvo hodočasnika Isus se izgubio. Josip i Marija su tri dana lutali jeruzalemским ulicama tražeći izgubljeno dijete. A kad su ga napokon našli u Hramu, njegova ga je Majka s prizvukom ukora upitala: "Dijete moje, zašto nam to učini? Gle! Otac tvoj i ja s bolom smo te tražili" (Lk 2, 48). Isusov odgovor vjerojatno je iznenadio majku: "Zašto ste me tražili? Zar niste znali da ja moram biti u kući Oca svoga?" (Lk 2, 49). I kao završetak svoga izvješća Luka dodaje: "Tada siđe s njima, dove u Nazaret i bijaše im poslušan." (Lk 2, 51). Dobro je ove riječi čuti i zapamtitи: Dove u Nazaret i bijaše im poslušan.

2. Popričamo li se malo s ljudima čut ćemo češće "naricaljke" o obiteljima koje su nesretne, raspadaju se, bolesne su, u krizi, nego pozitivna izvješća. Govori se kako nitko nikoga ne sluša, a još manje poštuje. Roditelji optužuju djecu, djeca se tuže na roditelje. Između starijih i mladih vodi se trajni "hladni rat". I kad se analiziraju uzroci takvog stanja, rijetko se navodi onaj pravi, najčešći i najkobniji: Izgubilo se Isusa koji više nije član njihove obitelji. Crkva zato trajno upire svoj pogled u nazaretski dom Sv. Obitelji; tamo šalje svoju djecu da nauče školu svetosti, međusobnog poštivanja i ljubavi, školu rada i molitve. I dok večeras slušamo kako Marija s Josipom vode dijete u Hram, pitamo se koliko suvremenih obitelji vide i hode sa svojom djecom u Božji hram?! Raduju li se i nastoje li da im djeca budu često u Božjoj kući i molitvi, kod pričesnog stola i u isповjedaonici, kod oltara i na misi? Bez Gospodinove pratnje, osobne molitve i sakramentalnog života teško je odgajati djecu da hode pravim putem spasenja. Marija je, čuli smo, tražila izgubljeno dijete. Vode li dovoljno brigu današnji roditelji kuda im djeca lutaju, s kim se druže i

ZADARSKA NADBISKUPIJA

gdje i kako provode svoje slobodno vrijeme? Majčinstvo Mariji daje pravo upozoriti svoga sina
"Dijete moje, zašto nam to učini?"

Uz ovu roditeljsku skrb i brigu važno je isto kako se bračni drugovi podnose i vladaju. Pripovijeda se kako je neka gospođa došla u trgovinu pa naručila kod prodavača poklon svome mužu. I dodala kako ovaj put ne želi štedjeti... A kad je rekla da joj je dovoljno za iduća 3-4 mjeseca te upitala "koliko to košta?" Trgovac je uključio računalo i izbacio račun na kojem je pisalo: To će vas koštati rastave braka za dva mjeseca!"

3. Poslušajmo na koncu par riječi koje je blaženi Pavao VI. izrekao tijekom hodočašća u Svetu Zemlju prije pola stoljeća (5. siječnja 1964.) u gradu Svetе Obitelji u Nazaretu. Tada je opisao što Nazaret znači i što Sveta Obitelj iz Nazareta poučava: "Nazaret nas najprije uči šutjeti. O kad bi u nama ojačala cijena šutnje, tog divnog i tako potrebnog svojstva duše, u vrijeme ovog uzne-mirenog života, u doba tolike vike, galame i buke. O nazaretska šutnjo, nauči nas da budemo učvršćeni u dobrim mislima, zaokupljeni nutarnjim nadahnućima, da budemo pripravni slušati Božje savjete i upute istinskih učitelja.

Nazaret nas uči koliko je potrebno spremati se, učiti, razmatrati, skrovito živjeti i moliti u tajnosti koju vidi samo Bog. Ona nas poučava kako obitelj ne može ništa drugo zamijeniti. U svetom gradu Nazraetu upoznajemo obvezu rada. U kući drvodjelčeva Sina shvaćamo otkupiteljski zakon ljudskog rada i želimo obnoviti dostojanstvo rada. Nazaret nas uči i podsjeća što je obitelj: Ona je zajedništvo osoba i zajedništvo ljubavi. Njezina je prirodna i nezamjenjiva uloga u društvenom poretku. Ona je sveto i nepovredivo vlasništvo obitelji koje valja čuvati kao zjenicu oka svoga. Amen.

ODREDBE

'KANONSKO POSLANJE' ZA NASTAVNIKE TEOLOŠKO-KATEHETSKOG ODJELA SVEUČILIŠTA U ZADRU ZA AKADEMSKU GODINU 2015./2016. - zimski semestar

Broj: 1476/2015.

Zadar, 13. studenoga 2015.

Poštovani!

Na temelju Vašeg prijedloga (Klasa: 602-04/15-07/04, Urbroj: 2198-1-79-64/15-01, od 30. listopada 2015.), a u smislu Ugovora o položaju i djelovanju Teološko-katehetskog odjela u sastavu Sveučilišta u Zadru sklopljenog u Zadru 18. studenoga 2013., između Sveučilišta u Zadru i Zadarske nadbiskupije, točka VI., čl. 1. i 2., ovim dajem pristanak i pismeno odobrenje - 'venia docendi' za nastavnike Teološko-katehetskog odjela Sveučilišta u Zadru za akad. god. 2015./2016. - zimski semestar, kako slijedi:

1. Doc. dr. sc. Elvis Ražović
2. Doc. dr. sc. Pero Vidović
3. Doc. dr. sc. Klara Ćavar
4. Doc. dr. sc. Marko Vučetić
5. Prof. dr. sc. Mirko Jakić
6. Prof. dr. sc. Josip Lisac
7. Doc. dr. sc. Suzana Vuletić
8. Dr. sc. Jerolim Lenkić
9. Jozo Milanović, mag. theol.
10. Izv. prof. dr. sc. Borislav Dadić
11. Doc. dr. sc. Teodora Vigato
12. Mr. sc. Marinko Duvnjak
13. Izv. prof. dr. sc. Jadranka Garmaz

S poštovanjem Vas pozdravljam,

† Želimir Puljić, nadbiskup

POBAČAJ I OVLAST ODRJEŠENJA

Broj: 1561/2015.

Zadar, 4. prosinca 2015.

Papa Franjo je pismom od 1. rujna 2015., o podjeljivanju oprosta tijekom Svete godine milosrđa, odlučio podjeliti svećenicima ovlast odrješenja od grijeha pobačaja za one koji su ga počinili i skrušena srca traže oproštenje. U tom vidu svi svećenici, koji imaju ovlast isповijedanja (jurisdikciju) u Zadarskoj nadbiskupiji, imaju ovlast odrješenja od kazne izopćenja zbog sudjelovanja u vršenju pobačaja (kan. 1398) tijekom cijele Godine Milosrđa: od 13. prosinca 2015. do 20. studenog 2016.

Pozdravljam Vas i blagoslivljam.

† Želimir Puljić, nadbiskup

ODREDBE

RASPORED MISA ZA ČLANOVE POKRETA “PRO FAMILIA ET IUVENTUTE CHRISTIANA”

Broj: 1560/2015.

Zadar, 4. prosinca 2015.

Određujem da prezbiteri prikažu po jednu svetu misu za članove pokreta PRO FAMILIA ET IUVENTUTE CHRISTIANA prema niže navedenom rasporedu. Koliko god je moguće treba se pridržavati naznačenih subotnjih datuma za služenje svete mise na ovu nakanu, prikazujući tako žrtvu za kršćanske obitelji i mlade.

SIJEČANJ 2016.

- 2. Mons. Želimir Puljić, nadbiskup
- 9. Don Milivoj Bolobanić i don Jerko Gregov
- 16. Mons. Janko Segarić
- 23. Mons. Ivan Mustać i don Božo Barišić
- 30. Don Joso Kero i don Marin Batur

VELJAČA 2016.

- 6. Don Filip Kucelin i don Stipe Mustapić
- 13. Don Thomas Vargas i don Zbigniew J. Korcz
- 20. Don Zdenko Dundović i don Zvonimir Mikušić
- 27. Samostan sv. Kuzme i Damjana - Čokovac

OŽUJAK 2016.

- 5. Don Nedjeljko Ivanov i don Damir Šehić
- 12. Don Mario Sikirić i don Šimun Šindija
- 19. Samostan sv. Mihovila (Zadar)

TRAVANJ 2016.

- 2. Don Zdravko Katuša i don Alojzije Knežević
- 9. Don Šime Kevrić i don Stanko Grubić
- 16. Don Josip Lenkić i fra Mario Akrap
- 23. Don Ivica Jurišić i don Ivan Perković
- 29. Don Srećko Petrov i don Antun Pećar

SVIBANJ 2016.

- 7. Samostan sv. Frane (Zadar)
- 14. Don Marinko Duvnjak i don Ivica Bašić
- 21. Don Zoran Topalović i don Tomislav Vlahović
- 28. Don Boris Pedić i don Slavko Ivoš

LIPANJ 2016.

- 4. Mons. Šime Perić i don Jerolim Lenkić
- 11. Don Andjelo Zorić i don Šime Žilić
- 18. Don Ante Sorić i don Martin Jadreško
- 25. Don Pavao Zubčić i don Mario Soljačić

Uz pozdrav u Gospodinu,

SRPANJ 2016.

- 2. Mons. Pavao Kero i don Marino Ninčević
- 9. Don Zdenko Milić i don Andrzej Jan Stepien
- 16. Salezijanci - Zadar (Arbanasi)
- 23. Don Čedomil Šupraha i don Tomislav Dubinko
- 30. Don Darko Marušić i don Tomislav Planinić

KOLOVOZ 2016.

- 6. Don Tomislav Baričević i don Jure Zubović
- 13. Don Gašpar Dodić i don Tomislav Sikirić
- 20. Don Krešo Ćirak i don Josip Radić
- 27. Samostan sv. Pavla (Školjić)

RUJAN 2016.

- 3. Don Igor Ikić i don Stanislav Wielinski
- 10. Don Damir Juričin i don Domagoj Kelava
- 17. Don Ivan Babjak i don Valter Kotlar
- 24. Don Josip Lisica i don Roland Jelić

LISTOPAD 2016.

- 1. Don Mladen Kačan i don Darijo Matak
- 8. Don Elvis Knežević
- 15. Don Nikola Tokić i don Zvonimir Čorić
- 22. Don Josip Dučkić
- 29. Don Marinko Jelečević i don Dario Tičić

STUDENI 2016.

- 5. Don Andelko Buljat i mons. Nikola Dučkić
- 12. Mons. Eduard Peričić i don Ivan Rončević
- 19. Samostan sv. Pavla - Verbiti (Zadar)
- 26. Mons. Joso Kokić i don Jerko Vuleta

PROSINAC 2016.

- 3. Don Mario Gržanov i don Elvis Ražov
- 10. Don Tihomir Vulin i don Stjepan Vinko
- 17. Don Josip Radojica Pinčić i don Ante Delić

† Želimir Puljić, nadbiskup

OBVEZE PREMA EKONOMATU

Broj: 1559 /2015.

Zadar, 4. prosinca 2015.

Svaka župa, bilo da je povjerena dijecezanskom bilo redovničkom svećeniku, dužna je do 20. siječnja 2016. godine, podmiriti svoje obveze i dugovanja prema Nadbiskupiji kako slijedi:

I. Obveze župa:

1. Milostinja:

- Velikog petka - "Božji grob" (50 %)
- Petrov novčić (13. nedjelja kroz godinu)
- Misijske nedjelje
- Nedjelje Caritasa
- 50% milostinje Iseljeničkog dana
- 30 % brutto od redovnih prihoda
- 10 % od prodaje ili najma crkvene imovine ukoliko je bio slučaj
- Takse od sprovoda i vjenčanja

II. Osobni doprinosi svećenika:

- Binacija i trinacija
- Fond za svećenička zvanja - dobrovoljno
- Osobni doprinos za svećeničku rekolekciju: 500,00 kn
- Dobrovoljni doprinos za Svećenički dom
- Eventualni dug Nadbiskupskom ekonomatu

† Želimir Puljić, nadbiskup

MISNA TABLICA

Broj: 1556/2015.

Zadar, 4. prosinca 2015.

Svi dijecezanski svećenici, aktivni i umirovljeni, župni vikari i svećenici redovnici dužni su predati Nadbiskupskom ekonomatu, do 20. siječnja 2015. godine, popunjenu Misnu tablicu za IV. tromjeseče 2015. godine, kao i tablicu za III. tromjeseče ukoliko to još nisu učinili.

† Želimir Puljić, nadbiskup

IZVOD IZ CRKVNIH RAČUNA

Broj: 1557/2015.

Zadar, 4. prosinca 2015.

Svaki je župnik, dijecezanski i redovnički, dužan prema obrascu Nadbiskupskog ekonomata, do 20. siječnja 2015. godine, predati Ekonomatu Izvadak iz Blagajničkog dnevnika za 2015., za župu/župe svoga upravljanja i posluživanja.

Izvadak iz Blagajničkog dnevnika podnose također Visoka teološko-katehetska škola, Klasična gimnazija Ivana Pavla II., Sjemenište, Svećenički dom, Koludrički samostani Benediktinki u Zadru i Pagu.

† Želimir Puljić, nadbiskup

ODREDBE

OBVEZATNI STATISTIČKI PODACI ZA NADBISKUPKI ORDINARIJAT

Broj: 1558/2015.

Zadar, 4. prosinca 2015.

Svaki je župnik dužan do 20. siječnja 2016. godine predati Nadbiskupskom ordinarijatu:

1. Prijepis Matice krštenih, vjenčanih i umrlih za 2015. godinu.

Po svršetku svake kalendarske godine župnik zaključuje upis u matice i parice zaključnim brojem i ovjerava svojim potpisom i župnim pečatom. Ako tijekom godine ne bi bilo nijednog upisa u maticu, neka župnik to ubilježi u maticu i parice za dotičnu godinu i ovjeri svojim potpisom i župnim pečatom i dostavi Ordinarijatu.

2. Statistiku župe za 2015. godinu (prema priloženom obrascu).

Također, potrebno je službeno javiti dopune ili eventualne obavijesti drugim župnim uredima i zaključiti uredno uredske poslove za 2015. godinu.

† Želimir Puljić, nadbiskup

BOŽIĆNI BLAGDANI RASPORED BOGOSLUŽJA I DOGAĐANJA

Broj: 1554/2015.

Zadar, 4. prosinca 2015.

1. U četvrtak, 24. prosinca 2015. u katedrali sv. Stošije svetu Misu Polnočku u 24,00 sata predvodit će o. Nadbiskup.

2. Na svetkovinu Rođenja Gospodinova - Božić, 25. prosinca 2015. u Katedrali o. Nadbiskup predvodit će sv. Misu u 11,00 sati. Večernja sv. Misa bit će u 18,00 sati.

3. Na blagdan sv. Stjepana prvomučenika, 26. prosinca 2015. u crkvi sv. Šime o. Nadbiskup predvodit će sv. Misu u 18,00 sati.

4. U nedjelju, 27. prosinca 2015. u katedrali sv. Stošije održat će se tradicionalni gradski božićni koncert, s početkom u 19,00 sati.

5. U četvrtak, 31. prosinca 2015. u katedrali sv. Stošije u 18,00 sati o. Nadbiskup predvodit će sv. Misu zahvalnicu i svečani 'Tebe Boga hvalimo' za proteklu građansku godinu.

6. U petak, 1. siječnja 2016. na svetkovinu Svetе Bogorodice Marije (Novu godinu) o. Nadbiskup predvodit će sv. Misu u katedrali sv. Stošije u 11,00 sati.

7. Na svetkovinu Bogojavljenja, 6. siječnja 2016. o. Nadbiskup predvodit će sv. Misu u katedrali sv. Stošije u 11,00 sati. Taj dan je ujedno i početak DEVETNICE za svetkovinu svete Stošije, zaštitnice naše Nadbiskupije. Toga dana, u crkvi sv. Frane u Zadru održat će se tradicionalni božićni koncert klupa, s početkom u 19,00 sati.

Čestit Božić i blagoslovljena Nova godina. Uz pozdrav u Gospodinu,

don Josip Lenkić, kancelar

NEDJELJA CARITASA

Broj: 1555/2015.

Zadar, 4. prosinca 2015.

Draga braćo svećenici!

Treća nedjelja došašća već je više godina odlukom hrvatskih biskupa Nedjelja Caritasa, poseban dan kršćanske dobrotvornosti za našu braću u potrebama, posebno za onu koji nas okružuju. Ovogodišnja Nedjelja Caritasa slavi se 13. prosinca 2015., pod geslom: 'Činiti pravicu, milosrđe ljubiti i smjerno s Bogom hoditi' (Mih 6,8).

Hrvatski Caritas dostavio Vam je poslanicu mons. Josipa Mrzljaka, predsjednika Hrvatskog Caritasa za ovogodišnju nedjelju Caritasa i druge materijale, na župne urede.

Potičem Vas, draga braćo svećenici, da dolično i zauzeto obilježite nedjelju Caritasa u svojim žu-

pama. Podsjećam kako je milostinja te nedjelje u svim crkvama i na svim sv. Misama namjenska i treba je čim prije dostaviti u Ekonomat s naznakom 'Za Caritas'.

Svima srdačan pozdrav i blagoslov u Gospodinu.

† Želimir Puljić, nadbiskup

BLAGDAN SV. NIKOLE-DAN POMORACA I RIBARA

Broj: 1496/2015.

Zadar, 19. studenoga 2015.

Draga braćo svećenici, dragi Kristovi vjernici,

Sv. Nikola, čiji blagdan slavimo 6. prosinca, u našoj se Crkvi slavi - osim kao dan darivanja djece - također kao Dan pomoraca, ribara i svih 'ljudi od mora'. Po naravi svoga posla pomorci i ribari izloženi su danonoćno velikim naporima i opasnostima. Crkva, naime, skrbi o pomorcima na specifičan način jer je prepoznala kako je i njihov život poseban i specifičan. Žitelji našega grada Zadra i čitavog našeg kraja stoljećima su životom i radom vezani za more, pomorstvo i ribarstvo.

Ovime pozivam sve pomorce i ribare, djelatne i umirovljene, njihove obitelji, pomorske ustanove, posade brodova, profesore, studente i učenike Pomorske škole i Visoke pomorske škole u Zadru, djelatnike putničkih agencija i sve koji su na bilo koji način povezani s morem, da se u nedjelju, 6. prosinca 2015., euharistijskim slavljem u katedrali sv. Stošije u 11,00 sati ujedinimo u molitvi i zahvali za sve žive i preminule djelatnike pomorskih službi.

Svima pozdrav u Gospodinu.

† Želimir Puljić, nadbiskup

BOŽIĆNO I NOVOGODIŠNJE ČESTITANJE NADBISKUPU

Broj: 1553/2015.

Zadar, 4. prosinca 2015.

- SVIM PREČASnim DEKANIMA
- SVIM ŽUPNICIMA I UPRAVITELJIMA CRKAVA U GRADU ZADRU
 - SVIM REDOVNIČKIM ZAJEDNICAMA U GRADU ZADRU
 - SVEĆENIČKOM DOMU "ZMAJEVIĆ"
 - NADBISKUPSKOM SJEMENIŠTU "ZMAJEVIĆ"
 - VISOKO TEOLOŠKO-KATEHETSKOJ ŠKOLI U ZADRU
 - KLASIČNOJ GIMNAZIJI IVANA PAVLA II.
 - CARITASU ZADARSKE NADBISKUPIJE
 - DJELATNICIMA SREDIŠNJIH USTANOVA ZADARSKE NADBISKUPIJE

Poštovani,

Već tradicionalno, uzajamno božićno i novogodišnje čestitanje zadarskom nadbiskupu mons. Želimiru Puljiću svećenika, redovnika, redovnica i djelatnika u središnjim ustanovama Nadbiskupije održat će se u subotu, 19. prosinca 2015., u Nadbiskupskom domu u Zadru, Poljana pape Ivana Pavla II. 1 (ulaz sa Foruma) u 12,00 sati.

Svima pozdrav u Gospodinu,

don Josip Lenkić, kancelar

ODREDBE

REKOLEKCIJE ZA REDOVNICE U PASTORALNOJ GODINI 2015./2016.

Broj: 1483/2015.

Zadar, 17. studenoga 2015.

Dostavljaju se nadnevci održavanja rekolekcija za redovnice tijekom pastoralne godine 2015./2016.

14. 10. 2015. Meditativna krunica (animiraju ss. Milosrdnice)

Predavanje fra Domagoja Runje o Buli pape Franje 'Lice milosrđa' koje će nam prenijeti fra Anselmo Stulić.

4. 11. 2015. o. Jozo Milanović OSB: 'Milosrđe Božje u liturgiji'

Slijedi Euharistijsko klanjanje (animiraju ss. Klanjateljice Krvi Kristove)

26. 11. 2015. (četvrtak) Prof. dr. Darko Tepert OFM: 'Luka pisac evanđelja milosrđa'

Pokorničko slavlje predvodi fra Anselmo Stulić.

13. 1. 2016. Fra Andrija Bilokapić: 'O isповijedi kao milosrdnom susretu'

Svečanu Večernju (predvode Školske sestre sv. Franje)

31. 1. 2016. Svečani završetak godine 'Posvećenog života'

Euharistijsko slavlje s obnovom zavjeta predvodi o. Nadbiskup

Fra Anselmo Stulić zadužen za organizaciju proslave.

9. 3. 2016. Pobožnost Križnog puta (predvode ss. Kćeri Božje ljubavi)

Predavanje: s. Nela Gašpar: 'Godina milosrđa' nakon 'Godine posvećenog života'

13. 4. 2016. Euharistijsko klanjanje za duhovna zvanja (animiraju ss. Karmeličanke BSI)

Predavanje prof. dr. sc. Ante Vučković: 'Vrtlog grijeha. O Davidovu padu'

11. 5. 2016. Meditativna krunica (predvode ss. Milosrdnice)

Predavanje: Prof. dr. sc. Josip Bošnjaković: 'Elementi terapijskog u isповijedi'

U mjesecu lipnju predviđeno je hodočašće (36. dan redovnica u Zadarskoj nadbiskupiji). Gdje i kako, naknadno ćemo se dogоворити. Početak susreta rekolekcija je u Nadbiskupskom sjemeništu 'Zmajević' u Zadru, s početkom u 16,00 sati.

Uz pozdrav i svako dobro,

Fra Anselmo Stulić, v.r.
procelnik Vijeća za posvećeni život u Nadbiskupiji

KRŠEVANOVI DANI KRŠĆANSKE KULTURE

Broj: 1435/2015.

Zadar, 3. studenoga 2015.

'Evo pravoga mučenika, koji je za Kristovo ime krv svoju prolio; nije se bojao prijetnja sudačkih, i tako je ušao u kraljevstvo nebesko'. Tako ulaznom pjesmom Zadrani slave blagdan sv. Krševana, akvilejskog mučenika iz IV. stoljeća, zaštitnika grada Zadra. Povodom blagdana sv. Krševana Zadarska nadbiskupija sa Sveučilištem u Zadru, Gradom Zadrom, Galerijom hrvatske sakralne umjetnosti Laudato iz Zagreba, te s Narodnim muzejem Zadar organiziraju 'Krševanove dane kršćanske kulture', od 9. XI. 2015. do 6. I. 2016. Program ovih dana uključuje vjerske, kulturne i društvene sadržaje. Evo predviđenog programa:

9. XI. 2015. (ponedjeljak): u 19 sati u Kazalištu lutaka u Zadru predstava 'Nečisti i djevojka' u režiji Renea Medvešeka.

22. XI. 2015. (nedjelja): u 19 sati u crkvi sv. Šime u Zadru svečani koncert Katedralnog zbora sv. Stošije i orkestra Umjetničke akademije Sveučilišta u Splitu.

23. XI. 2015. (ponedjeljak): u 18 sati u katedrali sv. Stošije svečana Večernja (predvodi mons. dr. Želimir Puljić, nadbiskup) uoči blagdana sv. Krševana, zaštitnika Grada Zadra.

24. XI. 2015. (utorak): u 18 sati u katedrali sv. Stošije u Zadru concelebrirano misno slavlje (predvodi mons. dr. Želimir Puljić, nadbiskup) povodom blagdana sv. Krševana, zaštitnika Grada Zadra.

25. XI. 2015. (srijeda): u 19 sati u dvorani Nadbiskupskog sjemeništa 'Zmajević' u Zadru predstavljanje zbornika radova "Izabrana djela nadbiskupa Vicka Zmajevića", te predstavljanje Društva za povijesnicu Zadarske nadbiskupije.

28. XI. 2015. (subota): u 18 sati u crkvi sv. Šime obred paljenja prve adventske svijeće.

2. XII. 2015. (srijeda): u 19 sati u svečanoj dvorani Sveučilišta u Zadru predstavljanje zbornika radova "Ivan Pavao II. - putnik, supatnik i navjestitelj". Izdavači su Zadarska nadbiskupija i Teološko-katehetski odjel Sveučilišta u Zadru.

12. XII. 2015. (subota): u 19 sati u dvorani Nadbiskupskog sjemeništa 'Zmajević' u Zadru predstavljanje zbornika radova "U jedinstvu, slobodi i ljubavi" (uredio mons. dr. Tomo Vukšić, vojni ordinarij u BiH). Zbornik je izdan u prigodi 25. obljetnice biskupskog ređenja mons. Želimira Puljića, zadarskog nadbiskupa.

16. XII. 2015. (srijeda): u 12 sati u Gradskoj loži otvaranje adventsko-božićne izložbe 'O Božjem dolasku na zemlju' (Galerija hrvatske sakralne umjetnosti Laudato iz Zagreba, Narodni muzej grada Zadra i Zadarska nadbiskupija.)

ZADARSKA NADBISKUPIJA

KRŠEVANOVI DANI KRŠĆANSKE KULTURE

9. XI. 2015. — 6. I. 2016.

9. XI. 2015., ponедјељак

19:00 KAZALIŠTE LUTAKA U ZADRU

Predstava 'Nečisti i djevojka' u reliji Renesa Medvešeka

22. XI. 2015., nedjelja

19:00 CRKVA SV. ŠIME

Svečani koncert Katedralnog zbora sv. Stošije i orkestra Umjetničke akademije u Splitu

23. XI. 2015., nedjelja

19:00 CRKVA SV. ŠIME

Predstavljanje zbornika radova 'Ivan Pavao II.

— putnik, supatnik i navjestitelj'

28. XI. 2015., subota

18:00 DVORANA ZVONČARA FOTOGRAFIJA U ZADRU

Predstavljanje zbornika radova Ivan Pavao II. — putnik, supatnik i navjestitelj'

2. XII. 2015., srijeda

19:00 GRADSKA LOŽA

Otvaramo adventsko-božićne izložbe

O Božjem dolasku na zemlju

27. XII. 2015., nedjelja

19:00 KATHEDRALA SV. STOŠIĆE

Tradicionalni gradski božićni koncert

6. I. 2016., srijeda

19:00 CRKVA SV. FRANC

Tradicionalni božićni koncert klapa

ODREDBE

27. XII. 2015. (nedjelja): u 19 sati u katedrali sv. Stošije u Zadru održat će se tradicionalni gradski božićni koncert.

6. I. 2016. (srijeda): u 19 sati u crkvi sv. Frane u Zadru održat će se tradicionalni božićni koncert klapa (sudjeluju klape s područja Zadarske nadbiskupije).

Dostavljaju se svećenicima i redovnicima na znanje ove prigodne obavijesti o planiranim 'Krvševanovim danima kršćanske kulture' u Zadru sa zamolbom neka o tome obavijeste vjernike i potaknu da sudjeluju.

S poštovanjem,

don Roland Jelić, tajnik, v.r.

JUBILEJSKA 'GODINA MILOSRĐA' ODREDBE ZA ZADARSKU NADBISKUPIJU

Broj: 1541/2015.

Zadar, 27. studenoga 2015.

U duhu najavljenе jubilejske Godine milosrđa i odredbi pape Franje da se ona slavi diljem svijeta ovim za područje Zadarske nadbiskupije određujem slijedeće:

1. Obred otvaranja vrata i početak svetog jubilarnog vremena milosrđa bit će na treću nedjelju došašća, 13. prosinca 2015. u 18 sati u katedrali u Zadru. Uvodni obredi započet će u crkvi sv. Marije odakle kreće procesija prema katedrali. Neka toga dana u večernjim satima ne bude večernih svetih misa ili pobožnosti u dekanatima Zadra (istok i zapad). Neka se vjernike pozove u katedralu, a svećenici i redovnici pridruže svačanosti otvorenja jubilejskih vrata.
2. Isto tako određujem neka se u svim župama diljem Nadbiskupije, u nedjelju 13. prosinca 2015. pod misama pročita sažetak Proglasa, a vjernike potakne da iskoriste ovo sveto vrijeme za svoje duhovno dobro, kao i dobro svojih obitelji, župe i naroda, posebice pokojnika kojima je potrebna naša molitvena potpora.
3. Otvaranje vrata i mjesto jubilejskih milosti i oprosta bit će kroz cijelu godinu u našoj katedrali svete Stošije. Za dobivanje oprosta neka vjernici "učine kratko hodočašće u katedralu kao znak želje za istinskim obraćenjem" (Papa Franjo). Oprost koji poništava kazne od grijeha vezan je uz isповijed i pričest, kao i uz isповijed vjere i molitvu za Papu i njegove nakane koje nosi u svom srcu za dobro Crkve i čitavoga svijeta. U vidu boljeg razumijevanja, neka se vjernicima protumači kratko o oprostima kako stoji u Zakoniku kanonskog prava (kan 992-997) i u Katekizmu Katoličke Crkve (br. 1471-1479).
4. Papa Franjo je pismom od 1. rujna 2015., o podjeljivanju oprosta tijekom Svete godine milosrđa, odlučio podijeliti svećenicima ovlast odrješenja od grijeha pobačaja za one koji su ga počinili i skrušena srca traže oproštenje. U tom vidu svi svećenici, koji imaju ovlast isповijedanja (jurisdikciju) u Zadarskoj nadbiskupiji, imaju ovlast odrješenja od kazne izopćenja zbog sudjelovanja u vršenju pobačaja (kan. 1398) tijekom cijele Godine Milosrđa: od 13. prosinca 2015. do 20. studenog 2016.
5. Isto tako odlučio sam za sve župe i samostanske crkve, gdje se okupljaju vjernici naše Nadbiskupije, dati mogućnost dobivanja jubilejskih oprosta uz svečanost slavlja zaštitnika župnih ili samostanskih crkava.

6. Budući da se slijedeće godine obilježava pet stoljeća slavlja "Gospe od Zečeva", ovim dajem mogućnost dobivanja spomenutih jubilejskih milosti i oprosta u župnoj crkvi sv. Anselma u Ninu, od početka duhovne priprave do završetka slavlja Gospe od Zečeva na svetkovinu Uzaša-

šća Gospodnjega.

7. Svim vjernicima iz župa Zadarske nadbiskupije, koji imaju svoj određeni termin hodočašćenja u crkvu svetog Šime, dajem mogućnost dobivanja jubilejskih milosti i oprosta toga dana kada kao župna zajednica budu hodočastili k svetom Šimi.

Bogu Ocu koji je bogat milosrđem (Ef 2,4), njegovom Sinu koji nam je objavio milosrdno Očevo lice, kao i Duhu Svetome koji nam pomaže razmatrati to veliko otajstvo, a ujedno je i garant da taj izvor milosrđa neće nikada presušiti, neka se vine prema nebu naša hvala i zahvala, sada i uvjekove vjekova. Amen.

† Želimir Puljić, nadbiskup

U SUSRET BLAGDANU SVETE STOŠIJE

Broj: 1542/2015.

Zadar, 1. prosinca 2015.

Hodočašća i pučke pobožnosti bile su i ostale prokušani način odgoja u vjeri. U tom vidu odredio sam da u devetnici svete Stošije hodočaste vjernici iz dekanata u katedralu, 'majku svih crkava naše nadbiskupije'. U duhu programa za "Godinu milosrđa" neka se propovijedi pripreme prema predloženim temama:

Dan	Predložena tema propovijedi	Dekanati koji sudjeluju
7. siječnja	Jubileji u Starom Zavjetu (Živo vrelo, br. 11-2015, str. 4-6)	Dekanati: Zadar Istok i Zapad
8. siječnja	Vrata milosrđa - obred otvaranja (Živo vrelo, br. 12-2015, str. 4-8)	Dekanati: Biograd i Pašman
9. siječnja	Milosrđe - put za istinsko lice Crkve (Živo vrelo, br. 11-2015, str. 7-10)	Dekanati: Dugootočki, Silbanski i Ugljanski u katedrali u 11 sati
10. siječnja	Nedjelja Krštenja Gospodinova	- slavi se u župama -
11. siječnja	Godina milosrđa i život naših zajednica (Živo vrelo, br. 11-2015, str. 11-13)	Dekanati: Benkovac i Zemunik
12. siječnja	Prispodoba o milosrdnom ocu (Živo vrelo, br. 12-2015, str. 9-15)	Dekanati: Novigrad i Ražanac
13. siječnja	Korizma i sakrament pomirenja. Oprosti. (Lice milosrđa, br. 17-18; o oprostima CIC, kan 992-997 i KKC br. 1471-1479).	Dekanati: Nin i Pag
14. siječnja	Svečana Večernja: Nadbiskup sa svećenicima...	
15. siječnja	Svetu misu u 11 sati predvodi nadbiskup zadarski, a večernju sv. misu predvodi nadbiskup Đuro Hranić	

Sveta Misa tijekom devetnice slavi se u 18 sati. Molim dekane neka dogovore predvoditelje euharistijskog slavlja koji će pripremiti homiliju u duhu zadane teme, a homiliju neka dostave na Ordinarijat za arhiv (ili Vjesnik). Neka se vjernicima, koji će hodočastiti u katedralu, protumači mogućnost dobivanja oprosta toga dana, kao i uvjete za oprost koji poništava kazne od grijeha, a vezan je uz ispovijed i pričest i molitvu na nakanu Svetog Oca. (Vidi: Zakonik kanonskog prava, kan 992-997 i Katekizam Katoličke Crkve, br. 1471-1479).

Želim plodne dane priprave za svetkovinu naše nebeske zaštitnice. A Božjim blagoslovom neka budu ispunjeni dani Nove 2016. godine. Uz pozdrav u Gospodinu,

Don Igor Ikić, vikar za pastoral

† Želimir Puljić, nadbiskup

PROGLAS UZ 'GODINU MILOSRDJA'

Broj: 1539/2015.

Zadar, 27. studenoga 2015.

*Jubilej je milosno razdoblje - proglas uz "Godinu milosrda"***1. Zašto jubilarna Godina milosrđa?**

Uoči nedjelje Božanskog Milosrđa, 11. travnja 2015., papa Franjo je objavom i uručivanjem bule "Lice milosrđa" proglašio izvanrednu Svetu godinu milosrđa. I pozvao vjernike neka radosno čine duhovna i tjelesna djela milosrđa. Odabранo je i geslo jubileja iz Lukinog evanđelja, "milosrdni poput Oca" (Lk 6, 36). Papa je odredio neka se na treću nedjelju došašća, 13. prosinca, na svim katedralama otvore Sveta vrata, a on će to isto učiniti u Lateranskoj bazilici i drugim bazilikama u Rimu. Početak jubileja Godine milosrđa u Rimu i diljem svijeta bit će "znak zajedništva cijele Crkve". Milosrđe je srž Papinih govora i razmišljanja. U jednom susretu sa svećenicima Rimske biskupije (6. ožujka 2014.) on je naglasio kako ima puno ljudi koji su "ranjeni materijalnim i duhovnim problemima, a svećenici su pozvani liječiti njihove rane". Tumačeći zatim što znači milosrđe, Papa je napomenuo kako je Isus bio pun nježnosti prema svima; posebice prema onima koji su bili "isključeni iz društva, prema grješnicima i bolesnima o kojima nitko nije brinuo". Zbog toga je prema Papinom uvjerenju "bitno obilježje svećenika" da je "pun milosrđa i samilosti, da je blizak svome narodu i da mu služi poput Dobroga Pastira". A na upit, zašto govoriti o milosrđu, odgovor nalazimo u zbornoj molitvi 26. nedjelje kroz godinu koja veli da Bog "svoju svemoć očituje najviše praštanjem i milosrđem". Godinom milosrđa Papa želi pokazati svijetu kako Bog upravo po milosrđu očituje svoju svemoć. Katolička crkva, kao produljeno Isusovo utjelovljenje, ima biti majka koja ljubi, koja je strpljiva, srdačna, puna suošjećanja i dobrote prema svojoj djeci. Zbog toga Papa traži neka se u biskupijama organiziraju "pučke misije" u kojima će misionari biti "navjestitelji radosti oproštenja i uvjerljivi propovjednici milosrđa" (br. 18). Jer, milosrđe je "stozér na kojem počiva život Crkve", ali i "kriterij po kojem se prepozna prava djeca Božja". Zato su krštenici pozvani živjeti milosrdno jer njima je prvima, bez njihovih zasluga, ono darovano.

Na svetkovinu Bezgrješnog Začeća BDM Papa Franjo otvorit će u bazilici sv. Petra u Rimu izvanredni jubilej milosrđa. Izabrao je taj datum jer je "bremenit značenjem za noviju povijest Crkve". Naime, prije pedeset godina upravo toga dana svečano je završio radom Drugi vatikanski sabor na kojem je "započelo novo razdoblje povijesti Crkve". Potaknuta Duhom Svetim ona je osjetila "potrebu progovoriti ljudima svoga vremena o Bogu suvremenim i razumljivijim jezikom", te "biti u svijetu živim znakom Očeve ljubavi". Upravo onako kako je na svečanom otvorenju Koncila istakao sveti starac Ivan XXIII. kad je naznačio putove kojim Crkva treba ići. On je u tom svom programatskom govoru najavio kako će se u radu Sabora "koristiti više lijek milosrđa, nego oružje strogoće". Naglasio je kako se Crkva želi očitovati pred svijetom kao "ljubazna majka koju pokreće dobrota, strpljivost i milosrđe, posebice prema braći koja su se od nje odijelila". Slično je ustvrđio i blaženi Pavao VI. u prigodi zatvaranja Drugog Vatikanskog Sabora kad je rekao da je "priopijest o milosrdnom Samarijancu bila paradigma duhovnosti sabora. Zato su umjesto tjeskobnih dijagnoza bili ponuđeni ohrabrujući lijekovi, a umjesto kobnih slutnja, odaslane su poruke povjerenja" (br. 4). U duhu dvojice svojih časnih predšasnika, koji su otvorili i zatvorili radove Drugog Vatikanskog Sabora, papa Franjo je napisao kako "s osjećajima zahvalnosti i odgovornosti za zadatke koji su pred nama, valja nam prijeći u jubilarnoj Godini milosrđa prag Svetih vrata s punim pouzdanjem da nas uskrsnuli Gospodin prati svojom moćnom rukom" (Lice milosrđa, br. 4). A Duh Sveti vodi nas i podupire u promatranju Očevog lica milosrđa.

2. Povijesno-spasenjska i liturgijsko-moralna dimenzija jubilarne godine

Što je zapravo jubilej? Samo značenje toga pojma dolazi od starohebrejske riječi "jobel" koja se upotrebljava za trublju, rog kojim se "pozivalo narod na okupljanje". U Izraelu se, naime, sva-ke sedme godine obilježavala "subotnja godina", a svake pedesete "jubilarna". Jubilarna je bila proglašavana i navješćivana "uz zvuke rogova", kako bilježi knjiga Levitskog Zakonika: "A onda zaori u trubu u sedmom mjesecu diljem zemlje. I tu pedesetu godinu proglašite svetom!" (Lev 25, 9-10). Izraelci su jubilarnu godinu smatrali svetom i milosnom godinom, pa se za to vrije-me trebalo nešto događati. U obrednim propisima detaljno je opisano sve što bi trebalo i što se nije smjelo činiti. No, nešto je osobito bilo uočljivo po čemu se jubilarna godina prepoznavala, a to je bio jasan preduvjet za njezine "milosne plodove". U tom razdoblju "opraštali su se dugo-vi", "oslobađali robovi", vršila "međusobna izmirenja" i "čitalo Mojsijev Zakon", posebice tijekom osmine blagdana Sjenica. Ovu je praksu usvojila i Crkva pa je kroz stoljeća obilježavala pojedina povijesna razdoblja i slavila ih s određenim značenjem i ciljevima. Ukratko bi se moglo reći da su ciljevi toga vremena bili višeslojni. Istaknut ćemo samo neke njezine dimenzije, kao napr. povi-jesno-spasenjsku i liturgijsko-moralnu.

Ako se govori o povijesno-spasenjskoj dimenziji jubilarne godine, onda je nužno poći na početke povijesti i sjetiti se stvaranja svijeta koje je, kako pisac slikovito veli, trajalo sedam dana. U tom izvješću čovjek je opisan kao kruna svih stvorenja, stvoren "na sliku i priliku Božju" (Post 1,26). To nas izvješće međutim podsjeća i na pad prvog čovjeka Adama, kao i na obećanje dolaska novog Adama, Isusa Krista po kojem se dogodilo naše spasenje i otkupljenje. Ova povijesna dimen-zija pomaže čovjeku da upozna svoju prošlost i svoje korijene. Ona mu posvješćuje i odgovara na pitanje "tko je i odakle je". Jubilarna godina, dakle budi u čovjeku ponos što je Božjom svemoću došao na ovaj svijet, te snagom krštenja postao dijete Božje. A to se dogodilo u konkretnoj povi-jesnoj zbilji i u određenom kraju i narodu, pa mu kroz usta Leona Velikog trajno odliježe poklik: "Kršćanine, upoznaj svoje dostojanstvo!"

I kao što se stvarni i milosni život svakog čovjeka zbiva u vremenu, tako je i liturgija usko vezana s vremenom i njegovim mijenjama unutar kojih se događa stvaranje svijeta i povijest spasenja. Ono svoj vrhunac ima u "punini vremenâ" kad je Krist sišao u ovu našu stvarnost, utjelovio se i postao "nama u svemu jednak, osim u grijehu". Iz tog Božjeg odnosa s vremenom rađa se i naša dužnost da vrijeme posvetimo. Zbog toga Crkva cijelu godinu slavi liturgiju u različitim bojama i s različitim formularima, kao što su različita godišnja doba. Ali, uvijek s istom vjerom i istim religioznim značenjem. Vremenske mijene, dakle, bivaju prožete liturgijskim duhom pa se kroz cijelu godinu ponavlja otajstvo utjelovljenja i otkupljenja, od prve nedjelje došašća do nedjelje Krista Kralja, gospodara svemira i povijesti. To je ujedno i razdoblje ove svete Godine milosrđa koja započinje u Došašću, a završava svetkovinom Krista Kralja.

Osim povijesne i liturgijske dimenzije jubilarna godina ima i svoju moralnu komponentu. Čo-vjek je po strukturi svjesno i savjesno biće. To pokazuje kako ga je Bog stvorio slobodnim i od-govornim. Svest i savjest, sloboda i odgovornost bitne su njegove odlike koje ga čine različitim od svih drugih stvorenih bića na zemlji. No, on je također svjestan kako je u biti ranjeno i ranjivo biće. Pitamo se zašto? Iako je obdaren moćima razuma, volje i srca, njegove su sposobnosti toliko oslabile da često olako podlegnu zabludama i zavodenjima.

Njegovo srce, koje bi trebalo biti dobrohotno srce koje voli Boga i ljude, nerijetko je zaraženo mržnjom do iskorijenjenja. Zašto je to tako? Odgovore nam može dati samo Isus Krist koji je objavio punu istinu o čovjeku. Budući da je čovjek ranjeno i ranjivo biće, te da uz to ranjava i sve oko sebe, ljude i prirodu, jubilarna godina dobra je prigoda uspostaviti ozračje u kojem će se "stvari izgladiti, ljudi izmiriti, robovi oslobođiti, dugovi podmiriti, a prognanici vratiti na svoju očevinu, k rodu svome", kako je propisivala knjiga Levitskog Zakonika (Lev 25, 10).

ODREDBE

3. Oprosnički hod u milosnoj jubilarnoj Godini milosrđa

Crkva je prihvatile starozavjetnu praksu pa je za "milosnu godinu" uvijek isticala kako je ona osobito vrijeme "otpuštanja grijeha i kazni od grijeha", te dobra prigoda da se "zavađeni pomire", a "zalutali i odmetnuli povrate u svoj ovčnjak". Budući da je milosrđe "najviši čin kojim nam Bog dolazi ususret", a ujedno i "put koji sjedinjuje Boga i čovjeka" i otvara nadu kako je on ljubljeno biće, usprkos slabosti i grijeha (Lice milosrđa, 2), Crkva koristi jubileje kako bi izobilja dijelila oproste, više nego u drugim vremenima. U pismu o oprostima, koje je uputio 1. rujna 2015. mons. Rinu Fizikeli, Papa veli kako mu je velika želja da "Jubilej bude živo iskustvo Otčeve blizine, opipljivi dodir njegove nježnosti kojom će se svaki vjernik ojačati za bolje i učinkovitije svjedočanstvo".

Nakon što je objasnio načine i uvjete dobivanja jubilejskih oprosta, Papa u mislima odlazi do bolesnika, starijih ljudi i samaca koje potiče neka plodonosno iskoriste ovo sveto vrijeme milosti i milosrđa. Uz stare i bolesne Papa spominje i zatvorenike kojima svake godine na Veliki Četvrtak ide prati noge. I na koncu poziva sve vjernike i potiče ih neka ne zaborave da jubilejski oprost mogu namijeniti i za svoje pokojne kako bi ih "Otčev milosrdno lice oslobodilo svih natruha grijeha i prigrilo sebi u vječnom blaženstvu".

"Došlo je, dakle, vrijeme da Crkva preuzme zadaću pa s radošu poziva na oprštanje, jer ono je snaga koja nas iznova budi i ulijeva hrabrost gledati u budućnost s povjerenjem i nadom". Ono je temelj na kojem počiva život Crkve pa treba prožimati cjelokupno njezino pastoralno djelovanje, kako u "naviještanju tako i u svjedočenju" (Lice milosrđa, 10). A hodočašće, koje će vjernici poduzimati da "stignu do Svetih vrata", zahtijeva predanost, žrtvu i poticaj "biti milosrdni s drugima kao što je Otac milosrdan prema nama". Zbog toga Papa poziva, da uz napor izvanjskog hodočašća do Svetih vrata, učinimo i "oprosničko hodočašće" u našu nutrinu kroz nekoliko etapa.

Gdje to "oprosničko hodočašće" započinje, kako se odvija i gdje završava? Papa veli kako ono započinje u našoj odluci i stavu "ne suditi i ne osuđivati". Posebice kad se radi o "ljubomori i zavisti kojom se potkopava ugled našeg brata i prepušta ga se na milost i nemilost raljama ogovaranja" (Lice milosrđa, 14). Ako se odustane od osude, onda je čovjek kadar u drugoj etapi "otkrivati kod drugoga pozitivne stvari" i ne dopuštati da bližnji "trpi zbog naše uskogrudnosti i pristranog suda" (isto). Kad se pak uspješno prebrodi dvije prethodne etape, čovjek je sposoban učiniti završni hodočasnički korak, pa "darovati i moliti oproštenje". Sjetimo se one velike "Mise stoljeća" na Hipodromu u Zagrebu 1994. kad nas je sveti Ivan Pavao II., u jeku žestokih sukoba u Domovinskom ratu, zamolio da "oprostimo i tražimo oproštenje". To je zapravo vrhunac "oprosničkog hodočašća u Godini milosrđa".

4. Jubilej je pogodno vrijeme za duhovna i tjelesna djela milosrđa

Kada se uspije uputiti "oprosničkim hodom" ne osuđivanja, otkrivanja kod drugih pozitivnih strana, te preuzimanja odgovornosti da sami budemo "oruđe praštanja", kršćanin biva ospozobljen ići dalje, pa "otvoriti širom svoje srce za jad i nevolju svijeta". On tada postaje kadar poči svima koji su "lišeni ljudskog dostojanstva i vapiju za pomoć" (br. 15). Papa se od svog ustoličenja ne umara poticati i usrdno pozivati da se "približimo takvima i pružimo im svoje prijateljstvo, toplinu i potporu". Dapače, on moli da "njihov vapaj postane našim vapajem kako bismo skupa, noseći im utjehu i solidarnost, dokinuli barijere ravnodušnosti, licemjerja i egoizma" koji vlada u svijetu. Papa želi i iskreno se nada kako će puk Božji tijekom ove jubilarne godine osobitu pozornost posvetiti upoznavanju i vršenju onih klasičnih djela milosrđa koje poznajemo kao "tjelesna": Gladna nahraniti, žedna napojiti, siro-maha odjenuti, stranca primiti, bolesna podvoriti, uta-mničena pohoditi i mrtva pokopati) i "duhovna djela milosrđa": Dvoumna savjetovati, neuka poučiti, grješnika pokarati, žalosna i nevoljna utješiti, uvrjedu oprostiti, nepravdu

strpljivo podnositi i za žive i mrtve Bogu se moliti). A to je ono po čemu će nas Vječni Sudac prepoznati na koncu svijeta (br. 15): "Zaista kažem vam, što god učiniste jednom od ove moje najmanje braće, meni učiniste" (Mt 25, 40).

U tom vidu ovo sveto jubilarno razdoblje povoljan je trenutak da se u duhu Levitskog Zakonika "otpuste dugovi" i dogodi "međusobno izmirenje" ljudi i naroda. Posebice je to dobra prigoda da se "oproseste grijesi i ponište kazne od grijeha", te da se "zavađeni pomire", a "zalutali i odmetnuli povrate u svoj ovčinjak". Papa se nuda kako će u ovoj godini doći do osobitog izražaja bogatstvo toga poslanja, pa živo želi neka kršćani budu radosni dok iskazuju milosrđe (Rim 12, 8), neka pronose diljem svijeta Radosnu vijest evanđelja i utjehu siromasima, osobito onima koji su bačeni u okove novih ropstava. Obraćajući se na koncu Mariji, Majci milosrđa, Papa poziva Crkvu da "razmatra u Kristu Otčevu milosrdno lice, te u vremenu velikih nadanja i snažnih proturječja uvede čovječanstvo u to veliko otajstvo Božjega milosrđa" (br. 25). I potiče neka se Crkva "nikada ne umori i neka bude strpljiva u pružanju utjehe, milosrđa i praštanja". Jer, milosrđe je, kako je pisao sveti Ivan Pavao II., "najčudesnije svojstvo Stvoritelja i Otkupitelja". A Crkva kao "čuvarica tog otajstva, koja privodi ljude vrelima spasenja", živi svoj istinski život samo "kada ispovijeda i obznanjuje takvo milosrđe" (Bogat milosrđem, 13). S tim mislima papa Franjo najavljuje izvanrednu Svetu godinu milosrđa koju će otvoriti na svetkovinu Bezgrješnog začeća BDM, 8. prosinca 2015. A odredio je neka traje do svetkovine Krista Kralja, 20. studenoga 2016. godine.

Gospodine Isuse Kriste, ti si nas poučio da budemo milosrdni kao Otac nebeski i rekao nam da tko vidi tebe, vidi njega. Pokaži nam svoje lice i bit ćemo spašeni. Tvoj pogled, pun ljubavi, oslobođio je Zakeja i Mateja od robovanja novcu, a preljubnicu i Mariju Magdalenu od iskušenja da sreću traže samo u stvorenju. Ti si potaknuo Petra da zaplače, nakon što te je zatajio, a raskajandomu je razbojniku zajamčio raj. Daj da svatko od nas osjeti da je i nama upućena riječ koju si rekao Samarijanki: "O, kad bi znala dar Božji!"

Ti si vidljivo lice nevidljivoga Oca, Boga koji svoju svemoć očituje nadasve praštanjem i milosrđem: daj da Crkva u svijetu bude Tvoje vidljivo lice... i da svatko tko pristupi tvojim službenicima osjeti da ga Bog iščekuje, ljubi i da mu opravišta. Pošalji svoga Duha svoga da tvoja Crkva uzmogne donijeti siromasima radosnu vijest, proglašiti slobodu zatočenima i potlačenima te slijepima vratiti vid. Po zagovoru Marije, Majke milosrđa, to molimo tebe koji s Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ u vjeke vjekova. Amen.

(Iz:Molitve pape Franje za Godinu milosrđa)

Bogu Ocu koji je bogat milosrđem (Ef 2,4), njegovom Sinu koji nam je objavio milosrdno Očevo lice, kao i Duhu Svetome koji nam pomaže razmatrati to veliko otajstvo, a ujedno je i garant da taj izvor milosrđa neće nikada presušiti, neka se vine prema nebu naša hvala i zahvala, sada i u vjekove vjekova. Amen.

† Želimir Puljić, nadbiskup

KRONIKA

STUDENI 2015

1.11. – SVI SVETI – o. Nadbiskup je u katedrali sv. Stošije predslavio euharistijsko slavlje, a po podne u 15 sati na Gradskom groblju održao službu odrješenja za pokojne.

2.11. – DUŠNI DAN- U katedrali sv. Stošije o. Nadbiskup je u 18 sati predslavio euharistijsko slavlje za pokojne nadbiskupe i svećenike, a nakon toga molio molitvu odrješenja na grobu zadarskih nadbiskupa.

4.11. – U Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević“ održana je mjeseca svećenička rekolekcija na kojoj je sudjelovao i o. Nadbiskup. Predavanje na temu „ Milosrđe Božje u liturgiji“ imao je o. Jozo Milanović.

10.–12.11. – U prostorijama zgradi hrvatske biskupske konferencije održano je 51. plenarno zasjedanje HBK kojemu je predsjedao o. Nadbiskup.

15.11. – održano je tradicionalno hodočašće vjernika zadarske nadbiskupije sv. Nikoli Taveliću u Šibenik. Svečano euharistijsko slavlje u šibenskoj katedrali predslavio je o. Nadbiskup, a propovijedao domaći biskup mons. Ante Ivas.

16. 11. – u Nadbiskupskom domu o. Nadbiskup je primio delegaciju predstavnika Hrvata Crne Gore , ministricu u Vladi Crne Gore i predsjednicu Hrvatske građanske inicijative gospodu Mariju Vučinović i gospodina Zvonimira Dekovića, predsjednika Hrvatskog nacionalnog vijeća Crne Gore.

18.11. – OBLJETNICA PADA GRADA VUKOVARA - o. Nadbiskup je na poziv mons. Đure Hranića, nadbiskupa đakovačko – osječkog predslavio euharistijsko slavlje na mjesnom groblju u Vukovaru u prigodi godišnjice pada grada Vukovara.

21. 11. – GOSPA OD ZDRAVLJA – o. Nadbiskup je predslavio euharistijsko slavlje u katedrali sv. Stošije.

22.11. – KRIST KRALJ – U katedrali sv. Stošije o. nadbiskup je predslavio euharistijsko slavlje na svetkovinu Krista Kralja, a navečer je sudjelovao na koncertu katedralnog zbora sv. Stošije i Umjetničke akademije iz Splita u crkvi sv. Šime.

23. – 24.11. – U dvorani „Vijenac“ Nadbiskupskog pastoralnog instituta u Zagrebu održan je znanstveni skup „Nadbiskup Stepinac i Srbi u Hrvatskoj u kontekstu Drugoga svjetskog rata i porača“, na kojemu je sudjelovao i o. Nadbiskup.

25.11. – U dvorani Nadbiskupskog sjemeništa „Zmajević“ upriličeno je predstavljanje knjige “ Izabrana djela nadbiskupa Vicka Zmajevića” autora don Vinka Kraljevića. Skupu je nazočio i o. Nadbiskup.

26. 11. – U Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević“ održana je mjeseca svećenička rekolekcija na kojoj je sudjelovao I o. Nadbiskup. Predavanje na temu “Luka pisac evanđelja milosrđa” održao je prof. dr. sc. fra Darko Tepert.

29.11. – I. NEDJELJA DOŠAŠĆE – o. Nadbiskup je predslavio sv. Misu u župi Rođenja BDM u Privalaci.

30. 11. – U katedrali sv. Stošije o. Nadbiskup je predslavio sv. Misu zornicu.

PROSINAC 2015

2.12. – O. Nadbiskup je predslavio sv. Misu zornicu u župi sv. Ante Padovanskog na Smiljevcu, a navečer nazočio predstavljanju zbornika radova “Ivan Pavao II. – putnik, supatnik i navjestitelj” u svečanoj dvorani Sveučilišta u Zadru.

3.12. – O. Nadbiskup je predslavio sv. Misu u župi bl. Alojzija Stepinva na Bilom Brigu.

4.12. – O. Nadbiskup je predslavio sv. Misu zornicu u župi sv. Josipa na Plovaniji.

5.12. – Na Narodnom trgu obilježen je Dan volontera caritasa zadarske nadbiskupije kojeg je došao podržati i o. Nadbiskup.

6.12. -- Na blagdan sv. Nikole, o. Nadbiskup je predslavio euharistijsko slavlje u župi sv. Nikole u Kistanjama. Tom prigodom je župi darovao moći sv. Nikole.

7.12. – U dvorani Nadbiskupskog sjemeništa “Zmajević” održana je svečana akademija uoči svetkovine Bezgrešnog začeća BDM zaštitnice Sjemeništa. Svečanosti je nazočio i o. Nadbiskup.

8.12. – Na svetkovinu Bezgrešnog začeća BDM i zaštitnice Sjemeništa, u sjemenišoj kapeli o. Nadbiskup je predslavio euharistijsko slavlje.

9.12. – U župi Duha Svetoga u Podgradini, o. Nadbiskup je predslavio euharistijsko slavlje u povodu 25. obljetnice posvete župne crkve.

11.12. – U prostorijama zgrade Hrvatske biskupske konferencije održano je Stalno vijeće HBK kojemu je predsjedao o. Nadbiskup.

12.12. – O. nadbiskupa je predslavio euharistijsko slavlje u župi uznesenja BDM na Belafuži, a navečer je nazočio predstavljanju zbornika radova “U jedinstvu, slobodi i ljubavi”, izdanog u povodu 25. obljetnice biskupskog ređenja mons. dr. Želimira Puljića.

13.12. – Na III. nedjelju došašća, o. Nadbiskup je otvorio na katedrali sv. Stošije “Vrata milosrđa” i time otvorio Godinu milosđa u zadarskoj nadbiskupiji, te predslavio svečano euharistijsko slavlje u zajedništvu s klerom.

14.12. – O. Nadbiskup je u župi sv. Ivana Krstitelja predslavio sv. Misu zornicu.

16.12. – U gradskoj loži upriličeno je otvaranje izložbe “O Božjem dolasku na zemlju”, u organizaciji Zadarske nadbiskupije, Sakralne galerije laudato I Narodnog muzeja u Zadru. Izložbu je otvorio o. Nadbiskup.

17.12. – o. Nadbiskup je predslavio sv. Misu zornicu u župi Presvetog Srca Isusova na Voštarnici. Istoga dana upriličeno je božićno čestitanje o. Nadbiskupa s predstavnicima Županije i Grada.

KRONIKA

18.12. – U dvorani Nadbiskupskog sjemeništa "Zmajević", o. Nadbiskup se susreo s ravnateljima OŠ i SŠ zadarske županije. Iza toga se susreo s novinarima i predstavio svoju božićnu poruku.

19.12. – U Nadbiskupskom domu upriličeno je božićno čestitanje klera i djelatnika zadarske nadbiskupije o. Nadbiskupu. Uvečer je o. Nadbiskup predvodio obred paljenja četvrte adventske svijeće, koju je upalila Rektorica Sveučilišta u Zadru.

21.12. – O. Nadbiskup je predslavio sv. Misu zornicu u župi Gospe Loretske u Arbanasima. Nakon toga je bio u tradicionalnom božićnom pohodu caritasu Zadarske nadbiskupije gdje se susreo s beskućnicima koji borave u Prenoćištu sv. Vinka Paulskog i ručao s korisnicima Pučke kuhinje u Zadru koja dnevno pripravlja 350 obroka.

22.12. – U dvorani Klasične gimnazije Ivana Pavla II. upriličen je predbožićni program i blagoslov škole na kojem je sudjelovao o. Nadbiskup.

24.12. – o. Nadbiskup je predslavio sv. Misu polnoćku u katedrali sv. Stošije.

25.12. – U katedrali sv. Stošije o. Nadbiskup je predslavio božićnu sv. Misu.

26.12. – Tradicionalni XXVII. koncert 'Božić u Ciboni' održan je na blagdan svetoga Stjepana, u Košarkaškom centru Dražena Petrovića, na kojem je sudjelovao i o. Nadbiskup.

27. 12. – Na blagdan Svetе Obitelji, u katedrali sv. Stošije o. Nadbiskup je predslavio euharistijsko slavlje pod kojim je u službu akolite uvrstio bogoslova Ivana Jordana. Potom je naznačio tradicionalnom božićnom koncertu.

28.12. – O. Nadbiskup je sudjelovao na konstituirajućoj sjednici Hrvatskog sabora Republike Hrvatske.

29. 12. – O. Nadbiskup je posjetio upravu zatvora u Zadru i susreo se sa zatvorenicima.

IMENOVANJA I RAZRIJEŠENJA

1. Don Nikola Tokić razriješen je službe bolničkog kapelana u Ortopedskoj bolnici u Biogradu n/M (dekret broj: 1373/2015., od 5. 11. 2015.);

2. Don Ivica Bašić imenovan je kapelanom Ortopedske bolnice u Biogradu n/M (dekret broj: 1442/2015., od 5. 11. 2015.);

3. Don Tomislav Vlahović, župnik Perušića stavljen na raspolaganje dušobrižništvu u Vojnom ordinarijatu u RH na razdoblje od tri godine za pastoralnu skrb u službi kapelana u policijskoj kapelaniji 'Svetog Filipa i Jakova' u Zadarskoj Policijskoj upravi (dekret broj: 1491/2015., od 7. prosinca 2015.).

Duhovne vježbe privatno obavili:

1. Don Zvonimir Čorić: Dom duhovnih vježbi, Opatija, od 26. do 29. listopada 2015.
2. Don Tihomir Vulin: Dom duhovnih vježbi, Opatija, od 26. do 29. listopada 2015.
3. Mr. don Zdenko Milić: Samostan sv. Pavla, Školjić, od 22. do 25. studenog 2015.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE NADBISKUPIJE

SVETKOVINA SVIH SVETIH U KATEDRALE SV. STOŠIJE

Svečano misno slavlje na svetkovinu Svih Svetih u nedjelju 1. studenog u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić, kad je podijelio i papinski blagoslov s potpunim oprostom. „Novim propisima Isus je označio novi pogled na svijet i život, progovorio je o molitvi, istinoljubivosti, poniznosti, čistoći, milosrđu, ljubavi, praštanju, o ulozi kršćanstva i evanđelja u svijetu. Svetkovina Svih Svetih govori o ljudima koji su taj Zakon prihvatali, usvojili i vršili. U skupini silnog mnoštva koje стоји pred prijestoljem i pred Jaganjem, odjeveni u bijele haljine, s palmama u rukama, trebamo tražiti i sanjati svoje mjesto“ rekao je mons. Puljić, dodavši da na svetkovinu Svih Svetih Isus i nas poziva, hrabri i potiče da ne tugujemo što smo siromašni, gladni i žedni pravednosti, krotki i milosrdni, jer je Gospodin rekao: ‘Blago vama kad vas pogrde i prognaju. Radujte se i kličite: velika je plača vaša na nebesima’.

Nadbiskup je podsjetio da je neposredno prije govora na Gori, Isus odabrao prve učenike koji će biti njegovi vjesnici i namjesnici i kojima je izdao odredbu: ‘Idite po svem svijetu i propovijedajte. Krstite i naučavajte’. „Pred čudom ovog blagdana stajao je i vidjelac apostol Ivan te zapisao: ‘Ja, Ivan, vidjeh silno mnoštvo što ga nitko ne mogaše prebrojati iz svakog naroda, plemena, puka i jezika’. Blago nama ako nas je Ivan video u mnoštvu spašenih koji se

klanjaju pred prijestoljem Jaganja. Blago svima koji pođu za Isusom poštujući nove zakone i propise te tako uđu u novo kraljevstvo koje je pripravljeno malenima, siromašnima, umornima i uplakanima, nevinima i jednostavnima. Blago svima koji Isusove riječi s Gore shvate i prihvate. Budimo u duhu sa svijetom koji sluša i upija njegove riječi. Jer slavimo svoju domovinu, nebeski grad Jeruzalem, gdje ga hvale preobraženi udovi Crkve, naša braća i sestre“ rekao je mons. Puljić, zaključivši da tamo putujemo u vjeri, ohrabreni njihovim zagovorom i primjerom.

SLUŽBA RIJEČI I ODRJEŠENJE ZA POKOJNE NA GRADSKOM GROBLJU

Službu Riječi i molitvu odrješenja za pokojne kod kapele Gospe od sedam žalosti na Gradskom groblju u Zadru u nedjelju 1. studenog predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. „U modernom sekulariziranom svijetu pogrebni obredi svedeni su na površni spektakl ili potpunu privatnost. Bol i smrt izgubili su socijalnu i duhovnu dimenziju. Na njih se više

ne gleda kao prigodu za rast u humanosti, altruizmu i svetosti. Ona se ne uklapa u protokol normalnog života, već ugrožava ‘moju slobodu i privatnost’. U zaborav je otišlo duhovno i pedagoško pravilo kako je važno susresti se s istinom života, kako god ona bila bolna“ upozorio je mons. Puljić u propovijedi, podsjetivši da su ljudi donedavno umirali u krugu svojih najbližih. Djeca su u roditeljskoj kući gledala kako umiru djed ili baka, otac ili majka. Po-

stupno i prirodno privikavali su se na to kako će i na njih doći red. „Danas se redovito umire po bolničkim sobama i u odmrovima. Ako tko umre u vlastitoj kući, vrlo brzo se i uredno ‘pospremi pokojnika’ i odveze u mrtvačnicu. Želi se da obred sprovoda bude što brži i kraći. Pogrebi nekad postaju i kao predstave, parade. Kao da nas se smrt ne tiče i pala je u zaborav. U zaborav je otišlo i kako je važno susresti se sa Svevišnjim“ rekao je nadbiskup, upozorivši da čovjek živi kao da smrti nema ili kao da k nama neće doći. A ipak, smrt je nešto najosobnije, jedincato i nezamjenjivo. Iako dosta vremena provedemo ne obazirući se na tu trajnu konstantu života, u životu nema ništa tako snažno, jasno i pravedno kao smrt. „Ona sve ljude čini jednakima i pred njom nema razlike u staležu ni godištu. Ona nije izvan nas, već u nama. Sa sobom je nosimo. Zapravo, svaki naš trenutak i sve što mislimo, činimo i radimo, smrtno je, nestalno, propadljivo i prolazno. Svi naši uspjesi i neuspjesi, trenuci radosti i žalosti, postaju prošlost jer nad njima se nadvija smrtna sjena“ rekao je nadbiskup, dodavši da je prošlost pokojnika naša sadašnjost, a to što su oni postigli nama je obećano u budućnosti. „Kad se nađemo na grobovima pokojnika, razmišljamo o našem kraju i svršetku te o grob-

nom mjestu gdje će nas zasuti zemljom uzrijeći ‘sjeti se čovjek da si prah i da ćeš se u prah vratiti’. Grobovi su mjesta gdje doživljavamo krhkost ljudske egzistencije, ali i gdje jasno osjetimo svoju ovisnost o Stvoritelju. Sjećajući se najmilijih i onih koji kroz povijest dadeše svoj život za Krista, podsjećamo se i da je ovozemaljski život prolazan i kako se trebamo pripremati za život vječni“ rekao je nadbiskup. Istaknuo je i da suvremenog čovjeka, možda više od pitanja vječnog suda, muči strah od osamljenosti u vremenu prije smrti i ostavljenosti kad ga napuste životne snage. „Strah od suvišnosti, tereta, neizdržive boli i besmisla patnje izgleda ponekad jači od straha susreta s vječnim Sucem. Važno je i dragocjeno biti blizu ljudima u vrijeme bolovanja i umiranja, osobito u trenucima pred samu smrt. Lijepo je što i odgovorni u zdravstvu primjećuju potrebu stvaranja prostora za palijativnu skrb bolesnika. To su vrlo dirljivi i neponovljivi trenuci koje valja osmisliti. I Isus je pred smrt bio sa svojim učenicima koje je nazvao prijateljima. Nakon ustanove euharistije pozvao je apostole da se međusobno ljube onako kako ih je on ljubio. Zamolio ih je da ga prate u molitvi, a kad su od umora pozaspali, hrabrio ih je neka ustraju i budu budni“ zaključio je mons. Puljić, koji se pomolio i kod središnjeg križa na Gradskom groblju i nad grobnicama zadarskih svećenika i redovništva.

MISA NA DUŠNI DAN U KATEDRALI SV. STOŠIJE

Misu za pokojne nadbiskupe Zadarske nadbiskupije, svećenike i sve vjerne mrtve na Dušni dan u ponedjeljak 2. studenog u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. U propovijedi je istaknuo kako u sekulariziranom svijetu ljudi gube osjećaj za tuđu bol, a smrt nema socijalnu ni duhovnu dimenziju.

„Budući da se ne uklapa u protokol života, već ugrožava ‘slobodu i privatnost’, na njih se više ne gleda kao prigodu za rast u humanosti i svetosti. Otklonilo se duhovno i pedagoško pravilo kako je važno susresti se s istinom života,

kako god bila bolna. Strah od suvišnosti, tereata, neizdržive boli i besmisla patnje ponekad izgleda jači od straha susreta s vječnim Sucem. Stoga čovjek pribjegava glumačkoj skupini Halloweena s mitološkim maskama vještica, vampira i zombija s bundevama, paukovim mrežama, kako bi zastrašivanjem otjerao smrt iz svog dvorišta. A smrt nije u dvorištu, nego u njemu. Samo, čovjek to ne shvaća i ne priznaje, pa živi u neznanju, kako kaže sv. Pavao“ upozorio je mons. Puljić, istaknuvši da je zato važno i dragocjeno imati osjećaj za bol i smrt kao svetu i tipično ljudsku stvarnost. Važno je biti blizu ljudima u vrijeme bolovanja i umiranja, osobito u trenucima pred samu smrt koje valja osmisliti jer su dirljivi i neponovljivi.

„I Isus je te trenutke osmislio i učinio najdragocjenije; ostavio je sebe nama za hranu u euharistiji. Tako ih je osmislio, da nam je uoči svoje smrti ostavio najdragocjenije, sebe u euharistiji, a svoje učenike nazvao prijateljima. I pozvao ih neka se ljube onako kao što ih je on njih ljubio. Kad je trojicu pozvao da pođu s njim u getsemanski vrt, potaknuo ih je, ‘Bđite, sa mnom molite’. Kad se vratio i video ih pozaspale, rekao je, Budite budni, primakao se čas“ rekao je mons. Puljić.

Na misi se puk u molitvi sjetio i pokojnih svećenika koji su po svetom redu s euharistijom bili sudbinski povezani. „Dok predvodi misu, svećenik slavi čudesnu preobrazbu čovjeka, povijesti i svemira; slavi božansku pretvorbu koja nadilazi vremena i prostore. Sjećajući se pokojnih nadbiskupa i svećenika, zahvaljujemo Bogu što ih je Gospodin izabrao i u ljubavi predodredio za sebe. Po svetom redu bili su

ovlašteni djelovati u ime Krista, Glave i pastira Crkve, pa su uprisutnjivali Krista i sebe njemu suobličavali.

Na svetom žrtveniku, oltaru, prinosili su kalvarijsku žrtvu Isusove smrti i uskrsnuća“ rekao je nadbiskup, navodeći šest nakana koje Crkva upućuje nakon pretvorbe, moleći da Bog primi Kristovu žrtvu koju prikazuje: „Molimo za papu, biskupe i svećenike. Kako je važno imati svete pape, biskupe i svećenike, čestite, poštene i svete. Gdje nema svećenika, kršćani se osipaju. Zato je važno moliti na tu nakanu. Moli se za sve koji prinose žrtvu. To su oni koji su naručili misu, odvojili od svoga kako bi doprinijeli samom slavlju. Moli i za sve koji su nazočni i za kršćane diljem svijeta. Na kraju, moli se za one koji su bili s nama i završili svoj ovozemni hod“ rekao je mons. Puljić, preporučujući duše pokojnika Božjem milosrđu.

„Preporučimo vjernoj Odvjetnici i svetim zaštitnicima i sjemeništarce, bogoslove, svećenike i sve Bogu posvećene osobe, da ih Gospodin blagoslovi i čuva. Molimo za obitelji i naš narod, da ostane vjeran Crkvi i njenim pastirima, da kršćanskim krepostima napreduje na zemlji dok ne prispije u vječno spasenje, gdje će se pridružiti mnoštvu spašenih“ zaključio je mons. Puljić. Na kraju mise nadbiskup i svećenici su se uputili u pokrajnu lađu katedrale gdje su se pomolili nad grobnicom zadarskih nadbiskupa Mate Garkovića, Marijana Oblaka i Ivana Prendje.

STRUČNI SKUP VJEROUČITELJA ZADARSKE NADBISKUPIJE

Stručni skup vjeroučitelja Zadarske nadbiskupije o temi ‘Antropološka metoda u vjeronauku i katehezi’ održan je u subotu 31. listopada u dvorani sjemeništa ‘Zmajević’ u Zadru. Nakon molitvenog uvoda skup su pozdravili predstojnik Katehetskog ureda mr. don Gašpar Dodić i Sabina Marunčić, viša savjetnica za vjeronauk pri Agenciji za odgoj i obrazovanje – podružnica Split. Vjeroučitelje je prigodnim govorom pozdravio i zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Prikazao je naglaske buli ‘Lice milosrđa’ pape Franje kojom je 11. travnja o.g. najavio izvanrednu Svetu godinu milosrđa čije je geslo ‘Milosrdni poput Oca’. Papa je pozvao vjernike da radosno čine duhovna i tjelesna djela milosrđa, za što će im dodatni poticaj biti i Godina milosrđa.

„Svi krštenici i članovi Božjeg naroda pozvani su živjeti milosrđe, jer je njima prvima kao Božjoj djeci bez njihovih zasluga ukazano njegovo milosrđe. Papa pita kako oprosničko hodočašće započinje i kreće, kako se ponaša i gdje završava. Započinje s frazom ‘ne suditi i ne osuđivati’. Posebice kad se o ‘bratu iz ljubomore i zavisti’ govori u lošem svjetlu, potkopava se njegov ugled i prepušta ga se na milost i nemilost raljama ogovaranja. Ako se odustane od osude subrače, onda smo kadri kod drugih ‘otkrivati pozitivne stvari’ i ne dopuštati da bližnji ‘trpi zbog uskogrudnosti i pristranog suda’. Kad se uspjelo ostvariti ta dva koraka, čovjek je kadar učiniti i završni, a to je ‘darovati i moliti oproštenje’. Sjetimo se mise na Hipodromu u Zagrebu kad nas je sv. Ivan Pavao II., u jeku žestokih sukoba u Domovinskom ratu, zamolio da budemo kadri oprostiti i tražiti oproštenje. To je vrhunac ‘hodočašća u Godini milosrđa’“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši, kad kršćani uspiju prijeći taj tropletni oprosnički hod ne-osuđivanja, otkrivanja pozitivnih strana svog brata i ako postanu ‘oruđem oproštenja’, tada će biti kadrići dalje na svom oprosničkom hodočašću, sposobni otvoriti srce za nevolju svijeta te poći na periferije k lišenima ljudskog dostojanstva koji vapiju za pomoć. Nadbiskup je podsjetio

da papa poziva na obraćenje i ljude ogreze u kriminalu i korupciji koja je ”grešna okorjelost srca i trula kuga društva, djelo tame koje se hranii sumnjom i spletkama“. To je, kaže, ozbiljan grijeh koji vapije u nebo i potkopava temelje osobnog i društvenog života. Korupcija svojom ohlošću i pohlepolom uništava planove slabih i gazi siromašne“.

Prof. dr. Ana s. Thea Filipović s KBF-a u Zagrebu izložila je dva predavanja: „Korelacija vjere i života učenika“ i „Kako uvažavati različitosti u vjeroučiteljskoj nastavi?“. U prvom izlaganju Filipović je pošla od obnoviteljskih nastojanja Katehetskog pokreta koja su okrenula pozornost prema naslovnicima religioznog odgoja i kateheze te izgradnji stava vjere i antropološkog zaokreta Drugog vatikanskog koncila. Istaknula je važnost razumijevanja vjerskog znanja kao znanja koje usmjerava život i potiče njegov rast. Govorila je o uzajamnom osvjetljavanju i kritičkom propitivanju vjere i života, kršćanske tradicije te pitanja i osjetljivosti čovjeka na pozadini suvremenog postmodernističkog mišljenja. Tragom povezivanja vjere i kulture u kojem dolazi do izražaja iskustveni svijet te pitanja i vrednote današnjeg čovjeka u korelacijskim vrednotama i trajnim značenjem kršćanske vjere, prikazan je kratkometražni film ‘Most’ režitelja Bobbyja Garabediane iz 2003. g. koji se uklapa u aktualni trenutak, a zahvaća promišljanje u korelacijskoj vjere, života, kulture i pitanja učenika u današnjem globaliziranom svijetu koji na nov način izaziva i interpretira kršćansku baštinu. Usljedila je analiza i tematski usmjereni razgovor. U svom drugom predavanju Filipović je iznijela širi okvir razlika u odgoju i obrazovanju koji se od multikulturalnog i in-

SVEĆENIČKA REKOLEKCIJA – MIOSRĐE BOŽJE U LITURGIJI

terkulturalnog odgoja i obrazovanja proširio na uvažavanje različitih rasnih, etničkih, jezičnih i religijskih pripadnosti, ali i na obaziranje na spolne razlike, socijalni status učenika, sposobnosti (posebne potrebe, nadarenosti) i druge razlike. Sve više raste svijest o postojanju složenih i važnih sjecišta među društvenim identitetima koje odgoj i obrazovanje moraju uzimati u obzir. „Svaki kontekst, stanje i povijest svakog društva imaju vlastita težišta u odnosu na uvažavanje raznolikosti u obrazovanju. U najširem smislu, odgoj i obrazovanje u raznolikosti priznaje pluralizam koji učenici utjelovljuju razumijevajući ga kao bogatstvo i prednost u službi obrazovanja. Cilj odgoja i obrazovanja koje uvažava različitosti je socijalna pravda za sve učenike“ istaknula je Filipović, prikazavši i rezultate vlastitog empirijskog istraživanja o uvažavanju razlika u razredu i nastavi kod vjeroučitelja u Hrvatskoj. To je bilo prvo istraživanje koje je obuhvatilo vjeroučitelje svih vjerskih zajednica i pokrilo vjeroučiteljsku populaciju cijele zemlje. Filipović ja iznijela i nekoliko teoloških promišljanja kojima je potkrijepila važnost odgoja za zajedništvo i dijalog, a odnose se na novije ekleziološke i trinitarne diskurse.

Nakon izlaganja, rasprave i osvrta, vjeroučitelji su iznijeli probleme s kojima se susreću u praksi vjeronauka. U završnom dijelu te trajne edukacije održan je rad u pedagoškim radionicama koji su vodile voditeljice stručnih vjeća vjeroučitelja Zadarske nadbiskupije, vjeroučiteljice Ljiljana Elek i Marijana Dellavia. Skup je završio osvrtom na rad i molitvom, a organizirali su ga nadbiskupijski Katehetski ured i Agencija za odgoj i obrazovanje – podružnica Split.

O temi ‘Milosrđe Božje u liturgiji’ izlagao je o. Jozo Milanović, OSB, zadarskom prezbiteriju na njihovom mjesечnom susretu, svećeničkoj rekolekciji, u srijedu 4. studenog u sjemeništu ‘Zmajević’ u Zadru. Istaknuo je da je liturgija vrhunac i vrelo Božjeg milosrđa koje je najpotpunije očitovano u Kristovoj Pashi. O. Jozo je navodio primjere i citirao po dijelovima mise gdje se i kako sve izriče i zaziva Božje milosrđe u molitvama pomirenja kao povratak Ocu: od pokajničkog čina: ‘Pokaži nam, Gospodine, milosrđe svoje’, zborne molitve 26. nedjelje kroz godinu: ‘Bože, ti svoju svemoć očituješ najviše praštanjem i milosrđem’, koju Crkva moli u euharistijskom slavlju barem od 8. st., zatim predslavlja, euharistijske molitve, popričesne. U Darovnoj cvjetnici se kaže: ‘Gospodine, smiluj nam se po muci svoga Sina. Djelima to ne zaslužujemo, ali se uzdamo u tvoje milosrđe i jedinstvenu žrtvu Isusa Krista’. „Sv. Toma Akvinski piše: ‘Vlastito je Bogu da iskazuje milosrđe, te upravo na taj način objavljuje svoju svemoćućnost’. Kaže to i papa Franjo u Buli proglašenja Godine milosrđa: ‘Božansko milosrđe nimalo nije znak slabosti, nego oznaka Božje svemoći’“ reka je o. Jozo.

Govoreći o Službi Riječi, podsjetio je na navod br. 145 za godinu C iz Homiletskog direktorija: “Različiti izvještaji vlastiti Lukinu evanđelju tijekom godine prikazuju temu Božjeg milosrđa: žena grešnica, milosrdni Samarijanac, izgubljena ovca i rasipni sin, dobri razbojnik. Ne manjkaju ni opomene upućene onima koji ne pokazuju milost: prokletstva i blaženstva, bezumni bogataš, bogataš i Lazar. Napisano za pogane, Lukino evanđelje naglašava kako Božje milosrđe seže dalje od Izabranog naroda i obuhvaća one koji su nekoć bili isključeni. Ta se tema često javlja i upozorenje je za nas koji se okupljamo kako bismo proslavili euharistiju: primili smo Kristovo velikodušno milosrđe, dakle, ne može biti granice našem milosrđu prema bližnjima“ istaknuo je o. Jozo. Govoreći o značaju homilije, važan je ‘govor iz srca’, na što propovjednike potiče i papa Franjo u svojoj apostolskoj pobud-

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

nici ‘Radost evanđelja’: “Kršćanski identitet, kao krsni zagrljaj u koji nas je još dok smo bili maleni primio Otac, potiče nas težiti, poput rasipnih sinova i ljubljene djece u Mariji, drugom zagrljaju, zagrljaju milosrdnog Oca koji nas čeka u slavi. Pomoći narodu da živi kao između ta dva zagrljaja teška je, ali lijepa zadaća onoga koji naviješta evanđelje”. O. Jozo je podsjetio na riječi pape Franje kako svi imaju potrebu da ih dotakne utjeha i poticaj spasenjske ljubavi Boga koji na tajanstven način djeluje u svakoj osobi, bez obzira na njene mane i padove. Papa podsjeća svećenike da isповjetaonica nije soba za mučenje, nego mjesto susreta s milosrđem Gospodina koji svećenike potiče da učine što je u njihovoј moći.

„Crkva je slaviteljica Božjeg milosrđa, a svećenici su služitelji milosrđa“ istaknuo je o. Jozo, citirajući sv. Ivana Pavla II. iz njegove enciklike ‘Bogat milosrđem’: “Crkva živi svoj istinski život kad isповijeda i obznanjuje milosrđe, najčudesnije svojstvo Stvoritelja i Otkupitelja, i kada ljudi privodi vrelima Spasiteljeva milosrđa, kojega je on čuvar i djelitelj. U tome veliko značenje imaju trajno razmatranje riječi Božje, nadasve svjesno i zrelo sudjelovanje u euharistiji i sakramenu pomirenja”. Pred mnogim oblicima zla koja ugrožavaju čovječanstvo, Crkva ima pravo i dužnost pozivati se na Boga milosrđa ‘silnim vapajima’ (Heb 5, 7) upravljenima Bogu da prose njegovo milosrđe, za koje Crkva isповijeda da se najsigurnije pokazalo u propetom i uskrslom Isusu. „Poput Krista, svećenici su poslani pozivati grešnike na obraćenje i vraćati ih Ocu po судu milosrđa. Stoga je potrebno da se svećenik zna poistovjetiti s tim sakrementom i da se, zauzimajući Kristov stav, zna milosrđ-

no, kao dobri Samarijanac, prigibati ranjenom čovječanstvu, čineći prepoznatljivom kršćansku novost u ljekovitosti sakramento pokore usmjerjenog ozdravljenju i oproštenju“ istaknuo je o. Jozo, pozivajući se na Direktorij za službu i život prezbitera Kongregacije za kler. Stoga je značajan povratak isповjetaonici kao mjestu gdje se slavi sakrament pomirenja i gdje se treba češće zadržavati da vjernik pronađe milosrđe, savjet i utjehu te iskusi prisutnost Božjeg milosrđa uz stvarnu prisutnost u euharistiji. Istaknuvši da je svećenik sluga i mudri upravitelj Božjeg milosrđa, pozvan iskusiti jedinstvenost i neizbjegljnost povjerene mu službe, o. Jozo je zaključio mišlju sv. Augustina: ‘U isповijedi čovjek očituje svoju poniznost, u milosrđu Bog očituje svoju veličinu’ te stihovima himne Svetе Godine Milosrđa. Tragom papinog proglosa te nadolazeće godine u Crkvi, izlaganja na zadarskim rekolicama tematski će govoriti o Božjem milosrđu.

KRŠEVANOVI DANI KRŠĆANSKE KULTURE 9. XI. 2015. – 6. I. 2016.

XI. 2015. (nedjelja): u 19 sati u crkvi sv. Šime u Zadru svečani koncert Katedralnog zbora sv. Stošije i orkestra Umjetničke akademije u Splitu (dirigent: mo. Hari Zlodre, solisti: Gabrijela Deglin, Stefany Findrik, Nela Šarić, Dijanka Ivas, Joško Tranfić, Žan Morović, Natan Zlodre.)

XI. 2015. (ponedjeljak): u 18 sati u katedrali sv. Stošije svečana Večernja (predvodi mons. dr. Želimir Puljić, nadbiskup) uoči blagdana sv. Krševana, zaštitnika Grada Zadra.

XI. 2015. (utorak): u 18 sati u katedrali sv. Stošije u Zadru koncelebrirano misno slavlje (predvodi mons. dr. Želimir Puljić, nadbiskup) povodom blagdana sv. Krševana, zaštitnika Grada Zadra.

HODOČAŠĆE ZADARSKE NADBISKUPIJE SV. NIKOLI TAVELIĆU U ŠIBENIK

XI. 2015. (srijeda): u 19 sati u dvorani Nadbiskupskog sjemeništa ‘Zmajević’ u Zadru predstavljanje zbornika radova “Izabrana djela nadbiskupa Vicka Zmajevića”, te predstavljanje Društva za povijesnicu Zadarske nadbiskupije.

XI. 2015. (subota): u 18 sati u crkvi sv. Šime paljenje prve adventske svijeće.

XII. 2015. (srijeda): u 19 sati u svečanoj dvorani Sveučilišta u Zadru predstavljanje zbornika radova “Ivan Pavao II. – putnik, supatnik i navjestitelj”. Izdavači su Zadarska nadbiskupija i Teološko – katehetski odjel Sveučilišta u Zadru.

XII. 2015. (subota): u 19 sati u dvorani Nadbiskupskog sjemeništa ‘Zmajević’ u Zadru predstavljanje zbornika radova “U jedinstvu, slobodi i ljubavi” (uredio mons. dr. Tomo Vukšić, vojni ordinarij u BiH). Zbornik je izdan u prigodi 25. obljetnice biskupskog ređenja mons. Želimira Puljića, zadarskog nadbiskupa.

XII. 2015. (srijeda): u 12 sati u Gradskoj loži otvaranje adventsko-božićne izložbe ‘O Božjem dolasku na zemlju’ (Galerija hrvatske sakralne umjetnosti Laudato iz Zagreba, Narodni muzej grada Zadra i Zadarska nadbiskupija.)

XII. 2015. (nedjelja): u 19 sati u katedrali sv. Stošije u Zadru održat će se tradicionalni gradski božićni koncert. Nastupa: Mješoviti zbor „Condrua Croatica“, HPDG Zoranić, Katedralni zbor sv. Stošije, te solisti: Dragan Pejić (orgulje), Tea Kulaš (orgulje), Mihovil Buturić (orgulje), Nela Šarić, Morana Batković i Marta Musap.

I. 2016. (srijeda): u 19 sati u crkvi sv. Frane u Zadru održat će se tradicionalni božićni koncert klapa (sudjeluju klapa s područja Zadarske nadbiskupije).

KRŠEVANOVI DANI KRŠĆANSKE KULTURE

9. XI. 2015. — 6. I. 2016.

9. XI. 2015. * ponedjeljak
19:00 KAZALJITE LUTAKA U ZADRU
Predstava *Nelčići i djeverjci u režiji Renea Medveđeka*

22. XI. 2015. * nedjelja
19:00 CRKVA SV. ŠIME
Svečani koncert Katedralnog zabora sv. Stoljeća i orkestra Umjetničke akademije u Splitu

23. XI. 2015. ponedjeljak
18:00 KATEDRALA SV. STOŠIĆE
Svečana Večernja uoči blagdana sv. Krčevana, zaštitnika Grada Zadra

24. XI. 2015. utork
18:00 KATEDRALA SV. STOŠIĆE
Koncelebrirano misno slavlje povodom blagdana sv. Krčevana, zaštitnika Zadarske nadbiskupije

25. XI. 2015. srijeda
19:00 DVORANA SJEMENIŠTA ZMAJEVIĆ
Predstavljanje zbornika radova *Izabrana djela nadbiskupa Vicka Zmajevića*, te predstavljanje Državnog i povjesničnog Zadarske nadbiskupije

26. XI. 2015. subota
18:00 CRKVA SV. FRANE
Paljenje prve adventske svijeće

2. XII. 2015. srijeda
19:00 SVRČANA DVORANA SVUČULIŠTA U ZADRU
Predstavljanje zbornika radova *Ivan Pavao II. – putnik, supatnik i navjestitelj*

12. XII. 2015. subota
19:00 DVORANA SJEMENIŠTA ZMAJEVIĆ
Predstavljanje zbornika radova *U jedinstvu, slobodi i ljubavi*

16. XII. 2015. srijeda
18:00 GRADSKA LOŽA
Otvaranje adventsko-božićne izložbe *O Božjem dolasku na zemlju*

27. XII. 2015. nedjelja
19:00 KATEDRALA SV. STOŠIĆE
Tradicionalni gradski božićni koncert

6. I. 2016. srijeda
19:00 CRKVA SV. FRANE
Tradicionalni božićni koncert klapa

Tradicionalno 32. hodočašće vjernika Zadarske nadbiskupije sv. Nikoli Taveliću u Šibenik održano je u nedjelju 15. studenoga. Oko sedamsto hodočasnika prvo se okupilo na molitvu u nacionalnom svetištu svetog Nikole Tavelića u franjevačkom samostanu svetog Frane. Riječi pozdrava uputio im je gvardijan i rektor svetišta fra Ivan Bradarić. Svečano misno slavlje u katedrali Sv. Jakova u Šibeniku predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić, a propovijedao je šibenski biskup Ante Ivas.

„Hoće li tko za mnom neka se odreče samoga sebe, neka danomice uzima križ svoj i neka ide za mnom!“

I danas, kao i svake godine na blagdan našeg sveca sv. Nikole Tavelića, Crkva želi da te evanđeoske riječi, koje je Isus upravio svojim učenicima i mi, uvijek nanovo, čujemo. Da ih čujemo usred ove zaglušujuće buke svijeta, koja nam puni ne samo uši nego i srce i dušu, pa Riječ Božju sve manje čujemo i razabiremo. I sve je manje dosljedno slijedimo. I sve manje na njoj kao „na čvrstoj stijeni gradimo kuću svoga života, kao mudri ljudi“, kako reče Isus.

Isusu Kristu, Bogu koji je radi nas i radi našeg spasenja postao čovjek, bilo je nadasve stalo da njegovi učenici „idu za njim.“ Ne samo po prašnjavim putovima Palestine.., nego mnogo više i dublje i dosljednije: da idu za njim tako da s njim uspostave osobni odnos. Onakav kakav je On uspostavio i živio s Ocem i s ljudima. Da slijedimo njegovu osobu, njegovu riječ, pouku i nauku, njegov put, Božji put ljubavi, istine i mira. Da s njime dijelimo iste osjećaje. Još više, da s njime živimo u zajedništvu njegova „Tijela i njegove Krvi“... I još više, da s njime budemo i živimo u zajedništvu njegova uskrsnuća i života vječnoga... To je Kristov put spasenja čovjeka i naroda i svijeta. „Ja sam Put, Istina i Život“ „Idi za mnom“ „Tko ustraje do konca taj će se spasti.“ Tako je govorio Isus.

„Idi za mnom“ to je poziv kojim Isus poziva svoje učenike. Često ga je izgovarao, ponavljao, molio svoga Oca i cijeloga života čeznuo da mu se ljudi odazovu. Zato je uložio sav svoj

život. Zato je prihvatio trpljenje, osudu i prezir i raspeće na križ, smrt i grob.., pa i ono: „svi ga ostaviše!“ Ali, to je bio Kristov put u uskrsnu pobjedu, put u mir punine života. Bog je tako u Kristu „stvorio novoga čovjeka i čovječanstvo, i novu zemlju, novo Kraljevstvo kome neće biti kraja.“ To je smisao i konačni cilj Kristova Puta. To je Božji dar, to je šansa koju je Krist ponudio svakom čovjeku: „Idi za mnom!“

Sv. Nikola je svom dušom i oduševljenjem prihvatio taj dar Božji, tu životnu šansu, tu ponudu i poziv da u zajedništvu s Kristom živi svoj život, da ide Kristovim putem. Od rođenja ovdje u Šibeniku, potom u Bosni, sve do mučeničke smrti u Jeruzalemu, po kojoj je ušao u život vječnoga zajedništva s Bogom Trojedinim i sa svima svetima. Tako On evo živi i među nama kao naš sveti zagovornik i svjedok Božji.

Isus nije zavaravao ljudе lažnim obećanjima, niti ih je zavodio lažnim i nestvarnim nadama ili reklamama (ili kampanjama). Njegove riječi nisu bile lake ljudskim ušima ni shvaćanjima... Riječi o odricanju i križu: „Hoće li tko za mnom, neka se odreče samoga sebe, neka danomice uzima križ svoj i neka ide za mnom.“ Ili riječi o dobitku i gubitku sebe: „što koristi čovjeku da sav svijet zadobije a sebe samoga izgubi!“ Vjerovati znači ići za Isusom, znači opredijeliti se i prihvatiti Kristovu Istinu i Kristov Put života... To znači odreći se i napustiti „istinu“ i put po kojem živimo, ako je to nespojivo ili drugačije ili suprotno istini i putu Božjemu... To znači: treba se „obratiti Gospodinu Bogu svojemu.“, kako nas Crkva često poziva.

Imamo li smjelosti priznati da mi kršćani danas sve više zanemaruјemo taj temeljni Kristov poziv da kroz svoj život idemo za njim i s njim... Da olako idemo putovima koje nam nudi svijet kao „nove, moderne, suvremene putove“, pa zanemaruјmo kršćanski put, jer je on, kako

kažu zastario i potrošen...

Treba nam klečati i moliti Boga za našu vjeru i za vjeru našega naroda. Treba nam stajati i pred našim svecima, zagovornicima, koji su ostali postojani u vjernosti Bogu i narodu. Pred sv. Nikolom, bl. Miroslavom, bl. Alojzijem... Pred onima koji su bili svjedoci životorne snage vjere, istine i Duha Božjega. Koji nisu popuštali pred optužbama, nisu bježali kukavički, niti ulazili u pogodbe i trgovanja sa zloduhom svijeta, nego su se postojano uzdali u snagu Božje milosti, istine i ljubavi sve do herojskog mučeništva.

Imamo li snage skrušeno priznati da sve lakše dopuštamo da nas privuče „suvremeni relativizam“ (može ovako i onako) pa se pogađamo oko životnih vrednota. Da sve više zanemaruјemo kršćanski nauk i kršćanski moral i smjernice učiteljstva Kristove Crkve... Treba nam svakodnevno žarko moliti da naš kršćanski život u našim obiteljima, u profesiji.., u našoj domovini, u gradu i selu.., da naša društvena i politička zauzetost i naši izbori budu čvrsto utemeljeni pa onda i pokretani evanđeoskim načelima, a ne načelima svijeta bez Boga ili protiv Boga... Ta su pitanja s velikom odgovornošću postavljali i sv. Otar Ivan Pavao, i Benedikt i sada Papa Franjo.

Ne kuca li i sve češće, pita Papa „ateizam i u našem vlastitom srcu“, pa Boga živoga više ni ne pokušavamo susresti kao Prisutnoga u svom svagdašnjem životu? Kad i u nas sve više prodire praktično ponašanje kako se može živjeti i ostvarivati bez Boga koji se objavio u Kristu i živi u svojoj Crkvi. Da se može živjeti i biti sretan bez njegova križa, tj. bez odricanja i žrtve.., bez darivanja i zauzimanja za bližnjega.., bez Crkve! Da je dovoljno imati sigurnost zemlje. Da je za kvalitetan život dostatno obilje zemaljskih stvari, proizvoda... imati ili posjedovati.., kupovati i trošiti, uživati.., što više. A Isus uporno s ljubavlju pita, što ako „sebe samoga izgubiš!“ Svoje dostojanstvo, svoje poštenje, svoj nutarnji mir i zadovoljstvo, koje se ne može kupiti nikakvim stvarima ovoga svijeta?

„Idi za mnom!“ „Ja sam s vama u sve dane,“ govori Učitelj. Živi sa mnom u svom Nazaretu i Betlehemu, tu gdje si se rodio i gdje ostvaruješ svoj život: u svojoj obitelji, u svome braku, u svojoj djeci, u svome narodu, kako sam i ja živio.

„Idi za mnom“ i budi vjeran pred carevima i vladarima svijeta, pred mudracima, pismoznancima i farizejima. „Idi za mnom“ i ostani vjeran pred nepravednim zakonima i upraviteljima. Pred zemaljskim vlastima i sucima, pred prijetvornim Pilatima, koji uvijek Peru ruke pred zločinima kojima su sami sudionici... „Idi za mnom“, ostani vjeran i slijedi me i na svojoj Kalvariji i na svome križu... „Tko ide za mnom, neće hodati u tami, nego će imati „život u izobilju“. U izobilju Božjem, koje ne ovisi o količini novca i dionica, ni o množini kapitala i vlasti, (pa ni o količini zdravlja tjelesnoga), nego o dubini i vrsnoći usklađenosti našeg osobnog, obiteljskog i društvenog života s Bogom i njegovim zakonom. Ponajviše s onim najvećim: „ljubavi prema Bogu i bližnjemu!“ O tome sve ovisi, kako je rekao.

„Idi za mnom“. Ta Isusova molba, poziv i vapaj biti će na poseban način upravljena cijeloj Crkvi i svim ljudima svijeta, u godini koja nadolazi. Po izričitoj želji svetoga Oca Pape Franje nadolazeća godina biti će „Sveta Godina Milosrdja Božjega. „Isus Krist je lice milosrđa nebeskoga Oca!“ „Božje milosrđe je postalo živo, vidljivo i dosegnulo je svoj vrhunac u Isusu iz Nazareta.“ 8. prosinca u bazilici sv. Petra u Rimu, Papa će osobno otvoriti Svetu za cijelu Crkvu, a 13. prosinca će svi biskupi to učiniti u svojim katedralama za svoje biskupije.

„Milosrđe Božje je sam temelj na kojem počiva život Crkve... Crkva živi svoj istinski život kad ispovijeda i obznanjuje milosrđe. Zato, gdjegod je Crkva prisutna, ondje mora biti vidljivo Očevo milosrđe. U našim župama, zajednicama, udruženjima i pokretima, ukratko gdjegod su kršćani, svatko mora naći oazu milosrđa, da budemo: „Milosrdni poput Oca.“ To je geslo Svetе Godine.“

Ovih dana sam čitao doživljaj jednoga liječnika: „Stariji je Gospodin, čekao u mojoj ordinaciji red za previjanje i stalno pogledavao na sat. Molio me je da ga primim što pije, jer mu se jako žuri u starački dom na doručak sa suprugom. Raspitivao sam se kako je njezino zdravlje. Rekao mi je da je ona tamo već duže vrijeme i da ima tešku (Alzheimerovu) bolest. U razgovoru sam ga upitao hoće li se njegova žena ljutiti ako malo zakasni. Odgovorio mi je da ona više ne zna tko je on i da ga već 5 godina ne pozna. Bio sam iznenađen i upitao ga: „A vi i dalje idete svakoga jutra kod nje iako ona ne zna tko ste? Nasmijao se, potapšao me po ruci i rekao: „Ona me ne zna, ali ja nju znam.“

Naš svijet sve manje pozna svoga Boga. Mnogi ga uopće ne poznaju... Možda se i nama dogodi da ga često ne prepoznamo. Ali, braćo i sestre, On nas poznaje, sigurno! Svakoga osobno. I dolazi nam ususret, svakodnevno!

Liječnik je zapisao: „Tijelom su mi prošli trnci. Jedva sam napustio ordinaciju, i rekao sam sebi. „To je ljubav kakvu želim i kakva mi treba!“ Sveti naši mučenici, sv. Nikola, blaženi Miroslave i Alojzije, molite za nas: da u ovoj Svetoj Godini čujemo i prepoznamo Kristov poziv: „Idi za mnom!“ Da otkrijemo, iskusimo i svjedočimo svijetu Božju ljubav i „lice Boga milosrdnoga“, istaknuo je mons. Ivas.

BELAFUŽA, ZADAR: GLAZBENA TEORETSKO-PRAKTIČNA RADIONICA ZA MLADE ŽUPNIH ZBOROVA

„Čovjek je stvoren na sliku Božju. Ako smo mi stvoreni, onda je i naša potreba da stvaramo. Stvoreni smo da stvaramo. Svaki izvođački rad pjevača je stvaranje nečega. Skladatelj stvari skladbu, on je autor, ali duh skladbi udahnu izvođači. Dakle, i oni su sustvaretelji tog djela“ poručuje prof. Denis Vasilj, glazbeni teoretičar, profesorica glazbeno teoretskih predmeta, glazbene kulture i umjetnosti i vokalni pedagog. „Interpretacija suvremene duhovne glazbe“ naziv je izlaganja prof. Vasilj koje je održala u teoretsko-praktičnoj radionici u subotu 14. studenog u pastoralnom centru Uznesenja BDM na Belafuži u Zadru. Na cjelodnevnom susretu koji je završio euharistijskim klanjanjem u župnoj crkvi, okupili su se predstavnici pet župnih

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

zborova mladih iz Zadarske nadbiskupije: Belafuža (voditelji Magdalena Miočić i Tomislav Pehar), 'Magnifica' iz Bibinja (Ivica Kero), Puntamika (Sanja Glavan), Smiljevac (Mate Mišlov) i Srce Isusovo (Ana Zubčić).

„Suvremena duhovna glazba je u velikoj ekspanziji. Želja nam je da hrvatska duhovna scena dobije pravi dignitet, da bude na poziciji koju ona zaslužuje. Voditelji zborova u župama su najčešće amateri. Njihova dobra volja i duh potiču ih na vrlo zahtjevan rad sa zborom i interpretacijom duhovne glazbe“ rekla je Vasilj, izražavajući zadovoljstvo što mladi i voditelji župnih zborova imaju potrebu pozvati i stručne predavače da njihovom radu dodaju i drugu notu. „Svaki novi pristup u načinu rada sa zborom, svaka nova ideja i nova mogućnost ohrabrujući su za mlade ljude. Pohvaljujem sve mlade ljude koji se toliko angažiraju i žele napredovati na tom putu. U svim crkvama u Hrvatskoj primjećujem brojnu mladež koja prekrasno pjeva. To je naša nada“ poručuje Vasilj. Navodi primjer reakcije dr. Jadranke Gvozdanović, profesorice katedre slavistike u Heidelbergu. „Povela sam profesoricu na misu u crkvu sv. Mati slobode na Jarunu. Bila je istinski šokirana, naravno pozitivno, kad je vidjela koliko mladih ljudi u crkvi moli i pjeva. Rekla je: 'Ovo je nuda Hrvatske, ovo je budućnost – toliko mladih, zdravih ljudi, toliko pjevanja!'. U Njemačkoj nema mladih ljudi u crkvama, pa je tim više bila osupnuta ljepotom i snagom mladih i njihovih glasova“ kaže Vasilj. Pohvaljuje i animiranje raznih ansambala na klanjanjima u župama diljem Hrvatske. „Duhovna glazba je uvijek okrenuta prema Bogu, vjeri i čovjekovom odnosu prema vjeri. U duhovnoj glazbi nema isticanja samog sebe, nema nastupa. Pjevanje duhovne glazbe je kao i molitva koja je usmjerena Bogu“ kaže Vasilj. Na susretu je ukazala i na razlike između suvremene duhovne glazbe i liturgijske. Suvremena duhovna glazba se odvija i izvan crkvenih prostora, ali sve više ulazi u crkvu, u liturgijsko bogoslužje. „Crkva ima vrlo jasne norme ponasanja u svom prostoru pa je itekako važno da se sa župnikom crkve u kojoj se svira, zbor odnosno voditelj dogovori o repertoaru suvremene duhovne glazbe koja će se izvoditi u liturgiji kako bi se ostvario prvenstveni cilj litur-

gije. Mlade veseli ritmizirani glazba, moderno producirana u skladu s vremenom u kojem oni žive, ali ih ipak treba podučavati i pokazati svu ljepotu tradicionalne liturgijske glazbe na kojoj počiva ukupan razvoj glazbene umjetnosti svih naroda“ kaže Vasilj.

S mladima na Belafuži vježbala je osnove vokalne tehnike: disanje, artikulacija, diktacija, intonativne vježbe, fraziranje, koje je jako bitno. „S njima je bilo pravo zadovoljstvo raditi. Toliko ljubavi, topline, smijeha i profesionalnosti u našem radu tijekom ovog vikenda bi se moglo sabrati u rečenici: „Ne znam tko daje više, ja nijima ili oni meni?“ U zboru ljudi moraju zajedno disati, na isti način frazirati, pjevati. Ako ne „dišu“, ako nemaju zajedničko nadahnuće, osjećaj i smisao za ljepotu fraze kao jednog dijela pjesme, ne može se dobiti ljepota zborskog pjevanja. Pjevači prvenstveno moraju znati disati, frazirati, kako dobro izgovarati vokale, imati dobru artikulaciju, diktaciju i intonaciju. Onda se rade vokalize koje su male 'gimnastičke vježbe' za vokal“ kaže Vasilj. Uz puno zajedničkog rada, rezultati su itekako vidljivi.

Mladi prate svjetske glazbene trendove i žele ih primijeniti u svom glazbenom izričaju. Suvremena duhovna glazba je jedan spoj suvremene popularne glazbe i crkvene glazbe. „Ona je predivan spoj suvremenog i tradicionalnog u glazbenom izričaju. Duhovna glazba u Hrvatskoj je doživjela veliku ekspanziju uz sve veću kvalitetu i producijsku izvrsnost. Sretni smo zbog velikog vala novih mladih pjevača koji pjevaju duhovnu glazbu, u crkvi i izvan nje, na klanjanju, duhovnim obnovama... To je predivno. Moglo bi se reći da skoro ne postoji razlika između pro-

dukcije popularne glazbe koja donosi novce i suvremene popularne duhovne glazbe koja svojim izvođačima ne donosi finansijsku sigurnost, a ni slavu, ali im nosi veliko unutarnje duhovno zadovoljstvo“ ističe Vasilj, koja je i glazbena urednica Laudato televizije. „Htjela bih da LTV postane platforma za suvremenu duhovnu hrvatsku glazbu koja će pokazati duh i nadahnuće onih koji se njome bave. LTV će pokazati koliko mlađih ljudi se bavi duhovnom glazbom, mlađih ljudi koji se sa svim svojim srcem daju u tom stvaralaštvu a nitko ne zna za njih. Treba im naša podrška. Moramo ih pokazati svijetu! Među tim mlađima je toliko divnih talentiranih ljudi, ali talent je samo jedan mali dio tog stvaralaštva. Talent bez rada se gasi, ali trud, rad, upornost i strpljenje su ono što će ražariti plamen talenta. Na duhovnoj sceni je toliko angažiranih voditelja i ljudi koji dolaze na probe i izgaraju za tu glazbu. Ona ne nosi slavu, novac, ništa materijalno... Ta glazba nosi nadahnuće, ljubav i želju za zajedničkim stvaralaštvom i to je čudesno. Dužni smo te mlađe ljude pokazati kao primjer drugima“ poručuje Vasilj.

Prof. Vasilj radi u Srednjoj glazbenoj školi Zlatka Balokovića, Privatnoj osnovnoj školi ‘Kreativan razvoj’, Privatnoj gimnaziji dr. Tino Časl i British International School u Zagrebu. Predaje glazbeno teoretske predmete harmoniju, solfeggio, glazbena kultura, glazbena umjetnost i skupno muziciranje. Kao vokalni pedagog, bavi se već dugi niz godina podukom pjevanja različitih pjevača popularne i duhovne glazbe. Radi i na istraživačkom projektu o standardima glasova pjevača popularne glazbe na katedri za fonetiku pri Filozofskom fakultetu u Zagrebu u suradnji s dr. Gordanom Varošanec-Škarić. U tijeku je izrada doktorske disertacije iz područja glazbene umjetnosti i pedagogije interdisciplinarnog studija kroatologije.

ŠKABRNJA: MISNO SLAVLJE NA 24. OBLJETNICU STRADANJA U DOMOVINSKOM RATU

„Naša budućnost je čvršća ako se oslonimo na one koji su znali živjeti za druge, na naše mučenike“ poručio je gospičko-senjski biskup Mile Bogović u propovijedi misnog slavlja koje je predvodio u srijedu 18. studenog u župnoj crkvi Uznesenja BDM u Škabrnji, na 24. obljetnicu stradanja tog mjesta u zadarskom zaleđu u Domovinskom ratu. Suslavili su brojni svećenici iz cijele Hrvatske i okupilo se deset tisuća ljudi iz cijele domovine. U Škabrnji treba postaviti pitanje kako je moguće da čovjek tako okrutno postupa prema drugom čovjeku, rekao je mons. Bogović, istakнуvši da je pokraj žrtvenika Isusa Krista najlakše shvatiti i osmisiliti svaku žrtvu, pa i Škabrnjsku. „Na oltaru se slavi pobjeda nad neprijateljem, smrću, ali i spremnost da se živi za drugoga i da se život položi za drugoga. U tom svjetlu Škabrnjska žrtva postaje osmišljenija i vrjednija“ rekao je mons. Bogović. Tragom evanđelja o slijepcu iz Jerihona, biskup je potaknuo kako „bi bilo dobro da svi molimo Gospodina, ‘Daj da progledam!’“

Koliko puta smo osjetili sljepoču našeg naroda, gluhoču za istinu? Kao da nešto smeta našim ušima da čuju punu istinu, našim očima da vide što se događa. Slijepac iz evanđelja je i pored tjeslesne sljepoče prepoznao glavno u svojoj sredini, svoga spasitelja, Sina Davidova“ istaknuo je mons. Bogović. Oko Isusa je bilo puno ljudi koji ga i pored zdravih očiju nisu uočili.

„Gledali su tren u Isusa, tren u nešto drugo, sve

im je bilo jednak. Često smo slijepi za očite stvari. Koja gluhoća i sljepoća o žrtvama Drugog svjetskog rata i porača, koja gluhoća i sljepoća za žrtve Vukovara, Škabrnje i ostalih žrtava. Ima ih koji to osjećaju, ali koliko je još sljepoće u tom našem narodu“ upozorio je mons. Bogović. U vremenima velikih stradanja u cijeloj Hrvatskoj osjećali smo da se sve trese, nismo na čvrstom tlu, da su sile ovog svijeta podivljale i sve uništavale, no „vjerujemo da zadnju riječ o životima stradalih nisu rekli njihovi mučitelji, nego njihov spasitelj, Isus Krist“ istaknuo je biskup.

Slijepac je želio vidjeti, tražio je onoga koji bi mu u tome pomogao, zato je i našao. Misli drugih su lutale i promaklo im je uočiti i upoznati glavnoga u svojoj sredini, Isusa Krista. „Mnogi lutaju, zadržavaju se na nevažnome, a ne prepoznaju u ovom svijetu nazočnost Gospodara vremena i vječnosti. Postoji razrađena tehnika kako čovjeka uvjeriti i nagnati da prihvati laž. Sv. Pavao je pisao da su se neki okrenuli od istine i okrenuli se lažima; laž podmeću i prodaju kao istinu i to čine vješto. To je moguće kad se makne Boga, kad čovjek uzme sebi pravo igrati se Božjom ulogom“ upozorio je biskup.

Spomenuo je molitvu u crkvi Notre Dame u Parizu nakon tamošnjeg masakra. Upravo u ovom mjesecu, 10. studenog 1793. g., za vrijeme Francuske revolucije revolucionari su došli u tu crkvu i unijeli u nju na nosilima obnaženu glumicu. Nazvali su je božica Razuma i odali joj božansko poštovanje. „Time su htjeli reći, čovjek je sve, Bog i Majka Božja su priče za vjerski zaslijepljene. Nema Boga, samo čovjeku pripada čast i slava, govorili su i klanjali se stvorenjima. Nisu bili svjesni posljedica tog čina“ rekao

je mons. Bogović, dodavši da je nakon nekoliko dana taj s čela povorke koja je unosila božicu razuma u crkvu, završio na gilotini od onih koji su ga veličali.

„I škabrnjskom kipu Majke Božje i Isusu u naručju odsječena je glava. U kipu je sad i sjekira kojom je to učinjeno. To je grozota o kojoj piše Makabejska knjiga; kad su htjeli uništiti sve sveto u Izraelu, stvorili su grozotu kojoj su se klanjali i častili. Čemu se klanja taj koji odrubljuje glave? Ostanemo bez riječi“ rekao je mons. Bogović. „Nakon micanja Boga i nošenja idola, rađali su se Staljin, Hitler, Tito... Oni su o čovjeku koji je Božja slika govorili da je gnjida, štakor, uš. Takvoga se onda može potamaniti, kao što su potamanjeni u Škabrnji i drugdje. Kad se zaniječe Božja slika u čovjeku, onda se zaniječe i svako njegovo dostojanstvo. Takvi su došli i do Vukovara i pjevali ljudozderske pjesme, a tako su se i ponašali. Pojavili su se i u Škabrnji i masakrirali nedužne ljude. Takvi su ušli u Slunj i došli pred Gospić. Takvi su spremni milijune pobiti. Oni umjesto Boga sebe stavljaju kao vrhovnu normu i rade što žele“ upozorio je biskup.

„Naš i odgovor Crkve nije u osveti i mržnji, nego da u Boga stavljam povjerenje, tražimo ga da ispravno vidimo i sudimo, ali konačni sud prepustimo Bogu. Vjernici ne misle da su nasilnici rekli zadnju riječ o stradalima. Vjerujemo da su stradali došli pred lice milosrdnog suca, ali i da oni koji su nemilosrdno postupali prema njima, neće izbjegći sud Boga pravednoga“ rekao je mons. Bogović.

Biskup je aktualizirao i navještaj prvog čitanja, o kralju Antiohu koji je htio uspostaviti kraljevstvo u kojem se svi trebaju odreći svojih običaja, vjere, prihvati jedinstveni kult i nametnutu kulturu, kao da nije bilo ništa što su prije imali i što ih je držalo, kao da je sve to štetno i beskorisno. „Valja izbrisati svu povijest i početi sve iznova, gledati samo u budućnost. Zar ne prepoznajete Antiohe i danas u našim sredinama? Zar ne slušamo te riječi, zašto gledati u prošlost, zašto graditi na korijenima. U jednoj školi je bila zadaća da učenici pišu o temi ‘Budi gentleman, ne budi seljačina’. To znači, što ćeš misliti

na ono što si doživio u Škabrnji i drugdje, kod svojih roditelja, bake i djeda. Odbaci ono što su oni pričali, to je za seljačinu. Ti budi gentleman, tj. budi bez korijena. Kad si bez korijena, onda te mogu premaknuti gdje god hoće. Ili ćeš se osušiti, kao što se sve suši, što je bez korijena“ upozorio je biskup, podsjetivši i da pitaju ‘Što će ti povijest?’

„Kažu, vi Hrvati imate previše povijesti. Treba je izbrisati. Ili prihvate onaku kakvu ćemo je mi za vas napisati. To što vi pišete nije povijest, nego ono što ćemo vam mi odrediti. To je slučaj Antioha koji je htio izbrisati povijest jednog naroda, njegovu vjeru, običaje. Zar ne vidimo da se taj igrokaz odigrava i pred nama“ upozorio je biskup, istaknuvši: „Opasno je kad ljudi ne odbacuju ono što je u njima loše i kad se društvo ne oslobađa onoga što je loše. Ali je opasno i kad ljudi ne znaju čuvati vrijednosti koje imaju, svoje dragocjenosti, vjeru, kulturu, povijest, kad do toga ne drže. To je kao da se odriču svojih korijena. To je od Židova tražio Antioh. Zar slično ne slušamo od suvremenih Antioha? Neće biti ni granica ni identiteta. Kao što su se onda mnogi povinuli za takvim glasovima, tako se i danas čini. Ali, neki su i onda bili ustrajni u svojoj vjeri i običajima, pa slijedimo njih“ potaknuo je biskup, upozorivši: „Kad se relativiziralo stečene vrednote, vjera i povijest naroda, to je bio uvod u totalitarizme, diktature i nasilja nad ljudima, nad njihovim životima i savjestima. Kad se potiralo bogoljublje i domoljublje, stradavalo je i čovjekoljublje. To je vodilo diktaturama 20. st., komunizmu, fašizmu, nacional-socijalizamu. Ako se na čovjeka prenese pravo koje pripada Bogu, rađaju se Hitleri, Staljini, Tite i slični onima koji su uništili Škabrnju, Vukovar, koji su palili i rušili po Hrvatskoj“.

„Imaš li ti Hrvatska, Europo, neke svetinje koje treba štititi i braniti, koje treba uvijek imati na umu, koje treba spasiti i za sve koji će poslije živjeti, koje ćeš kao dragocjeni dar prenijeti na nove naraštaje? Imaš li, Hrvatska, vrednota koje treba sačuvati za iduća pokoljenja, za koje se treba i boriti kao što su se borili naši branitelji i uz rizik vlastitog života. Branili su određene vrednote. Nisu rekli, ‘Pa nama je to svejedno, bio ovdje il’ bio u Njemačkoj, išao se kupati ili

išao na bojišnicu’. Nije im bilo svejedno.

Postoji nešto za što se treba zauzeti i to smo doista pokazali. Da nije bilo vrednota koje su nas držale, za koje smo se borili, za domove, domovinu, obitelji, kraj, narod, ne bismo imali što sada imamo. Opasno je kad se ne odričemo svojih slabosti, ali je opasno i kad se odričemo svojih vrijednosti“ istaknuo je mons. Bogović, dodavši da je područje današnje Europe za velike seobe naroda kad su je naselili došljaci, najviše s Istočna, imalo vjerske i civilizacijske vrijednosti koje su prenijeli na te koji su došli. „Bilo je to puno više nego materijalna sigurnost koja se danas nudi migrantima“ rekao je biskup.

Podsjetio je kako je sv. Ivan Pavao II., koji je volio sve ljude, ljudima s praga trećeg tisućljeća rekao da se u prvom redu treba osloniti i prenijeti vrednote onih koji su znali živjeti i umrijeti za druge. „Živjeti do smrti, za svog prijatelja. Onaj koji ljubi ljudi, nije imao bolji izlaz i ključ za buduće vrijeme. Na Kalvariji je našao ključ i formulu, znati živjeti i umrijeti da bi drugoga spasio. Mi smo se odazvali pozivu tog velikog pape. Mučenici su naša dragocjenost, vrijednost i njih ćemo dignuti na razinu nacionalne memorije“ poručio je mons. Bogović. Zato je podignut hram na Udbini. Pred crkvom je kip Ivana Pavla II., kako prelazi prag tisućljeća s uzdignutim križem, znakom spasenja, pobjede i života.

„Tu je spomen mučenika iz svih vremena i prostora naše domovine, s Krbave, Bleiburga i križnih putova, Vukovara i Škabrnje... Mnogi idu na grobove poginulih iz Domovinskog rata. No, puno je i onih koji ne znaju gdje su grobovi

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

njihovih najmilijih jer su grobovi nepoznati, a mnogi su bačeni u jame. To su osobito žrtve iz Drugog svjetskog rata. Neka grobišta su otvorena. Iskopani ostaci žrtava otvaraju pitanje ovom narodu i državi, kamo s tim kostima, pogotovo s onima koji ne mogu biti identificirani, za koje se ne zna ime, prezime ni mjesto rođenja. Bit će to pitanje sve jače, pogotovo ako se na višu razinu podigne osjećaj za naše mučenike. Za takve predlažemo

Svehrvatski grob na Krbavskom polju, koje se nalazi podno Crkve hrvatskih mučenika. Na tom je mjestu naše veliko groblje, jer je tu 1493. g. u nekoliko sati pогinulo oko deset tisuća branitelja. Škabrnja je mjesto gdje treba spomenuti i ta pitanja, jer njena stradanja nisu samo rana tog mjesta i tog kraja, nego su rana na tijelu naše zajedničke domovine Hrvatske, koju svi osjećamo i nosimo“ zaključio je biskup Bogović.

U misi su sudjelovali i generali Ante Gotovina i Mladen Markač. U izjavi za medije, general Gotovina je rekao: „To je dan sjećanja. Oni su žrtve i na tim žrtvama je izgrađena naša domovina i naša sloboda, naša sigurnost i demokracija, koja je privilegija ali i odgovornost“.

Prije mise izaslanstva su položila cvijeće i svijeće kod spomen-obilježja masovne grobnice u Škabrnji. Nakon mise, na Trgu dr. Franje Tuđmana održan je komemorativni kulturno-umjetnički program, potom hodnja do groblja sv. Luke. Tu su na spomen-obilježju kod središnjeg križa brojna izaslanstva položila svijeće i cvijeće te se molilo odrješenje za pokojne. U škabrnjskom predjelu Ambar 18. studenog 1991. g. agresor je masakrirao četrnaest branitelja i četrdeset i četvero civila, uglavnom starije životne dobi. U Škabrnji je u Domovinskom ratu pогinulo 86 žrtava.

21. GODIŠNJA SKUPŠTINA HRVATSKE KATOLIČKE UDRUGE MEDICINSKIH SESTARA I TEHNIČARA-ZADAR

Hrvatska katolička udruga medicinskih sestara i tehničara – Zadar u ponedjeljak 16. studenog svečanim programom obilježila je 21. godišnjicu svog djelovanja u velikoj dvorani samostana Školskih sestara franjevki u Arbanasima u Zadru.

„Snaga i hrana naše Udruge je redovita molitva utorkom u prostorijama HKUMST-a kroz cijelu godinu, koju predvodi počasna predsjednica s. Melhiora Biošić te prvog petka u mjesecu predavanja duhovnika don Filipa Kucelina. Neka nas Kristov mir i Duh Sveti i dalje vode na putu pomaganja drugima“ rekla je Eva Zubović, predsjednica Udruge, istaknuvši požrtvovan rad medicinskih sestara i tehničara u Udrudi, unatoč njihovom radu u smjenama i brojnim dežurstvima. Poželjela je da ih u radu i dalje prati Božji blagoslov i zagovor Gospe Lurdske.

„Slavimo Boga što uvijek iznova pokazuje kako je Udruga njegovo sveto djelo. Želimo služiti najpotrebnijima. Služeći jedni drugima proslavljamo Boga“ poručila je Dubravka Zrilić, predsjednica Suda časti HKUMST-a. Udruga surađuje s učenicima Klasične gimnazije Ivan Pavao II. Zadar, Strukovne škole Vice Vlatkovića i Medicinske škole Ante Kuzmanića.

„Bremenito vrijeme u kojem živimo dovodi nas u zabrinutost. Vi ste svjetla točka u ovom nekad mračnom i turobnom svijetu, jer nesebično darujete ljubav. Bog je ljubav. Dok god ljubimo, svijet ide naprijed. Nastavite i dalje, jer ljubiti je Božji dar. Ljubav pokreće, a vi ste njeni nositelji u našoj sredini“ poručio je članovima Davor Vidaković, ravnatelj Medicinske škole. Uz čestitke, zahvalio im je u ime svih koji svakodnevno doživljavaju njihovu pažnju i brigu.

Anita Škarica, predsjednica Upravnog odbora, predstavila je karitativni i duhovni rad Udruge.

Članovi redovito pohode pacijente svih bolnica te domove umirovljenika, za stare i nemoćne u Zadarskoj županiji, kao i djecu s posebnim potrebama u Zavodu sv. Filip i Jakov. Sudjelovali su u korizmi u akciji '40 dana za život' moleći ispred zadarske bolnice.

Uz razna hodočašća, Vepric, Trsat, Salzburg, za teške bolesnike organizirali su hodočašće u Lurd. Novčano su pomogli članove svoje Udruge oboljele od karcinoma, pomažu i štićenike Cenacola u Jankolovici i pohode ih. Išli su i u Karlovac kod o. Marka Glogovića podržati njegov pro-life rad. Brojne članove i podupiratelje HKUMST-a, u ime zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića pozdravio je i u radu ohrabrio don Roland Jelić, nadbiskupov tajnik. Andrija Marčelić, pročelnik za zdravstvo Zadarske županije, čestitao je Udrudi na energiji koju uvijek pokazuju.

„Poznate su vaše aktivnosti i posvećenost u činjenju dobrega za druge. Mi u javnoj upravi možemo se ugledati u puno toga na vas. Ostanite i dalje svjetli primjer takvog ponašanja i ljubavi za bližnjega“ rekao je Marčelić. Na susretu je bio i Jakov Vidaković, zamjenik pročelnika Ureda za zdravstvo i socijalnu skrb Grada Zadra.

„Neizmjerno sam sretna kad čujem da Udruga tako vrijedno i uspješno radi i svih tih godina u tako velikom broju. Trudite se pomoći svima koji trebaju pomoći da zadovolje svoje osnovne potrebe“ rekla je u čestitci Ivana Gusar, glavna sestra Opće bolnice Zadar gdje su članovi Udruge uglavnom i zaposleni.

U programu su sudjelovali i Amenda Stošić i grupa Galeb, vokalni sastav HKUMST-a 'Magnificat', mladići iz Jankolovice te glumica Tamara Šoletić i djeca 'Mala sirena', dramska skupina iz OŠ Voštarnica koju pohađaju djeca s teškoćama u razvoju. Na početku susreta sudionici su se pomolili za sve ubijene kršćane na Istoku i žrtve terorističkog napada u Parizu.

BLAGDAN GOSPE OD ZDRAVLJA: MISNO SLAVLJE U KATEDRALI SV. STOŠIJE

Na blagdan Prikazanja BDM, Gospe od Zdravlja, misno slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru u subotu 21. studenog predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. „Uz taj blagdan ljudi su se običavali isповједiti i pričestiti. Znali su da je zdravlje duše najvažnije, a bolest grijeha najopasnija jer nagriza ljudsku narav. Oslobođeni grijeha i korova ljudske naravi, ljudi su osjećali kako je lijepo biti blizu Bezgrešne koja je zdravlje bolesnih, pa su rado hodočastili i molili potrebni Marijine pomoći i zaštite“ rekao je mons. Puljić. Gospa obasipa vjernički narod svojim majčinskim zagovorom, dobročinstvima i moli za potrebe Crkve. „Stoga je nazivamo svojom odvjetnicom i zagovornicom, jer je štitila naše pretke i sav puk. S njom je povezana naša prošlost i sadašnjost. Budući da poznaje naša stradanja i dramu borbe dobra i zla, svjetla i tame, ona je početak boljeg svijeta koji želimo graditi s njenim Sinom Isusom Kristom. Nju blagoslovljenu i proslavljenu molimo neka čuje i usliša naše molitve, otare suze svima koji trpe i neka bdiye uz one koji su sami. Neka pomogne svima koji njenu pomoći zatraže i pod njenu se obranu uteknu“ potaknuo je mons. Puljić.

Nadbiskup je rekao da je taj blagdan i spomendan posvete crkve Svetе Marije Nove koja je podignuta u Jeruzalemu 543. g. na uspomenu Gospinog prikazanja u hramu. U južnim krajevima Hrvatske slavi se kao Gospa od Zdravlja. Taj naziv potječe iz vremena kad je u 16. st. u Veneciji harala kuga. Mletački Senat učinio je zavjet da će, ako kuga prestane, podići crkvu u čast Gospe. Kuga je stala i vjernici su Gospoj sagradili crkvu Madonna della Salute koja je posvećena 21. studenog 1631. g. „Otud se štovanje Gospe od zdravlja proširilo i u naše krajeve. I u Zadru

je izgrađena Crkva Gospe od Zdravlja u kojoj je bila poznata slika Gospe od Kaštela, autora Blaža Trogiranina, iz 15. st., a sad se čuva u stalnom postavu Izložbe crkvene umjetnosti“ rekao je nadbiskup. Naslov blagdana Gospinog prikazanja utedeljen je na apokrifnoj predaji prema kojoj su roditelji Joakim i Ana prikazali Mariju u hramu kad joj je bilo tri godine.

CRKVA SV. ŠIME: SVEČANI KONCERT UOĆI SV. KRŠEVANA I UZ DAN GRADA ZADRA

Svečanim koncertom Katedralnog zbora sv. Stošije i orkestra Umjetničke akademije u Splitu na blagdan sv. Cecilije u nedjelju 22. studenog u crkvi sv. Šime u Zadru počela je proslava Dana Grada Zadra i početak manifestacije ‘Krševanovi dani kršćanske kulture’ koju drugu godinu zaredom priređuju Zadarska nadbiskupija i Sveučilište u Zadru.

Dirigent je bio mo. Hari Zlodre a solisti Nela Šarić (sopran), Bjanka Ivas (mezzosopran), Žan Morović (bariton), Joško Tranfić (bas), Natan

Zlodre (gitara) i Dragan Pejić (orgulje).

Izvedena su sljedeća djela: Dostojan ja zaklani Jaganjac (Š. Marović), Missa in G in honorem St. Ioanni Bapt. – Kyrie, Gloria, Sanctus, Benedictus i Agnus Dei (I. Gašparić), Koncert za gitaru i orkestar prema Velikoj sonati N. Paganinija u A-duru (hrvatska praizvedba) – Allegro risoluto, Romanza (S. Goss), Canticum Simeonis (Ž. Morović), A song for St. Cecilia Day (W. Hayes), Ave verum KV 618 (W. A. Mozart), Ave Maria, Intermezzo – Cavalleria rusticana (P. Mascagni) i Cum invocarem (V. Lisinski).

Koncert je okupio brojnu zainteresiranu publiku, a završio je zajedničkom izvedbom Himna sv. Krševanu ‘Zadra grada ures ti si’ svih sudionika.

U prigodnoj riječi na kraju susreta, zadarski nadbiskup Želimir Puljić svim je izvođačima čestitao blagdan sv. Cecilije, zaštitnice glazbenika i zahvalio što su i na taj način povezali glazbenike dva grada na Jadranu, Zadar i Split.

Zahvalio je izvođačima na evanđeoskim glasovima kojima su dočarali ljepotu i uzvišenost sakralne glazbe koja je pjesmom hvalila Boga Oca, Sina Isusa i Duha Svetoga, a bila je hvala i Gospu i proroku Šimunu čije svetište je domaćin tog događaja, pa je pozdravnu riječ uputio i njegov upravitelj i generalni vikar Zadarske nadbiskupije, mons. Josip Lenkić.

Nadbiskup je rekao kako klasična crkvena glazba na izvrstan način očituje ljepotu transcedentnoga, doprinosi ugođaju molitve te odražava svetost i mističnost koja obogaćuje i odnos čovjeka prema Bogu.

SVEČANA VEČERNJA UOČI BLAGDANA SV. KRŠEVANA u katedrali sv. Stošije

„Pobjeđuju li zaista na kraju zli ljudi, a podlegnu oni koji su se trudili oko dobra u svom životu“ upitao je don Josip Radojica Pinčić, župnik katedralne župe sv. Stošije u Zadru, gdje je u ponedjeljak 23. studenog predvodio Svečanu Večernju uoči blagdana sv. Krševana, zaštitnika Grada Zadra.

Tragom navještaja apostola Pavla u Poslanici Rimljanim, kako nikakva pogibao ni stradanje na ovoj zemlji nemaju moć rastaviti vjernika od zajedništva s Kristom, don Josip je rekao da se Pavao ne poziva na pravednost koja će konačno pobijediti, nego na Kristovu ljubav. „On se pouzdaje u tu ljubav da nadvladava sve zapreke, neugodnosti i da konačno ostaje pobjednička. Ono što se stvarno broji i što ostaje, prema shvaćanju Pavla, nisu moć, sila, nepravda ni izrabljivanje, nego ljubav Božja u Isusu Kristu, kojoj je povjerovao i sv. Krševan“ istaknuo je don Josip. Nažalost, mnogim ljudima u ovom životu nije lako, gurnuti su na rub društva i zapostavljeni. Doživljavaju nepravdu koju je teško ispraviti.

„Nerijetko se dogodi da ti pogođeni ljudi uzdišu i kažu: ‘Gdje još mogu naći pravo i pravednost?’ Možda se nakon bolnih iskustava potpuno predaju i kažu: ‘Na zemlji nema pravednosti, samo se bogati i moćnici probijaju i uspijevaju’. Je li to završna riječ povijesti, je li to uistinu sve to što svijet i život nude? Treba li dopustiti da ljudi koji ne vjeruju u nastavak života poslike smrti i koji ne vjeruju Bogu kao milosrdnog i pravednog suca, uzdrmaju nadu u pravednost“ upitao je don Josip, dodavši kako često za sebe prisvajaju oni koji se probijaju na račun drugih,

a mnogi nedužni i ranjeni u svojim pravima trpe štetu.

„Nije li svjetu strana sva moć ljubavi? Ne potvrđuje li to iskustvo? Nije li Isus Krist, koji je sve stavio na ljubav, sam propao kad je na križu podnio smrt. Nisu li moć grijeha i zloča ljudi dopustili da se sve to izjalovi“ upitao je don Josip, rekavši kako misliti da jedino što je preostalo je propast, usprkos podnesenoj boli, može reći samo onaj tko ne vjeruje u Isusovo uskrsnuće.

„Ako bi uskrsnuće bilo samo tješenje ili dječja bajka, tada bi kršćani stajali na lošem temelju. Vjerovali bismo u nešto što uopće ne стоји i što naš život ne može nositi. Tada stvarno ne bismo imali nade da će Bog na kraju izvesti pravednost i ljubav i da bi mogao uspostaviti pravi red“ istaknuo je don Josip.

Uskrsnuće Krista je na jedinstveni način posvjedočeno po ljudima koji su ga susreli i po kojima je on učinio božanski proboj u ovaj svijet.

„Upravo oni su bili spremni dati svoj život za istinu, kako pokazuje primjer apostola koji su umrli kao mučenici i kako pokazuje primjer i sv. Krševana. Sveti Pavao baš u jedinstvu smrti i uskrsnuća vidi pobjedu Kristove ljubavi. Ona je jača od grijeha, smrti i svake nepravde i ostaje pobjednička, iako se prije moglo činiti kao da bi ljubav bila bespomoćna i da ništa ne može protiv zloče svijeta“ poručio je don Josip.

Potaknuo je da kršćani nadu stave jedino na snagu Božje ljubavi koja nam se objavila u Isusu Kristu. „Ako to činimo, tada gradimo na sigurnom temelju. Tada nas konačno ništa ne može uzdrmati ni obeshrabriti. U tome nam je sv. Krševan uzor. Slijedimo njegov primjer“ zaključio je don Josip u homiliji Svečane Večernje, naklonivši se i pred relikvijarom sv. Krševana koji ima oblik ruke.

MISNO SLAVLJE NA BLAGDAN SV. KRŠEVANA, ZAŠTITNIKA GRADA ZADRA

Blagdan sv. Krševana, zaštitnika Grada Zadra, čiji je lik na pečatu i zastavi Grada, proslavljen je u utorak 24. studenog svečanim misnim slavlјem koje je u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio mons. Josip Lenkić, generalni vikar Zadarske nadbiskupije.

Duhovnog pratitelja sv. Stošije i katehetu Krševana, čije je ime i u Rimskom kanonu mise, Zadrani časte od 7. st. kad mu je tijelo bilo preneseno u Zadar. Taj rimski vojnik plemičkog podrijetla odbio je carsko promaknuće za rimskog konzula ukoliko odbaci vjernost Kristu te je pogubljen za Dioklecijanovih progona u 4. st. u Akvileji.

„Krševan je bio kršćanin usred poganskog svijeta, kad to nije bilo popularno nego povezano s teškoćama, neprilikama, progonstvima. Tada su bili u pitanju ne samo karijere, ugled, imetak, nego glava i goli život. U takvim prilikama Krševan upoznaje Božju ljubav koja nam se očitovala u Isusu Kristu. U njemu spoznaje istinu o jednome i pravom Bogu i otkriva ideal dobrote i čovjekoljublja“ rekao je mons. Lenkić, istaknuvši da je Krševanova vjera prošla kroz najveću kušnju, spasiti život ili se odreći Krista. On je izabrao Krista vjerujući u njegovu riječ da tko izgubi svoj život na ovom svijetu, sačuvat će ga za život vječni.

“Sveti Krševan je primjer dosljednosti kršćanskim principima do trpljenja i mučeničke smrti. On je znao da neke vrednote nisu roba kojoj mi određujemo trenutnu cijenu i popularnost, stvarnosti kojima mi gospodarimo, koje su predmet naših dogovaranja i popuštanja. Tak-

va, danas česta ljudska logika u nekim stvarima, ne pristaje kad su posrijedi dostojanstvo osobe i savjesti, prava neke zajednice, pa i Crkve“ upozorio je mons. Lenkić, istaknuvši da je Krševan primjer vjernosti Kristu i Crkvi koji pokazuje kako je časno biti pošten, istinoljubiv, nepotkulpljiv, odan neprolaznim vrednotama i svetinjama.

„Taj je nauk upio iz Evandžela. Njega danas nenametljivo posreduje kršćanima europskog kontinenta, osobito kršćanima u javnim službama, pozvanima promicati opće dobro, vodeći se kršćanskim duhom i načelima. Ne samo pozivati se na njih kad odgovara, nego ih svjedočiti primjerom kad to traži hrabrost i žrtvu“ poručio je propovjednik.

Opisao je Krševana kao čovjeka iznimne mudrosti koja izvire iz velikog blaga njegovogнутarnjeg života. Otkrivajući i slijedeći Božje naume zrio je do potpunog darivanja Kristu i Crkvi.

„Krševan nas ohrabruje u traganju za Božjom voljom za vlastiti život i ulaganje sebe u zajedništvo s drugima. On potvrđuje da je dragocjeno svoja znanja i umijeća uložiti za druge, upotrijebiti od Boga darovane talente čineći dobro drugima. Njegovo prijateljevanje s Učiteljem Isusom odgojilo ga je da shvati kako je bitno živjeti za druge u ljubavi. Vrijednost našeg života se ogleda u istini koliko je on dar za druge“ rekao je mons. Lenkić.

Krševanov život, vjera i mučeništvo Zadranima su nadahnuće u vjerskom, kulturnom i društvenom životu, a njegova pojava u prikazima u liku viteza odaje osobu dostojanstva i dubine, uronjenosti u blizinu i svetost Božju.

„Stavljući se pod njegovo okrilje, smijemo se osjećati sigurni, mirni i spokojni u svom životu. Pozvani smo utjecati se svečevu zauzimanju pred Bogom za nas.“

Svetac zaštitnik je okosnica života onih nad kojima bdije, putokaz za nasljedovanje na čijim se idealima grad i građani trebaju nadahnjivati, krijeputi i čije životne postavke usmjeravaju“ rekao je mons. Lenkić, podsjetivši da su u burnoj prošlosti Zadra, uz sve poduzete mjere ljudi, nad njegovim stanovnicima bdjeli nebeski čuvari Stošija, Šime, Zoilo i Krševan. To treba biti svjedočanstvo da će nas pomagati u različitim potrebama našeg života.

„Svečev blagdan je prigoda za zahvalnost i prošnja za njegov daljnji zagovor. Molimo da nam Gospodin podari svoga Duha kako bismo savjete zaštitnika prihvatali i potporu njegovog zagovora uvijek osjećali“ zaključio je mons. Lenkić. Uz brojne vjernike, u misi su sudjelovali i predstavnici uprave Grada Zadra s gradonačelnikom Božidarom Kalmetom i dr. Dijana Vican, rektorica Sveučilišta u Zadru.

PREDSTAVLJENO DRUŠTVO ZA POVJESNICU ZADARSKE NADBISKUPIJE ‘ZMAJEVIĆ’

Društvo za povjesnicu Zadarske nadbiskupije ‘Zmajević’ u srijedu 25. studenog u dvorani sjemeništa ‘Zmajević’ u Zadru predstavio je predsjednik tog društva mr. don Zdenko Dundović. To je društvo nova znanstveno-kulturna inicijativa u životu mjesne Crkve koja će okupljati stručnjake u istraživanju i obradi istaknutih pojedinaca, ustanova i institucija iz života drevne Zadarske nadbiskupije. Time će se ujedno pokazati kako su njeni pastiri i puk odolijevali raznim i teškim okolnostima tijekom crkveno-društvene povijesti hrvatskog naroda na zadarskom području.

Prema članku 12. Statuta Društva, njegov cilj je „okupljanje osoba koje potiču i promiču zaštitu i očuvanje materijalnih i nematerijalnih kulturnih dobara, kulturnih krajolika, potiču i obavljaju istraživanje prošlosti, arheologije, povijest umjetnosti i geografije Zadarske nadbiskupije, uključujući povijesne Ninske i Bi-

ogradsку biskupiju, te potiču prikupljanje relevantnih izvora i objavljivanje radova vezanih uz te teme, sukladno posebnim propisima“.

Dundović je rekao da će Društvo obavljati i druge djelatnosti, predstavljati nova izdanja koja se tiču povijesti Zadarske nadbiskupije kao i istraživanje njenog Arhiva. Arhivist Zadarske nadbiskupije Oliver Modrić u suradnji s Državnim arhivom u Zadru zadnjih mjeseci uređuje dokumente Ninske biskupije te je Dundović najavio da će se, prema odluci Društva, 2017. g. održati veliki međunarodni skup o povijesti Ninske biskupije. Poželio je da zagovor pastira Vicka Zmajevića prati rad Društva koje nosi njegovo ime i znak je novog početka u promatranju povjesnice nadbiskupije, sretan što je to prigoda za doći do novih vrijednih spoznaja o njenoj povijesti. U želji da Bog blagoslovi rad i zauzetost svih članova, zainteresirani koji se znanstveno bave poviješću i drugim društvenim znanostima pozvani su pridružiti se članstvu Društva ispunjavanjem pristupnice.

Dundović je zahvalio Bogu da je došlo do ideje o začetku tog Društva, koja je dijelom nastala i u prigodi predstavljanja Vodiča arhiva zadarske nadbiskupije 20. rujna 2013. g. u Zadru. Dodatni povod je bilo predstavljanje drugog sveska Zbornika ‘Sedamnaest stoljeća Zadarske Crkve II,’ 25. studenog 2013. g., također u zadarskom sjemeništu. Na sjednici Svećeničkog vijeća Zadarske nadbiskupije, nadbiskup Želimir Puljić ideju za osnivanjem Društva je i službeno izložio, upitavši je li to potrebno i moguće. Dobio je podršku svećenika za taj poticaj te su na tom sastanku svećenici Dundoviću povjerili odgovornu zadaću predsjednika Društva. Poko-

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

rovitelj Društva je mjesni ordinarij. Na njegovom predstavljanju mons. Puljić je rekao da tako Društvo već imaju neke biskupije. Poželio im je blagoslov i uspjeh rekavši da u Arhivu nadbiskupije znanstvenike čeka puno materijala da ga istraže i objave široj javnosti.

Dundović je predstavio i vodstvo Društva. Na sjednici osnivačke skupštine 5. prosinca 2014. g. jednoglasno je donesena odluka o izboru predsjednika, dopredsjednika, tajnika te članova Upravnog i Nadzornog odbora. Za mandatno razdoblje od 5. prosinca 2014. do 5. prosinca 2018. g. u upravu Društva izabrani su: mr. don Zdenko Dundović, predsjednik udruge, skupštine i upravnog odbora; prof. dr. Josip Faričić, dopredsjednik; doc. dr. Ana Mišković, tajnica; prof. Ante Gverić, rizničar; članovi Upravnog odbora dr. Dado Oršolić, prof. dr. Serđo Dokoza i prof. dr. Ante Bralić; članovi Nadzornog odbora prof. dr. Stjepo Obad, prof. dr. Jadranka Neralić, dr. Grozdana Franov Živković, dr. Valentina Zovko i doc. dr. Zlatko Begonja; dr. Radomir Jurić, likvidator. Mons. dr. Eduard Peričić i mons. dr. Pavao Kero, kao vrijedni dugogodišnji istraživači raznih aspekata povijesti Zadarske nadbiskupije, imenovani su počasnim članovima Društva za povjesnicu 'Zmajević'.

Društvo je predstavljeno u sklopu manifestacije 'Krševanovi dani kršćanske kulture' koju organiziraju Zadarska nadbiskupija i Sveučilište u Zadru, a tijekom večeri kad je predstavljena i knjiga 'Izabrana djela nadbiskupa Vicka Zmajevića' autora dr. don Vinka Kraljevića.

PREDSTAVLJENA KNJIGA „IZABRANA DJELA NADBISKUPA VICKA ZMAJEVIĆA“

Knjigu 'Izabrana djela nadbiskupa Vicka Zmajevića' autora dr. don Vinka Kraljevića u nakladi izdavačke kuće Salesiana predstavili su u srijedu 25. studenog u dvorani sjemeništa 'Zmajević' u Zadru prof. dr. Serđo Dokoza i don Rudi Paloš. Na 557 stranica Kraljević je u knjizi sabrao rukopise Vicka Zmajevića koji su bili u raznim arhivima i knjižnicama u Italiji i Hrvatskoj, a on se zauzeo u njihovom pronalasku i istraživanju.

U knjizi koja je plod dugogodišnjeg autorovog rada objavljeni su dokumenti na talijanskom jeziku s prijevodom na hrvatski jezik, a obuhvaćaju razdoblje od 1695. do 1744. g. Ta je pisma i izvješća Zmajević slao Kongregaciji u Rim i crkvenim dužnosnicima. Prvih četrdeset pisama Zmajević je poslao iz Perasta, u razdoblju od 1695. do 1709. g.; dvadeset i šest pisama iz Kotora (1709.-1712.), dva iz Budve i jedno iz Venecije (1713. g.). Sedamdesetak pisama napisao je u Zadru i poslao ih iz Zadra (1714.-1744.).

Objavljena 234 dokumenta-teksta Zmajevića pisana su izvorno na talijanskom, a dva na latinskom. Temelj tog odabira u knjizi je tema njihovog sadržaja; odnose se na pravoslavno živje, njihovo doseljavanje i smještaj u Dalmaciji te odnos dviju vjera prilikom njihovog dolaska. Dokumenti pokazuju značajnu dimneziju povjesnog razdoblja koja je cijelo stoljeće bila zapostavljena iz političkih razloga.

„To je vrijeme kad se prvi pravoslavni živalj dospjeljava u Dalmaciju i stupa u odnos sa starosjediocima, a pravoslavna Crkva dolazi u dodir s katoličkom. Tu problematiku nije bilo zgodno obrađivati u vrijeme prve i druge Jugoslavije. Ta je tema prepuštena Crkvi i svećenicima da obave taj posao sa strane, da ne budu u središtu zbivanja i da budu incognito po pitanju znanosti“ rekao je Dokoza, dodavši da je ta knjiga u nizu knjiga slične problematike, među kojima je kapitalna ‘Katolička Crkva i pravoslavlje u Dalmaciji’ mons. dr. Mile Bogovića.

Ostale su knjiga dr. fra Marka Japundžića koji obrađuje i Matea Karamana (1700.-1771.), nasljednika Zmajevića te ‘Masovni prijelaz katolika na pravoslavlje’ Krunoslava Draganovića i ‘Pravoslavci u spisima Vicka Zmajevića’ Vinka Kraljevića, koja nije objavljena na hrvatskom. „Svećenici koji su jako uložili trud u to istraživanje pokazali su kako su se, kao i onda u doba obrane od Turaka, i sad kad su to radili, postavili kao predzidje kršćanstva i hrvatstva“ rekao je Dokoza.

Dokoza je opisao povijesni okvir tog razdoblja. To je 18. st. kad su Venecija i Turska, dva najznačajnija čimbenika kreiranja povijesti u to vrijeme, na zalazu. Tada valovi pravoslavnog stanovništva iz turskih krajeva, gdje ostaju bez sredstava za život i plaća, dolaze u mletačku Dalmaciju.

„Zmajević je živio na tromedi katoličanstva, islama i pravoslavlja, živi je svjedok tih zbivanja. Bilo mu je važno sačuvati katoličanstvo na području Osmanskog carstva u što većoj mjeri, sačuvati katoličku vjeru u Dalmaciji. Taj je motiv u svim pismima“ rekao je Dokoza, dodavši kako je u početku Zmajević bio vrlo dobrohotan i izlazi im ususret u svim poljima, a kasnije opominje sve kojima piše da su lukavi i opasni, da hine jedno a rade drugo.

Zmajević kaže da su napravili odmak od grčke pravoslavne vjere, da je ispravno pravoslavlje onako kako ga živi grčka Crkva, a da je Srpska pravoslavna crkva napravila korak prema iskriviljavanju. Zmajević ih naziva hereticima i navodi i konkretne primjere. Npr., ne poštu-

ju svete slike u latinskim crkvama, ne priznaju samo latinsko krštenje, pa ponovno krste one koji su kršteni po latinskom obredu, ne priznaju jedino latinski oltar. Zmajević ih ‘napada’ po pitanju dogme i obreda i kaže da su ti heretici protivnici latinskog obreda i pape. U izvornom tekstu ih naziva šizmaticima, tj. raskolnicima.

Venetija nema osjećaja za opasnost pojave pravoslavaca u katoličkim provincijama poput Dalmacije, u što ih uvjerava Zmajević, ali je ipak u više navrata uspio da Senat doneše zaključke protiv krivovjerja. „No oni ulaze na sve pore. Pravoslavci šalju pisma, poslanstva u Veneciju, podmičuju, lobiraju i stječu određeni broj pristaša, pa je Zmajeviću teško u tom duhovnom polju. Glavno pitanje vodi se oko jurisdikcije, tko je glavni na vjerskom polju u Dalmaciji“ rekao je Dokoza, podsjetivši da u to vrijeme, tko je imao uza se crkvenu vlast, mogao je vladati.

Pravoslavci su se htjeli podrediti i pećkom patrijarhu, izvan Mletačke Dalmacije, što je značilo da bi velik dio stanovništva Dalmacije primao direktive s turske strane granice. To je bilo opasno, Zmajević je to prvi uočio i borio se protiv toga, rekao je Dokoza.

„U tim zbivanjima i dokumentima može se vidjeti niz smicalica koje su pravoslavci radili kako bi se utaborili u ovim krajevima i dobili pravo na jurisdikciju i svoju crkvenu vlast. To je značilo da bi se i dio prihoda davao pravoslavnoj Crkvi. Venecija i generalni providur nisu pokazali veliko razumijevanje za sve te događaje“ rekao je Dokoza, istaknuvši i aktualnost tih nastojanja riječima: „Nekad se nije priznavala crkvena hijerarhija, a sada državnost“.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

U želji za izobrazbom hrvatskog klera i zaštite katoličanstva te postavljanja domaćih ljudi koji poznaju mentalitet svog naroda pa će i bolje reagirati u dodiru s pravoslavnima, Zmajević je utemeljio i sjemenište u Zadru da obrazuje svećenstvo na hrvatskom jeziku.

Dokoza je ukratko predstavio i biografiju Vicka Zmajevića, čiji je životopis donesen u knjizi. Rodio se u Perastu 23. prosinca 1670. g. Predstavlja se kao Dalmatinac, dakle, Hrvat, a ne Crnogorac. Stric mu je bio Andrija Zmajević, barski nadbiskup. Brat mu je bio vješti pomorac, admirал u floti ruskog cara Petra Velikog na Baltiku. Nakon studija u Rimu i doktorata (1695. g.), bio je svećenik u Perastu, a 1700. g. je postao barski nadbiskup. Stolovao je u Baru, Budvi i Kotoru, to se mijenjalo zbog sigurnosnih razloga.

U isto vrijeme bio je povjerenik za katolike na području nekih zemalja pod osmanskim vlašću: Srbija, Albanija, Bugarska, Makednija, Crna gora i Kosovo. Brinuo se 45 godina za misije u tim krajevima i malo tamošnjih katolika. Krajem 1712. g. izrazio je želju prijeći u Zadar na mjesto zadarskog nadbiskupa, kako bi njegova služba povjerenika za katolike na turskom području u Zadru bila uz središte vlasti, generalnog providura koji je stolovao u Zadru. Time bi ta blizina dovela do efikasnijeg djelovanja na turskom području, nego upravljanjem iz Kotora i Budve. Kongregacija je to uvažila i 1713. g. je premješten iz Bara na stolicu zadarskog nadbiskupa.

Umro je 1745. g. i prema vlastitoj želji pokopan je u crkvi Gospe od Zdravlja u Zadru.

Na kraju knjige su i likovni prilozi, fotografije nekih dokumenata, Zmajevićev pastoral, obiteljski grb, kameni natpisi, povjesne karte Dalmacije i konfesionalna karta Europe u to doba.

Predgovor 'O nadbiskupu Vicku Zmajeviću' nikad dosta napisao je zadarski nadbiskup Želimir Puljić, petnaesti nasljednik nadbiskupa Zmajevića. Predstavljanje je održano u sklopu manifestacije 'Krševanovi dani kršćanske kulture' i ujedno je javno najavilo djelovanje Društ-

va za povjesnicu Zadarske nadbiskupije Zmajević.

Moderator događaja je bio prof. dr. Josip Faričić, a nastupio je i Zbor Klasične gimnazije Ivan Pavao II. pod vodstvom Nele Šarić. Zahvalnu riječ svim sudionicima uputio je i autor Kraljević koji je samo radi toga došao iz Njemačke gdje kao svećenik trenutno djeluje.

Don Rudi Paloš je podsjetio da su salezijanci 1975. g. osnovali Katehetski salezijanski centar koji je izdavao i knjige, a od 1992. g. postoji sadašnja nakladnička kuća Salesiana koja je 2009. g. preuzela cijeli rad koji je obavljao Katehetski salezijanski centar te je on prestao postojati.

O autoru Vinku Kraljeviću

Dr. Faričić je predstavio i djelovanje don Vicka Kraljevića, podrijetlom iz mjesta Čerigaj, Dubrava iz župe Široki briješ u BiH. Prvi razred Klasične gimnazije pohađao je u Zadru, potom salezijansku Klasičnu gimnaziju u Rijeci i Križevcima gdje je završio i državnu gimnaziju s pravom javnosti, jer klasična nije bila priznata od države.

Na KBF-u Zagrebu završio je šestogodišnji studij gdje je i doktorirao. Odlazi na specijalizaciju u Rim na tri sveučilišta: Salezijanu, Gregorijanu i Pontificio Istituto Orientale, gdje je specijalizirao dogmatsku teologiju. God. 1996. na Gregorijani, gdje je završio i studij filozofije, doktorirao je na temu 'Pravoslavni u spisima Vicka Zmajevića'.

Nakon Rima, u Hrvatskoj je više godina djelovao kao vjeroučitelj studenta pri crkvama Marije pomoćnice na Knežiji i sv. Martina u Zagrebu.

Objavljivao je članke u listu 'Mi', znanstvene i druge članke u časopisu 'Kateheza'. Napisao je i objavio knjige Osparavani čovjek, Stazama mladih molitelja, Obasjani svjetлом neba, Put u spašenu budućnost i Čežnja za oslobođenjem. Priprema još nekoliko knjiga duhovnih tema.

Nakon rada sa studentima u Zagrebu otišao je u Njemačku. Deset godina je djelovao u župi Hörmannsdorf u biskupiji Eichstätt, zatim u HKM-u Mittelbaden. U Karslruheu i nekoliko drugih gradova održavao je vjeronauk i seminare kršćanske meditacije. Knjiga je u četvrtak 26. studenog predstavljena u župnoj crkvi Gospe Loretske u Arbanasima, gdje je kulturni događaj priredio župnik Tunjo Blažević, domačin subrači svećenicima salezijancima.

SVEĆENIČKA I REKOLEKCIJA REDOVNICA – „LUKA, PISAC EVANĐE- LJA MILOSRĐA“, dr. fra Darko Tepert

„Luka, pisac evanđelja milosrđa“ bila je tema izlaganja dr. fra Darka Teperta na svećeničkoj rekolekciji u četvrtak 26. studenog u dvorani sjemeništa Zmajević u Zadru. „Evanđelje po Luki često se naziva evanđeljem milosrđa zbog prispodoba o milosrđu koje su vlastite tom evanđelju i ne javljaju se u ostalima. Luka je izvrsno poznavao Stari zavjet i na grčkom jeziku, ali i židovska vjerovanja i običaje koji su postojali u prvom stoljeću“ rekao je Tepert, osvrnuvši se na početak evanđelja. Zahariji se u Hramu ukazuje anđeo Gabrijel i kaže da će Elizabeta roditi sina koji će se zvati Ivan, na hebrejskom Johanan, što znači Gospodin se smilovao.

„Već na početku milosrdni Bog počinje na različite načine milostivo djelovati. I kod navještenja Isusova rođenja, anđeo kaže Mariji da je našla milost u Boga. U oba navještaja, početak djelovanja milosrdnog Boga povezan je s radošću“ rekao je Tepert, podsjetivši da je Mariji rečeno ‘Raduj se, Marijo’, s Elizabetom se raduju susjadi i rođaci, a pastirima je navještena radost zbog Isusova rođenja. Također, u Marijinom Veliča, kad koristi izraz ‘dobrača’, s grčkog se ona prevodi i kao milosrđe. U Djelima apostolskim za Luku je oproštenje grijeha najvažnija odlika Božjeg milosrđa.

Predavač je pojasnio prispodobe o milosrđu koje Luka opisuje. Govoreći o izgubljenoj i nađenoj ovci, u Lukinom evanđelju Isus se obraća farizejima i pismoznancima koji su mu prigovarali što prima grešnike i blaguje s njima. Luka pokazuje da je pronađena ovca na čovjek-

ovim ramenima i on saziva prijatelje da se raduju.

„Riječ je o mesijanskoj radosti koju su Židovi očekivali u posljednjim vremenima, a Luka uz mesijanska očekivanja veže i milosrđe prema izgubljenima. Kod Luke ovca je izgubljena, a kod Mateja zalutala. Prema Luki, vjernik se mora približiti grešniku kao što je Isus blagovao s carinicima i grešnicima. Ako to ne učini, njihovo lutanje postaje vjernikova odgovornost. Oni nisu zalutali kao kod Mateja, nego ih je vjernik ‘izgubio’“ rekao je Tepert, istaknuvši da Luka naglašava kako među kršćanima ne smije biti osuđivanja onih koji grijše, nego im treba prići i omogućiti da se vrate. Prema toj prispodobi, milosrđe uključuje razumijevanje za drugoga, pristupanje drugome i suočavanje.

Prispodobe o izgubljenoj i nađenoj drahmi i o izgubljenom i nađenom sinu nose elemente mesijanske radosti, oprštanje i imaju posebnosti. U prispodobi o drahmi naglasak je na naporu traženja. Žena koja je izgubila drahmu pali svjetiljkama, mete kuću, brižljivo traži dok je ne nađe. „Prema toj prispodobi, milosrđe zahtjeva napor. To nije nešto što se čini usput, nego traži vrijeme, rad i jasan uvid. Zbog toga je spomenuta svjetiljka“ istaknuo je Tepert.

Najopsežniju i najsloženiju prispodobu o izgubljenom sinu neki nazivaju prispodobom o dobrom ili milosrdnom ocu. Mogla bi se nazvati i prispodobom o dvojici izgubljenih i nađenih sinova. Naglasak je na grešnosti mlađeg sina, no i drugi sin se gubi, premda je cijelo vrijeme uz oca. „On se gubi kako su se izgubili farizeji i pismoznanci, jer nisu bili spremni prihvati

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

Kristov milosrdni odnos prema grešnicima. I njemu otac iskazuje milosrđe jer ni njega ne želi izgubiti. I njemu ide ususret, razgovara s njim, nagovara ga. Milosrđe je prema tome osoban odnos prema svakome. Tu nije riječ o načelima i istinama, nego o osobama“ rekao je Tepert, istaknuvši da milosrđe najprije znači susosjećanje, razumijevanje i pristupanje drugome, potom pokušaj jasnog uvida u svačiju situaciju, aktivno i ustrajno traženje, onda i pozornost na posebnosti pojedine osobe.

U Lukinom evanđelju niz odlomaka govore o Očevom milosrđu koje se pretvara u čovjekovo milosrdno djelovanje, poput prisopodobe o milosrdnom Samarijanu. „Temelj za takvo postupanje postavljen je u velikom Isusovu govoru koji se nalazi u šestom poglavlju Lukina evanđelja gdje su Isusove riječi ‘Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan’. Ujedno su i geslo Izvanrednog jubileja milosrđa, Milosrdni poput Oca.

Tepert je govorio i o blaženstvima u Lukinom evanđelju. „Iz Isusova tumačenja jasno je da je pravi odgovor na nevolje koje pogodađaju blažene prilično radikalni. Riječ je o oprاشtanju, podnošenju i ljubavi i prema onima kojima su namijenjeni oni ‘jao’, tj. prema onima koji su krivi zbog nevolja koje kršćani podnose. Kad na kraju tog tumačenja Isus kaže ‘Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan’ to tumači riječima ‘Bit ćete sinovi Svevišnjega jer je on dobrostiv prema nezahvalnicima i opakima’.

Za Isusa, kako ga prikazuje Luka, biti svet znači biti milosrdan poput Boga koji je strpljiv sa svima. Od kršćana se zahtijeva milosrđe

prema svakome, pa i prema neprijatelju i naјvećem grešniku. To je milosrđe bez razlike, bez ograničenja i uvjetovanja. U središtu takvog milosrđa trebaju biti oni koji su zapostavljeni.

Takvim milosrdjem vjernici u svijetu usprisutuju Božje milosrđe koje je milosni dar za svakoga, bez razlike“ istaknuo je Tepert, dodavši da je i Luka usvojio oblik milosrđa o kojem piše u evanđelju. „On nastoji pristupiti čovjeku i naći ga u njegovoj ograničenosti, kao što čovjek ostavlja devedeset i devet ovaca da bi potražio jednu ili kao što otac pristupa i mlađem i starijem sinu, nalazeći ih u njihovim situacijama. Luka jedini od evanđelista donosi prisopodobu o milosrdnom Samarijanu. Svećenik i levit koji zaobilaze napadnutog čovjeka čine to jer su vršili Zakon. Oni su tako izbjegli mogućnost postati obredno nečisti.

Pohvaljen je Samarijanac koji, premda stranac i ne vrši propisani kult jer je Boga štovao na Gerizimu, a ne u Jeruzalemu, iskazuje ljubav unesrećenom i postaje njegov bližnji. Time se Luka htio približiti židovskim kršćanima iz svoje zajednice. Izrekao je cijelu evanđeosku istinu, ali riječima koje su prihvatljivije ljudima kojima se obraćao. U tome se prepoznaje njegov milosrdni postupak“ zaključio je Tepert.

Izlagaju dr. Teperta prethodilo je pokorničko bogoslužje koje je u sjemenišnoj kapeli predvodio mr. don Ante Sorić. Isti sadržaj izlaganja dr. Teperta redovnicama Zadarske nadbiskupije na njihovoj rekolekciji predstavio je fra Anselmo Stulić, poslijepodne toga dana, kao povjernik za redovništvo Zadarske nadbiskupije. Izlagaju je također prethodilo pokorničko bogoslužje u sjemenišnoj kapeli.

**ZNANSTVENI ZBORNIK POVODOM
25. OBLJETNICE BISKUPSKE SLUŽBE
MONS. DR. ŽELIMIRA PULJIĆA**

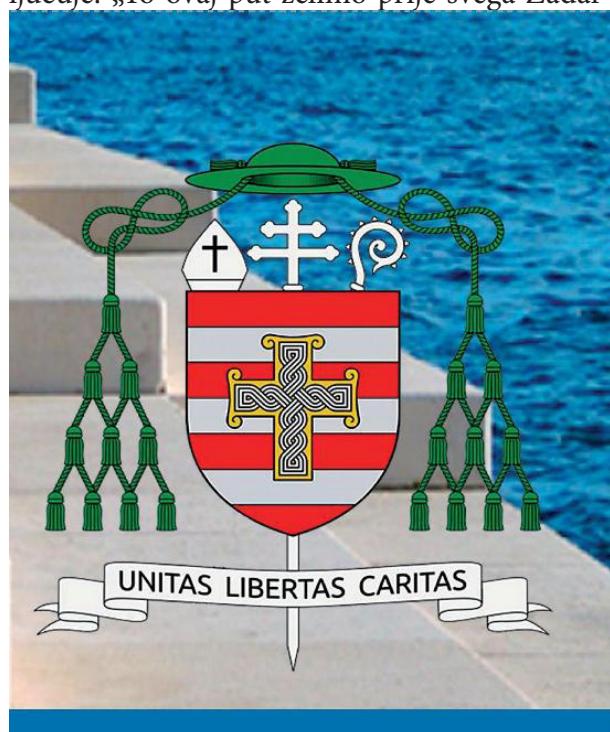
Znanstveni zbornik radova „U jedinstvu, slobodi i ljubavi“ povodom 25. obljetnice biskupske službe mons. dr. Želimira Puljića, zadarskog nadbiskupa i predsjednika HBK, koji je priredio mons. dr. Tomo Vukšić, vojni biskup u BiH, izašao je ovih dana iz tiska. Nakon uvodnog dijela i čestitke koju je papa Franjo uputio mons. Puljiću povodom 25. obljetnice njegova biskupstva, tumačenja nadbiskupova grba i gesla, knjiga od 527 stranica je podijeljena u tri cjeline. U prvom dijelu, koji je posvećen životu

i djelu nadbiskupa Puljića, objavljeno je deset znanstvenih priloga koji obrađuju njegovo pastoralno, teološko, društveno, znanstveno, odgojno i spisateljsko djelovanje. U tom dijelu nalazi se njegov životopis i bibliografija koja može poslužiti za daljnje proučavanje. Drugi dio knjige sastoji se od četrnaest priloga, također znanstvene naravi. Oni obrađuju različite teme koje nisu izravno povezane s nadbiskupovim djelovanjem: filozofske, teološke, povjesne, misiološke, književne i odgojne. Treći dio sadrži spomenarske priloge petorice autora, koji su sa Želimirom Puljićem u rodbinskoj vezi ili dugogodišnjim prijateljskim odnosima i sjećaju se odrastanja, upoznavanja, druženja, studiranja i suradnje s njim. Svoje priloge u Zborniku objavilo je petnaest biskupa, od kojih su petorica kardinali (Müller, Erdö, Eijk, Puljić, Bozanić), a među suradnicima je i više bivših nadbiskupovih studenata koje je on zaredio za svećenika.

U uvodu Zbornika kardinal Josip Bozanić piše: „Razdioba Zbornika na tri cjeline očituje važan dio naravi biskupske službe. Ona je,

s jedne strane, obilježena posebnošću pojedinaca pozvanih u biskupstvo, a s druge strane, povezanošću u crkvenosti s partikularnom i s općom Crkvom, u neodvojivosti od Isusa Krista, Dobroga Pastira. Tako je u Zborniku najprije zahvaćena slojevitost životnoga puta biskupa Želimira, polazeći od poziva u crkvenu službu, preko izabranih glavnih žarišta njegova zanimanja (psihologija, vjerski odgoj, pastoral obitelji, kultura) do naglasaka u pastoralnoj skrbi. U drugome dijelu, poput neочекivane razgranatosti, susrećemo niz članaka kojima su kardinali, biskupi i profesori svojim radovima izrazili poštovanje i zajedništvo sa svojim subratom. U trećem dijelu progovara prijateljski spomen koji je povezan s prvim dijelom Zbornika, dajući mu još osobniji ton i otvarajući životne okvire novim poveznicama u Crkvi“. Biskup Tomo Vukšić u predgovoru izražava nadu da, u skladu s geslom nadbiskupa Želimira, sažetoga u riječima naslova te knjige, uvijek i posvuda vlada: U bitnom jedinstvo, u nebitnomu sloboda, u svemu ljubav, te zaključuje: „To ovaj put želimo prije svega Zadar-

**U JEDINSTVU,
SLOBODI I LJUBAVI**

skoj nadbiskupiji pod vodstvom njezina Pastira, što znakovito naznačuje i korica ove knjige. Na njoj su, uz nadbiskupov grb, prikazane zadarske

morske orgulje, koje u mnoštvu raznih svirala i razlicitosti zvukova, koje slobodno proizvode, ipak skladno sviraju jednu glazbu. Na udivljenje, radost i korist svih slušatelja“. Izdavači Zbornika su Zadarska nadbiskupija i Dubrovačka biskupija, čiji je mons. Puljić bio ili jest biskup. Budući da je mons. Puljić više godina bio profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu i na Teološko-katehetskom institutu u Mostaru, obje te obrazovne ustanove također su rado prihvatile ulogu suizdavača te knjige u čast njihova nekadašnjeg profesora.

OBRED PALJENJA PRVE ADVENTSKE SVIJEĆE U SVETIŠTU SV. ŠIME

Isus, Bog je uvijek pred nama, uvijek nas poziva na više, poziva nas prema našem ostvarenju, prema našoj obećanoj zemlji. Advent poziva da se krene prema budućnosti. Svi smo skloni gledati u sadašnjost, ali naš spas je naprijed. Pouka se uzima iz prošlosti, ali rješenje je u budućnosti“ poručio je don Josip Radojica Pinčić, župnik katedrale sv. Stošije u nagovoru obreda paljenja prve adventske svijeće i blagoslova adventskog vijenca koje je predvodio u subotu 28. studenog u crkvi sv. Šime u Zadru.

„Pripravimo u Došašću mogućnost da se u nama začne i porodi Isus Krist. Došašće je vrijeme nadanja, dolaska Mesije, navještaj dolaska boljih dana“ rekao je don Josip u homiliji, upitavši koje nade trebamo razvijati, kojem dobru se nadati i kako sebe predviđati u sadašnjem vremenu. Kako graditi život u paradoksalnom svijetu, kad je čovjek istovremeno slobodan i neslobodan.

„Kršćani ne žele živjeti od prazne i lažne nade. Ne treba nam lažna utjeha. Mi se hoćemo suočiti sa stvarnošću, odgovorni smo za našu povijest, naše spasenje i propast. Treba se što realnije postaviti prema budućnosti. S nama je Bog, on nam šalje Isusa da nas ohrabri u našim aktivnostima i u gradnji svjetske povijesti“ rekao je don Josip, dodavši da povijest nije slučajna. U njoj su čovjek i Bog. U povijesti je Isus dvije tisuće godina.

„Bez njega se ne razumije prošlost, niti se može nastaviti naša budućnost. Kršćanska vjera u budućnost nije naivni optimizam niti automatski humanizam koji bi nastao slučajem ili znanstvenom analizom. Čovjekova budućnost je u njegovom srcu. Tu se začinje naša budućnost, u srcu budućnost ima prosvjetljenje“ poručio je don Josip. Naša budućnost je hod, susret prema nekome, Isusu Kristu.

„Nije to hod prema ničemu, nego je to novost Novog zavjeta. Znamo kome idemo i znamo tko nam ide ususret. Isus se rodio u povijesti čovječanstva i treba se roditi u povijesti svakog od nas. To je osnovno i poziv kršćanima kroz sva vremena – omogućiti da se Isus porodi u našoj povijesti, našem životu i našem srcu“ istaknuo je don Josip.

Cilj je da čovjek uđe u Isusovu povijest i da Isus uđe u povijest čovjeka. Tada započinje spasenje.

Ustvrdivši kako mnoge ljude straši budućnost, don Josip je upozorio da se čovjek skoro naviñe na razna ropstva, pa kad je pozvan na slobodu, biva nezadovoljan.

„Svi smo na neki način privrženi navikama. Budućnost nas hoće iskopati iz tih naviknutosti

i otvoriti nas prema boljem dobru i sreći. Budućnost je mogućnost za dobro i zlo. Stoga smo odgovorni kakvo ćemo značenje dati budućnosti. Čovjek se treba predati Bogu, koliko god koštalo“ poručio je don Josip. Čovjek je slika Božja, Bog se utjelovljuje u čovjeku.

„Isus je prihvatio da bude čovjek. Znak Isusovog dolaska je krah starog čovjeka. To je uvijek popraćeno izvjesnim strahom. Zato, budimo odvažni. Isus, Bog nam govori da se toga ne bojimo nego da prihvatimo budućnost. To znači da prihvatimo život koji je od Isusa koji se želi u svakom čovjeku utjeloviti i roditi, kako bismo ga mogli i drugima podariti“ zaključio je don Josip Pinčić. Prvu svijeću je upalio zadarски gradonačelnik Božidar Kalmeta, a pjevalo je zbor sv. Šime.

SVEČANI PROGRAM O TEMI SVETOSTI U KLASIČNOJ GIMNAZIJI IVAN PAVAO II. ZADAR

Svečanost tematski posvećena svetosti održana je na blagdan sv. Andrije u ponedjeljak 30. studenog u dvorani Klasične gimnazije Ivan Pavao II. Zadar, kada su svoja djela predstavila dva djelatnika te škole.

Predstavljena je knjiga ‘Silna srca – priče o svetima’ tajnika Klasične gimnazije Nebojše Gunjevića te je priređena izložba ‘Sacraart’ akademskog umjetnika Mate Ljubičića koja prikazuje djela koja je Ljubičić raznim tehnikama oslikao na platnima u velikim formatima.

Program je moderirala prof. Hrvatskog jezika u Klasičnoj gimnaziji Mirela Zubčić. Zubčić je predstavila stvaralaštvo propitavši stavove i nadahnuća Gunjevića i Ljubičića u razgovoru s njima, što je pridonijelo dinamici susreta te je rekla: „Stvaralaštvo ima smisla ako se daruje i podijeli s drugima. Našom percepcijom i njihovo stvaralaštvo dobiva novi smisao“.

Brojne prisutne, svećenike i redovništvo, profesore i djelatnike škole, učenike, roditelje i prijatelje autora, pozdravio je i mr. don Ante Sorić, ravnatelj gimnazije. Rekavši kako je postati svet temeljni kršćanski poziv, zadatak svakog krštenoga koji je postao dijete Božje, a tragom nadolazeće Godine milosrđa, upitao je kako postati svet i milosrdan. Zahvalio je umjetnicima na stvaralaštву i djelima koja su predstavili javnosti što je dodatni poticaj za razmišljanje kako postati svet.

Knjigu ‘Silna srca’ predstavio je Damir Sikirić, prof. Hrvatskog jezika u Klasičnoj gimnaziji, rekavši da su njena stilска obilježja: kratka novinska priča, sažetost teksta te naslovi u obliku perifraze koji na metaforički način opisuju sveca. Npr. Sv. Stošija – Izgorila za Boga, Prvopozvani – Sv. Andrija apostol, Čudesni kuhar – bl. Jakov Zadranin, Doktor svakodnevice – Josemaria Escrivá, Tajnica Duha Svetoga – Sv. Hildegarda, Nebeski slavuj – Majka Terezija,

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

Vjerno sumnjalo – Apostol Toma, Padre Pio – Miris raja...

Knjiga na 241 stranice donosi tekstove o 73 sveca koja je Gunjević opisao temeljito se pripremajući prethodno čitajući brojnu literaturu na hrvatskom i engleskom jeziku o životu dotičnog sveca. Bila je to i naporna aktivnost u koju je uložio puno vremena i truda.

Te je tekstove Gunjević počeo pisati tjedno u serijalu 'Sveci u Godini vjere' u dnevniku Zadarski list u siječnju 2013. g. Ova knjiga je drugo dopunjeno izdanje, nakon što je u prvom izdanju obradio živote pedeset svetaca, odabравši ih po važnosti za Zadar, Hrvatsku i svijet. U bitnosti za novinski članak u kratkoj formi Gunjevićeve su poetske i svesadržajne rečenicama.

„Ti su tekstovi i kratki životopis sveca, vijest koja poručuje i poučava. Tekstovi pokazuju da je autor to proživio, puni su topline, iz njih izbija vjera samog autora“ rekao je Sikirić, istaknuvši i osobna svjedočanstva Gunjevića vezana uz sv. Ivana Pavla II. i sv. Šimu, na čiji zagovor je Gunjevićevo treće dijete počelo jesti, s čim je imalo problema do treće godine života.

U opisu koji je spoj novinarskog stila i kratke hagiografije, Gunjević poručuje da su sveci bili veliki jer su bili kadri biti mali, bili su silni jer su bili blagi i strpljivi, za sve su imali hrabrosti slušati Boga, pa i kad to nije bilo ‘pametno’. U knjizi se nalazi i Sonetni vijenac ‘Put ljubavi’ vezan uz Veliki petak i Isusovu muku. Gunjević je i pjesnik te je napisao 14 soneta i 15. majstorski sonet koji se sastoji od početnih stihova osatih 14 soneta, a glase Put, Istina, Život. Gun-

jević je inače prof. Hrvatskog jezika, angažirani vjernik i svojevremeno tajnik Kurslja.

Predgovor u knjizi pod nazivom ‘Božji glasnici’ napisao je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. „Svetost nije pridržana za malobrojne i izabrane, nego je ponuđena svima. Ne sastoji se u tome da činimo izvanredne stvari, nego da se sjedinimo s Kristom i živimo njegova otajstva, da usvojimo njegovo držanje, misli i vladanje.

Likovi svetaca i blaženika opisani u knjizi pokazuju da je ljudska povijest označena tolikim muškarcima i ženama koji su svojom vjerom, ljubavlju i životom postali svjetionici mnogim naraštajima i na razne načine pokazali prisutnost Uskrsloga“ poručuje mons. Puljić, dodajući da su putovi svetosti mnogostruki i prikladni pozivu svakog čovjeka. Sveci na uvjerljiv način nude visoko mjerilo redovitog kršćanskog života.

Nadbiskup podsjeća da je papa Ivan Pavao II. nakon Velikog jubileja objavio apostolsko pismo Ulaskom u novo tisućljeće (2001.) ističući da sav pastoralni hod treba smjestiti u perspektivu svetosti, pri čemu papa poručuje da je besmisleno zadovoljiti se životnom prosječnošću minimalističke etike i površne religioznosti.

Svoj iznimno stvaralački senzibilitet predstavio je i slikar Ljubičić, prof. Likovne umjetnosti u Klasičnoj gimnaziji i Prirodoslovnoj-grafičkoj školi Zadar čiji su učenici i ravnatelj Tomislav Grbin također sudjelovali na susretu.

Istaknuo je zahvalnost da je za pohoda Ivana Pavla II. Zadru 2003. g. imao milost poljubiti

ruku i susresti sveca. Ljubičić je autor loga i ostalih pratećih likovnih materijala koji su pratili papin pohod Zadru. Istaknuo je da su sveci vječna inspiracija koje voli prikazati kao obične ljudi i vječne uzore.

„Bog svoje ljubimce stavlja na iskušenja i bivaju nagrađeni kada ih prevladaju. I ja sam vođen Božjem providnošću. Svaki pošten rad je proslava svetosti. Oranje, kopanje, poučavanje su djela po kojima se zadobivaju blagoslovi. Ako sam svojim radom pomogao nekome, potaknuo ga da češće uđe u crkvu i spozna, učvrsti svoju vjeru, bila bi mi to istinska proslava svetosti“ rekao je Ljubičić.

Iako su sva njegova djela vrhunska ostvarenja pohvaljena i prepoznata s najviše akademске razine kritičara, Ljubičić je istaknuo da djelo radije želi dovesti do meditativne prepoznatljivosti, nego do velikog tehničkog likovnog perfekcionizma. Potaknuo je mlade da budu originalni, da vjeruju i ne budu općinjeni lažnim izborima.

Mnogi sakralni prostori u Hrvatskoj i BiH, oltarne pale, križni putevi, vitraji, svetohraništa, oltari i amboni krase djela Mate Ljubičića. Program je obogatio i vokalni nastup orkestra zadarskih sjemeništaraca iz Zmajevića.

PREDSTAVLJEN ZBORNIK RADOVA ‘IVAN PAVAO II. – PUTNIK, SUPATNIK I NAVJESTITELJ’

Zbornik rada „Ivan Pavao II. – putnik, supatnik i navjestitelj“ u srijedu 2. prosinca u svečanoj dvorani Sveučilišta u Zadru predstavili su prof. dr. Iris Tićac, prof. dr. Jerko Valković, recenzent i doc. dr. Elvis Ražov, urednik zbornika. Na 177 stranica objavljeno je devet izlaganja sa znanstvenog skupa o Ivanu Pavlu II. održanog u sklopu manifestacije ‘Dani Ivana Pavla II.’ na Sveučilištu u Zadru 27. studenog 2013. g., koji je organiziran povodom desete godišnjice papinog pohoda Zadru.

Objavljeni tekstovi su: Poznavali smo sveca (Antun Badurina), Karol Wojtila – Božji putnik (Josip Faričić), Papa Ivan Pavao II. u Zadru 2003. g. (Ivan Mustać), Zadar i pape (Eduard Peričić),

Europa u spisima Ivana Pavla II. (Želimir Puljić), Ivan Pavao II. protiv bezbožnih ideologija i totalitarnih sustava (Zlatko Begonja), Personalistička etika Karola Wojtyle (Iris Tićac), Crticice o nasljeđu Ivana Pavla II. (Neven Šimac) i Hrvatski narod u zajednici europskih naroda u mislima Ivana Pavla II. (Davor Domazet Lošo).

„Knjiga je svjedočanstvo jedne memorije. Postoje događaji i susreti, osobe utkane u život pojedinaca i naroda koje su svojom rječju i životom snažno označile trenutak u našem povijesnom hodu ali i utisnule pečat cijeloj epohi“ rekao je Valković, istaknuvši aktualnost i svežinu papinih poruka i nakon više desetljeća, vidljivo i u njegovoj teologiji tijela i otvorenosti za ekumenski i međureligijski dijalog.

„Temeljni pojam njegovog pontifikata je osoba, kako je rekao, ‘Držim da je ugaoni kamen mog pontifikata tumačenje transcedentne vrijednosti ljudske osobe’“ istaknuo je Valković. Bio je voditelj Press centra u Rijeci za papinog pohoda Hrvatskoj 2003. g. te je distribuirao papine govore koje je dobivao iz Vatikana. Istaknuo je kako je papin govor u Zadru doživio najviše promjena prije nego je bio izgovoren.

„Taj govor nije bio pripremljen danima prije, nego ga je papa ono jutro pripremio. Dakle, to je bio i njegov osobni doživljaj Hrvatske i Zadra odakle se opraštao od Hrvatske, gdje je opisao dojam nakon pet dana provedenih u Hrvatskoj“ rekao je Valković.

Sadržaj Zbornika po poglavljima

U svom tekstu o. Badurina iznosi bitne čimbenike ljudskog i vjerničkog oblikovanja Wojtyle,

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

životopis i njegovo poimanje Isusa Krista, oso-
be, molitve, naroda, Crkve, kao i hrvatsku di-
oniku papinstva Ivana Pavla II. Dr. Faričić s re-
ligijsko-geografskog motrišta promatra papina
putovanja kojih je bilo 103 izvan Italije.

Mons. Mustać kao predsjednik Organizacijskog odbora opisuje ozračje priprema za papin dolazak u Zadar. Mons. Peričić govori o povezanosti Zadra i rimskih prvosvećenika od starog do novog vijeka. Zadarski nadbiskup Puljić tematizira kakvu Europu želimo, što je zapravo Europa, opisujući duhovnu krizu Postdamske i Jaltske Europe.

Dr. Begonja opisuje narav totalitarnih ideologija 20. st.: komunizam (najdugovječniji totalita-
rizam 20. st.), fašizam i nacionalsocijalizam i
odnos pape prema njima. Upozorava na total-
itarističke tendencije u globalizaciji kao opas-
nost za brak i obitelj u sudaru kultura života i
smrti na što je papa upozoravao.

Dr. Tićac donosi glavne naglaske Wojtiline personalističke antropologije i etike koja je odgovor i na aktualne izazove. Dr. Šimac opisuje dopri-
nos pape socijalnom nauku i djelovanju Crkve i kršćana laika u Crkvi i javnom životu. Loš otvara širu perspektivu i opisuje društveno-ide-
ološku situaciju Hrvatske u europskom kon-
tekstu. Istiće da snaga evanđelja Europsi može
jamčiti razvoj, upozorava na militantni liberal-
izam koji napada Katoličku Crkvu te podsjeća
na ustrajnu vjernost Hrvata Svetoj Stolici.

Personalistička etika Wojtile – dr. Tićac

Tićac je istaknula kako je novost Wojtiline etike u tome da osobu promatra kroz njen čin, polazište je iskustvo čovjeka. Razmatrajući kako čin zrcali čovjeka, Wojtila je bio ispred svoga vremena kao jaki fenomenolog sredine 20. st. Sva filozofija do tada pokušavala je dati primat čovjeku kao spoznajnom biću. „Wojtila se pita, očituje li čovjeka više njegovo spekuliranje, interpetacije ili kad se suoči s egzistencijalnim pitanjima i mora donijeti odluku koja ima i posljedice za koje odgovara, jer nitko umjesto nas ne može odlučiti. To je bio početak zašto Wojtila gradi personalističku antropologiju

primjenjujući fenomenološku metodu“ rekla je Tićac, podsjetivši da je tradicija u filozofiji definicija osobe kao individualne supstance racionalne naravi.

Čin nosi biljeg osobe, čin najbolje otvara čovje-
ka njemu samome jer čovjek u iskustvu djeluje,
donosi odluku. „Ne samo da sam svjestan da
sam uzrok čina, nego da taj čin izvodi neponov-
ljiva jedinstvena osoba koja raspolaže i vlada
sobom, koja može sebe odrediti; da pri svakom
izboru neke vrijednosti ili dobra, ne odlučujem
samo o tom dobru ili vrijednosti, nego odluču-
jem i o sebi tko sam“ rekla je Tićac, istaknuvši
da Wojtila kaže kako je svako izvršenje čina na
neki način ispunjenje osobe, svaki čin je izraz
našeg jastva, čin je personalan i nosi personalnu
vrijednost.

„Ono što nas ispunjava i čini boljim ljudima nije bilo koji čin, nego moralno dobar. Moralno dobro nas usavršava. Kad nekome pomognemo, nismo samo unijeli dobro u svijet, nego smo i sami postali bolji, dobri kao ljudi“ rekla je Tićac, naglasivši da je personalistička etika Wojtile mogući odgovor i na izazov umorne Europe, za koju je papa rekao da joj treba dati duš: „To nije samo gospodarska alijansa. Ne smiju se zaboraviti temljne vrijednosti, dosto-
janstvo ljudske osobe, solidarnost i pravednost.
Pravdu treba upotpuniti ljubavlju kao odgovornim činom“.

U svom djelu ‘Ljubav i odgovornost’ Wojtila kaže da je ljubav odgovorni čin, čin priznanja i afirmacije drugoga, ne zato što nam koristi, nego zbog njega samoga. Kaže da ljubav igra veliku ulogu i u društvenom, javnom životu, pri

čemu koristi kategoriju sudjelovanja. „Wojtila kaže, kad čovjek djeluje zajedno s drugim, kad stvara zajedništvo, i tu mora biti autor svoga čina, da ispunи sebe, da svom činu da personalni biljeg i tako doprinese zajedništvu. Wojtila kaže, sudjelovati znači angažirati se cijelim svojim bićem u čovječnosti drugoga“ istaknula je Tićac, dodavši kako je personalistička norma ljubav metodološko oruđe i za kritiku svih procesa i situacija koje nisu na razini i dostojni čovjeka, nego ga unižavaju.

„Wojtila je svjedok dva totalitarizma, ali kritizira i individualizam kao izokrenuti kolektivizam. Oboje onemogućuju čovjekovo samoodređenje i slobodu, a sloboda je uvijek u službi ljubavi, kao odgovornog čina kod Wojtile“ istaknula je Tićac. Iako kaže da čin otvara osobu, Wojtila ističe da je osoba više od čina, ostaje tajna.

„Drugome se ne pristupa da se vlada i manipulira njime, čovjek ne pripada kao stvar nekome, nego treba prići u ljubavi, kao odgovoran čin koji poštije visoko dobro kao što je osoba sama. Wojtila je ujedinio filozofiju i teologiju i posvjedočio dostojanstvo koje čovjek ne gubi niti mu ga netko može oduzeti, osim on sam sebi. Posvjedočio je što znači da je čovjek antropološka veličina. Čovjek i u tjelesnoj nemoći pokazuje snagu svoga duha“ istaknula je Tićac, zaključivši da je Zbornik Hvala Ivanu Pavlu II. koji je glasom istine o čovjeku kao visokom dobru dosegnuo cijeli svijet.

*Identitet Europe i odnos vjere
i razuma – dr. Ražov*

Ražov je rekao kako taj veliki papa može odgovoriti i na aktualno pitanje identiteta. I na početku svog pontifikata kad je sve pozvao da otvore vrata Kristu, osjetio je zdvajanje u dogovoru što je identitet Europe. I tada je bilo jasno da se Europa okreće protiv sebe. Upozoravao je da se Europa predaje kulturi smrti kroz strah pred životom koji se želi onemogućiti. „Kultura koja se odriče kulta kao svoje unutarnje životne snage slična je stablu s odrezanim korijenom od kojeg se ne može očekivati plodove, nego samo suho lišće. To je antikultura, jer je upravo kult srce svake kulture“ rekao je Ražov, upozorivši

da se kristianizirana Europa ne može dekristianizirati a da time ne bude ugrožena sama nje-na opstojnost.

„Princip sekularnosti koji je u početku tražio autonomiju postao je posvemašnji sekularizam koji ne želi priznati nikakvu javnost i društvenu ulogu kulta te je postao gotovo nova religija ili antireligija. Papin odgovor je poziv na reevangelizaciju starog kontinenta kao povratku na izvore“ istaknuo je Ražov. Europa je kontinent koji izumire te bi se svetac zapitao kako ono što je napredno i progresivno može voditi u vlastitu smrt. Papa odgovara na to u svoje dvije enciklike, Redemptor Hominis i Evangelium Vitae.

Važan je i papin govor o odnosu vjere i razuma i upozoravanje na opravdavanje nasilja u ime religije. Na početku enciklike Vjera i razum koja je nastavak prethodne enciklike Sjaj istine, papa kaže da su vjera i razum kao dva krila kojima se ljudski duh uzdiže u promatranju istine. Bog je usadio u srca ljudi nastojanje da spoznaju isitnu. „Papa upozorava na opasnost da razum, lišen objave, odlazi na stranputicu. Kaže, pogrešno je misliti da je vjera pred slabim razumom moćnija: naprotiv, ona dospijeva u opasnost da postane bajkom ili praznovjerjem. Kao teologalna krepst, vjera oslobađa razum od pretjeranog samopouzdanja. To je napast kojoj znanstvenici nagnju. Razum nikad ne smije izgubiti sposobnost da se propitkuje i ispituje, svjestan da sam po sebi nije apsolutan ni isključiv“ istaknuo je Ražov papine misli, dodavši da je razum lišen objave u opasnosti svesti se na instrumentalnu funkciju ukidajući nastojanje oko traženja istine.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

Ražov je spomenuo pritom i Benedikta XVI. koji je rekao da se ne djelovati prema umu protivi Božjem biću. Širenje vjere silom je besmisleno jer se protivi Božjoj biti i biti duše. Bog dje luje prema umu, vjera je plod duše, a ne tijela, te se nekoga ne može prisiliti na vjeru. Zapad je ugrožen prema temeljnim pitanjima svog uma i zato može trpjeti samo štetu, smatra Benedikt XVI., te je potrebna hrabrost za širinu uma kao program s kojim teologija ulazi u rasprave.

Ražov je zaključio porukama tri papina pohoda Hrvatskoj: „U prvom pohodu za vrijeme rata 1994. g. papa se zauzeo da se svaki narod ima pravo braniti od agresije, ima pravo na svoju državu. Uz svu svoju ljubav prema hrvatskom narodu, nije mu povlađivao nego nas je pozivao da državu gradimo na temelju evanđelja života. U drugom pohodu 1998. g. za uzor stavlja Stepinca kao model za nasljedovanje. Pouzдавao se u Boga u najtežim vremenima i nije iznevjerio svoje poslanje nego je ostao utemeljen na evanđelju i princip jedinstva naroda. U trećem pohodu 2003. g. papa govori da pripadamo Europi i da nas Europa treba, kao da je hrvatski narod potrebniji Europi, nego Europa njemu“.

Ističući sveremensku veličinu Ivana Pavla II., Ražov je istaknuo da se „prava vrijednost velikih ljudi pokaže osobito s odmakom vremena. Ono što vrijedi sve više sjaji i postaje mjerodavno za buduća vremena. Osoba i vrijeme nadilaze vrijeme i povijest te postaju nadpovijesna vrednota“.

Zahvalu sudionicima nastajanja Zbornika u izdanju Zadarske nadbiskupije i Sveučilišta u Zadru uputili su i zadarski nadbiskup Želimir Puljić i rektorica Sveučilišta u Zadru dr. Dijana Vican. Kroz program je vodio dr. Josip Faričić, a nastupio je zbor A.K.A. Crescendo.

OBRED PALJENJA DRUGE ADVENTSKE SVIJEĆE U CRKVI SV. ŠIME

Obred paljenja druge adventske svijeće u crkvi sv. Šime u Zadru u subotu 5. prosinca predvodio je don Tomislav Sikirić, župnik župe Kraljica mira na Stanovima i dekan dekanata Zadar-Zapad, kad je uputio i prigodni nagovor. Svijeću je upalio Nikica Grganović, otac obitelji sa suprugom Renatom i njihovo četvero djece iz župe sv. Šime.

„Obiteljsko stablo je temelj Crkve, naroda i društva, zato ovaj put svijeću pali obitelj. Htjeli smo da svijeću u četiri tjedna upale predstavnici iz svih slojeva društva“ rekao je don Tomislav, istaknuvši kako je čovjeku potrebno obraćenje.

„Obratiti znači okrenuti se, okrenuti leđa nečemu i krenuti prema novome. Okrenuti leđa starom grešnom čovjeku, Adamu i okrenuti se novom Adamu, Kristu, po kojem dolazi spasenje u svijet. Po Adamu je u svijet ušao grijeh, a po novom Adamu u svijet ulazi život i dolazi oproštenje grijeha. Stvoreni smo za život i oproštenje“ poručio je don Tomislav, potaknuvši vjernike da vide što ih koči i sprječava da se okrenu Otkupitelju koji spašava, a to je grijeh.

Tragom navještene Riječi, propovjednik je rekao da je poruka Ivana Krstitelja: ono u čemu si najslabiji, što vidiš i osjećaš da ti stvara nemir u srcu i duši, to promijeni. „Vojnicima je rekao neka ne čine nepravdu, poreznicima da ne ubiru više od propisanog, svakome je rekao što mu je činiti. Herod ga je pitao što je njemu činiti. Rekao mu je da je bludnik, a trebao bi biti svjet-

lo naroda, onaj koji narod vodi Bogu, moralu, Mojsijevom zakonu. Ivanova poruka je: okreni se sebi, pogledaj u čemu si slab i to mijenjam“ potaknuo je don Tomislav, ohrabrivši vjernike da ne dopuste da Ivanov glas ostane glas vapijućeg u pustinji koji viče, a mi ne čujemo.

„To je put priprave za Isusov odlazak. Tako ćemo se pripremiti da radosno proslavimo Isusov povijesni dolazak. Evanđelist Luka u povijest smješta događaj Isusova utjelovljenja i rođenja. Sve je rekao. Tko može reći da nisu postojali likovi, car Tiberije, Poncije Pilat, Herod Antipa, tetrarh iz Galileje i njegov brat Filip, tetrarh Itureje. Sve odreda povijesne ličnosti. Tko to sluša, kako može reći da je Isus izmišljena legenda“ upitao je don Tomislav, istaknuvši da je Luka takvim pisanjem o Isusu htio pokazati da se zna tko je, odakle je i zašto došao.

„Bog je htio ući u čovjekovu povijest. Bog je zamislio otkupljenje da uđe u čovjeku stvarnost, ne u imaginarnost. Zato nas treba smetati kad čujemo da se kaže, ‘prekrasna božićna bajka, legendica’. Božić nije bajka, nego stvarnost! I ja sam stvarnost, ne mogu živjeti u imaginarnom svijetu, iluziji, bajci. Vrati se u svoju povijest, u svoju situaciju, svoj život, da vidiš što ti je učiniti.

Neka brežuljci postanu prohodna cesta po kojoj će Isus ući u naše srce i dušu, da bi se Isus mogao utjeloviti i danas, u ovom svijetu i ovom trenutku, po nama u našem gradu i obitelji. Razmišljajmo što trebamo još učiniti da bi Isus imao dostojan satan u našem životu“ potaknuo je don Tomislav.

Podsjetio je i na poruku prve adventske nedjelje kad je evanđelist Luka govorio o posljednjim vremenima. „Nije to da nas prestraši, nego da nam posvijesti činjenicu da smo prolaznici na ovoj zemlji. Jako je važno okrenuti se izvoru, Bogu koji nas je stvorio na svoju sliku. Nismo stvoreni za prolaznost nego za vječnost“ zaključio je don Tomislav. Uz sudjelovanje puka, adventske pjesme za vrijeme obreda pjevao je zbor Kraljice mira iz župe Stanovi-Zadar.

DAN VOLONTERA I FRITULIJADA ZADARSKOG CARITASA

Dan volontera caritasa Zadarske nadbiskupije i humanitarna akcija Fritulijada održani su u subotu 5. prosinca na Narodnom trgu u Zadru. Pod motom ‘Kupite fritulice, napunite police’, prihod prikupljen od prodaje fritula koje su se pekli na Trgu i prodavale prolaznicima namijenjen je, kao i prošle godine, opremanju namirnica Socijalne samoposluge koja je 2014. g. otvorena u dvorani franjevačkog samostana sv. Frane u Zadru. U samoposluzi su se potrebnima dijelili paketi namirnica početkom prosinca i opet će prije Božića.

Akciju je dolaskom podržao i zadarski nadbiskup Želimir Puljić koji svake godine sudjeluje u caritasovom obilježavanju Dana volontera. „Osobito mi je drago među volonterima vidjeti mlade koji su voljni činiti nešto za druge. Zahvaljujem na njihovoј angažiranosti, nazročnosti i volji da budu blizu onima koji nas trebaju. Ovakve akcije spašavaju komercijalizirani dio koji prati proslavu Božića. Uz taj komercijalni dio gdje su interesi velikih trgovачkih lanaca kako prodati proizvode, ovaj skromni bit volon-

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

tarizma daje drugu notu koja spašava blagdane od njihove komercijale“ rekao je mons. Puljić.

Fritulijada će se održati na Narodnom trgu još u subote 12. i 19. Prosinca. U Akciji sudjeluju: Caritas Zadarske nadbiskupije, Dom za odrasle osobe sv. Frane, Dom za odgoj djece i mladeži Zadar, Dom za odrasle osobe Zemunik, Dom za starije i nemoćne Zadar, učenici Hoteliersko-turističke i ugostiteljske škole i Srednjoškolski đački dom Zadar koji su također pekli i prodavali fritule, Centar za rehabilitaciju sv. Filip i Jakov, Udruga socijalnih radnika Zadar i Volonterski centar Zadar.

Ravnatelj zadarskog caritasa don Ivica Jurišić rekao je kako je u zadnjih godinu dana porastao broj obitelji kojima zadarski caritas daje pomoć. Prije godinu dana to je bilo 150 obitelji i pojedinaca, a zadnja četiri mjeseca taj broj iznosi petsto mjesečnih paketa za obitelji, u kojima su osnovne namirnice: ulje, šećer, brašno, tjestenina, riža, konzerve, ako dobiju više sredstava stave i higijenske potrepštine. Pučka kuhinja u Zadru dnevno pripravlja tristo obroka. Sredstva omogućuje Zadarska nadbiskupija, Zadarska županija i Grad Zadar te dobročinitelji.

Ravnatelj Jurišić istaknuo je da je caritas dobio inicijalna sredstva od Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi RH gdje su aplicirali za novi program rada s beskućnicima.

Na poljoprivrednom dobru na 2000 četvornih metara, beskućnici kojih je trenutno dvanest u zadarskom prenoćištu Sv. Vinka Paulskog, uzgajali bi potrebno što se koristi za pučku kuhinju, povrće, voće, masline. „Oni bi obrađivali

tu zemlju kad nisu u prenoćištu. Aplicirali smo i za širi program obrade šest tisuća četvornih metara zemljišta za sredstva iz europskih fondova, sad čekamo taj rezultat.

Uz caritas u tom su programu i Psihijatrijska bolnica na Ugljanu i Dom sv. Frane u Zadru. Na tom zemljištu bi radili beskućnici i osobe koje imaju psihičkih problema a izađu iz bolnice pa im je taj rad dobar u resocijalizaciji. Radili bi na poljoprivrednom dobru a proizvodi bi bili za pučku kuhinju i potrebe drugih dviju ustanova. Ta zemljišna parcela nalazi se u predjelu Bokanjac u Zadru i u vlasništvu je Zadarske nadbiskupije.

Nadbiskupija daje tu površinu na obrađivanje caritasu i tim ustanovama da mogu razvijati program koji koristi cijeloj zajednici, a osobito najpotrebnijima.

KISTANJE: BLAGDAN SV. NIKOLE I BLAGOSLOV RELIKVIJARA SV. NIKOLE

Blagdan sv. Nikole proslavljen je u istoimenoj župi u Kistanjama u nedjelju 6. prosinca koncelebriranim slavlјem koje je u župnoj crkvi sv. Nikole predvodio zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Ovogodišnja svečanost je osobito svećana zbog relikvijara sv. Nikole kojeg je za vrijeme mise koja je okupila brojni puk i sedmoricu svećenika blagoslovio mons. Puljić.

Proslavi blagdana prethodila je devetodnevna duhovna priprava i trodnevница koju je predvodio dr. don Petar Palić, generalni vikar Dubrovačke biskupije. Upravo iz Dubrovnika u kojem je mons. Puljić kao biskup proveo dva desetljeća i gdje djeluje vikar Palić, porijeklom Janjevac, poput Abrahama koji je oputovao na istok od Betela, Janjevcu su krenuli prema istoku i zaustavili se u Janjevu, podsjetio je mons. Puljić u propovijedi.

„Podno opjevanog Glama brijege podigli su obiteljska naselja. U sredini su podignuli hram i posvetili ga zaštitniku svih putnika, sv. Nikoliju biskupu. Od početaka života i rada u Janjevu povjerili su mu sve svoje, sa žarkom molitvom da ih prati i zagovara kod Oca i blagoslovi nji-

hov rad“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši: preci Janjevaca su znali da je bez blagoslova i nebeske zaštite obiteljsko stablo bez korijena i neće imati roda ni ploda.

„Stoga su s koljena na koljeno prenosili vjeru u Boga i njegove miljenike svece. Odgajali su djecu u ljubavi prema Crkvi i svojim narodnim korjenima, sa živom sviješću kako po krštenju pripadaju Božjoj obitelji koju je utemeljio Krist, a po rođenju narodu i kraju iz kojeg potekoše Gundulić, Držić i tolika poznata imena“ rekao je nadbiskup, istaknuvši da je temelj svega ljubav prema Bogu, Crkvi, djeci i obitelji.

„Janjevačke majke su to dobro znale pa su uvek bile otvorene životu i s radošću prihvaćale djecu kao osobiti Božji dar i blagoslov. One su djeci bile prvi učitelji u vjeri i kulturi te su s mužem podržavali obiteljsku molitvu koja ih je činila pažljivima za potrebe drugih, staraca i bolesnika. Zato su bili kadri i u teškim povijesnim mijenama, kad su pod raznim pritiscima napuštali rodno mjesto, ostati i nakon sedam stoljeća vjerni onomu što su primili“ rekao je nadbiskup, dodavši da sv. Nikola i sada okuplja svoje vjerne štovatelje od Janjeva, diljem Lijepe naše i svijeta gdje Janjevci žive.

Tragom navještaja koji spominje poziv Ivana Krstitelja da se pripravi put dugoočekivanom Mesiji i poravni mu staze kako bi se pripremilo za susret s njim, nadbiskup je rekao da su te ceste srca ljudi za koje Gospodin želi da budu ravnici putovi otvoreni njegovoj riječi. „Kad kaže da se doline ispune a brežuljci slegnu, ne misli na rupe po cestama i doline u brdima, nego na naše površno shvaćanje i prazne duše koje valja ispuniti djelima dobrote i ljubavi. Brežuljci nisu kamenja nego naši grijesi koji nas truju i

ne dopuštaju Bogu da nam pristupi. Grijesi su bodljikava žica koja nas razdvaja od Bogu pa je treba otkloniti kako bi nam došao Božić. Bez Gospodina u srcu nema Božića u domu. Tada ćemo kao pojedinci i zajednica doživjeti da nam je došlo spasenje Boga“ rekao je mons. Puljić.

U svjetlu izvanjskog blještavila ususret Božiću, nadbiskup je podsjetio na izraženu bojazan pape Franje da je to ‘obična šarada’. „Ta riječ francuskog porijekla znači zbivanje puno privida. Uz potrebu da se i na izvanjski način, vidljivo i svečano proslavi Isusov rođendan, Crkva ne želi da Božić bude mrtvi spomendan Isusova rođenja, nego živi susret s njim. On se zbiva u sakramentu ispovijedi kad nam briše i opršta grijeha. Taj susret se događa i na oltaru gdje nas hrani kruhom besmrtnosti. Živi susret s njim odvija se u crkvi kad slušamo njegove riječi i upijamo njegove savjete, u domovima kad se okupljamo u ljubavi i molitvi“ rekao je mons. Puljić.

U misi su sudjelovali i saborska zastupnica Josipa Rimac, šibensko-kninski župan Goran Pauk, arhimandrit o. Nikodim, iguman manastira Krke te o. Đorđe i o. Bojan, parohi koji djeluju u Kistanjama. Pjevalo je župni zbor sv. Cecilije pod vodstvom s. Blaženke Delonge, u orguljaškoj pratnji Vinka Tomić, angažiranog župljanića koji je inače vjeroučitelj u OŠ u Kninu.

Župnik Kistanja mons. Nikola Dučkić zahvalio je svima koji su obogatili tu svečanost. Uz njega, među svećenicima suslaviteljima bila su još trojica Janjevaca. Mons. Dučkić je podsjetio kako su u Janjevu vjernici imali relikvijar sv. Nikole koji se puku daje na čašćenje ljubljenjem 9. svibnja i 6. prosinca. Imati relikvijar u novom

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

mjestu njihova življenja Janjevcima puno znači. Ideja se rodila za njihova hodočašća sv. Nikoli u Bari 2012. g., kad im je rečeno da tu želju treba izraziti zadarski nadbiskup. Na molbu župnika Dučkića 2014. g. zadarskom nadbiskupu da zamoli svetište sv. Nikole u Bariju relikviju tog sveca, nadbiskup Puljić pismeno se obratio mons. Francescu Cacucciju, metropoliti Barija i papinskom delegatu za baziliku sv. Nikole koja čuva relikvije sv. Nikole.

Prema odluci Svetе Stolice, nije moguće uzeti niti minimalne dijelove svećevih kostiju, devetsto godina nije učinjena iznimka od tog pravila. Iznimno i u posebnim slučajevima, za osobito važna svetišta Sv. Nikole poklanja se Manna (Myron) sv. Nikole, što je učinjeno u slučaju Kistanja gdje se sv. Nikola jako časti. Nadbiskup Barija poslao je mons. Puljiću posudu-ampulu koja sadrži Mannu Sv. Nikole. To je svjetla tečnost koja godišnje čudotvorno prokapljuje iz svećevih kostiju, što se onda skupi i udjeljuje kao relikvija. Dragocjena posuda za Kistanje koja se nalazi u relikvijaru popraćena je atestom priora Bazilike o. Lorenza Lorussoa o autentičnosti Manne.

Relikvijar je izradio kistanjski župljanin Tomislav Antić, s ocem i bratom. Antić je izradio nacrt relikvijara koji je u obliku mitre, s motivima biskupske štapa i knjige s tri kugle. To simbolizira dar koji je sv. Nikola dao svom siromašnom susjedu čije su se tri kćeri htjele odati prostituciji, no sv. Nikola je ocu davao novac da ga može dati u miraz kako bi udao kćeri, čime je onemogućio njihov grešni život.

Nadbiskup Puljić je sudjelovao i u popodnevnoj svečanosti u crkvi u Kistanjama kad su mladi iz Kistanja, članovi svoje župne zajednice Marijanska vinkovska mladež, podijelili darove 150 djece. Ove su godine djecu Kistanja darovali

trgovina DM i fra Smiljan Berišić, janjevački svećenik koji djeluje među Hrvatima u Australiji.

Mons. Dučkić vodi zajednicu od 243 obitelji, to je 1250 ljudi. Unatoč teškoj materijalnoj situaciji Janjevaca u Kistanjama, 80 % njih živi od socijalne pomoći, vjerni Bogu oni ustraju u otvorenosti životu te je i na blagdan sv. Nikole nakon darivanja djece, mons. Dučkić u župnoj crkvi krstio dvoje novorođene djece.

HUMANITARNA AKCIJA ‘VUKOVARU ZADAR’

Konvoj pomoći za Vukovarce u potrebi prikupljene u humanitarnoj akciji ‘Vukovaru Zadar’ održanoj devetnaest godinu u nizu do premljena je u ponedjeljak 7. prosinca u caritas Vukovarskog dekanata. Na pomoći su zahvalili ravnatelj vukovarskog caritasa fra Vjenceslav Janjić, voditelj Ivo Crnjac i caritasovi volonteri koji pomažu sve potrebne u Vukovaru bez obzira na nacionalnost i vjeroispovijest.

Caritas skrbi za preko 750 obitelji tj. više od 2 200 redovnih korisnika i oko 300 povremenih korisnika. Budući da pomoći Vukovaru dolazi u puno manjem opsegu nego prije te ne zadovoljava potrebe koje se povećavaju, pomoći iz Zadra je dodatno vrijedna u vrijeme pred Božić jer će olakšati Vukovarcima potrebe tih dana i doprinijeti blagdanskom ugođaju. Zadrane pristigle u Vukovar primio je i vukovarsko-srijemski župan Božo Galić.

„Zadrani pomažu najugroženijim stanovnicima Vukovara i time pokazuju svoje veliko srce i ljubav prema Vukovaru i našem kraju, stoga im od srca zahvaljujemo“ rekao je župan Galić.

Prikupljene su osnovne živežne namirnice, higijenske potrepštine i školski pribor, što je Vukovarcima najpotrebnije za preživjeti svakodnevnicu kao i iznos od 25, 466, 00 kn. Zadrani su sudjelovali i u misnom slavlju u crkvi sv. Filipa i Jakova u Vukovaru, pohodili su mjesta stradanja, vukovarsku bolnicu i susreli su dr. Vesnu Bosanac.

„U Vukovaru kažu da Zadar i Dubrovnik najviše pomažu Vukovar, da bi se osjećali napušteno da nije Zadra. Mi koji smo osjetili rat osobito ih razumijemo“ rekla je s. Melhiora Biošić, počasna predsjednica Hrvatske katoličke udruge medicinskih sestara i tehničara Zadar, inicijator te akcije koja zadnjih godina ima i veliku završnicu s brojnim izvođačima na Narodnom trgu u Zadru.

Završni dio akcije s raznovrsnim glazbeno-scenskim programom održan je u subotu 5. prosinca na Narodnom trgu u kojem je sudjelovao najveći broj izvođača dosad, trideset i tri pjevača, zpora, zajednice i udruge, klape i KUD-ovi, od djece do odraslih. Tada su ljudi dobre volje ostavljali i novčane priloge, a zauzvrat su mogli odabrat i rukotvorinu koju su izradili djeца i tete u zadarskim vrtićima, razni volonteri i članovi HKUMST-a Zadar.

Za štandovima na trgu su bili i učenici Medicinske škole Ante Kuzmanića Zadar te studenti Studija sestrinstva u Zadru.

Akciju je dolaskom na trg podržao i zadarski nadbiskup Želimir Puljić. U susretu sa sudionicima akcije, mons. Puljić je pohvalio njihovu otvorenost i raspoloživost u radosnom pomašanju u kojem su ustrajali niz godina.

„Na taj način se povezuju Vukovar i Zadar, dva grada koji utjelovlju u sebi zvukove Lijepa naše, Vukovar na Dunavu, Zadar na Jadranu. Lijepo je da se tako povezuju i da Zadar koji je također prošao kalvariju u ratu želi reći ‘Vukovare, s tobom smo’. I s njihove strane je jeka ‘Zadre, s vama smo’. To je najvažnije u ovakvim akcijama,

da se gradovi i ljudi povezuju, da budu u zajedništvu“ rekao je nadbiskup, zahvalivši svima da su pokazali toliko srca za potrebne.

„Nekad dar i nije toliko vrijedan, koliko ono što prati taj dar, a to je osjećaj, blizina, simpatija, radost i dijeljenje onoga što imamo. I sad sam za boravka u Vukovaru osjetio ljepotu zajedništva. Uvijek me smetalo kad se politiziralo obilježavanje vukovarskog stradanja. Ove godine to nisam osjetio. Bio sam radostan da je sve bilo u znaku zajedništva, u Vukovar su došli sa svih strana. To je poruka Vukovara – stvarati i njegovati zajedništvo“ istaknuo je mons. Puljić.

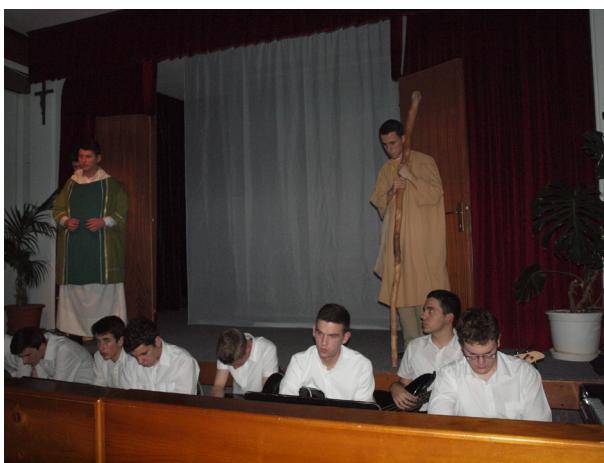
„Život u Vukovaru je težak ali se poboljšava, velika je razlika od prvog puta kad smo bili i sada. Barem u fasadama izvana, a ljudske rane su velike i teško se zacjeljuju. Na nama je da im s pažnjom i dobrom voljom pomognemo da izliječe boli“ rekla je predsjednica HKUMST-a Zadar Eva Zubović. Zahvalila je svima koji su sudjelovali u akciji, učenicima osnovnih i srednjih škola, vrtićima.

Pokrovitelji su Zadarska županija, Grad Zadar, Turistička zajednica Grada Zadra, pomogli su i Zadarska nadbiskupija, Grafotehna, Hrvatsko društvo skladatelja i drugi. Suorganizator akcije je OŠ Šimuna Kožičića Benje gdje Zadrani danima prije akcije na trgu dostave pakete pomoći i odakle kreće transport za Vukovar, te Prirodoslovno-grafička škola Zadar koja izradi brojne plakate i zahvalnice sudionicima. Sponzori akcije su Mate i Ernest Klarin, Čazmatrans Dalmacija i Odlagalište sirovina Zadar.

**SVEČANA AKADEMIJA
SJEMENIŠTARACA UOČI
SVETKOVINE BEZGREŠNOG ZAČEĆA**

Sjemeništarci zadarskog sjemeništa ‘Zmajević’ u ponedjeljak 7. prosinca, kako to tradicionalno čine uoči svetkovine svoje zaštitnice Bezgrešne, priredili su svečanu akademiju na kojoj svake godine izvedu scenski prizor tematski povezan s Godinom koja je proglašena u sveopćoj Crkvi ili nadbiskupiji. Zbog Godine milosrđa izveli su glazbeno-scenski prikaz temeljen na riječima enciklike pape Ivana Pavla II. ‘Bogat milosrđem – Dives in misericordia, objavljene 1980. g.

Kulisa u pozadini sjemeništaraca bila je velika slika Milosrdnog Isusa, ispred koje se povremeno nalazio sjemeništarac koji je predstavljao lik sv. Ivana Pavla II. kad je čitao njegove misli iz enciklike, poput papine poruke: „Isus je postupcima svog života objavio kako je ljubav prisutna u svijetu. Način i opseg u kojem se ljubav očituje, biblijskim jezikom naziva se milosrđe. Na temelju takvog načina očitovanja nazočnosti Boga, Isus milosrđe čini jednim od glavnih misli vodilja svog propovijedanja“.

U podlozi melodije ‘Tebe traži’, a cijela predstava je praćena i pjesmama u pratnji tambure, gitare i klavira sjemeništaraca koje u glazbenoj sekciji vodi Ivica Kinda, istaknuta je papina misao da Krist, objavljajući ljudima Božje milosrđe, istodobno od ljudi traži da se u životu vode milosrđem.

Uz dinamičnu svjetlosnu projekciju i neke slike, predstavljene su misli iz osam poglavlja encik-

like Bogat milosrđem, prema izboru duhovnika sjemeništa ‘Zmajević’ don Stanislava Wielinskog. Prvo poglavje je ‘Tko mene vidi, vidi i Oca’; u razgovoru Toma i Filip ističu Bog, bogat milosrđem, Otac milosrđa i Bog svake utjehe.

Drugo poglavje je Mesijanska poruka, a u trećem ‘Milosrđe u Starom zavjetu’ opisana je povijest pojma milosrđe iz Knjige o Sucima, Prve Knjige o Kraljevima, Izlaska, Mihej, Nehemija i Izaija. Uprizoren je i sadržaj četvrtog poglavlja ‘Prispodoba o rasipnom sinu’ s porukom: „Premda je sin spiskao svoju baštinu, spašeno je njegovo čovještvo. Štoviše, ono je ponovno otkriveno“ ze je otpjevan i Hvalospjev ljubavi apostola Pavla.

U šestom poglavlju ‘Milosrđe... od koljena do koljena’ istaknuto je kako je Marija veličala milosrđe kojeg su dionici oni koji dopuštaju da ih vodi strah Božji. Iz sedmog poglavlja ‘Božje milosrđe u poslanju Crkve’ sjemeništarci su podsjetili na papine riječi: „Djelo je milosrdno kad smo uvjereni da ga istovremeno i primamo od ostalih. Ako to izostaje tada naši postupci još nisu istinski čini milosrđa. Božje milosrđe jedan je od najvećih darova čovječanstvu. Budući da postoji grijeh u ovom svijetu, Bog koji je ljubav ne može se objavljivati drugačije nego kao milosrđe“.

U osmom poglavlju ‘Molitva Crkve našeg vremena’ papa poručuje: „Premda mi katkad nemamo hrabrosti izgovoriti riječ milosrđe, tim više je potrebno da Crkva izgovara tu riječ, i to ne samo u vlastito ime, već i u ime svih ljudi našeg vremena. Molim to po zagovoru onih na kojima su se potpuno ostvarile riječi Govora na

gori ‘Blago milosrdnima: oni će zadobiti milosrđe’.

Predstava završava pjevanjem zaziva krunice Božanskog milosrđa ‘Po pregorkoj muci Isusovoj, budi milosrdan nama i cijelome svijetu’.

U svečanosti su sudjelovali obitelji i prijatelji sjemeništaraca za koje je, kao i za sve posjetitelje, upriličen domjenak u sjemenišnoj dvorani. U obraćanju prisutnima, rektor sjemeništa don Čedomil Šupraha povezao je ulogu Marije i milosrđa.

„Bog je u svom naumu odlučio pripraviti biće koje će biti u stanju primiti puninu njegovog milosnog dara. Time što se nastanio u Mariji, Bog joj je na božanski način iskazao milosrđe. Bog ju je našao u lozi Davidovoј i od početka sačuvao od grijeha, da se po njoj smiluje cijelom ljudskom rodu. Andeo Gabrijel je pozdravlja ‘Zdravo, milosti – milosrđa puna. Ne boj se. Ta našla si milost u Boga.’

Po njoj nam je poslao svoga Sina, milosrdnog spasitelja po kojem se milosrđe nastanilo među

nama. Upravo to otajstvo vidljivog Božjeg silaska među ljude po Mariji, milosti punoj, slavimo cijelu godinu“ rekao je rektor Šupraha.

Podsetio je i da je na ovogodišnju svetkovinu Bezgrešne završio Drugi vatikanski sabor, a Crkva se na Koncilu očitovala kao milosrdni Božji dar svijetu te nam je potreban koncilski žar kako bi pokoncilska Crkva svim ljudima bila stalni navještaj Očeva milosrđa. Podršku sjemeništarcima dolaskom su izrazili svećenici i redovništvo, ravnatelji i profesori škola koje po- hađaju sjemeništarci, Klasične gimnazije Ivan Pavao II. Zadar, Strukovne škole Vice Vlatkovića i Poljoprivredno-prehrambene škole.

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić čestitao je sjemeništarcima na dojmljivom nastupu i molitvi rekavši da je taj scenski prikaz prekrasan uvod u Godinu milosrđa.

MISNO SLAVLJE NA SVETKOVINU BEZGREŠNOG ZAČEĆA U SJEMENIŠTU ZMAJEVIĆ

Svečano misno slavlje na svetkovinu Bezgrešnog začeća u kapeli Nadbiskupskog sjemeništa Zmajević u Zadru u utorak 8. prosinca predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Suslavili su rektor, duhovnik i prefekt sjemeništa, Čedomil Šupraha, Stanislav Wielinski i Ante Dražina, ravnatelj Klasične gimnazije Ivan Pavao II. mr don Ante Sorić i drugi. Uz sjemeništarce, u misi su sudjelovali i učenici Klasične gimnazije.

„Mariju se doživljava kao majku koja nas njeguje, pazi, štiti. Otuda naslovi u litanijama Majko dobrog savjeta, Djevice vjerna i milostivna, vrata nebeska, pomoćnica kršćana, zdravlje bolesnih, utočište grešnika“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da Mariju treba štovati, diviti se njenom odabranju i suradnji u djelu spasenja, ali i nasljedovati u njenoj vjeri, molitvi, poniznosti i poslušnosti.

„Svetkovina Bezgrešne je povelja o ljudskoj časti i dostojanstvu. Marija je spremno surađivala u djelu spasenja, pa je i nama omogućila postati djecom Božjom zaslugom njenog Sina“ rekao je nadbiskup. Taj blagdan je zora Novog zavjeta,

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

davno nagovještena i ispričana u Knjizi Postanka, u pojavi žene koja satire glavu zmiji. S tom ženom, koju je opisao Ivan u Otkrivenju kao veliko znamenje na nebu, zaodjenetu suncem, mjesec joj pod nogama, na glavi vijenac od dvanaest zvijezda, započinje novi, bolji svijet, rekao je nadbiskup. Nakon neposluha Adama i Eve u raju, započinje pakao, a s Marijom započinje raj.

„Adam i Eva nakon grijeha su otuđeni i izgubljeni optužuju, prigovaraju, zavode i predbacuju: žena na račun zmije, čovjek na račun žene. Svatko je svakomu kriv, Adamu je kriva žena, Evi je kriva zmija. Nalazimo se u vrtlogu nabacivanja, nitko nikog ne pravda, ne ispričava, nego sudi i osuđuje. To je početak paklenih muka koji prati izgon iz zemaljskog raja“ rekao je mons. Puljić, upozorivši na optuživanje.

„Papa Franjo kaže kako naše hodočasničko oprosničko djelo započinje da ne optužujemo. Trebamo stati pred sebe i reći, ja sam odgovoran, kajem se i žao mi je. Tu počinje naše obraćenje i milosrđe. Kad to učinimio, kod drugog ćemo biti kadri otkriti nešto pozitivno. Onda smo u stanju oprstiti i primiti oproštenje“

rekao je nadbiskup, istaknuvši da raj znači život za drugoga, hranjenje, pomaganje drugome, a pakao znači ‘pomaganje’ samo sebi.

Susret Marije i arkandela Gabrijela koji prenosi poruku neba prekrasna je slika molitvenog stava i zanosa, početak raja u dolini suza, rekao je nadbiskup. Podsjetio je da ime Mirjam, Marija, znači od Boga blagoslovljena.

„Za razliku od sve djece koja od začeća baštine iskonski Adamov grijeh, Marija je bila od njega očuvana i već u tom trenutku u sjaju milosti i svetosti. To je jedinstveno čudo i neponovljiv Božji dar. Bog ju je očuvao od istočnog grijeha koji se nama oprašta na krštenju.

Na blagdan Bezgrešne slavimo njeno izuzeće od posljedica istočnog grijeha već od začeća, prije rođenja, jer je Marija odabrana od postanka svijeta. Bog je planirao jednu veliku, poniznu ženu, otvorenu Božjim planovima koja liječi i ublažava rane“ poručio je nadbiskup Puljić.

BDJENJE MLADIH ZADARSKE NADBISKUPIJE POVODOM POČETKA GODINE MILOSRĐA

Mladi iz župa Zadarske nadbiskupije i studenti Sveučilišta u Zadru u organizaciji nadbiskupijskog povjerenstva za mlade organizirali su u ponedjeljak 7. prosinca u crkvi sv. Dimitrija u Zadru bdjenje dublje promišljajući sadržaj Godine milosrđa koja je sutradan započela.

Četverosatni susret završio je misnim slavljem koje je predvodio don Šime Žilić, povjerenik za mlade Zadarske nadbiskupije. Prethodilo mu je klanjanje kad su studenti i mladi iz crkve sv. Frane u Zadru pred Presvetim čitali meditacije o temi milosrđa.

Uvodno je don Zdenko Dundović predstavio sv. Leopolda Bogdana Mandića, jednog od zaštitnika Jubileja Milosrđa. Mladi su imali i priliku za isповijed kod svećenika prisutnih na bdjenju, među kojima je bio i o. Franjo Kowal iz povjerenstva za mlade.

Uz poruke pape Franje, poput one da je milosrđe najviši čin u kojem nam Bog pristupa, most koji spaja Boga i čovjeka u nadi da smo voljeni usprkos našoj grešnosti, mladi su potaknuli da otkrivamo tjelesna i duhovna djela milosrđa. Tekst tog razmatranja napisao je fra Tomislav Šanko iz zadarskog samostana sv. Frane.

Nakon zaziva Božanskom milosrđu pročitana je meditacija Majke Terezije koju je napisala dok je bila u bolnici u Rimu 1983. g.: ‘Tko je Isus za mene ili ‘Što vi kažete, tko sam ja’, prema evanđeoskom ulomku gdje Matej opisuje Isusov posljednji sud s porukom ‘Što god učiniste jednom od moje najmanje braće, meni učiniste’.

U poticaju ‘Gospodine, daj da te znam prepoznati u gladnima i žednima’ fra Tomislav je podsjetio da svakog dana u svijetu umre 18 000 djece od gladi, svake minute umre trinaest djece. „Kako dopuštamo da se u svijetu koji se hvali tehničkim napretkom i civiliziranim svi-ješću događa pomračenje osjećaja za potrebne? Jer smo glad za smislom i istinom ispunili lažima. Boga smo zamijenili novcem i vlastitim užitkom i prekrižili čovjeka“.

U molbi ‘Gospodine, daj da te znam prepozna-ti u siromašnima’, istaknuto je da je više od 2,2 milijarde ljudi u svijetu siromašno. „Kriza siro-maštva je kriza istinskog susreta s onim koji je jedini izvor pravog bogatstva. Gospodine, ti me uvijek želiš darivati, ali ja sam često prebogat za tebe, prevažan da bih te potražio, preponosan da bih se sagnuo i zamolio“.

Na zaziv ‘Gospodine, daj da te znam prepozna-ti u putniku i strancu’ istaknuto je da čovjek

izbacuje Isusa kad njegovu volju doživljava kao ograničenje. U potrebi ‘Gospodine, daj da te znam prepoznati u tamnici’, rečeno je da se Isus poistovjetio s osuđenicima i utamničeni-ma kako bi nam pokazao da je najveća tamnica ljudske duše grijeh. „Iako zatvoren i ponižavan kaznom križa, ostao si dostojanstven i slobodan do kraja. Praštao si s križa. Utamničeni su bili oni koji te osudiše jer su bili robovi ljudskog ob-zira, moći, sile i novca. I mi smo utamničenim svojim navezanostima. Daj da tebi dozvolimo da nas osloboдиš Evanđeljem“.

Milosrđe je i mrtva pokopati. Isus nije imao svoj grob, dao mu ga je Josip iz Arimateje. „Važno je mrtvima pružiti pristojan ukop, jer je tijelo, hram Duha Svetoga, znak ljudskog dostojanstva. Osobito u ratu to može biti zahtjevna i mil-sordna gesta“.

Govoreći o duhovnim djelima milosrđa, za grešnika pokarati rečeno je da je često teško bližnjega nježno i ponizno ispraviti; ne da ga se ponizi i osudi, nego da ga se bratski opomene. Sv. Jakov u poslanici kaže, tko vrati grešnika s lutalačkog puta, spasit će dušu njegovu od smrti i pokriti mnoštvo grijeha. Za neuka poučiti istaknuto je da je prosvjetljavati ljude u bilo ko-jem polju djelo istinske ljubavi i zauzetosti.

Prorok Danijel poručuje da će umnici blistati kao sjajni nebeski svod i kao zvijezde koji su mnoge učili pravednosti. Kod dvoumna sav-jetovati, treba dati istinsko vodstvo, uputiti putem Božje mudrosti. Nepravdu strpljivo pod-nositi sjedinjuje nas s Isusom i čini kristolikim. Suobličujemo se Isusu koji je nepravednu osudu prinio za spas grešnika.

„Isus je u govoru na gori potaknuo ‘Budite milosrdni kao što je milosrdan Otac vaš nebeski. Prije nego milosrđe pronađe put do djela ruku, ono se ostvaruje u srcu. Milosrđe koje se rodilo u srcu daje smisao djelima milosrđa, otvara srce potrebitima“ poručili su studenti i opisali logo Godine milosrđa.

„Papa nas želi potaknuti da gledamo Božjim pogledom sebe i osobu pokraj nas, kako bismo postali svjesni svoje ranjivosti, slabosti i potrebe da praštamo te potrebe da nam se oprosti. Krist na ramenima nosi Adama, pralika ljudskog roda koji čezne za otkupljenjem. Krist gleda u čovjeka i tako im se spajaju pogledi. On vidi Adamovim očima. Svaka osoba otkriva u Kristu vlastitu čovječnost i budućnost“ poručili su studenti.

U propovijedi mise don Šime je istaknuo pitanja tko su Bog i čovjek. „Ako odgovaramo tko je Bog bez čovjeka, on je sila, energija, snaga, možda je i stvorio svemir i s njim nema veze. Ako odgovarmo na pitanje tko je čovjek bez Boga, on je vrhunac evolucije ili stvorenje koje je palo tako nisko da ga više nitko ne može spasiti“ rekao je don Šime, istaknuvši da je grijeh Adama i Eve, pobuna protiv Boga koja je dovela i do pobune jednog protiv drugoga, bio usmjeren protiv Boga na način da su ga htjeli skinuti s njegovog trona, da čovjek odlučuje što je dobro a što zlo.

„U trenutku kad čovjek postaje gospodar što je dobro a što zlo, čovjek umire. Bog je postao čovjekom da mu se približi i jer ga je tako čovjek mogao prepoznati. Ne samo iz odgovornosti jer ga je stvorio pa ga je dužan spasiti, nego iz ljubavi iz koje ga stvara i za koju ga stvara“ rekao je don Šime. Taj vrhunac nije se mogao dogoditi bez jedne djevojke, Marije.

„Marija je izuzeta od istočnog grijeha, ali nije ga imala ni Eva, pa što je učinila. Ono što Adam i Eva nisu uspjeli, vršiti volju Božju, jer su mislili da je nešto drugo za njih važnije, uspjela je Marija. Cijelo čovječanstvo je težilo tom događaju. Prvi put u povijesti čovječanstva čovjek je ne samo otkupljen, nego i upoznaje Boga kao sebi ravna. To otvara nove mogućnosti za čovjeka“

rekao je don Šime, dodavši kako u Isusu čovjek shvaća da je bez obzira na vlastite sposobnosti, njegova vrijednost neprocjenjiva, zato što je Bog platio i Bog će je plaćati i dalje.

„Ulazeći u Godinu milosrđa, budimo svjesni te činjenice. U grijehu, pameti i gluposti naša vrijednost pred Bogom je uvijek ista. O nama ovisi hoćemo li ga prepoznavati u bližnjima i biti spremni primiti darove koje nam daje. O nama ovisi hoćemo li poput Marije spremno pronaći milost Božju. Na nama je da se uvijek odlučujemo u onome što je od Boga i što vodi prema Bogu“ zaključio je don Šime.

PODGRADINA: SREBRNI JUBILEJ GODIŠNJCICE POSVETE ŽUPNE CRKVE I BLAGOSLOV KRSTIONICE

Župa Duha Svetoga u Podgradini proslavila je 25. godišnjicu posvete svoje župne crkve Duha Svetoga u srijedu 9. prosinca svečanim misnim slavlјem koje je u župnoj crkvi predvodio zadarski nadbiskup Želimir Puljić u zajedništvu s mnogim svećenicima. Taj srebrni jubilej okupio je brojne vjernike koji su se s boli i zahvalnošću prisjetili teških dana stradanja u Domovinskom ratu kad su bili prognani i odvođeni u zatočeništvo, a njihova crkva ciljano gađana projektilima te ju je treća raketa i zapalila. Tu mladu župu dekretom od 8. prosinca 1990. g. utemeljio je zadarski nadbiskup Marijan Oblak. Tek što je posvetio župnu crkvu 9. prosinca 1990. g. dok je župnik bio Andelko Buljat, godinu dana poslije srpski agresor crkvu je 13. rujna 1991. g. teško oštetio. Crkva se nalazi na brdu Gradina s pogledom na novigradski kanal, te je nakon osvajanja Podgradine lokacija gdje se nalazi crkva bila središnji položaj neprijatelju s iskopanim rovovima, gdje su ukopali i tenk, odakle su gađali podvelebitski kraj i zadarsko zaleđe.

Crkva je nakon rata obnovljena, uz Zadarsku nadbiskupiju najviše doprinosom župljana Podgradine koji su je podizali vlastitim rukama. Obnovljenu crkvu 1996. g. blagoslovio je nadbiskup Ivan Prendić, kao i dva nova zvona 2003. g. ukupne težine gotovo tonu, na oštećenom ali nesrušenom zvoniku. Župnik Podgradine Stipe

Mustapić zahvalio je prethodnicima župnicima i župljanima koji su žrtvom i odricanjem do-prinijeli duhovnom i materijalnom napretku župe molitvom, radom i financijama.

Na početku mise mons. Puljić je blagoslovio kamenu krstioniku koju su darovali župljeni Đurđica i Zdenko Šalina, a župljanka Danka Nekić je gotovo u cijelosti financirala uređenje okoliša crkve. Tih troje dobročinitelja, prvom župniku Buljatu i mons. Puljiću uručeni su darovi u znak zahvalnosti. „Kaže se da je povijest učiteljica života pa treba biti važno što u nju zapisujemo. Željeli bismo da se neke stvari ne izbrišu iz našeg sjećanja nego da ostanu trajni znak zajedništva, ljubavi prema Bogu, obitelji i domovini za one koji dolaze poslije nas“ rekla je župljanka Linda Šalina te poimence navela zaslužne župljane i prijatelje koji su bili idejni začetnici gradnje crkve i koji su je gradili.

Podgradina je župa od 650 vjernika. U Domovinskom ratu su im bile uništene kuće, a s obzirom na veličinu, njihova žrtva je velika i gubitkom života: poginulo je devet branitelja i jedanaest civila iz Podgradine.

Čitanja na dan posvete župne crkve govore o temi Božjeg hrama u kojem prebiva Duh Sveti te je nadbiskup rekao da je to značajan dan. Ezekijel navjestitelj povratka, obnove i novog vremena bila je tema propovijedi mons. Puljića, a u svjetlu naslovnika župe govorio je i o značenju Duha Svetoga koji naučava, posvećuje i upravlja vidljivim stvarima na nevidljiv način. „S uvjerenjem da Duh Sveti vodi Crkvu i poučava je, apostoli su na jeruzalemskom saboru rekli: ‘Svidjelo se Duhu Svetom i nama’ Istu rečenicu su ponavljali biskupi na saborima kroz stoljeća:

‘Duh Sveti i mi odlučismo’.

Crkvom upravlja Duh Sveti po vidljivim namjesnicima, papi i biskupima. Duh Sveti kao duša upravljanja daje njima u sakramantu ređenje vlast i milost. Crkva nema vojske i policije, zatvora i represivnih mjera. Njena sredstva upravljanja su pouka, savjet, opomena. Koja bi zemaljska država mogla funkcionirati kad bi ovisila samo o dobroj volji svojih podložnika? A u Crkvi već dvije tisuće godina vlada kakav takav red usprkos pokušaja izvana i pobuna iznutra. Zar se tu ne osjeća prst Božji i djelovanje Duha Svetoga“ rekao je mons. Puljić.

Opisavši Ezekijelovo viđenje o novom hramu, nadbiskup je podsjetio kako narod kojem se obraćao živi u beznadnim okolnostima. Nema države, domovina je izgubljena, hram porušen, narod raspršen. „Ipak, prorok govori o skorom povratku i što treba učiniti kad opet nasele izraelske gore, kad se vrate u domovinu, kad se okupi novi Izrael u obnovljenoj zemlji: treba zasukati rukave i podići novi Jahvin Dom i novi Jeruzalem. Prorok u vjeri vidi blistavu budućnost mesijanskog kraljevstva te prepoznaće Božji spasiteljski naum i njegova djela. Jahve mu je otvorio oči da vidi Božje divote i otvorio usta da to objavi ljudima“ istaknuo je mons. Puljić, u analogiji s onim što je doživio i puk Podgradine.

„Dom Jahvin je bio ruševina, gradski zidovi razoren, zemlja opustošena, narod raspršen a Nabukodonozor koji je sve opustošio, na vrhuncu moći. U tom razdoblju Bog poziva Ezekijela koji je snažna svećenička osobnost, da bude prorok utjehe, obećanja, nade i spasenja. Tako počinje naviještati novi Jeruzalem. U pročišćen-

om novom hramu, novom Jeruzalemu, opet će se nastaniti slava Jahvina“ rekao je nadbiskup, istaknuvši da je Ezekiel bio i rodoljub, privržen vjeri otaca koja mu daje snage da podnese kušnju u izgnanstvu.

„Takvu vjeru on želi prenijeti i utvrditi i u svom narodu. Na povjesnoj prekretnici kad Izrael zbog sužanjstva gubi svoju državu, svoju zemlju i samostalnost, svoj hram i kult, ustaje prorok. Govori izgnanicima o blistavoj budućnosti, postaje prorok spasenja. Na ruševinama Jeruzalema naviješta novi poče-tak, novo proljeće, novo stvaranje“ istaknuo je nadbiskup Puljić, u zahvalnosti Bogu da je i puk Podgradine obnovio Božji hram i vratio se u oslobođene domove.

U misi je sudjelovao i načelnik Općine Posedarje Ivica Zurak, a nakon mise je priređen veliki domjenak za sve sudionike slavlja.

ZADAR: OTVARANJE JUBILEJSKE GODINE MILOSRĐA ZA ZADARSKU NADBISKUPIJU

Obred otvaranja jubilejske Godine milosrđa za Zadarsku nadbiskupiju na treću nedjelju Došašća 13. prosinca okupio je više tisuća vjernika koji su u cijelosti ispunili katedralu sv. Stošije u Zadru i trg ispred nje, gdje je zadarski nadbiskup Želimir Puljić otvorio vrata zadarske prvostolnice i potom u katedrali predvodio svečano misno slavlje.

Simbolično je i znakovito što je početak jubilarne godine vezan uz Došašće koje nas podsjeća na vrijeme spasenja i pomirenja o kojem su sanjali drevni proroci po kojima je Bog govorio više puta i na više načina, rekao je mons. Puljić, istaknuvši da je Bog čovjeka koji mu se iznevjerio, otkazao poslušnost i odmetnuo se, sebi ponovno izabrao.

„Bog je toliko volio čovjeka da mu je sve oprostio po svome Sinu koji se na zemlji rodio i podnio muku križa. Zar to nije temelj naše radosći? Bog čovjeku sve opraća. Crkva najvešće tu istinu i svjedoči da Bog upravo praštanjem i milosrđem najviše očituje svoju moć i snagu.

Tu je razlog i temelj naše radosti“ istaknuo je mons. Puljić. Naglasivši kako se papa Franjo od svog ustoličenja ne umara poticati i pozivati da se približimo ljudima na rubu, da njihov vapaj postane našim kako bismo dokinuli barijere ravnodušnosti, licemjerja i egoizma, nadbiskup je naveo primjere kako to konkretno činiti.

Odgovor Ivana Krstitelja njegovim slušateljima na Jordanu navješten na misi poticajan je i vrlo prikladan za početak Godine milosrđa. „U duhu riječi Ivana Krstitelja, moglo bi se prereći njegove savjete za naše vrijeme. Što bi rekao nama? Biskupi i svećenici, navješćujte Evangelje ne samo riječju nego i primjerom. Bogu posvećene osobe, ne zaboravite da vaš posvećeni i zavjetovani život ima smisla samo ako je predano i odano služenje.

Roditelji, učitelji, odgojitelji, vama su predane duše mladih naraštaja. Usadite u njihova srca radne navike, ljubav prema istini i poštenju. Ne umarajte se ponavljati im da bez muke nema nauke, ni života bez odgovornosti. Liječnici i medicinsko osoblje, vaše zvanje je čuvati i spašavati život. Ne uništavati ga prije poroda i na kraju životnog hoda. Nositelji građanske vlasti, obuzdavajte pohlepu moćnika, krotite nasilne, štitite slabije i ugrožene.

Učenjaci i inženjeri, ne uništavajte okoliš i prirodu, jer na taj način ubijate uvjete prirodnog i zdravog života. Radnicima koji rade i pošteno zarađuju kruh neka bude blagoslovljeno. Trgovci neka uvijek imaju na pameti kako je oteto prokletno. Koji vode sudske procese neka se nikad ne daju potkupiti, pravda neka im bude vrhovni zakon. Svi vjernici neka ne

zaborave siromahe. Jer što su njima dali sebi su za vječnost sačuvali“ istaknuo je mons. Puljić, podsjetivši da je treća nedjelja Došašća i nedjelja kršćanske dobrotvornosti, Caritasa.

„Za kršćanina je zapravo svaka nedjelja i svaki dan, dan caritasa. Djelima dobrotvornosti najbolje se pripravljamo za božićne blagdane“ rekao je nadbiskup.

Na tzv. radosnu nedjelju mons. Puljić je upitao je li poziv na radost o kojoj govore biblijska čitanja utopijski govor koji odudara od onoga što vidimo oko sebe, koliko taj poziv ima pokrića u stvarnosti.

„Živimo u doba velikih briga, silne rezignacije, brojnih afera i razočaranosti. Velika je skupina ljudi nezadovoljna, branitelji i sindikati se bune i traže svoja prava i veće plaće. Crne kronike dnevno bilježe prometna stradanja, osobito mladih. Ekonomske, psihološke i druge nesigurnosti hvataju sve više maha pa je teško susresti nasmijana i bezbrižna lica. Nestaje pomalo dječje vike i radosti, sve postaje previše ozbiljno i sumorno.

Kako u takvom okružju shvatiti i prihvati pozive proroka Sofonije, apostola Pavla i psalmiste da se veselimo i radujemo bez prestanka? Nije li Godina milosrđa putokaz i tračak nade u ovom beznadnom i sumornom vremenu“ rekao je mons. Puljić, zahvalivši papi Franji što je Crkvi i svijetu darovao tu godinu koja je nada u silnom beznađu i ispunja radošću. Istaknuvši da je milosrđe srž brojnih papinih razmišljanja, a početak jubileja u Rimu i diljem svijeta znak zajedništva cijele Crkve, nadbiskup je rekao da

je papa Franjo odabrao treću nedjelju Došašća za početak jubileja zbog 50. obljetnice završetka Drugog vatikanskog sabora koji je imao paradigmu oca samarijanca.

„Podižući baklju katoličke istine, sv. Ivan XXII. je rekao da se Katolička Crkva želi pokazati ljubaznom, dobrohotnom i strpljivom majkom koju pokreće milosrđe i dobrota. Njegov nasljednik, bl. Pavao VI. objasnio je da je parada duhovnosti Koncila bila pri povijest o Samarijancu, pa se umjesto tjeskobnih dijagnoza koristilo ohrabrujuće lijekove, a umjesto kobnih slutnji Koncil je odasla u svijet poruke povjerenja“ rekao je mons. Puljić. Potaknuo je na vršenje tjelesnih i duhovnih djela milosrđa.

„Dvoumna savjetovati – kako je puno ljudi koji dvoume, a vape za savjetom. Neuka poučiti – koliko je neznanja i u našim vjerničkim redovima. Okupljamo se, vjerujemo, a jako puno toga ne poznajemo. Grešnika pokarati, žalosna i nevoljna utješiti – postoji zakon o diskriminaciji, ne smiješ to činiti. Jer čovjek ima slobodu, pa može svašta činiti. Ali, čovjek ima savjest pa ima i dužnost reći, brate, sestro, to ne valja, to je grijeh. Jesam li kadar to učiniti, počevši od bližnjih“ potaknuo je mons. Puljić, dodavši da su djela milosrđa putevi koje papa Franjo pokazuje kao najbolje kojima će se proslaviti Godina mislorađa.

Obred početka slavlja jubileja počeo je okupljanjem nadbiskupa Puljića, brojnih svećenika i puka svih uzrasta u crkvi sv. Marije kod benediktinki gdje je navješteno Evangeliye po Luki (Lk, 15, 1-7: Na nebu će biti radost zbog samo jednog obraćenog grešnika).

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

Župnik katedrale sv. Stošije don Josip Radojica Pinčić pročitao je početak Bule najave izvanrednog jubileja, pape Franje. Svi su se sudionici potom uputili u zadarsku prvostolnicu gdje je mons. Puljić predvodio misno slavlje.

Pjevanje je predvodio Nadbiskupijski zbor sv. Ivana Pavla II. koji okuplja članove župnih zborova u osobito svečanim zajedničkim nadbiskupijskim prigodama, pod ravnanjem regens chorija zadarske katedrale Žana Morovića koji je za to otvaranje Jubileja milosrđa skladao i Misu Veni Domine koja se i svečanim pjevanjem slavila. Za orguljama je bio Dragan Pejić. Na početku mise mons. Puljić je blagoslovio vodu u posudi i u spomen krštenja njome poškropio puk i svećenike.

Usmjerenog pogleda prema Majci Milosrđa, u želji da se otkrije radost Božje nježnosti, na kraju mise svi su pjevali staroglagoljaški himan ‘Zdravo Zvizdo mora, Majko Božja nježna’ Molitvom Očenaša, Zdravo Marijo i Slava Ocu na nakanu Svetog Oca, vjernicima koji su se ispovijedili i pričestili nadbiskup je udijelio blagoslov s potpunim oprostom.

Mons. Puljić je rekao kako je mjesto jubilejskih milosti i oprosta kroz cijelu godinu katedrala sv. Stošije. Prema poticaju pape Franje, za dobijanje oprosta vjernici trebaju hodočastiti u katedralu u znak želje za istinskim obraćenjem. Oprost koji poništava kazne od grijeha vezan je uz isповјед, pričest, isповјед vjere i molitvu za papu i njegove nakane koje nosi za dobro Crkve i cijelog svijeta.

PREDSTAVLJEN ZNANSTVENI ZBORNIK ‘U JEDINSTVU, SLOBODI I LJUBAVI’

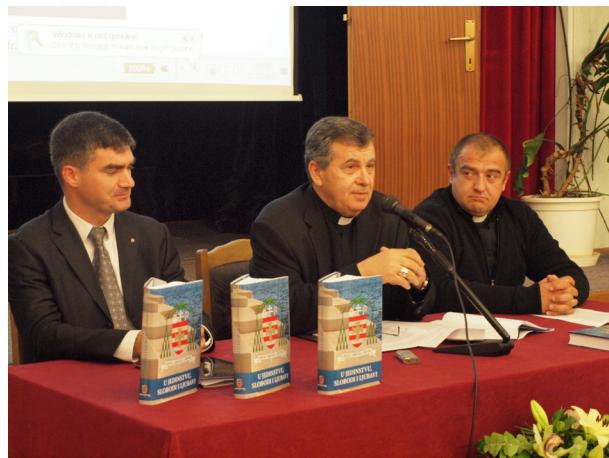
Zbornik znanstvenih radova “U jedinstvu, slobodi i ljubavi” koji je priredio mons. dr. Tomo Vukšić, vojni ordinarij u BiH, predstavili su u subotu 12. prosinca u dvorani sjemeništa ‘Zmajević’ u Zadru urednik zbornika mons. Vukšić, prof. dr. Josip Faričić, prorektor Sveučilišta u Zadru i mr. don Zdenko Dundović, predsjednik Društva za povjesnicu ‘Zmajević’ Zadarske nadbiskupije.

Na 527 stranica trideset i jedan autor napisao je priloge o mons. Puljiću podijeljene u tri cjeline: Život i djelo nadbiskupa Želimira Puljića, Nadbiskupu Želimiru s poštovanjem i Sjećanja na nadbiskupa Želimira. U Zborniku su prilozi petnaest biskupa među kojima je pet kardinala: Gerhard L. Müller, pročelnik Kongregacije za nauk vjere (Teološka narav komisija za nauk vjere i zadaća biskupa kao učitelja vjere), Willem Jacobus Eijk, nadbiskup Utrecht (Kršćanska antropologija i rodna teorija), Peter Erdö, nadbiskup Budimpešte i predsjednik Europskih biskupskih konferencija (Nepravedni zakoni i vjerska sloboda), Vinko Puljić, vrhbosanski nadbiskup (Moje sjećanje na nadbiskupa Želimira Puljića) i zagrebački nadbiskup Josip Bozanić, autor predgovora.

O životu i djelu mons. Puljića radove su napisali Mato Zovkić (Biskupi u Crkvi prema Novom zavjetu i Drugom vatikanskom saboru), Jakov Mamić (Duhovnost biskupa), Pavo Jurišić (Odgoj svećeničkih kandidata u sarajevskoj Bogosloviji i mons. Želimir Puljić), Ratko Perić (Svećeniče, upoznaj svoje dostojanstvo), Ismet Dizdarević (Humanistička psihologija: teorijske osnove i životni putokazi), Ante Pavlović (Doprinos profesora i biskupa Želimira Puljića razvoju kateheze i vjerskog odgojnog djelovanja u svojoj mjesnoj Crkvi i Hrvatskoj), Petar Palić (Obitelj – snaga Crkve i naroda), Jakša Raguž (Izdanak Aronove loze iz zemlje Hercegovine) i Josip Lenkić (Marljivi pastir na polju inkulturacije Evandjelja).

Ti su se autori potrudili iščitati Puljićeve ob-

javljene tekstove i prikazati ih. U prvom dijelu je i bibliografija radova koje je profesor i znanstvenik Puljić objavio od 1979. do kraja 2014. g. Zabilježeno je 558 bibliografskih jedinica; u 2015. g. tome se pridružuje tekst 'Europa u spisima Ivana Pavla II. objavljenim u knjizi Ivan Pavao II – putnik, supatnik, navjestitelj'.

U drugom dijelu autori su, uz kardinale Erdoä, Müllera i Eijka, Luis F. Ladaria (Jedincatost Krista i Crkve), Ivan Devčić (Problem evolucije u filozofiji Bele Weissmahra), Mile Bogović (Lički dio srednjovjekovne Ninske biskupije), Marko Semren (Duhovnost i odgovornost profesora u katoličkim školama), Đuro Hranić – Ivica Pažin (Mistagogija), Tomo Vukšić (Dekret Ad gentes – o misijskoj djelatnosti Crkve – 50 godina kasnije), Pero Aračić (Tko je poželjan sugovornik u bračnim i obiteljskim krizama), Anto Orlovac (Pjesnički promplasaji mladog Severina Perneka, biskupa dubrovačkog), Franjo Topić – Vikica Vujica (Pitanje prave Crkve i spasenja po Crkvi u novijim dokumentima Svetе Stolice), Drago Župarić (Kršćanska poezija na latinskom kod zapadnih otaca) i Marinko Perković (Krepost poniznosti).

U trećem dijelu, uz kardinala Puljića autori su Ioan Robu (Želimir, uvijek simpatičan prijatelj), Petar Rajić (Nadbiskup Želimir Puljić – od prefekta do nadbiskupa), Franjo Komarić (Pravom prijatelju nema cijene, niti se može izmjeriti njegova vrijednost (Sir 6,15)) i Marko Puljić (Od vjeronauka na pašnjaku do zadarskih morskih orgulja).

Dr. Vukšić, bivši student mons. Puljića, nastojao je okupiti bivše nadbiskupove studente

i svećenike koje je zaredio te one koji su kroz život bili povezani s mons. Puljićem. U prvom dijelu deset priloga obrađuju njegovo pastoralno, teološko, društveno, znanstveno, odgojno i spisateljsko djelovanje.

U drugom dijelu četrnaest priloga obrađuju filozofske, teološke, povijesne, misiološke, književne i odgojne teme.

U trećem dijelu je pet spomenarskih priloga autora koji su s mons. Puljićem u rodbinskoj vezi, prijateljskom odnosu i sjećaju se odrastanja, upoznavanja, druženja, studiranja i suradnje s njim, što knjizi daje živost, neki odlomci su i duhoviti. Npr., mons. Robu, nadbiskup Buke-rešta je Puljićev kolega sa studija u Rimu. Mons. Puljić je tamo čitao hrvatsku emigrantsku literaturu. Kad su se vraćali natrag u svoje zemlje, Puljić je zamolio rumunjskog kolegu da on literaturu prezepe preko granice. Mons. Robu se na granici s policajcima pravio da ne razumije njihova pitanja pa su ga pustili ne gledajući pakete koje je vozio i tako je donio mons. Puljiću te knjige.

Prema prilozima Zovkića i Mamića, Faričić je istaknuo da bi biskup, temeljem Svetog Pisma i relevantne teološke literature, trebao imati osobine: potpunost, iskrenost (odanost, čestitost i poštenje), strpljivost i milosrdnost, uz dobar odgoj, ljupkost susreta, očinsku čvrstoću i ljubav, poniznost, srdačnost i raspoloživost, transparentnost i diskretnost, svijest o svojim greškama i smisao za humor.

„Velik je doprinos mons. Puljića kao učitelja vjere i promotora stručne sveučilišne formacije odgojitelja u vjeri te znanstveni doprinos humanističkoj psihologiji koja proniče u cjelovitost ljudskog duha“ rekao je Faričić, istakнуvši Puljićev odgojni i znanstveni rad na principima dvojstva vjere i razuma koji se upotpunjaju i učvršćuju odnos čovjeka prema Presvetom Trojstvu.

„Potrebno je istaknuti njegovo sustavno nastojanje da se u suradnji obitelji, škole i Crkve pronalaze najbolje metode općeljudskog i vjerskog odgoja s ciljem izgradnje aktivnih svjedo-

ka vjere prožetih kršćanskim humanizmom. To se postiže rastom i razvojem pune i zrele osobe, dobroga, moralnog i kreposnog čovjeka“ rekao je Faričić. Potaknuvši na čitanje Zbornika jer se u njemu može vidjeti i upoznati mons. Puljića, izrazio je priznanje nastavnim, znanstvenim i eklezijalnim ostvarenjima nadbiskupa čiji je životni put išao od krševite Kamene u župi Blagaj u Hercegovini, preko Požege, Dubrovnika, Splita, Rima, Sarajeva i Mostara do Dubrovnika i Zadra.

Dundović je istaknuo da teološko-filozofske teme u knjizi opisuju odgovornost i zadaću biskupa, izazove modernog vremena u moralnim opredjeljenjima, poput rodne ideologije i zauzimanja kršćanske antropologije u očuvanju čovjekova dostojanstva kroz zdrav i ispravan kršćanski nauk. U obrani jedinstva Krista i Crkve temeljna je zadaća biskupa, pastira i učitelja očuvanje crkvenog zajedništva i zdavog pologa vjere, istaknuo je Dundović, a to je ostvarivo pomoću duhovnosti, odgovornosti i poniznosti usmjerenih prema svetosti.

Prigodnu riječ uputio je i gospičko-senjski biskup Mile Bogović koji je sudjelovao na promociji, rekavši da se u vremenu može učiniti puno dobra, ali i promašaja, a „mons. Puljić je

ispunio vrijeme dobrim djelima i nastojanjima“. Na predstavljanju su bili i zadarski župan Stipe Zrilić, zamjenik gradonačelnika Zvonimir Vrančić i rektorica Sveučilišta u Zadru dr. Dijana Vican.

Program je vodila Ines Grbić, a nastupila je i klapa Kalelarga. Uz 25. obljetnicu biskupskog ređenja mons. Želimira Puljića, Zbornik su izdali Zadarska nadbiskupija, Dubrovačka biskupija, Katolički bogoslovni fakultet u Sarajevu i Teološko-katehetski institut u Mostaru. U sklopu manifestacije ‘Krševanovi dani kršćanske kulture’ organizaciju događaja je pomogao nadbiskupov tajnik Roland Jelić, uz domaćinstvo rektora sjemeništa don Čedomila Šuprahe. Mons. Puljić je svima zahvalio na doprinisu.

U obraćanju prisutnima, nadbiskup Puljić je rekao da je ta knjiga plod ljubavi autora priloga i urednika. Podsjetio je da je njegovo ređenje za biskupa bilo u prijelomnom crkvenom i društvenom ozračju urušavanja komunizma i naziranja slobode. Iako slatka riječ sloboda koju je stavio i u biskupski grb asocira na Gundulićevu himnu s kojom se Dubrovnik poistovjetio, nadbiskup je rekao da nije slutio koliko će ga sloboda koštati.

„Ali će ona postati još sladom i dražom jer će nepunu godinu i pol dana nakon biskupskog ustoličenja vapiti za njom, slati proteste i pisma na sve strane zbog njene ugroženosti pred grmljavom granata i zavijanjem sirena. Zato mi je drago da je suizdavač Dubrovačka biskupija gdje sam iskovao zvanje biskupske službe u vrlo nepovoljnim uvjetima ratnih stradanja, ali i pročišćene vjere koja jedino sigurno uporište nalazi u Gospodinu.“

Pred stvarnošću tada razorene i opustošene zemlje dubrovačke i protjeranog naroda od Prevlake do Stona osjećao sam se strašno nemoćnim, ali potaknut nekim nutarnjim zovom i u takvim uvjetima pružati ljudima kakvu takvu utjehu, nadu i vjeru u konačnu slobodu i spasenje“ rekao je mons. Puljić. Drago mu je da su izdavači i dvije odgojne institucije, Teološki fakultet u Sarajevu, njegova „prva znanstvena ljubav u području odgoja budućih svećenika,

znanosti i obrazovanja iz pastoralna i psihologije, te Institut u Mostaru gdje je dugo predavao i kao rektor sarajevske bogoslovije sudjelovao u njegovom osnutku, što nije išlo lagano. Odmah nakon osnutka Institut je bio zabranjen, ali su se izborili nakon nekog vremena da funkcioniра i tako je do danas, istaknuo je nadbiskup. Zahvalio je mons. Vukšiću što se potrudio doći do priloga biskupa iz šest naroda i država. „To je znak biskupske solidarnosti i općecrkvenog zajedništva koji me ispunja radošću, zahvalnošću ali i ljudskom, vjerničkom i moralnom obvezom“ rekao je mons. Puljić, poželjevši da u svim institucijama vladaju jedinstvo u bitnome i u svemu ljubav.

Dr. Vukšić je rekao kako je to djelo i znak njegove zahvalnosti za suradnju svom bivšem profesoru. U uvodnom dijelu Zbornika je čestitka pape Franje povodom 25. obljetnice i tumačenje biskupskog gesla Puljića ‘U jedinstvu, slobodi i ljubavi’. Vukšić je rekao, što je i uvdno u Zborniku napisao, da to nije misao sv. Augustina, kako se inače kaže. „Važno je da Hrvati znaju da je u ovom trenutku, koliko je poznato, to prvi napisao jedan Hrvat.

Prema najnovijoj studiji Nizozemca Nellena iz 1999. g., izgleda da je to prvi upotrijebio splitski nadbiskup Marko Antonio de Dominis (1560.-1624.) u svom djelu ‘De republica ecclesiastica libri X.’ objavljen u Londonu 1617. g. Do zabune je vjerojatno došlo jer je desetak godina prije Dominisa, Nijemac Peter Meiderlin u Augsburgu 1626. g. na latinskom objavio djelo ‘Par-aenesis votiva pro pace ecclesiae ad theologos Augustanae’. To ‘augustanae’ u latinskom, osim Augustina, znači i Augsburg. Najvjerojatnije se igrom riječi i nedovoljnim poznavanjem, od augšburških teologa otišlo na Augustina, teologa“ rekao je Vukšić. Zahvalio je svim suradnicima u stvaranju priloga i nastajanju Zbornika.

Prirediti ga kao knjigu pomoglo je uredništvo ‘Crkve na kamenu’ iz Mostara koje je ponudio tehniku, a grafičku obradu je učinila Dragana Zovko, nadbiskupova studentica. Bivši nadbiskupov student je i lektor Zbornika Ilija Drmić. Vukšić je izrazio zadovoljstvo da su izdavači sarajevski Teološki fakultet gdje je Puljić

počeo djelovati kao profesor i i mostarski Teološki institut gdje je do prelaska u Zadar predavao.

Tako su objedinjene dvije crkvene, pastoralne i intelektualne ustanove, sarajevska i mostarska i dvije biskupije. Na korici knjige, uz nadbiskupov grb, su i zadarske morske orgulje, s porukom kako su svi pozvani u mnoštvu različitih svirala skladno svirati jednu glazbu na udivljenje i korist svih slušatelja.

ADVENTSKO-BOŽIĆNA IZLOŽBA ‘O BOŽJEM DOLASKU NA ZEMLJI’

– Do 16. siječnja u Gradskoj loži, Zadar

Adventsko-božićna izložba ‘O Božjem dolasku na zemlju’ otvorena je u srijedu 16. prosinca u Gradskoj loži na Narodnom trgu u Zadru. Oplemenjujuću sakralnu ponudu otvorenošću za posjetitelje do 16. siječnja čini dvadeset i pet umjetnika iz Hrvatske i BiH koji su prikazali motive od navještenja, Kristova rođenja do po-hoda tri kralja i bijega u Egipat.

„U tjeskobi vremena zastati pred Božićem kroz umjetnička djela je određena privilegija. Sve se komercijaliziralo, a Božić u umjetnosti zrači kao što je uprisutnjen u umjetnosti ranijih stoljeća, od prvog opisa Božića na sarkofagu koji se čuva u nacionalnoj galeriji u Rimu iz 4. st., s prizorom djeteta Isusa i kasnijim ostvarenjima genijalnih majstora srednjeg vijeka, renesanse, baroka i našeg vremena“ rekao je prof. Stanko Špoljarić, povjesničar umjetnosti.

Pohvalio je kreativnu vjerodostojnost slikara i kipara koji temu Božića osjećaju i nisu gosti u njoj. Autori izloženih djela nisu prigodno u kršćanskoj ikonografiji. „Poruka evanđelja ih nadahnjuje, na nju odgovaraju ljudski i umjetničkim karakteristikama svog opusa. Ti umjetnici raznih generacija grade duhovnu, transcedentalnu komponentu dojmljive vrijednosne razine“ rekao je Špoljarić. Iako je golgotski martirij češće zanimanje umjetnika i više je uprisutnjen u crkvama, Božić nosi lirsко raspoloženje i ljudima vraća djetinjstvo.

„Galerija Laudato želi da se Božić ne osjeti samo

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

u uobičajenim temama navještenje, rođenje, sveta betlehemska noć, bijeg u Egipat. Autori su prikazali niz biblijskih tema proničući u slojevitost njihove intime“ rekao je Špoljarić. Izložena umjetnost brani klasičnu estetiku i dodaje etiku ne prenoseći gluho i slijepo likovnu tradiciju. Osuvremenjena je autorskim pečatom i senzibilnom kreativnošću, od čvrsto oblikovanog volumena skulpture, preko poetičnosti do ekspresije boja.

„Djela kršćanske ikonografije nije moguće stvarati ako ne postoji iskra vjere. Poštivanje i razumijevanje evanđelja je potrebno da se prodre do istinskog smisla. Ta su djela odraz nutrine duhovnog života, da se opredmeti u tvarnosti slike i skulpture. Osjeća se likovnost u strogim formama, kolorističkom vatrometu, tonskom smiraju, dječjoj iskrenosti i zadivljenosti oka kada duhovnost ulazi u sliku, a zemlja se spaja s nebesima.

Betlehemska svjetlost prožima sve prizore. Umjetnici su pokazali da postoji segment umjetničke istine koja u buri vremena postojano aktualizira tradiciju velikih stilova. Slikari s raznih strana progovaraju o temi Božića svojom umjetničkom osobnošću. Potiču na ozračje duhovnosti koja Božić čini prisutnim u djelima“ rekao je Špoljarić, zahvalivši umjetnicima što su darovani talent prenijeli u djelo i oplemenili druge svojim stvaralaštvom.

„Došaće je vrijeme iščekivanja i radosti u kojem svatko barem na trenutak promišlja svoj odnos prema vjeri i osobama koje nas okružuju. To je vrijeme osobitog prijateljstva, bliskosti i milosti. Djela pred Božić postaju dio ljubavi i sreće

prema drugima. U predblagdanskom ugođaju izražavanje osjećaja postaje toplije, prostori su uređeni u skladu s osjećajima“ rekla je Renata Peroš, ravnateljica Narodnog muzeja Zadar, dodavši da je i suradnja u postavu izložbe temeljena na prijateljstvu kako bi se donijelo blagdansko ozračje.

Peroš je poželjela da se prepoznaju poruke autora a ozračje iz susreta s djelima prenese drugima.

„Želimo pobuditi iščekivanje rođenja Emanuela, što znači Bog s nama i stvarati ozračje radosti zbog Isusovog rođendana koji je kao spasitelj svijeta dugo iščekivan u ljudskoj povijesti. Vjerujem da nadahnuća umjetnika mogu dovesti do trenutaka meditacije i smiraja iz kojih možemo izaći kao oni koji su pozvani biti jedni drugima anđeli koji navještaju radosne, dobre vijesti i biti odraz svjetla koje je Krist svojim rođenjem donio svijetu i ljudima“ rekla je direktorka Galerije Laudato Ksenija Abramović poželjevši blagoslovljenu pripremu za Isusov rođendan, jer taj dan je dar životnim rađanjima svakom čovjeku po kojem postajemo bolji ljudi.

Najavila je da će Laudato televizija koja započinje ovoga Božića emitirati emisiju ‘Umjetnost slavi Gospodina’ te je pozvala umjetnike na suradnju.

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić zahvalio je umjetnicima na ponudi djela koji su prigoda da posjetitelji razmisle o velikom otajstvu povijesnog i nadpovijesnog Božjeg silaska među ljudi.

„Crkva je stoljećima surađivala s umjetnicima u raznim područjima duha i stvaralaštva, književnosti, likovnosti, graditeljstvu i poticala ih da djelima uljepšavaju sjaj Božje prirode na zemlji. Kulturna baština u koju su umjetnici utisnuli svoj pečat i obilježe uvijek je bila duša nekog mjesta, čimbenik imena i prezimena naroda koji je djela primio.

Religija kao domovina duše vjekovima je umjetnicima nadahnuće njihovih dostignuća“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da je sv. Ivan Pavao II. umjetnike nazvao genijalnim graditeljima

ljepote koji naslućuju nešto od patosa kojim je Bog u trenutku stvaranja pogledao na djelo svojih ruku.

„Taj patos, titraj se i ne može uvijek verbalizirati, ali se može osjetiti dok se promatra djelo. Zapanjeni pred tajanstvenom silom Bitka, umjetnici nose vrstu božanske iskre svojstvenu pozivu pjesnika, slikara, kipara i glazbenika“ rekao je nadbiskup.

Poželio je da se posjetitelji prepuste bojam i oblicima uradaka kako bi doživjeli fluid vjerničkog i umjetničkog nadahnuća, da osjete kako sve istinito, lijepo i dobro ima ishodište u Istini i Mudrosti koja sve uzdržava, nadahnjuje i ravna svime što postoji. Zaključio je mišlju kardinala Carla Marie Martinija da je ljepota koja spašava svijet ljubav koja se daruje, žrtvuje i dijeli patnju s bližnjima.

Izložena su djela sljedećih umjetnika: Ana Marija Botteri Peruzović, Ante Orlić, Anto Mamuša, Branimir Dorotić, Bruno Bulić, Dragan Kwiatkowski, Đuro Seder, Ferdinand Kulmer, Hrvoje Marko Peruzović, Ivan Meštrović, Ivana Ćavar, Josip Botteri Dini, Josip Marinović, Karin Grenč, Kuzma Kovačić, Linda Milić Kršnjavi, Maja Vidović, Mate Ljubičić, Matko Mijić, Niko Ančić, Svebor Vidmar, Zdenka Pozaić, Zdenko Jurišić, Zlatko Čular i Zvonimir Šepat.

Djela šestorice umjetnika za tu prigodu došla su s izložbe iz zbirke ‘Majka’ franjevačkog samostana sv. Ante na Humcu kod Ljubuškog, Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM (Meštrović, Mijić, Orlić, Bulić, Čular i Kulmer). Organizatori Izložbe su Galerija hr-

vatske sakralne umjetnosti Laudato, Narodni muzej grada Zadra i Zadarska nadbiskupija.

Kustos Izložbe je Hrvoje Perica, a pokrovitelj Zadarska županija te je na svečanosti otvaranja, uz zainteresirane građane, bio i župan Zadarske županije Stipe Zrilić sa suradnicima. Događaj je organiziran drugu godinu zaredom u sklopu manifestacije ‘Krševanovi dani kršćanske kulture’.

Svečanost je obogatio i nastup Luke Kotlara za klavijaturom i solistice Ane Vranić izvedbama Poslan bi anđel Gabrijel i Dolasci.

SUSRET ZADARSKOG NADBISKUPA PULJIĆA SA ZADARSKIM ŽUPANOM I GRADONAČELNIKOM

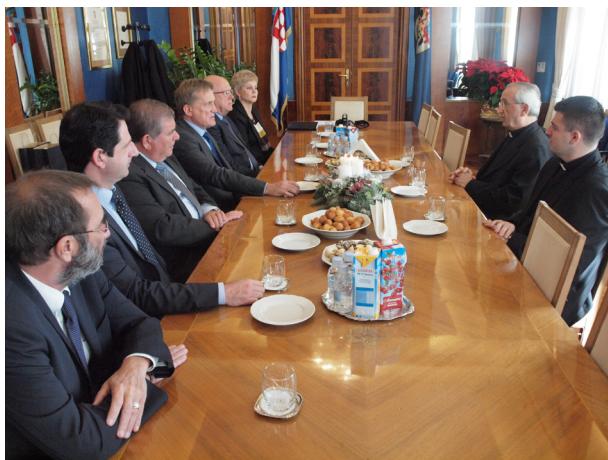
Zadarski nadbiskup Želimir Puljić pohodio je vijećnice Zadarske županije i Grada Zadra u četvrtak 17. prosinca gdje je ostvario tradicionalni božićni susret sa županom Zadarske županije Stipom Zrilićem i gradonačelnikom Grada Zadra Božidarom Kalmetom i njihovim suradnicima. Mons. Puljić je zahvalio objema institucijama na suradnji i doprinisu kojeg daju u tropletu Županija, Grad i Nadbiskupija u radu za socijalne potrebe građana kao i za pobuđenu pozitivnu razvojnu perspektivu s kojom je upoznat na susretima.

Župan Zrilić je istaknuo da je trenutno u županiji više zaposlenih nego li je to bilo u najuspješnijoj 2008. g. Naime, u županiji je rast bio do 2008. g., od 2009. do 2013. g. silazna putanja, a zadnje dvije godine ostvaren je rast, 2014. g. rast od 3,5 %.

„Gospodarstvo se stabiliziralo. Usprkos smanjenom doprinisu županijskom proračunu zbog uzimanja državne središnjice, imamo stabilno financijsko stanje i imat ćemo stabilnu 2016. godinu. Nismo imali afera, u poslu smo strogi i racionalni“ rekao je župan Zrilić, navodeći i primjere u prilog gospodarskom jačanju. Zadarskoj županiji je važan program ruralnog razvoja, u čemu je državi na raspolaganju 330 milijuna eura godišnje za osmišljene razvojne

projekte. Raste marikulutra, uzgoj ribe. U Zadarskoj županiji se ostvaruje 62 % uzgoja ribe u cijeloj Hrvatskoj.

„Prepoznali smo značaj investicije poduzeća Cro Maris koje je prije nekoliko godina tražilo podršku Županije, a sada ostvaruje tristo milijuna kuna prometa i zapošljava tristo ljudi. Raste i metaloprerađivačka industrija. Sto pedeset milijuna eura uloženo je u dobivanje energije od vjetra. Centar za otpad će se raditi u Biljanima, to je investicija od 385 milijuna kuna“ rekao je župan Zrilić.

Istaknuo je suradnju s nekoliko regija u Europi, poput Južnomoravske regije u Češkoj, Mađarskoj, Poljskoj, Slovačkoj. Značajnim se smatra pitanje teritorijalnog ustroja zemlje, a župan smatra da je strateško pitanje u Hrvatskoj razvoj gospodarstva i rješenje velikog duga države.

„Nema općevrijedećeg modela u Europi glede županija. Npr. u Francuskoj je velik broj malih općina. To se može riješiti kroz nadležnosti i sustav u kojem ne moraju biti profesionalci. Europa šest mjeseci onemoguće izdavanje svojih sredstava kad se dogodi teritorijalni preustroj u nekoj zemlji“ rekao je župan Zrilić. Izrazio je zadovoljstvo s ostvarenih jedanaest milijuna noćenja ove godine u Županiji spomenuvši i dvadesetu godišnjicu djelovanja zadarske Turističke zajednice. Prihodi od turizma rastu a sezona se proširila na lipanj i rujan.

Od strane Županije upućena je inicijativa da Nadbiskupija doprinese boljoj organizacijskoj ponudi hodočasničkog i vjerskog turizma, za što postoji zanimanje posjetitelja a Zadar raspo-

laže značajnom kulturnom baštinom koja treba sustavniju i snažniju predstavljenost svijetu. Trenutno je otvoren natječaj kojim se dodjeljuje 380 milijuna kuna za inicijative razvoja kulturne baštine u cijeloj Hrvatskoj, čemu su se s projektima za dobro cijele zajednice već odazvale pojedine biskupije. Taj novac nije veliki iznos, s obzirom na potrebe u cijeloj državi; tko prije ponudi zanimljive i općekorisne projekte, dobit će sredstva za njihovu realizaciju.

Kako bi Županija priredila tehničku dokumentaciju i strateški sistematizirala aktivnosti s tim u svezi, potrebna je suradnja i predstavnika Nadbiskupije. Mons. Puljić je istaknuo potrebu dovršetka obnove uređenja značajnog arhitektonskog romaničkog bisera, crkve sv. Krševana u središtu grada koja je izvrstan prostor za održavanje kulturnih manifestacija, izložbi, koncerta i slično. Također, rijetka dragocjenost, zbirka Biblija Zadarske nadbiskupije koju je ostvario zadarski nadbiskup Marijan Oblak, sadrži 1800 primjeraka Biblije iz svih naroda i na brojnim jezicima svijeta, a treba prostor za svoj stalni postav i javnu izloženost posjetiteljima. Ima mjesta i za jaču međunarodnu afirmaciju svetišta sv. Šime u Zadru. To su moguće točke suradnje u apliciranju za sredstva iz europskih fonda koji novčano žele podržati značajne kulturne projekte. Među izdvajanjima za socijalne projekte, Županija u suradnji s caritasom pomaže i ranu prevenciju djece s određenim potrebama što im pomaže izbjegći kasnije poteškoće u rastu i školovanju.

Na susretu je zadarski župan Zrilić solidarno uručio novčani prilog Zadarskoj nadbiskupiji, kao i za potrebe hrvatske zajednice u Kotoru i

Perastu, zaljevu svetaca odakle je i sv. Leopold Bogdan Mandić koji je tri godine djelovao u Zadru. Osobito se štuje u crkvi Gospe od Zdravљa u Zadru baš u blizini zgrade Županije, a u sklopu koje je nekad bio kapucinski samostan gdje je Mandić živio.

U prilog podrške standardu građana, Po-glavarstvo Grada Zadra je pred nadbiskupa iznijelo podatak da Grad nije povećao izdatke za građane koje se tiču nadležnosti poslova javnih poduzeća. Veliko je ulaganje Grada u predškolski odgoj, zaposleno je gotovo tristo teta u vrtiću čiju plaću osigurava gradski proračun. Roditelji plaćaju mjesecni iznos za vrtić 700 kn, a u vremenu velikih lista za mjesto u vrtiću, gradonačelnik Kalmeta je sa zadovoljstvom istaknuo da u Zadru sva djeca imaju mjesto za pohađati vrtić.

Grad podržava i djelovanje oko stotinu sportskih klubova koji su u službi razvoja djece i mlađih te osigurava plaću za dvadeset i četiri sportska trenera. Ove je godine u gradu Zadru tri tisuće više zaposlenih u odnosu na prošlu godinu, a tri i pol tisuće je nezaposlenih. Na oba susreta nadbiskup, župan i gradonačelnik razmijenili su prigodne darove i blagdanske čestitke.

BOŽIĆNA KONFERENCIJA ZA MEDIJE ZADARSKOG NADBISKUPA ŽELIMIRA PULJIĆA

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić, predsjednik HBK, odgovarao je na pitanja novinara u svezi aktualne teme konstituiranja vlasti u Hrvatskoj i Stepinčeve kanonizacije, u svečanoj dvorani sjemeništa 'Zmajevi' u Zadru u petak 18. prosinca, nakon što je uputio svoju božićnu čestitku. „Moj stav, kao i 'običnih ljudi', jest kako nestropljivo čekamo da završe dogovore i pregovore i da sustav počne funkcionirati kako treba. Priključujem se svima koji žele brzi dogovor, brzo formiranje Sabora i Vlade i početak reformi o kojima svi govore“ rekao je mons. Puljić.

Upitan koliko je točno da iza platforme Most stoji Crkva i 'vuče konce u ovoj situaciji', nadbiskup je rekao da i on u medijima čita takve navode, „ali, gdje to piše, da se tako čini. Valjda

postoji neko ime i prezime. Ja, a koliko znam niti itko od mojih kolega, nismo s njima ništa pregovarali, dogovarali i da stojimo iza Mosta, kako to presumirate. To nema temelja“ rekao je mons. Puljić. Na primjedbu novinara da je Crkvi bitno da u politici ima ljude koji zastupaju kršćanska načela, nadbiskup je rekao: „Kad se spominje Crkva, postoji hijerarhijska Crkva zadužena za vodstvo Crkve u Hrvatskoj i Crkva koja su vjernici. To dvoje ne bi trebalo razdvajati, iako su to dvije stvarnosti koje su umrežene. Hijerarhijska Crkva se raduje kad baza kršćanski razmišlja i zastupa kršćanske stavove, ako političar bilo koje opcije zastupa principe koje Katolička Crkva naučava. Ako ih ne zastupa, nije joj drago. Sve političke opcije koje su riječima, ali i djelima bliske katoličkom nauku, dobro su došle. Crkva ih podržava u moralnom smislu“.

Nadbiskup Puljić je podsjetio na dokument 'Episcopi Quaedam' koji zabranjuje hijerarhiji Crkve, svećenicima i biskupima, da budu članovima stranke ili sindikata. „Svatko tko se tamo uputi, zna se što ga čeka. Postoji slučaj Ivana Grubišića, koji je još uvijek pod sankcijama jer se uputio tamo gdje mu nije mjesto. Ali ne znači da je Crkva pasivna i da pasivno promatra što se u društvu događa, dapače – raduje se, potiče, nagovorima i govorima pokušava unijeti kršćanske principe u društvo“ rekao je mons. Puljić. U tom smislu je upitan za komentar je li u redu što je varaždinski biskup Josip Mrzljak pozvao na molitvu da se dobije vlada. „Dapače, to je naš posao. Ja također pozivam sve, da se preporuči Bogu da se čim prije sastave sabor i vlada. Ovo što se događa nije agonija. Pogledajmo s druge, pozitivne strane, ovo je plod demokracije. Čini se da smo kao društvo u tom procesu porasli, na način da se uvažavaju i treće, četvrte, pete struje. Nije jednosmjerno. U tom smislu, to je cijena demokracije. Nadam se da će sve demokratski završiti, konstruktivno i pozitivno. Svima bi nam bilo draga da dogovor čim prije završi“ rekao je mons. Puljić.

Nadbiskup je upitan i o imenovanju novih biskupa u Hrvatskoj. „Ivan Pavao II. i Drugi vatikanski sabor su dobro odredili da se u određenom periodu čovjek može mirno povući

u mirovinu. Sjećam se Benedikta XVI. koji je javno rekao, ‘Tako sam željno čekao tu 75. godinu, da se mogu povući’. On je znanstvenik, htio je pisati knjige. Međutim, kardinali su odlučili neka bude papa, ‘kakve knjige, stavi ih po strani’. Sasvim je prirodan taj period i pozdravljam to – župnici i biskupi su u svojoj 75. godini života pozvani uložiti ostavku. Kao što biskup može zamoliti župnika neka još malo nastavi, tako može i papa reći biskupu, većinom tako i učine, da biskup pričeka još par godina, na dolazak svog nasljednika. Smjena je prirodni i dobar tijek. Radujem se novim snagama a ovima koji su dosad služili kao biskupi od srca zahvaljujem na njihovoj zauzetosti za učinjeno na mjestima gdje su bili“ rekao je mons. Puljić.

Novinarka je komentirala da su ‘biskupi Ante Ivas i Mile Bogović naklonjeni desnoj struji’, upitavši kako će se njihov odlazak odraziti na episkopat u Hrvatskoj. „Imate pravo to tako doživjeti, ali svaki biskup, svećenik i koji djeluje u ime Crkve, pozvan je biti prorok, djelitelj svetih tajna i odgojitelj Božjeg naroda. Netko to čini na malo glasniji načim, ja nisam kadar glasnije, jer takva mi je narav. Ovo kako postupam, činim iz uvjerenja, a siguran sam i da biskup Bogović ono što govori čini iz uvjerenja“ rekao je mons. Puljić, usporedviši to i s prim-

jerom četiri evanđelista. „Čitajte Isusov život, svaki ga je na svoj način opisao. Kad bi se čitalo samo Mateja, ili Luku, reklo bi se, ‘Ovo su dva različita Isusa’. A nije, isti je Isus. Samo je svaki evanđelist iz svog kuta gledao i prikazao onako kako je on Krista doživio. Tako i biskup i svećenik – svaki nastupa u svome, na sebi svojstven način, i dobro je sve dok se ne ogrješuje da je član stranke ili sindikata. Treba biti jasan, ja nisam protiv toga da se bude jasan u pogledu politike, društva, gospodarstva i ostalog“ rekao je mons. Puljić.

Nadbiskup je upitan o Stepincu koji će, rekao je, sigurno biti proglašen svetim. „Ovo je samo pomjeranje da bi se više razvio ekumenizam i razumijevanje SPC-a koja Stepinac ne prihvata kao takvog. To je posao u kojem treba nešto učiniti da ga i oni prihvate, barem da ne osporavaju njegovu veličinu“ rekao je mons. Puljić. Sa zadovoljstvom je sudjelovao na nedavnom simpoziju u Zagrebu o Stepincu, gdje je izlagalo i dvoje znanstvenika iz Srbije. „Drago mi je da su mogli čuti to što jesu, ali da smo i mi mogli čuti njihove stavove, a nisu bili izviđani, kao što bi vjerojatno bili, da su naši ljudi tako nešto rekli u Beogradu. To znači da je naše društvo toliko napredovalo da je kadro čuti i drugo mišljenje, bez ‘otpisivanja’ nekoga“ istaknuo je mons. Puljić. Rekao je kako se najviše osporava da Stepinac nije učinio dovoljno za vrijeme Drugog svjetskog rata, „a ne zna se koliko je učinio, barem kod onih koji ga osporavaju. Govori se, neka je gospođa spasila desetak tisuća srpske djece. I jest. To je Austrijanka koja je bila udana za Srbina i zajedno sa Stepincom su spasili tu djecu. Ali ne spominje se veza da je u pozadini bio Stepinac i da su zato spašeni. Stepinčeva je zasluga da su spašeni, u zadnjoj liniji. Prepotstavljam da su oni bili uvjereni, ‘Naša je spasila’. Postoji faksimil koji smo vidjeli na simpoziju, potpisi spašenih i onih koji su spašavali. Odgađanje kanonizacije nije dramatično, nego će pomoći onima koji dobronamjerno žele saznati o Stepincu, da vide da su u zabludi“ rekao je mons. Puljić. Kritike koje dolaze iz Srbije i od strane SPC-a uglavnom se temelje na knjizi ‘Magnum Crimen’ Viktora Novaka. „To je naručena knjiga da se oblati Katoličku Crkvu, posebno Stepinca i sve koji su bili

protiv komunizma. Ali većinom je napadnuta Katolička Crkva. Sad treba tu knjigu istinom pobiti. Mi smo u demokraciji, sad imamo mogućnost zaviriti u arhive i razotkriti tu laž koja se širi desetljećima. Kanonizacija Stepinca je u rukama Svetog Oca i ne ovisi o Srpskoj pravoslavnoj crkvi. Ona neće biti njima uvjetovana, ali, papa Franjo misli, pomozimo im da doznaju pravu istinu, ako hoće“ istaknuo je nadbiskup Puljić.

Na susretu je uvodno mons. Puljić potaknuo medijske djelatnike da u svom poslanju i dalje budu neumorni; da autentično prenose sve što se događa i budu poveznica između ljudi kojima je potrebna komunikacijska mreža. Zahvalio im je za sve što prenose osobito u području vjerskih događanja, istaknuvši da su novinari značajni dio društva kao posrednici riječi i komunikacije te da povezuju ljude i mjesta.

BOŽIĆNA ČESTITKA ZADARSKOG NADBISKUPA ŽELIMIRA PULJIĆA

*Božić – dan radosti, milosrđa,
spasenja i pomirenja*

1. Na treću nedjelju došašća, 13. prosinca 2015., otvorena su jubilarna vrata na našoj katedrali u Zadru, pa je tako započela "Godine milosrđa" u našoj Nadbiskupiji. Početak, dakle, svete jubilarne godine vezan je uz došašće koje nas podsjeća na "vrijeme spasenja i pomirenja o kojem su sanjali drevni patrijarsi i proroci" (K. Boromejski). Po njima je, naime, "Bog više puta i na više načina govorio ocima po prorocima, i konačno u ove dane u Sinu svome" (Heb 1, 1). A u njemu je i nas "sebi izabrao prije postanka svijeta da budemo sveti i neporočni" (Ef 1, 4). Zbog čega je Otac nebeski odlučio poslati svoga Sina na zemlju?! Zašto je toga čovjeka, koji se odmetnuo, htio ponovno "sebi izabrati"?! Nemamo adekvatnog odgovora, osim činjenice da je to učinio jer je čovjeka volio. Toliko ga je volio da mu je po svome Sinu, koji se na zemlji rodio i podnio muku križa, sve oprostio. Crkva navješćuje tu istinu i svjedoči kako Bog upravo "praštanjem i milosrđem najviše očituje svoju moć i snagu". A svoje vjernike potiče neka budu sveti i neporočni pred Gospodinom.

U tom vidu sveti Ivan Pavao II. pozivao je sve neka "bez straha i oklijevanja krenu putem svetosti. Biskupima i svećenicima je govorio neka čitav pastoralni hod "usmjeruju u toj perspektivi" (Ulaskom u novo tisućljeće, 30). Hrvatski biskupi su tim povodom objavili 2002. godine pastoralne smjernice pod naslovom "Na svetost pozvani". Budući da se u zadnje vrijeme govori i piše o našem blaženom Alojziju Stepincu koji bi se imao naći među četom svetih mučenika, učinilo mi se prikladnim u ozračju Božića progovoriti o općem pozivu na svetost, kao i o načinu i putovima kojima se do nje stiže. A sve u duhu onog uzvišenog Isusovog govora na Gori blaženstava kad je pozvao slušatelje neka "budu savršeni kao što je savršen Otac nebeski" (Mt 5, 48). Što to zapravo znači krenuti putem svetosti i usmjeriti pastoralni hod u toj perspektivi?

2. Sveti Ivan Pavao II. je tumačio da "krenuti putem svetosti znači pokazati kako smo došli do uvjerenja da je besmisleno zadovoljiti se prosječnošću površne religioznosti" (Ulaskom u novo tisućljeće, 31). Kršćanstvo i površnost, dakle, ne idu skupa. Ideal pak svetosti nije predviđen samo za "izvanredne i odabранe". Putovi svetosti raznoliki su i prikladni pozivu svakog čovjeka. I svi su pozvani na svetost koju u skladu sa svojim pozivom, službom i odgovornošću mogu postići i ostvariti. Premda je ljudska narav grijehom praroditelja ranjena i oskvrnuta, Bog nije napustio čovjeka. Poslao mu je svoga Sina, Isusa Krista, čiji su dolazak navijestili proroci, a Djevica ga Marija u Betlehemu rodila. Svojim utjelovljenjem, mukom, smrću i uskrsnućem on je svijet iznova posvetio, te svoje posvetiteljsko djelo "nastavlja i danas po Crkvi koja je trajno sveta" (LG 39).

Zbog toga piše Pavao Kološanima neka "žive kako se pristoji svetima" i neka se "kao izabranici Božji, sveti i ljubljeni" obuku u "srdačno milosrđe, dobrotu, poniznost, krotkost i strpljivost" (Kol 3, 12). Kad je papa Franjo najavio i otvorio jubilarnu svetu Godinu milosrđa, imao je pred očima Isusovu ponudu i želju da se svi ljude spase i "obuku u haljine srdačnosti, milosrđa dobrote i poniznosti". U tom vidu zatražio je neka se po biskupijama organiziraju "pučke misije" u kojima će "misionari naviještati radost

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

opraštanja i biti uvjerljivi propovjednici Božjeg milosrđa". Jer, milosrđe je "stožer na kojem počiva život Crkve i kriterij po kojem se prepoznaju djeca Božja". Zato su svi krštenici pozvani milosrdno živjeti jer njima je prwima, bez njihovih zasluga, darovano njegovo milosrđe.

3. Budući da je jubilarna godina obilježena uz ostalo i hodočašćima, papa Franjo ističe kako je potrebno poći na "oprosničko hodočašće" te osobitu pozornost posvećuje duhovnim i tjelesnim djelima milosrđa. Što se pak tiče "oprosničkog hodočašća" ono započinje našom odlukom "ne suditi i ne osuđivati". Posebice kad nas muči zavist i ljubomora pa je "bratov ugled prepušten na milost i nemilost raljama ogovaranja" (Lice milosrđa, 14). Kad se uspijemo othrватi osuđivanju naše subraće, tada smo kadri kod drugih "otkrivati pozitivne stvari" i ne dopuštati da bližnji "trpi zbog naše uskogrudnosti i prisiranog suda". Ako nam podje za rukom učiniti ta dva koraka, pred nama se, veli papa Franjo, pojavljuje završni čin, a to je sposobnost "dari-vati i moliti oproštenje". To je zapravo vrhunac "oprosničkog hodočašća" koji nam valja činiti u ovoj Godini milosrđa.

Onaj tko uspije prijeći taj "oprosnički hod", kadar je ići sve dalje i dalje. Prevladano hodočašće, naime, čini ga sposobnim "otvoriti širom svoje srce za jad i nevolje svijeta", pa bez oklijevanja i straha kreće "na periferije k onima koji su lišeni ljudskog dostojanstva i vapiju za pomoć" (Lice milosrđa, 15). Poznato nam je kako papa Franjo od svog ustoličenja ne umara se poticati i usrdno pozivati sve da se "približimo takvima i pružimo im svoje prijateljstvo, toplinu i potporu". Dapače, on moli neka "njihov plač postane

našim vapajem kako bismo, noseći im utjehu i solidarnost, porušili barijere ravnodušnosti, licemjerja i egoizma koji vladaju svijetom".

4. Pred nama je, braćo i sestre, jubilarna Godina milosrđa u kojoj imamo častan zadatak i obvezu pronositi svijetom vjeru koju je on svojim rođenjem zapalio u srcima ljudi. Jer, njegov dolazak među nas najsvjetlij je događaj ljudske povijesti. Tada je, naime, na zemlju koja je opterećena nepravdama, grijehom, sukobima i ratovima sišla Ljubav, Istina, Pravednost i Svetost. Zato se ovo liturgijsko razdoblje oduvijek svečano slavi. Crkva time zahvaljuje Ocu nebeskomu što je posao svoga Sina da nam objavi punu istinu i pouči nas kako pošteno živjeti. Podimo, stoga k Novorođenome i poklonimo mu se. U njemu nam je Otac nebeski obznanio djela čudesna, pa svi krajevi svijeta vidješe spasenje Boga našega. I dok u božićnom Djetetu spoznajemo Boga, budi se u nama čežnja za nebeskim dobrima.

Neka nas ta čežnja vodi k njemu onim oprosničkim putem na kojem ćemo preko "tjelesnih i duhovnih djela milosrđa" prepoznavati Isusa na licima braće naše. A on će onda na koncu svijeta i nas prepoznati pa reći "što god ste učinili jednom od ove moje najmanje braće, meni ste učinili" (Mt 25, 40). Želim svima puno uspjeha na oprosničkom hodočašću u ovoj jubilarnoj i svetoj godini. Neka naš hod kroz ovo milosno razdoblje bude praćen osobitim djelima milosrđa kako bismo osjetili i zaslužili njegovu milost i oproštenje. Čestit Božić i sretna Nova 2016. godina, koja neka bude ispunjenu mirom i svakim Božjim blagoslovom.

SUSRET ZADARSKOG NADBISKUPA S RAVNATELJIMA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA

Božićni susret zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića i ravnatelja osnovnih i srednjih škola Zadarske županije održan je u petak 18. prosinca u svećanoj dvorani sjemeništa Zmajević u Zadru. U obraćanju ravnateljima, a u svjetlu Godine milosrđa, mons. Puljić je govorio o povezanosti milosrđa i uloge ravnatelja koji su pozvani čuvati red, ali i pokazati autoritet.

„Kako to dvoje spojiti, kako povezati milosrđe s pravednošću i objektivnošću koja treba resiti učitelje i ravnatelje. Profesorska uloga je izraz objektivnosti, osobito kad se ocjenjuje. Ravnatelj sudjeluje u životu i radu, brigama i nevoljama, radostima i tjeskobama suradnika i učenika. Tu vidim životnu poveznicu milosrđa i pravednosti i objektivnosti koja treba resiti nastavnika“ rekao je nadbiskup, istaknuvši da je služba ravnatelja vrsta poziva i zvanja kao nezamjenjiva odgojna funkcija u službi djece, obitelji i društva.

„Onaj tko rukovodi organizacijom, a to je ravnatelj, mora imati stručne i moralne osobine. Organizacija je uspješnija ako je rukovoditelj dobar animator, kreator i koordinator. Za poziv ravnatelja nije dosta samo visoka izobrazba, premda je ona preduvjet dobrog rada. Potrebno je razumijevanje, srce, umijeće postupanja s onima s kojima se radi. Važno je stalno upućivati, govoriti, poticati, ali i dati slobodu i pustiti neka dijete raste“ istaknuo je nadbiskup. Pedagoški rad je utemeljen na milosrđu i ljubavi i treba ih uskladiti sa zahtjevom objektivnog rada s mladima koji se bazira na pravednosti i objektivnosti.

Pritom je mons. Puljić predstavio tumačenje psihologa Reinharda Tauscha koji je pokazao gdje bi se trebao naći učitelj, ravnatelj, svećenik, biskup i bilo tko odgovoran za druge. Koordinate te sheme pokazuju mogući dvostruki stav kojeg odgojitelj zauzima u odnosu sa suradnicima i učenicima. Na jednoj strani je stav neuvažavanja i afektivne distanciranosti, a na drugoj afektivne topline, poštivanja i simpatije. Ti stavovi mogu biti obilježeni s dva ekstrema, minimalne i maksimalne kontrole.

„Rezultati križanja stavova i kontrole izgledaju ovako: Prvo, stav odbijanja, nepoštivanja u kombinaciji s maksimalnom kontrolom, rezultiraju autoritarizmom, diktaturom. Drugo, stav neuvažavanja u kombinaciji s minimalnom kontrolom, stvara nered i anarhiju.

Treće, kad je stav poštivanja i simpatije u sredini između maksimalne i minimalne kontrole, imamo poziciju zlatne sredine, umjerenosti i

razboritosti. Tu bismo se trebali naći“ rekao je mons. Puljić, upozorivši kako kad u rigoroznom odgoju (prva kombinacija) učenik doživi samo granice, u sebi biva plašljiv i dotučen, a prema vani nepovjerljiv i neprijateljski raspoložen.

Kad ne doživi nikakve granice (druga kombinacija), ispunjenje svih njegovih želja će mu uskratiti iskustvo da u životu postoji ono što je moguće i što nije moguće. Nedostajat će mu socijalna komponenta da i drugi imaju prava i potrebe. U ozračju zlatne sredine (treća kombinacija) učenik će na vrijeme doživjeti nužne granice, potrebnu slobodu i razumski red.

„Sve to vrijedi ne samo za one koji su u društvu zaduženi za druge, nego osobito za roditelje. To je poruka svima koji su pozvani po prirodnom ili društvenom planu i poslanju odgajati druge. Odgojitelj će zato uvijek imati na pameti da su učenici poput satova koje treba naviti i pustiti da idu. Trudit će se prema njima pokazati poštovanje i simpatiju ne pretjerujući i ne podbacujući kvalitetom kontrole, po načelu blagu postupanju, a jasan u načelima“ istaknuo je mons. Puljić.

Potaknuvši da se milosrđem i autoritetom ide prema rastu i napretku, budući da je ideal blago postupati, a načela provoditi, nadbiskup je upitao kako blago postupati, a kao odgojitelj i ravnatelj ne izgubiti autoritet ili ne stvoriti stanje nikavkog autoriteta, anarhije i nereda? U tom kompleksnom i komplikiranom stanju, odgojitelji nemaju recept koji bi mogli naučiti i provoditi, rekao je mons. Puljić, istaknuvši da ni Isus kao izvrstan psiholog i odgojitelj nije ostavio nikakve recepte.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

„No uputio je poziv, i to je važno za Godinu milosrđa: „Budite savršeni... (Mt 6,48) – ali se i postavio kao Put, Istina i Život. Jedini recept koji bi se moglo usvojiti u odnosu na nas same jest: rasti u kreposti i mudrosti pred Bogom i ljudima. To znači da smo svjesni da smo i mi kao odgojitelji i oni koji su poslani drugima, kao svećenici, biskupi, učitelji, ravnatelji, majke, očevi, u rastu i dozrijevanju, taj proces nije završio.

Trebamo provoditi Isusov poziv, budite bolji, idite prema savršenstvu“ istaknuo je nadbiskup, dodavši da je u svezi s odnosom prema onima koje se poučava i odgaja dobrodošla preporuka D. Krecha i R. Chrutchfielda koji odgojiteljima kažu: ‘Bdijte nad drugima, ali ne gnjavite ih! Budite čvrsti, ali bez oštrene i grubosti! I osobito biti smireni i uživati što smo odgojitelji, učitelji, ravnatelji’.

Pozdravnu riječ uputio je i mr. don Gašpar Dodić, predstojnik nadbiskupijskog Katehet-skog ureda. Zahvalio je ravnateljima na suradnji i razumijevanju u međusobnoj komunikaciji te izrazio nadu da će se nastaviti duh neumornog zalaganja za dobrobit mladih. „Naš odgojno-obrazovni rad nije pasivno čekanje rezultata, uspjeha škola i učenika, nego je prožet nadom i pouzdanjem da se za to isplati ulagati sve snage i vrijeme kako bi škole i učenici postigli cilj koji nije sam za njih dobar, nego je i nemjerljiv doprinos boljitu cijelog društva“ rekao je mr. Dodić.

Rade Šimičević, ravnatelj zadarske Gimnazije Vladimira Nazora, u ime ravnatelja zahvalio je nadbiskupu na prijemu i čestitao mu 25. godišn-

jicu biskupstva. „Živimo u vremenu velike podijeljenosti, izgubili su se autoriteti, prevladava konzumerizam protiv čega se borimo kao humanisti i Crkva. Nažalost, nekad naše riječi ne dopiru do puka.“

U Godini milosrđa molimo Boga da u domovini budu prave vrijednosti na pravom mjestu. Trebamo zajedništvo i obitelj“ rekao je Šimičević, dodavši da su Hrvati kroz povijest imali dosta patnji i stradavanja te bi konačno trebalo doživjeti katarzu i krenuti u bolju budućnost. „Profesori će ispuniti svoj zadatku u odgoju i obrazovanju mladih generacija. Imamo i kuričarne promjene, vjerujem da će od krilatice Hrvatska – zemљa znanja, to zaista i postati“ rekao je Šimičević, istaknuvši i prirodne resurse i ljepotu Hrvatske koja bi trebala zanti naplatiti i pamet svojih ljudi.

Poželio je da profesori budu primjereni plaćeni za posao koji rade s ljubavlju, kako bi sa zadovoljstvom prenosili znanja. Sudionici susreta su razmijenili božićne i novogodišnje čestitke i poželjeli blagoslovljeno odgojno djelovanje. Izražavajući radost zbog susreta, mons. Puljić je zahvalio ravnateljima na suradnji s Katehet-skim uredom i što pomaže vjeroučiteljima da na ljudskoj i stručnoj razini izvrše poslanje koje su dobili mandatom nadbiskupa.

BOŽIĆNO ČESTITANJE ZADARSKOM NADBISKUPU

Božićno čestitanje zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića, svećenika, redovništva i djelatnika središnjih ustanova Zadarske nadbiskupije upriličeno je u subotu 19. prosinca u svečanom salonu Nadbiskupskog doma u Zadru. U obraćanju prisutnima, generalni vikar Zadarske nadbiskupije mons. Josip Lenkić rekao je da to zajedništvo čini radosnim i potiče da ga se još više izgrađuje.

„Učinit ćemo to najbolje šireći uzajamno poštovanje, prenoseći dobar glas jedni o drugima, radujući se svakom uspjehu jer se radi o uspjehu Crkve, a time o uspjehu svakog njenog člana i svake naše zajednice. Zajedno smo jači, a ‘Lice milosrđa’ uočljivije“ rekao je mons. Len-

kić, istaknuvši da je Božić radost koja je, kao i svaka druga radost, potpuna kad je s drugim podijeljena.

„Iz godine u godinu u božićnoj noći slušamo andeoske riječi: ‘Javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! Danas vam se u gradu Davidovu radio Spasitelj – Krist, Gospodin.’ Toj objavi tijek vremena ne umanjuje svežinu i svake godine zvuči drukčije. Osjećamo je i doživljavamo u svjetlu događaja koji su obilježili naše iskustvo u vremenu koje živimo. Rođenje Isusa u Betlehemu dar je i poziv svemu čovječanstvu“ rekao je generalni vikar i kancelar nadbiskupije.

U protekloj Godini euharistije u nadbiskupiji to je otajstvo osobito življeno u slavlju euharistije gdje se stvarno uprisutnjuje Isus, ‘Živi kruh što nam život daje’, proslavom euharistijskih kongresa u dekanatima te nadbiskupijskim euharistijskim kongresom u katedrali sv. Stošije.

„Na razini opće Crkve proslavili smo i Godinu posvećenog života, moleći Božju pomoći i Marijin zagovor da bude plodonosna za sve, kako bi posvećeni život koji i u našoj domovini ima slavnu prošlost, mogao biti autentično življen u sadašnjosti i postati izazov za budućnost svima koje Bog poziva da mu se posvećenim životom stave potpuno na raspolaganje“ rekao je mons. Lenkić. Podsetio je na proslavu 25.-te godišnjice biskupske službe mons. Puljića, u zahvalnosti za darovanost poslanja Crkvi u Dubrovniku i Zadru.

„I mnoge druge obljetnice i proslave podsjetile su nas da svojim djelovanjem posredujemo duhovno Kristovo rođenje u bližnjima i u sebi.

Nastupajuća crkvena godina ima posebno milosno značenje kao izvanredna sveta godina milosrđa. To je poziv pape Franje cijeloj Crkvi da preispita svoj duhovni, pastoralni i misjonarski život te da ta obilježja kršćanskog življenja budu oruđe, putevi Božjeg milosrđa. Gessim ‘Milosrdni poput Oca’ papa poziva svakog vjernika da ljubav i opraštanje odgoji u srcu kao srž vjerničkog života i tako svijetu pokaže lice Božjeg milosrđa“ rekao je generalni vikar, poželjevši da u jubileju Crkvom odjekne Božja riječ oproštenja, potpore, pomoći i ljubavi.

„Neka se ne umori u širenju milosrđa i bude strpljiva u pružanju utjehe i oproštenja. U Božiću susrećemo nježnost i ljubav Boga koji se prigiba nad naše ograničenosti, naše slabosti, grijeha i silazi do nas. Sjećajući se svega toga, zahvaljujemo Gospodinu za darovanu milost izgradnje njegove Crkve, čija je osnovna zadaća učiniti da se Bog stalno rađa u životima svih ljudi“ rekao je mons. Lenkić, moleći Boga da vjerna i slavna prošlost mjesne Crkve nastavi u još snažnijem zajedništvu i bogatoj budućnosti crkvene raznolikosti i vjernosti.

Nadbiskup Puljić je izrazio radost i zahvalnost za dobre događaje kojima nas Bog ispunja u vremenu, osobito za papin program Godine milosrđa. „Crkva ovisi o otajstvu obitelji, te božanske i ljudske institucije gdje se Crkva utjelovljuje i preko koje se manifestira u svijetu. Sv. Ivan XXIII. je rekao da se Crkva očituje kao dobra majka, milosrdna i dobrohtonja i da ponudi takvu sliku svijetu koji upravo to treba. Pavao VI. je završio Koncil tom mišlju da je njegova ikona bila o milosrdnom samaritancu“ rekao je mons. Puljić, dodavši da smo i kod otvaranja te godine

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

u Zadarskoj nadbiskupiji „osjetili kako je to dobro ‘sjelo’ našem čovjeku.

Pred nama je osobiti izazov i osobita milost učiniti što papa želi, ne samo na našem nutarnjem planu da budemo milosrdni prema drugima, nego da tu sliku Crkve koja je milosrdna ponudimo ljudima današnjeg vremena“. Nadbiskup je primjetio da je tema oprosta grijeha ljudima aktualna i važna. „Ljudi to shvaćaju kao prigodu, treba im pomoći da iskoriste to i plove koje Crkva nudi iz svoje bogate riznice“ rekao je mons. Puljić. Zahvalio je na čestitkama i dobrome koje svećenici, redovništvo i vjernici laici čine u ime Crkve i za Crkvu.

Čestitku mons. Puljića koju je poslao papi Franji pročitao je nadbiskupijski vikar za pastoral don Igor Ikić. U ime svećenika, redovnica, redovnika i puka mjesne Crkve, nadbiskup je papi uputio božićnu čestitku i čestitke za njegov 79. rođendan. Čestitao je Svetom Ocu na služenju koje je započeo s Godinom vjere „koja je izvor misijske evangelizacije. Hvala Vam i za Godinu posvećenog života i za Godinu mislorda. Neka Vam Riječ koja je uzela ljudsku narav, novo-rođeni Isus Krist, da snagu u svetom služenju onima koje Vam je providnost povjerila.

Mi ćemo moliti Krista u euharistiji neka po Vama zasja ljudima svjetlo Krista, jedinog otкупitelja čovjeka. Hvala za apostolsku pobudnicu ‘Radost evanđelja’ i za bulu ‘Lice milosrđa’ kojom ste najavili Godinu milosrđa“ napisao je mons. Puljić, zamolivši papu Franju blagoslov za Zadarsku nadbiskupiju, a njega neka Otac nebeski obdari duhovnim i tjelesnim zdravljem i blagoslovom.

POHOD ZADARSKOG NADBISKUPA CARITASU ZADARSKE NADBISKUPIJE

Tradicionalni božićni pohod zadarskog nadbiskupa caritasu Zadarske nadbiskupije održan je u ponedjeljak 21. prosinca kad je mons. Želimir Puljić susreo beskućnike koji borave u Prenoćištu sv. Vinka Paulskog pri zadarskom caritasu a ručao je i s korisnicima Pučke kuhinje u Zadru koja dnevno pripravlja 350 obroka.

U susretu s ravnateljem don Ivicom Jurišićem, zamjenicom ravnatelja Mirjanom Tadić i svim djelatnicima caritasa, mons. Puljić im je zahvalio na svemu što čine poručivši: „Nastojmo svjedočiti s uvjerenjem, neka djela pokažu što se radi“.

U sustavu više programa socijalne skrbi zadarskog caritasa je 1600 obitelji. Caritas pomaže školovanje djece plaćajući smještaj u učenički i studentski dom, nekim obiteljima plaćaju troškove rezija. Program pomoći školovanja djece obuhvaća 154 obitelji.

Novost je suradnja s Odjelom za psihologiju Sveučilišta u Zadru s kojima će caritas organizirati radionice za djecu s poteškoćama u učenju, čemu će se pridružiti i Klasična gimnazija Ivan Pavao II. Zadar. Poučavat će djecu i mlade koji imaju razvojne poteškoće ili su učinili prekršaj te im je potrebna pomoć. Savjetodavna služba caritasa u svom savjetovalištu pomaže osobe traumatskog iskustva, imaju programe za djecu sa psihičkim smetnjama, opterećenima traumom, psihotraumom.

Budući da se Centar za psihosocijalni tretman nadležnošću spustio s državne na lokalnu razinu, pojavio se problem nedostatka sredstava koji bi financirao taj program, rekli su djelatnici savjetovališta Mladen Klanac i Ana Uranija. Istaknuta je vrijedna uloga zajednice Ivan XXIII. koja surađuje s caritasom i čiji članovi primaju u svoje obitelji potrebne, među kojima su i osoobe s raznim poremećajima.

Tadić je upozorila na teškoće novog zakona o socijalnoj skrbi, koji skrb segmentira po pojedinim ministarstvima i službama, čime se rješavanje potreba čovjeka sve više birokratizira, ne omogućujući osobni razgovor s osobom u potrebi i cijelokupno rješenje njegove socijale i egzistencije. „Nitko ne želi s tim ljudima popričati, kad prođu sve službe, na kraju dođu u caritas. Mnogi mogu ostvariti prava samo u caritasu gdje ih saslušamo, cijelovito sagledamo njihov problem i tražimo rješenja“ rekla je Tadić.

Pohvalila je suradnju s Probacijskim uredom u Zadru koji je jako aktivan. Odvija se na način da neki pojedinci svoju zatvorsku kaznu služe kao rad za opće dobro. U caritasu su petorica takvih, dva u Benkovcu, tri u Zadru. Na susretu je istaknuto da je potrebno veće volontiranje, odgoj za volontarijat. Nadbiskup je rekao da je u svijetu gotovo prešlo volontirati.

„Država je nametnula Zakon o volontiranju po kojem sve treba staviti u određene regule, pooštrena su pravila što donekle onemogućuje veći volonterski angažman u ustanovama poput caritasa. Caritas surađuje s Volonterskim centrom u Zadru. Javljuju nam se ljudi koji bi omogućili čišćenje, održavanje raznih prostora, higijenu potrebnima“ rekla je Tadić.

Naznačena je potreba preusmjeravanja karitativnog djelovanja, na način da se sve više javlja želja da se poslužuju potrebe ljudi po kućama. Mnogima je i iz psiholoških razloga važno da čovjek ostane u svojoj kući dok god može. Na tom su tragu timovi iz Pučke kuhinje u Benkovcu koji korisnicima odnose obrok kući. „Često su osobe koje donose obrok i lijekove jedini koji posjete te stare. Mjesta u domovima nema. Za Dom na Boriku u Zadru je 1300 zahtjeva

gdje se na rješenje molbe čeka tri godine“ rekla je Tadić.

Mons. Puljić je za pohoda caritasu susreo i roditelje piginulih hrvatskih branitelja. Govorio je o značenju kalendara. „Postoje dani u godini nečim obilježeni, pa znamo kad je neki blagdan.

Kalendar daje orijentir, pomaže tijekom godine da znamo gdje smo, koliko je vremena prošlo. Govori o godinama koje idu, ne možemo ih zaustaviti. Vremenski tijek je upozorenje koje nam daje do znanja što je važno s vjerske strane – a to je da smo na ovom svijetu putnici i prolaznici“ rekao je mons. Puljić u susretu s roditeljima branitelja, istakнуvši da je Božić dan rođenja Krista koji daje vitalno obećanje života, ali svjesni da jednog dana nismo više na zemlji.

„Sveci su običavali na stolu imati mrtvačku glavu da ga podsjeti, i ti ćeš poći s ovog svijeta. Pripremaj se da ne dođeš nespreman. Papa Franjo je darovao Godinu milosrđa koja nam pokazuje da smo djeca milosrđa, da nas Bog milosrdno prati, želi nam dobro. On je milosrdni otac, bogat milosrdem.

Papa je pogodio u srce onoga što svaki čovjek želi. Svatko se osjeća radosnim kad mu netko pokaže milosrđe, a zasluzio je gore. Milosrđe nas oslobođa i obogaćuje. Zato zahvaljujemo papi Franji što nam je poklonio tu godinu“ rekao je nadbiskup, potaknuvši sve da iskoriste tu godinu da osjete Božje milosrđe, ali i da ljudi jedni drugima pokažu milosrđe.

„Život nam je darovan kako bismo milosrđe ne samo dožvijeli, nego i milosrđe drugome poklonili. Papa Franjo nas poziva da krenemo na milosrdno hodočašće ili hodočasničko milosrđe. Jubilarna godina je povezana s hodočašćima, to je godina kad se hodočasti“ rekao je mons. Puljić.

Potaknuo je da se hodočasti u katedralu jer postoji mogućnost dobiti potpuni oprost kad se izmoli Očenaš na nakanu Svetog oca, a dobiva se i uz proslavu zaštitnika svoje župe. „Crkva nudi to bogatstvo koje rijetko znamo koristiti. To je velika blagodat, namijeniti oprost za sebe, pokojne. To je veliki dar Crkve koji smo pozvani živjeti“ zaključio je nadbiskup Puljić uputivši svima božićnu i novogodišnju čestitku.

MISA POLNOČKA U KATEDRALI SV. STOŠIJE

„Rođenje Isusa Krista, Spasitelja i Otkupitelja, najsvjetlijiji je događaj ljudske povijesti koji se zbio u punini vremena. Tada je u svijet opterećen nepravdama, grijehom, sukobima i ratovima sišla Ljubav, Istina, Pravednost i Svetost. Zato ovo razdoblje Crkva odvijek svečano slavi i zahvaljuje Ocu nebeskomu, jer je Isus ušao u naše obitelji i u našu osobnu povijest“ rekao je zadarski nadbiskup Želimir Puljić u propovijedi mise polnočke koju je predvodio u četvrtak 24. prosinca u katedrali sv. Stošije u Zadru. U Kristovom milosnom pohodu zadvljeni smo tom neshvatljivom ali vidljivom tajnom, rekao je mons. Puljić, istaknuvši da se Sin Božji utjelovio radi čovjeka, jer je volio ljude. „Uzeo je naše siromašno tijelo da nas obogati svojim božanstvom i k sebi nas privede. Bog je poslao svoga Sina da se i mi posinimo, pobožanstvenimo, stoga mu se poklonimo sa strahopštovanjem i ljubavlju“ rekao je nadbiskup Puljić.

Zamolivši Krista da nas obdari darom svog milosrđa, nadbiskup je rekao kako se Božić koji se dogodio Palestini, u narodu izraelskom, u Betlehemu, dogodio kao običan zemaljski i dragi događaj, jer nema radosnije vijesti od one kad se u obitelji rodi dijete. „Ipak, to rođenje odudara od uobičajenog jer nije bilo načina razglasiti ga obavijesnim sredstvima, kako

se to inače događa. Isusovo rođenje zbilo se u nepoznatom judejskom selu i u nepoznatoj židovskoj obitelji. Dapače, u štali čijeg vlasnika povijest nije zabilježila. Njegovi roditelji nisu imali kome javiti sretno rođenje sina. Nikoga u mjestu nisu poznivali. No, tada se nebo uključilo, a Bog poslužio svojim obavijesnim sus-

tavom. Pozvao je svoje anđele neka tu radosnu vijest čim prije jave pastirima po betlehemskim brežuljcima – da se rodio Spasitelj, Krist, Gospodin“ rekao je mons. Puljić, potaknuvši na zahvaljivanje Bogu što se toliko iščekivani trenutak ispunio te božićne noći. „I mi se poklonimo novorođenom malom Djetetu i zahvalujmo zbog toga milosnog događaja. Obdareni darom Božjeg mira, budimo svojim obiteljima, gradu, narodu i svim ljudima dobre volje pravi božićni dar, jer on je Emanuel, Bog s nama. Neka nas Novorođeni ispuni svojim mirom, radošću i čežnjom za nebeskim dobrima“ potaknuo je mons. Puljić u propovijedi. Nadbiskup je i na svetkovinu Božića u petak 25. prosinca predvodio svečano misno slavlje u zadarskoj katedrali. U propovijedi je predstavio sadržaj svoje božićne čestitke upućene mjesnoj Crkvi u kojoj govorio o milosrđu tragom proglaša pape Franje za Godinu milosrđa, povezujući to s pozivom na svetost.

MISNO SLAVLJE NA BLAGDAN SVETE OBITELJI U KATEDRALI SV. STOŠIJE

Na blagdan Svetе obitelji u nedjelju 27. prosinca svečano misno slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. U propovijedi je rekao kako se često čuje o obite-ljima koje su nesretne, raspadaju se ili su u krizi. „Govori se kako nitko nikoga ne sluša niti poštaje. Roditelji optužuju djecu, djeca se tuže na roditelje. Između starijih i mlađih vodi se trajni ‘hladni rat’. Kad se analiziraju uzroci takvog stanja, rijetko se navodi onaj pravi, najčešći i najkobniji: iz-gubilo se Isusa koji više nije član njihove obitelji. Crkva zato trajno upire svoj pogled u nazaretski dom Sv. Obitelji. Tamo šalje svoju djecu da nauče školu svetosti, međusobnog poštivanja i ljubavi, školu rada i molitve“ rekao je mons. Puljić. Tragom navještaja Božje riječi kako su Marija i Josip vodili dijete u Hram, nadbiskup je upitao koliko suvremene obitelji vode i hode sa svojom djecom u Božji hram. „Raduju li se i nastoje li da djeca budu često u Božjoj kući i molitvi, kod pričesnog stola i u ispovjedaonici, na misi? Bez Gospodinove pratnje, osobne molitve i sakramentalnog života, teško je odgajati djecu da hode putem spasenja. Marija je tražila izgubljeno dijete. Vode li današnji roditelji dovoljno brigu kuda im djeca lutaju, s kim se druže, gdje i kako provode slobodno vrijeme? Majčinstvo Mariji daje pravo upozoriti svoga sina ‘Dijete moje, zašto nam to učini’ rekao je mons. Puljić, dodavši kako biblijska čitanja blagdana donose radosne i tamne strane, ali i rasplet i svečanost obiteljskog ognjišta. Nerotkinja Ana je u hramu molila da dobije dijete i izmolila je sina. Onda ga je radosna i puna zahvalnosti odvela u hram i predala hramskoj službi. „Jer izmoljen je u hramu i pripada hramu. Dala mu je ime Samuel, što znači Čuo me Bog. Tako je u imenu sina sročila svoju i njegovu povijest. Jer on će kasnije u hramu čuti i slušati Boga. To je divan primjer i poruka svakom vjerniku suradnje i odgovora Onomu koji sve vodi i upravlja. Pred Bogom ne smijemo i ne možemo biti škrti ni nijemi, u riječima i mislima. Najsvečaniji čovjekov govor je molitva zahvalnica i pokajnica. Svatko se treba za puno

toga i kajati i zahvaljivati“ rekao je nadbiskup. Istaknuo je veličinu majke Marije te divnu zaštitu i osobitu brižljivost svetog Josipa. Njihov put u hram bila je znakovita procesija u kojoj se i Bog priključio kao hodočasnik, a u Hramu je bio prvi javni razgovor ljudi s Bogom.

Nadbiskup Puljić je zaključio mislima koje je bl. Pavao VI. izrekao tijekom hodočašća u Svetu Zemlju 1964. g. u Nazaretu, gradu Svetе Obitelji: „Nazaret nas najprije uči šutjeti. O kad bi u nama ojačala cijena šutnje, tog divnog i tako potrebnog svojstva duše u vrijeme uzne-mirenog života, u doba toli-ke vike, galame i buke. O nazaretska šutnja, nauči nas da bude-mo učvršćeni u dobrim mislima, zaokupljeni nutarnjim nadahnućima, da budemo pripravni slušati Božje savjete i upute istinskih učitelja. Nazaret nas uči koliko je potrebno spremati se, učiti, razmatrati, skrovito živjeti i mo-liti u tajnosti koju vidi samo Bog. Ona nas poučava kako obitelj ne može ništa drugo zamijeniti. U svetom gradu Nazraetu upoznajemo obvezu rada. U kući drvodenog Sina shvaćamo otku-piteljski za-kon ljudskog rada i želimo obnoviti dosto-janstvo rada. Nazaret nas uči i pod-sjeća što je obitelj: ona je zajed-ništvo osoba i ljubavi. Njena je prirodna i nezamjenjiva uloga u društvenom poretku. Ona je sveto i nepo-vredivo vlasništvo obitelji koje valja čuvati kao zjenicu oka svoga“. Za vrijeme mise mons. Pu-ljić je uveo u službu akolita zadarskog bogoslova Ivana Jordana, rodom iz župe sv. Martina u Ljupču.

IZ ŽIVOTA KLASIČNE GIMNAZIJE

BOŽIĆNI SUSRET U KLASIČNOJ GIMNAZIJI IVAN PAVAO II. ZADAR

Bog je mogao odabratи bilo koje mjesto za svoj dolazak, palaču i dvorac, ali je odabrao štalicu kako bi u neimaštini veličina njegovog dara još više zasjala, poručili su učenici Klasične gimnazije Ivan Pavao II. Zadar na božićnom susretu u utorak 22. prosinca, kada su izveli scenski prikaz 'Božićna tišina' pod vodstvom Mirele Zubčić, prof. Hrvatskog jezika u toj gimnaziji.

Tekst je napisala Matea Caleb, učenica 3. raz. te škole. Program je u sportskoj dvorani škole privukao brojne: učenike, profesore i djelatnike škole, roditelje, svećenike i redovništvo, ali i bivše učenike željne podržati rad generacija nakon njih. Svekoliki talent posvjedočen je u uprizorenju teksta koji govori o stavovima koje čovjek uobičajeno ima o životu i smrti, na način dijaloga između Života i Smrti.

Želeći učiniti smrt dijelom života, Život poziva Smrt da provedu Badnjak u obitelji. Podsjecajući kako su vrijeme i smrt oduvijek u zavadi, Smrt je u jednom prizoru rekla:

„Teško je biti Tama pored tolikih kvaliteta Svjetla. Ljubomorna sam katkad. Teško je osvrnuti se na uspomene kad ih nisi proživio. Čeznem za uspomenama. Ne za bljeskovima slika, za isjećima iz filma, nego za licem života kojeg vidim na fotografiji. Zašto ti Živote, možeš slaviti smrt, a ja ne mogu uživati u životu“ misao je iz predstave koja je prikazala izmjenu dana i noći, dobra i zla, rađanja i umiranja, zaborava i želje da se izrazi ljubav.

U mnoštvu takvih suprotnosti živi obitelj, s više ili manje radosti darivanja i zajedništva. Budući da je Božić postao blagdan buke i užurbanosti, gimnazijalci su poručili da treba malo zastati i utihnuti. „Radost, mir, tišina duše najljepši u darovi. U bliskosti i nježnosti progovara Dijete betlehemskih jaslica. Tišina je prostor Božjeg rođenja“ istaknuli su učenici, poručivši da i Božić zove u Božju tišinu koja je narušena u obiteljima, školama i radnim mjestima, čime njegovo otajstvo mnogima ostaje skriveno.

Podsjetili su i na riječ iz Knjige Mudrosti: „Dok je mirna tišina svime vladala i noć brzim tijekom stigla do sredine puta svog, jurnula je tvoja svemoguća riječ s nebesa, s kraljevskih prijestolja“. Upozorenje je i kako nekadašnje crno i bijelo naših predaka, u smislu neimaštine, u nečemu više znaće nego cijeli spektar današnjih boja.

Ante Sorić, ravnatelj gimnazije, izrazio je ponos na učenike koji ih povezuju. „Jedan mi je vozač Liburnije rekao 'Znaš, ja mogu prepoznati tvoje učenike'. Mislim se, što su sad napravili. Upitam ga, kako. 'Zato što su jako pristojni, jako kulturni. Kad ih vozim u školu, kad uđe neka bakica, oni

odmah ustaju. Po ulasku u autobus lijepo pozdrave. Lijepo su odjeveni. Drugačiji su', rekao mi je vozač. Srce mi je zaigralo kad sam čuo takav kompliment" rekao je Sorić, izražavajući radost što ih odgajaju i trude im se prenijeti vrijednosti katoličke škole.

„Zahvalni smo roditeljima što su usadili temelje a mi nadograđujemo po evanđeoskim vrijednostima. Mi njima dajemo sebe, ali i puno primamo od njih. Obogaćuju nas svojim mlađenачkim entuzijazmom i sustavom vrijednosti“ naglasio je ravnatelj istaknuvši da se u otajstvu Božića događa vez ljudskog i božanskog.

„Božja riječ postaje tijelom kako bi izmirila suprotnosti, objedinila različitosti i uspostavila sklad svega stvorenog. Tako su pa-

stiri i mudraci prvi svjedoci Kristovog rođenja, različiti po društvenom statusu, obrazovanju, razmišljanju i životnom putu, u Novorođenom djetetu dijelili zajedničku radost i postali prvi koji su posvjedočili rođenje Boga. Neka se Bog rodi u ljudskim srcima. To su najtoplje jaslice koje čovjek može svojom slobodnom voljom ugrijati“ rekao je ravnatelj Sorić uputivši svima božićnu i novogodišnju čestitku.

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić je blagoslovio školu, sve koji je pohode i prisutne. Čestitao je učenicima na tekstu, izvrsno uživljenim ulogama, rekavši da je borba između života i smrti sve navela na razmišljanje jer su sve tako jako sadržajno ispisali, da je svakoga negdje dirnulo. Izrazio je ponos na djecu jer su pokazali lijepo koje svjedoče u svijetu.

Zamolio je Božji blagoslov zdanju i učenicima, kao i roditeljima koji su ih poslali u tu školu s određenim očekivanjima koje profesori nastoje opravdati. Prema obredniku, ta je škola kuća namijenjena promicanju ljudskog znanja i napretka, gdje se učenicima upućuje riječ istine, slijedi nauk kršćanskog života i srcem prianja uz Krista učitelja. „Bog je gospodar svih znanosti i neka pokaže puteve svoje. Krist, vječna mudrost neka nas nauči riječi istine. Duh Sveti, blaženo svjetlo, neka nam srca uvejk prosvjetljuje da naučimo što je pravo i dobro“ zamolio je mons. Puljić.

Školski zbor pod ravnanjem prof. Nele Šarić izveo je prigodne pjesme: Deo Ditamus Gratias, Victora Johnsona, tradicionalnu Zdravo budi mladi Kralju i Joy to the world, Handella i Wattsa.

Održana je i humanitarna tombola (Do)Živi Ljubav koju je pripremila prof. Elvira Katić, knjižnica s volonterima škole. Prihod od prigodnih artikala koje su kupili prisutni namijenjen je za fond Gorusičino zrno koje pomaže potrebe slabijeg materijalnog statusa te škole.

Nagrada „OTISAK SRCA“ – 2015.**ŠKOLA S VELIKIM SRCEM**

Naša je škola, uz još tri srednje i devet osnovnih škola škole u RH, nagrađena za inovativni model volontiranja mlađih u srednjim školama tj. za volonterske inicijative u osnovnim školama. Svečanost dodjele ovoga velikog priznanja i nagrade „Otisak srca“ koju dodjeljuje Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala se u Muzeju Mimara u Zagrebu, 14. prosinca 2015. Svečanosti smo nazočili, zajedno s ravnateljem Škole don Antom Sorićem. Nagradu je uz njega, u ime Volonterskog kluba „Kapljica“ primila učenica III. a razreda Marta Knežević, a uručile su im ih dr. sc. Vesna Vašiček, predsjednica Upravnog odbora Nacionalne zaklade, upraviteljica Nacionalne zaklade Cvjetana Plavša-Matić i voditeljica Razvojnog ureda Marija Boltek. Svaka nagrada uključuje 10.000,00 kuna za provedbu nagrađenog modela volontiranja / inicijative i plaketu „Otisak srca“. Prema riječima upraviteljice Nacionalne zaklade Cvjetane Plavša-Matić – volonterstvo je jedan od najsnaznijih elemenata koji doprinosi razvoju demokratskih promjena u društvu te je pokazatelj razvijenosti i socijalne kohezije u društvu. Predstavljanje nagrađenih inicijativa (za osnovne škole) i inovativnih modela (za srednje škole) bilo je prigoda da najranjivije i najslabije strane našeg društva sagledamo onako kako se ogledaju u očima našim najmlađih sugrađana. A kako je događaj u Zagrebu zabilježila Matea Kaleb? Pročitajmo!

Pronađi svoj „Otisak srca“ / Matea Kaleb, III. a

Što znači pomoći? Što znači pomagati? Postoji li razlika? Ako postoji, koja je? Ali, možda najvažnije pitanje od svih je: je li vrijedno truda? Dopustite da Vam u ovom kratkom prilogu dokažem da jest.

Dana 14. prosinca probrani klasičari u društvu profesorice Elvire, časne sestre Viktorije i profesora Nižića uputili su se prema našem velegradu. Tamo nas je dočekao naš ravnatelj don Ante koji je bio toliko oduševljen što nas vidi da nam je dan odmah bio ljepši i topliji. Obzirom da smo bili u Zagrebu, toplina nije na odmet.

U 11:00 sati započinjao je program u zagrebačkom Muzeju Mimara gdje su se okupili predstavnici devet osnovnih škola i četiri srednje među kojima je i bila naša školica. Eh, da je školica! Školica u odnosu na broj učenika (možda), ali po djelima i srčanosti recimo skromno da smo sposobni dominirati ovom lijepom našom. Ha!

Uručivale su se nagrade Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva pod nazivom „Otisak srca“ za inovativni model volontiranja mlađih. Ima li ljepšeg i melodičnijeg naziva? Ne, nema! Našu nagradu primili su ravnatelj don Ante Sorić i Marta Knežević iz dičnog 3.a razreda. Dobili smo priznanje, plaketu i mnogo malih srdašaca za grijanje ruku (i tijela, i duše). To je neka vrsta napredne kemije koja je meni još uvijek misterij, a možda je u time i svrha stvari. Stoga, ne mogu reći više o tome.

E sad, bio bi red objasniti čemu (i kako) nagrada? Baš nama...! Naime, naša škola unutar svojih zidina već duži niz godina ima volonterski klub pod nazivom „Kapljica“. Ove godine u „Kapljici“ je preko trideset volontera. Ova se školska godina nekako lijepo otvorila kad su nam u posjetu bili Mađari i kad smo zajedno s njima spremali predstavu „Crvenkapicu“ te je prezentirali djeci na Pedijatrijskom odjelu bolnice. Od tada barem dvoje naših učenika svaki vikend proboravi na Pedijatriji nekoliko sati. Osim Pedijatrije pomažemo starijima, boravimo s djecom i vrtićima...

i rodila se ideja o inovativnom modelu volontiranja pod nazivom „Lutkarska patrola“. Ali – o tome, drugi put. Ukratko, naša škola ima jako veliko srce!

Možda sad koja kratka riječ o volontiranju općenito. Prvo, ne očekujte zauzvrat ništa. To je čar. Bit ćete obogaćeni duhom i srce će vam biti na mjestu. Drugo, ne vičite na sva zvona – djela će na kraju pokazati. Ako ste nekome odlučili pomoći, učinite to zbog toga što stvarno znate da mu je potrebna pomoć i vi ste u stanju pružiti je, a ne zato da vam se uz ime piše i dobročinitelj. Treće, ljubav nema granica, a pomaganje je unutar definicije ljubavi. Prema tome, pomaganje nema granice. Ravnajte se i po toj misli. Četvrto, cijena se ne može staviti na pomoć. Jedini način koji je ujedno i ispravni način je kroz bogatstvo srca, a ne džepa, pomagati. Ovako je došlo iz srca i samim time je iskrenije. S time bih zaključila današnju ljestvicu načela volontiranja za početnike (filozofsko pitanje: nismo li svi, naposljetku, samo početnici?).

Još Vas nešto zanima? Kontaktirajte Novu TV. Odgovorile (Marta, Petra i ja) smo na dana pitanja i reportaža je sastavljena.

KULTURNI PRILOG

KRŠEVANOVI DANI KRŠĆANSKE KULTURE (9. studenoga 2015. – 6. siječnja 2016.)

Četvrtu godinu zaredom, kao doprinos proslavi blagdana sv. Krševana i Dana grada Zadra, kojega je sv. Krševan zaštitnik, Zadarska nadbiskupija organizira vjerske, kulturne i društvene događaje u Zadru pod nazivom „Krševanovi dani kršćanske kulture“. Suorganizatori su ove kulturne manifestacije Sveučilište u Zadru, Grad Zadar, Galerija hrvatske sakralne umjetnosti Laudato i Narodni muzej Zadar.

Uvod u ovogodišnju manifestaciju obilježen je lutkarskom predstavom „Nečisti i djevojka“ u izvedbi članova Kazališta lutaka u Zadru, a svečanim koncertom Katedralnog zbora sv. Stošije i orkestra Umjetničke akademije iz Splita na blagdan sv. Cecilije u nedjelju 22. studenog u crkvi sv. Šime u Zadru, službeno je otvorena manifestacija „Krševanovi dani kršćanske kulture“. Dirigent je bio mo. Hari Zlodre a solisti Nela Šarić (sopran), Bjanka Ivas (mezzosopran), Žan Morović (bariton), Joško Tranfić (bas), Natan Zlodre (gitara) i Dragan Pejić (orgulje). Izvedena su sljedeća djela: Dostojan ja zaklani Jaganjac (Š. Marović), Missa in G in honorem St. Ioanni Bapt. – Kyrie, Gloria, Sanctus, Benedictus i Agnus Dei (I. Gašparić), Koncert za gitaru i orkestar prema Velikoj sonati N. Paganinija u A-duru (hrvatska praizvedba) – Allegro risoluto, Romanza (S. Goss), Canticum Simeonis (Ž. Morović), A song for St. Cecilia Day (W. Hayes), Ave verum KV 618 (W. A. Mozart), Ave Maria, Intermezzo – Cavalleria rusticana (P. Mascagni) i Cum invocarem (V. Lisinski). Koncert je okupio brojnu zainteresiranu publiku, a završio je zajedničkom izvedbom Himna sv. Krševanu „Zadra grada ures ti si“ svih sudionika.

U ponedjeljak 23. Studenoga u katedrali sv. Stošije slavljenja je Svečana Večernja u čast nebeskog zaštitnika grada Zadra sv. Krševana koju je predvodio župnik katedrale don Josip Radoica Pinčić koji je u svojoj homiliji potaknuo da kršćani nadu stave jedino na snagu Božje ljubavi koja nam se objavila u Isusu Kristu. „Ako to činimo, tada gradimo na sigurnom temelju. Tada nas konačno ništa ne može uzdrmati ni obeshrabriti. U tome nam je sv. Krševan uzor. Slijedimo njegov primjer“. Na sam blagdan sv. Krševana, 24. Studenoga, svečano koncelebrirano misno slavlje predslavio je generalni vikar mon. Josip Lenkić koji je opisao Krševana kao čovjeka iznimne mudrosti koja izvire iz velikog blaga njegovog nutarnjeg života. Otkrivajući i sljedeći Božje naume zrio je do potpunog darivanja Kristu i Crkvi. „Krševan nas ohrabruje u traganju za Božjom voljom za vlastiti život i ulaganje sebe u zajedništvo s drugima. On potvrđuje da je dragocjeno svoja znanja i umijeća uložiti za druge, upotrijebiti od Boga darovane talente čineći dobro drugima. Njegovo priateljevanje s Učiteljem Isusom odgojilo ga je da shvati kako je bitno živjeti za druge u ljubavi. Vrijednost našeg života se ogleda u istini koliko je on dar za druge“ rekao je mons. Lenkić.

Knjigu „Izabrana djela nadbiskupa Vicka Zmajevića“ autora dr. don Vinka Kraljevića u nakladi izdavačke kuće Salesiana predstavili su u srijedu 25. studenog u dvorani sjemeništa ‘Zmajević’ u Zadru prof. dr. Serđo Dokozla i don Rudi Paloš. Na 557 stranica Kraljević je u knjizi sabrao rukopise Vicka Zmajevića koji su bili u raznim arhivima i knjižnicama u Italiji i Hrvatskoj, a on se zauzeo u njihovom pronalasku i istraživanju. U knjizi koja je plod dugogodišnjeg autorovog rada objavljeni su dokumenti na talijanskom jeziku s prijevodom na hrvatski jezik, a obuhvaćaju razdoblje od 1695. do 1744. g. Ta je pisma i izvješća Zmajević slao Kongregaciji u Rim i crkvenim dužnosnicima. Prvih četrdeset pisama Zmajević je poslao iz Perasta, u razdoblju od 1695. do 1709. g.; dvadeset i šest pisama iz Kotora (1709.-1712.), dva iz Budve i jedno iz Venecije (1713. g.). Sedamdesetak pisama napisao je u Zadru i poslao ih iz Zadra (1714.-1744.). Objavljena 234

dokumenta-teksta Zmajevića pisana su izvorno na talijanskom, a dva na latinskom. Temelj tog odabira u knjizi je tema njihovog sadržaja; odnose se na pravoslavno življe, njihovo doseljavanje i smještaj u Dalmaciji te odnos dviju vjera prilikom njihovog dolaska. Dokumenti pokazuju značajnu dimneziju povjesnog razdoblja koja je cijelo stoljeće bila zapostavljena iz političkih razloga. Nakon predstavljanja knjige uslijedilo je predstavljanje Društva za povjesnicu Zadarske nadbiskupije ‘Zmajević’, koju je predstavio predsjednik tog društva mr. don Zdenko Dundović. To je društvo nova znanstveno-kulturna inicijativa u životu mjesne Crkve koja će okupljati stručnjake u istraživanju i obradi istaknutih pojedinaca, ustanova i institucija iz života drevne Zadarske nadbiskupije. Time će se ujedno pokazati kako su njeni pastiri i puk odolijevali raznim i teškim okolnostima tijekom crkveno-društvene povijesti hrvatskog naroda na zadarskom području.

Uoči I. nedjelje došašća, 28. studenoga u crkvi sv. Šime upriličen je blagoslov adventskog vijenca i paljenje prve adventske svijeće. „Isus, Bog je uvijek pred nama, uvijek nas poziva na više, poziva nas prema našem ostvarenju, prema našoj obećanoj zemlji. Advent poziva da se krene prema budućnosti. Svi smo skloni gledati u sadašnjost, ali naš spas je naprijed. Pouka se uzima iz prošlosti, ali rješenje je u budućnosti“ poručio je don Josip Radojica Pinčić, župnik katedrale sv. Stošije, koji je predvodio obred, avijeću je upalio gradonačelnik grada Zadra gosp. Božidar Kalmeta.

Zbornik radova “Ivan Pavao II. - putnik, supatnik i navjestitelj” u srijedu 2. prosinca u svečanoj dvorani Sveučilišta u Zadru predstavili su prof. dr. Iris Tićac, prof. dr. Jerko Valković, recenzent i doc. dr. Elvis Ražov, urednik zbornika. Na 177 stranica objavljeno je devet izlaganja sa znanstvenog skupa o Ivanu Pavlu II. održanog u sklopu manifestacije ‘Dani Ivana Pavla II.’ na Sveučilištu u Zadru 27. studenog 2013. g., koji je organiziran povodom desete godišnjice papinog pohoda Zadru. Objavljeni tekstovi su: Poznavali smo sveca (Antun Badurina), Karol Wojtila – Božji putnik (Josip Faričić), Papa Ivan Pavao II. u Zadru 2003. g. (Ivan Mustać), Zadar i pape (Eduard Peričić), Europa u spisima Ivana Pavla II. (Želimir Puljić), Ivan Pavao II. protiv bezbožnih ideologija i totalitarnih sustava (Zlatko Begonja), Personalistička etika Karola Wojtyle (Iris Tićac), Crtice o nasljeđu Ivana Pavla II. (Neven Šimac) i Hrvatski narod u zajednici europskih naroda u mislima Ivana Pavla II. (Davor Domazet Lošo).

U dvorani Nadbiskupskog sjemeništa „Zmajević“ u Zadru, u povodu 25. obljetnice biskupskog ređenja mons. dr. Želimira Puljića, zadarskog nadbiskupa, predstavljen je zbornik znanstvenih radova “U jedinstvu, slobodi i ljubavi“ koji je priredio mons. dr. Tomo Vukšić, vojni ordinarij u BiH. Zbornik su predstavili mons. Vukšić, prof. dr. Josip Faričić, prorektor Sveučilišta u Zadru i mr. don Zdenko Dundović, predsjednik Društva za povjesnicu ‘Zmajević’ Zadarske nadbiskupije. Na 527 stranica trideset i jedan autor napisao je priloge o mons. Puljiću podijeljene u tri cjeline: Život i djelo nadbiskupa Želimira Puljića, Nadbiskupu Želimiru s poštovanjem i Sjećanja na nadbiskupa Želimira. U Zborniku su prilozi petnaest biskupa među kojima je pet kardinala: Gerhard L. Müller, pročelnik Kongregacije za nauk vjere (Teološka narav komisija za nauk vjere i zadaća biskupa kao učitelja vjere), Willem Jacobus Eijk, nadbiskup Utrecht (Kršćanska antropologija i rodna teorija), Peter Erdö, nadbiskup Budimpešte i predsjednik Europskih biskupskih konferencija (Nepravedni zakoni i vjerska sloboda), Vinko Puljić, vrhbosanski nadbiskup (Moje sjećanje na nadbiskupa Želimira Puljića) i zagrebački nadbiskup Josip Bozanić, autor predgovora.

Adventsko-božićna izložba ‘O Božjem dolasku na zemlju’ otvorena je u srijedu 16. prosinca u Gradskoj loži na Narodnom trgu u Zadru. Oplemenjujući sakralnu ponudu otvorenošću za posjetitelje do 16. siječnja čini dvadeset i pet umjetnika iz Hrvatske i BiH koji su prikazali motive od navještenja, Kristova rođenja do pohoda tri kralja i bijega u Egipat. Izložena su djela sljedećih umjetnika: Ana Marija Botteri Peruzović, Ante Orlić, Anto Mamuša, Branimir Dorotić, Bruno

KULTURNI PRILOG

Bulić, Dragan Kwiatkowski, Đuro Seder, Ferdinand Kulmer, Hrvoje Marko Peruzović, Ivan Meštrović, Ivana Ćavar, Josip Botteri Dini, Josip Marinović, Karin Grenc, Kuzma Kovačić, Linda Milić Kršnjava, Maja Vidović, Mate Ljubičić, Matko Mijić, Niko Ančić, Svebor Vidmar, Zdenka Pozaić, Zdenko Jurišić, Zlatko Čular i Zvonimir Šepat. Djela šestorice umjetnika za tu prigodu došla su s izložbe iz zbirke 'Majka' franjevačkog samostana sv. Ante na Humcu kod Ljubuškog, Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM (Meštrović, Mijić, Orlić, Bulić, Čular i Kulmer).

U nedjelju, 27. prosinaca, na blagdan Svetе Obitelji, u katedrali je održan tradicionalni božićni koncert na kojem su sudjelovali: Katedralni zbor sv. Stošije, HPGD „Zoranić“, Mješoviti zbor „Condura Croatica“, Mihovil Buturić i Tea Kulaš na orgujama, te Oktet Pietá. Ovogodišnja manifestacija završila je tradicionalnim božićnim koncertom klapa u crkvi sv. Frane, na svetkovinu Bogojavljenja na kojem je sudjelovalo 18 klapa s područja Zadarske nadbiskupije.

„Biblioteke i arhivi uglavnom govore o našoj prošlosti“, rekao je kod otvorenja adventsko-božićne izložbe „O Božjem dolasku na zemlju“ nadbiskup Puljić, te nastavio kako „izložbe svjedoče o umjetničkom stvaralaštву naših suvremenika. A djela njihovih starijih kolega po struci stoljećima rese sakralne prostore i uvećaju ljepotu i sjaj obrednih čina i svetih mjesta“. U tom vidu, istakao je mons. Puljić, „Crkva je stoljećima surađivala s umjetnicima na različitim područjima ljudskog duha i stvaralaštva: na književnom, likovnom, glazbenom, graditeljskom polju i poticala ih neka stvaraju i uljepšavaju sjaj Božje prirode“.

Manifestacijom dana kršćanske kulture uz blagdan svetog Krševana želi se nastaviti takvu suradnju i poticati dijalog na polju vjere i klulture. Jer, religija kao „domovina duše“ bila je umjetnicima kroz vjekove nadahnućem njihovih umjetničkih dostignuća što se pokazalo i kod uprizorenja glazbenih, slikovnih, dramskih i umjetničkih djela tijekom ovogodišnjih „Krševanovih dana kršćanske kulture“.

SADRŽAJ

SVETA STOLICA	5
HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA	12
Govor nadbiskupa Puljića na početku 51. plenarnog zasjedanja HBK	12
Izjava biskupa HBK u vezi s procesom kanonizacije blaženoga Alojzija Stepinca	13
Priopćenje s 51. plenarnog zasjedanja HBK	14
Čovjek koji prijateljuje s Bogom, prijatelj je svima	16
ZADARSKA NADBISKUPIJA	
SVETKOVINA SVIH SVETIH	18
SLUŽBA RIJEČI NA GRADSKOM GROBLJU U ZADRU	19
ZAHVALIMO KRISTU ZA DAR SEBE I ONIH KOJI GA PRINOSE	20
SVETA GODINA MILOSRĐA – NEKOLIKO RIJEČI O BULI "LICE MILOSRĐA"	21
ZAHVALNI ZA DAR SLOBODE KOJU NAM VIŠNJI BOG JE DÔ	23
BLAGDAN PRIKAZANJA BDM – GOSPA OD ZDRAVLJA	25
SVETKOVINA KRISTA KRALJA	26
PRIPRAVIMO PUT GOSPODINU	27
SVETKOVINA BEZGREŠNOG ZAČEĆA BDM U SJEMENIŠTU ZMAJEVIĆ	29
EZEKIJEL NAVJESTITELJ POVRATKA, OBNOVE I NOVOG VREMENA	30
RADUJTE SE U GOSPODINU!	32
MISA POLNOĆKA	34
OBITELJ JE SVETO I NEPOVREDIVO VLASNIŠTVO KOJE VALJA ČUVATI KAO ZJENICU OKA	35
ODREDBE	37
KRONIKA	50
IMENOVANJA I RAZRJEŠENJA	52
IZ ŽIVOTA ZADARSKE NADBISKUPIJE	53
IZ ŽIVOTA KLASIČNE GIMNAZIJE IVANA PAVLA II.	116
KULTURNI PRILOG	120